

Innehållsförteckning

Prop. 2010/11:150

Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 31 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggtjänster, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG	2
Bilaga 2	Utdrag ur rådets beslut 255/58 av den 15 april 1958	63
Bilaga 3	Sammanfattning av betänkandet Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (SOU 2010:13)	66
Bilaga 4	Lagförslag i betänkandet Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (SOU 2010:13)	70
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna avseende betänkandet Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (SOU 2010:13)	141
Bilaga 6	Sammanställning över vilka bestämmelser som genomför direktiv 2009/81/EG	142
Bilaga 7	Lagförslag i lagrådsremissen Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet	149
Bilaga 8	Lagrådets yttrande	262
Rättsdatablad		273

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2009/81/EG

av den 13 juli 2009

om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggtreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIVmed beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska
gemenskapen, särskilt artikel 47.2 och artiklarna 55 och 95,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téens yttrande ⁽¹⁾,i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Medlemsstaterna är fortfarande ensamt ansvariga för den nationella säkerheten, både vad gäller försvar och säkerhet.
- (2) För att förstärka den europeiska försvarsindustriella och teknologiska basen och utveckla den behövliga militära kapaciteten för att genomföra EU:s säkerhets- och försvarspolitik är det nödvändigt att stegvis upprätta en europeisk marknad för försvarsmateriel.
- (3) Medlemsstaterna är överens om behovet att främja, utveckla och upprätthålla den europeiska försvarsindustriella och teknologiska basen som bör vara kapacitetsorienterad, kompetent och konkurrenskraftig. För att uppnå detta syfte kan medlemsstaterna enligt gemenskapslagstiftningen använda olika verktyg för att skapa en verklig europeisk marknad för försvarsmateriel och rättvisa konkurrensvillkor på både europeisk och global nivå. De bör också bidra till en djupgående utveckling av mångfalden inom den europeiska leverantörsbasen på försvarsområdet, särskilt genom att stödja de små och medelstora företagens och de icke-traditionella leverantörernas delaktighet i den europeiska försvarsindustriella och teknologiska basen, och genom att främja industriellt samarbete och främja effektiva och smidiga underleverantörer på lägre nivå. I detta sammanhang bör medlemsstaterna beakta kommissionens tolkningsmeddelande av den

7 december 2006 om tillämpningen av artikel 296 i fördraget på området för försvarsupphandlingar och kommissionens meddelande av den 5 december 2007 om en strategi för en starkare och mer konkurrenskraftig europeisk försvarsindustri.

- (4) Uppbyggnaden av en europeisk marknad för försvarsmateriel förutsätter att en för detta ändamål anpassad rättslig ram upprättas. På upphandlingsområdet kräver detta en samordning av upphandlingsförfarandena som uppfyller medlemsstaternas krav på säkerhet och som är förenlig med deras skyldigheter enligt fördraget.
- (5) För att uppnå detta mål uppmanade Europaparlamentet kommissionen i sin resolution av den 17 november 2005 om grönboken om försvarsupphandlingar ⁽³⁾ att utarbeta ett direktiv som särskilt beaktar medlemsstaternas säkerhetsintressen, vidareutvecklar den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, bidrar till att stärka sammanhållningen inom Europa och bevarar unionens karaktär av "civil makt".
- (6) Bättre samordning av tilldelningsförfarandena, exempelvis för kontrakt rörande logistiktjänster, transport och magasinering skulle också kunna bidra till att sänka försvarssektorns kostnader och till att avsevärt reducera sektorns påverkan på miljön.
- (7) Dessa förfaranden bör avspegla unionens globala syn på säkerhet, som avspeglar utvecklingen i den strategiska omgivningen. Framväxten av asymmetriska och gränsöverskridande hot har nämligen lett till att gränserna mellan extern och intern säkerhet respektive militär och icke-militär säkerhet gradvis har suddats ut.
- (8) Försvars- och säkerhetsutrustning är av avgörande betydelse såväl för medlemsstaternas säkerhet och suveränitet som för unionens självständighet. Inköpen av varor, tjänster och entreprenader inom försvars- och säkerhetssektorerna är följaktligen ofta av känslig karaktär.
- (9) Detta ger upphov till särskilda krav, särskilt på områdena för försörjningstrygghet och informations säkerhet. Dessa krav gäller särskilt för inköp av vapen, ammunition och krigsmateriel, samt tjänster och entreprenader som har direkt samband med dessa, avsedda för de väpnade styrkorna, men även vissa särskilt känsliga inköp på det icke-militära säkerhetsområdet. Frånvaron av unionsomfattande ordningar på dessa områden utgör ett hinder för

⁽¹⁾ EUT C 100, 30.4.2009, s. 114.⁽²⁾ Europaparlamentets yttrande av den 14 januari 2009 (ännu ej offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 7 juli 2009.⁽³⁾ EUT C 280 E, 18.11.2006, s. 463.

öppenheten på försvars- och säkerhetsmarknaderna mellan medlemsstaterna. Detta måste åtgärdas så snabbt som möjligt. Särskilt lämpligt vore det med en unionsomfattande ordning för informationssäkerhet, som inbegriper ett ömsesidigt erkännande av nationella säkerhetskontrollsystem och möjliggörande av utbyte av sekretessbelagd information mellan de upphandlande myndigheterna eller enheterna och de europeiska företagen. Samtidigt bör medlemsstaterna vidta konkreta åtgärder för att förbättra försörjningstryggheten mellan dem, för att stegvis inrätta ett system som erbjuder lämpliga garantier.

- (10) I detta direktiv bör med militär utrustning särskilt avses de produkttyper som tas upp i förteckningen över vapen, ammunition och krigsmateriel som antogs av rådet i dess beslut 255/58 av den 15 april 1958⁽¹⁾ och endast vid införlivandet av detta direktiv får medlemsstaterna välja att uteslutande använda sig av den förteckningen. Denna förteckning omfattar endast utrustning som är utformad, framtagen och framställd speciellt för militär användning. Förteckningen är emellertid generisk och ska tolkas i vid mening mot bakgrund av att tekniken, upphandlingsförfarandena och de militära kraven utvecklas, vilket innebär att nya typer av utrustning utvecklas, exempelvis på grundval av unionens gemensamma militära förteckning. I detta direktiv bör begreppet *militär utrustning* också omfattas produkter som, även om de ursprungligen utformades för civilt bruk, senare har anpassats efter militära syften för att användas som vapen, ammunition eller krigsmateriel.
- (11) Detta direktiv bör även gälla för upphandlingar på området för icke-militär säkerhet när det gäller upphandlingar som påminner om och är lika känsliga som försvarsupphandlingar. Detta kan särskilt vara fallet på områden där militära och icke-militära styrkor samarbetar för att uppnå samma mål och/eller där syftet med upphandlingen är att se till att säkerheten i unionen och/eller medlemsstaterna på eller utanför deras egna territorier skyddas mot allvarliga hot från icke-militära och/eller icke-statliga aktörer. Det kan exempelvis handla om uppdrag rörande gränskydd, polisverksamhet och krishanteringsinsatser.
- (12) Detta direktiv bör ta hänsyn till den upphandlande myndighetens eller enhetens behov under produktens hela livslängd, det vill säga forskning och utveckling, industriell utformning, tillverkning, reparation, modernisering, ändring, underhåll, logistik, utbildning, testning, återkallande och bortskaffande. Dessa skeden inbegriper exempelvis studier, utvärdering, lagring, transport, integrering, underhåll, demontering, förstörelse och alla övriga åtgärder som vidtas efter det ursprungliga utformandet. Vissa kontrakt kan inbegripa tillhandahållande av delar, komponenter

och/eller underenheter som ska ingå i eller fogas till produkter, och/eller tillhandahållande av särskilda verktyg, testutrustningar eller support.

- (13) I detta direktiv bör *forskning och utveckling* omfatta grundforskning, tillämpad forskning och experimentell utveckling. Grundforskning utgörs av försöksverksamhet eller teoretiskt arbete som huvudsakligen syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och iakttagbara fakta, och som inte syftar till någon direkt praktisk tillämpning. Tillämpad forskning utgörs även av ursprungliga arbeten som genomförs för att förvärva ny kunskap. Den inriktas emellertid i första hand på ett visst konkret ändamål eller syfte. Experimentell utveckling utgörs av arbete som grundas på befintlig kunskap som erhållits genom forskning och/eller praktisk erfarenhet för att kunna påbörja tillverkningen av nya material, produkter eller anordningar, skapa nya processer, system och tjänster eller avsevärt förbättra befintliga processer, system och tjänster. Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av tekniska demonstratorer, det vill säga verktyg för att demonstrera ett nytt koncept eller en ny tekniks funktion i en relevant eller typisk miljö.

Forskning och utveckling omfattar inte utformandet och erkännandet av prototyper, verktyg och industriteknik, industridesign eller tillverkning före produktionsfasen.

- (14) Detta direktiv bör ta hänsyn till den upphandlande myndighetens eller enhetens behov av byggtreprenader och tjänster som, utan att ha någon direkt koppling till tillhandahållandet av militär utrustning eller utrustning av känslig karaktär, är nödvändiga för att uppfylla vissa militära krav eller säkerhetskrav.
- (15) Tilldelning av kontrakt som ingår i medlemsstaterna av upphandlande enheter som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster⁽²⁾ och upphandlande myndigheter som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster⁽³⁾ omfattas av kravet på respekt för principerna i fördraget, särskilt principen om fri rörlighet för varor, principen om etableringsfrihet och principen om frihet att tillhandahålla tjänster samt de principer som följer av dessa, t.ex. principen om likabehandling, principen om icke-diskriminering, principen om ömsesidigt erkännande, proportionalitetsprincipen och öppenhetsprincipen.

⁽¹⁾ Beslut om fastställande av förteckningen över produkter (vapen, ammunition och krigsmateriel) på vilka bestämmelserna i artikel 223.1 b – nu artikel 296.1 b-i fördraget är tillämpliga (dok. 255/58). Protokoll av den 15 april 1958: dok. 368/58.

⁽²⁾ EUT L 134, 30.4.2004, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 134, 30.4.2004, s. 114.

Kraven beträffande öppenhet och konkurrens för kontrakt som ligger under de tröskelvärden som fastställts för tillämpningen av detta direktiv bör fastställas av medlemsstaterna i enlighet med dessa principer med särskild hänsyn till eventuella gränsöverskridande intressen. Medlemsstaterna bör särskilt fastställa hur sådana kontrakt bör tilldelas.

För kontrakt över ett visst värde är det dock tillrådligt att upprätta bestämmelser om samordning inom gemenskapen av nationella förfaranden för tilldelning av sådana kontrakt på grundval av dessa principer, för att garantera att de får effekt och att upphandlingarna öppnas för konkurrens. Bestämmelserna om samordning bör därför tolkas i överensstämmelse med såväl ovannämnda regler och principer som andra bestämmelser i fördraget.

- (16) I artiklarna 30, 45, 46, 55 och 296 i fördraget föreskrivs specifika undantag från tillämpningen av fördragets principer och, följaktligen, från tillämpningen av den sekundär-lagstiftning som utgår från dessa. Härav följer att ingen bestämmelse i detta direktiv får förbjuda att åtgärder införs eller tillämpas som skulle visa sig vara nödvändiga för att skydda de intressen som erkänns som berättigade enligt dessa bestämmelser i fördraget.

Detta betyder särskilt att direktivet inte behöver tillämpas vid tilldelning av kontrakt som omfattas av direktivets tillämpningsområde om detta är motiverat av skäl som rör allmän säkerhet eller om det är nödvändigt med hänsyn till skyddet av en medlemsstats väsentliga säkerhetsintressen. Detta kan vara fallet för kontrakt på både försvars- och säkerhetsområdet, som kräver att det ställs så extremt höga krav beträffande försörjningstrygghet eller som är så hemliga och/eller viktiga för den nationella suveräniteten att inte ens de särskilda bestämmelserna i detta direktiv är tillräckliga för att garantera medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen, varvid endast medlemsstaterna själva har behörighet att avgöra när sådana föreligger.

- (17) Enligt Europeiska gemenskapernas domstols rättspraxis bör dock möjligheten att utnyttja sådana undantag tolkas på ett sådant sätt att dess effekter inte utsträcks utöver vad som är strikt nödvändigt för att skydda de berättigade intressen som dessa artiklar medger skydd för. Undantaget från tillämpningen av direktivet måste således dels stå i proportion till det eftersträvade målet, dels utgöra minsta möjliga hinder för den fria rörligheten för varor och den fria rörligheten för tjänster.
- (18) Upphandlingar av vapen, ammunition och krigsmateriel som görs av de upphandlande myndigheter eller enheter som är verksamma på försvarsområdet är undantagna från tillämpningsområdet för avtalet om offentlig upphandling som ingåtts inom ramen för Världshandelsorganisationen (nedan kallat avtalet om offentlig upphandling). Övriga kontrakt som täcks av detta direktiv omfattas inte heller av

tillämpningsområdet för avtalet om offentlig upphandling enligt artikel XXIII i detta. Artikel 296 i fördraget och artikel XXIII.1 i avtalet om offentlig upphandling har olika tillämpningsområden och är föremål för olika standarder för rättslig översyn. Medlemsstaterna kan emellertid åberopa artikel XXIII.1 i avtalet om offentlig upphandling i situationer där artikel 296 i fördraget inte kan åberopas. De båda bestämmelserna måste därför uppfylla olika villkor för att kunna tillämpas.

Detta innebär också att medlemsstaterna, när det specifikt handlar om försvars- och säkerhetsmarknaderna, behåller befogenheten att avgöra huruvida deras upphandlande myndighet eller enhet ska få tillåta att ekonomiska aktörer från tredje land deltar i upphandlingsförfarandena. Medlemsstaterna bör grunda sitt beslut på bästa valuta för pengarna och därvid ta hänsyn till behovet av en globalt konkurrenskraftig europeisk försvarsindustriell och teknologisk bas, och till vikten av öppna och rättvisa marknader och ömsesidiga vinster. Medlemsstaterna bör arbeta för allt öppnare marknader. Deras samarbetspartner bör också uppvisa öppenhet, i enlighet med internationellt överenskomna regler, särskilt i fråga om öppen och rättvis konkurrens.

- (19) Ett kontrakt kan bedömas vara ett byggtreprenadkontrakt endast om det specifikt avser utförande av verksamheter som regleras i avsnitt 45 i "den gemensamma terminologin vid offentlig upphandling" i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2195/2002 av den 5 november 2002 om en gemensam terminologi vid offentlig upphandling (CPV) ⁽¹⁾ (nedan kallad CPV), även om kontraktet omfattar utförandet av andra tjänster som är nödvändiga för utförandet av sådana verksamheter. Tjänstekontrakt kan, i vissa fall, inkludera entreprenader. Om sådan byggtreprenad är av underordnad betydelse jämfört med föremålet för upphandlingen, och är en möjlig följd av detta eller kompletterar det, kan den omständigheten att byggtreprenaden ingår i kontraktet emellertid inte anses vara ett tillräckligt skäl för att klassificera kontraktet som byggtreprenadkontrakt.

- (20) Upphandlingar på försvars- och säkerhetsområdet innehåller ofta sekretessbelagda uppgifter som obehöriga av säkerhetsskäl inte får ges tillgång till enligt medlemsstaternas gällande lagar och andra författningar. På det militära området finns det i medlemsstaterna system för att klassificera dessa uppgifter av militära skäl. Vad gäller det icke-militära säkerhetsområdet skiljer sig medlemsstaternas praxis i fall där annan information måste skyddas på liknande sätt. Det är därför lämpligt att använda ett koncept som beaktar medlemsstaternas skiljande praxis och som

⁽¹⁾ EGT L 340, 16.12.2002, s. 1.

gör det möjligt att täcka in både det militära och det icke-militära området. Upphandlingskontrakt bör under alla omständigheter i förekommande fall inte strida mot de skyldigheter som följer av kommissionens beslut 2001/844/EG, EKSG, Euratom av den 29 november 2001 om ändring av de interna stadgarna ⁽¹⁾ eller mot beslut 2001/264/EG av den 19 mars 2001 om antagande av rådets säkerhetsbestämmelser ⁽²⁾.

Dessutom har medlemsstaterna enligt artikel 296.1 a i fördraget möjlighet att inte tillämpa bestämmelserna i detta direktiv för kontrakt på både försvars- och säkerhetsområdet om tillämpning av detta direktiv skulle innebära att en medlemsstat måste tillhandahålla information vars yppande den anser strida mot sina väsentliga säkerhetsintressen. Detta kan särskilt gälla i de fall då kontrakt är av så känslig natur att till och med dess blotta förekomst måste hemlighållas.

(21) De upphandlande myndigheterna eller enheterna bör ha rätt att teckna ramavtal och det är således nödvändigt att fastställa en definition av ramavtal och särskilda regler. Enligt dessa regler får en upphandlande myndighet eller enhet, när den ingår ett ramavtal i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv om särskilt offentliggörande, tidsfrister och villkor för anbudsgivning, under ramavtalets löptid ingå kontrakt som grundas på detta ramavtal antingen genom att tillämpa villkoren i ramavtalet eller, om inte samtliga villkor fastställts i förväg, genom att på nytt inbjuda parterna i ramavtalet att lämna anbud utan fastställda villkor. En ny inbjudan att lämna anbud bör genomföras enligt vissa regler som syftar till att garantera den nödvändiga flexibiliteten och iakttagandet av de allmänna principerna, särskilt principen om likabehandling. Ramavtalens löptid bör därför begränsas och bör inte kunna överstiga sju år, utom i fall som är vederbörligen styrkta av de upphandlande myndigheterna eller enheterna.

(22) Den upphandlande myndigheten eller enheten bör få använda elektroniska upphandlingsförfaranden, dock under förutsättning att det sker i överensstämmelse med bestämmelserna i detta direktiv och principerna om likabehandling, icke-diskriminering och öppenhet. Eftersom användningen av förfarandet med elektroniska auktioner sannolikt kommer att öka bör det införas en gemenskapsdefinition av sådana auktioner och fastställas särskilda regler för dessa för att säkerställa att de genomförs på ett sådant sätt att dessa principer iaktas fullt ut. Det bör därför föreskrivas att de elektroniska auktionerna endast gäller sådana byggtreprenad-, varu- och tjänstekontrakt för vilka det kan fastställas exakta specifikationer. Detta kan

särskilt gälla i fråga om återkommande varu-, byggtreprenad- och tjänstekontrakt. I samma syfte bör det också vara möjligt att fastställa anbudsgivarnas respektive rangordning under hela den elektroniska auktionen. Användningen av elektroniska auktioner ger de upphandlande myndigheterna eller enheterna möjlighet att uppmåna anbudsgivarna att erbjuda nya lägre priser och, när kontraktet tilldelas den anbudsgivare som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, även att förbättra andra aspekter av anbudet än priset. För att garantera respekt för öppenhetsprincipen bör endast de aspekter som kan utvärderas automatiskt på elektronisk väg, utan ingripande och/eller bedömning från den upphandlande myndighetens eller enhetens sida, bli föremål för elektronisk auktion, dvs. endast sådana aspekter som kan kvantifieras så att de kan uttryckas i siffror eller procenttal. Däremot bör sådana aspekter av anbudsgivningen som innebär en bedömning av aspekter som inte kan kvantifieras inte bli föremål för elektronisk auktion. Följaktligen bör vissa byggtreprenadkontrakt och tjänstekontrakt som innehåller intellektuella prestationer, såsom projektering av byggtreprenader, inte bli föremål för elektronisk auktion.

(23) Centraliserade inköpsmetoder bidrar till ökad konkurrens och effektivare upphandlingar. Därför bör medlemsstaterna kunna föreskriva att den upphandlande myndigheten eller enheten får anskaffa varor, byggtreprenader och/eller tjänster genom en inköpscentral. Det bör därför införas en gemenskapsdefinition av inköpscentraler och de villkor enligt vilka, i överensstämmelse med principerna om icke-diskriminering och likabehandling, de upphandlande myndigheter och enheter som anskaffar byggtreprenader, varor och/eller tjänster med hjälp av en inköpscentral kan anses ha iakttagit bestämmelserna i detta direktiv. En upphandlande myndighet eller enhet som måste tillämpa direktivet bör under alla omständigheter vara berättigad att agera som inköpscentral. Samtidigt bör medlemsstaterna också ha rätt att utse offentliga europeiska organ som inte omfattas av detta direktiv, som Europeiska försvarsbyrån, till inköpscentral under förutsättning att dessa organ på sådana upphandlingar tillämpar upphandlingsförfaranden som överensstämmer med samtliga bestämmelser i detta direktiv.

(24) Den upphandlande myndigheten eller enheten kan bli tvungen att tilldela ett enda kontrakt för inköp som delvis omfattas av detta direktiv och där den återstående delen omfattas av antingen direktiv 2004/17/EG eller direktiv 2004/18/EG, eller som inte omfattas av detta direktiv eller direktiv 2004/17/EG eller direktiv 2004/18/EG. Detta gäller när den aktuella upphandlingen av objektiva skäl inte kan delas upp och tilldelas genom olika kontrakt. I dessa fall bör den upphandlande myndigheten eller enheten ha möjlighet att tilldela ett enda kontrakt under förutsättning att beslutet inte fattas i syfte att undvika att kontraktet omfattas av detta direktiv, direktiv 2004/17/EG eller direktiv 2004/18/EG.

⁽¹⁾ EGT L 317, 3.12.2001, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 101, 11.4.2001, s. 1.

- (25) En mångfald olika tröskelvärden för tillämpningen av de samordnade bestämmelserna leder till problem för de upphandlande myndigheterna eller enheterna. Med tanke på det genomsnittliga värdet för kontrakt på försvars- och säkerhetsområdet bör tröskelvärdena för tillämpningen av detta direktiv anpassas efter de tröskelvärden som de upphandlande enheterna redan måste följa vid tillämpningen av direktiv 2004/17/EG. Tröskelvärdena i detta direktiv bör också ses över och anpassas efter tröskelvärdena i direktiv 2004/17/EG när de sistnämnda tröskelvärdena ändras.
- (26) Vidare bör det anges när detta direktiv inte kan tillämpas på grund av att särskilda upphandlingsregler gäller i kraft av internationella avtal eller överenskommelser mellan medlemsstater och tredjeländer. Enligt vissa avtal om stationering av en medlemsstats trupper i en annan medlemsstat eller i ett tredje land eller om stationering av ett tredje lands trupper i en medlemsstat bör det också vara uteslutet att genomföra upphandlingar enligt detta direktiv. Detta direktiv bör inte tillämpas vare sig för kontrakt som internationella organisationer tilldelar för sin verksamhet eller kontrakt som medlemsstaterna måste tilldela enligt särskilda regler som gäller dessa organisationer.
- (27) Vissa kontrakt på försvars- och säkerhetsområdet är av så känslig karaktär att det vore olämpligt att tillämpa detta direktiv, trots dess specifika karaktär. Detta gäller upphandlingar som genomförs av underrättelsetjänster, eller upphandlingar för all typ av underrättelseverksamhet, inbegripet kontraspionage, enligt medlemsstaternas definition. Detta gäller också andra inköp av särskilt känslig karaktär som kräver extremt hög sekretess, som exempelvis vissa inköp som avser gränsskydd eller bekämpning av terrorism eller organiserad brottslighet, inköp som har samband med kryptering eller inköp som särskilt avser dold verksamhet eller annan verksamhet av lika känslig karaktär som bedrivs av polis- och säkerhetsstyrkor.
- (28) Medlemsstaterna utför ofta samarbetsprogram för att tillsammans utveckla ny försvarsutrustning. Sådana program är särskilt viktiga därför att de bidrar till att utveckla ny teknik och att dela på de höga forsknings- och utvecklingskostnaderna för komplicerade vapensystem. Vissa av dessa program förvaltas av internationella organisationer, nämligen Gemensamma organisationen för samarbete om försvarsmateriel (OCCAR) och Nato (genom särskilda organ), eller av Europeiska unionens organ, exempelvis Europeiska försvarsbyrån, som därefter tilldelar kontrakt för medlemsstaternas räkning. Detta direktiv bör inte tillämpas på sådana kontrakt. För andra sådana samarbetsprogram tilldelas kontrakt av en medlemsstats upphandlande myndighet eller enhet, vare sig det tilldelas för en eller flera medlemsstaters räkning. Inte heller för sådana kontrakt bör detta direktiv tillämpas.
- (29) Om medlemsstaternas väpnade styrkor eller säkerhetsstyrkor genomför operationer utanför unionens gränser och om det är nödvändigt på grund av operativa krav bör de upphandlande myndigheterna eller enheterna som är verksamma i konfliktområdet tillåtas att inte tillämpa bestämmelserna i detta direktiv när de ingår upphandlingskontrakt med ekonomiska aktörer i det område där operationerna genomförs, och inte heller för civila inköp som har direkt anknytning till genomförandet av dessa operationer.
- (30) Mot bakgrund av försvars- och säkerhetssektorns särskilda karaktär bör utrustning samt arbete och tjänster som en regering köper av en annan regering uteslutas från detta direktivs tillämpningsområde.
- (31) Inom ramen för tjänster har kontrakt för förvärv eller hyra av fast egendom eller rättigheter till sådan egendom särdrag som gör att regler för offentlig upphandling inte bör tillämpas.
- (32) Skiljemanna- och förlikningstjänster tillhandahålls vanligen av organ eller personer som utnämnts eller valts på ett sätt som inte kan underkastas reglerna för offentlig upphandling.
- (33) Finansiella tjänster tilldelas också personer eller organ under förutsättningar som inte är förenliga med tillämpningen av upphandlingsreglerna.
- (34) Enligt artikel 163 i fördraget är stimulans av forskning och teknisk utveckling ett sätt att stärka den vetenskapliga och teknologiska grunden för gemenskapens industri, och öppnandet av upphandlingen av tjänster kommer att bidra till att detta mål nås. Detta direktiv bör inte omfatta medfinansiering av forsknings- och utvecklingsprogram. Andra kontrakt för forsknings- och utvecklingstjänster än sådana som uteslutande är till nytta för den upphandlande myndigheten eller enheten i dess egen verksamhet, förutsatt att de tjänster som tillhandahålls helt bekostas av den upphandlande myndigheten eller enheten, omfattas därför inte av detta direktiv.
- (35) Sysselsättning och arbete är grundläggande faktorer när det gäller att garantera lika möjligheter för alla och bidra till integrering i samhället. Skyddade verkstäder och program för skyddad anställning bidrar härvid effektivt till att människor med funktionshinder kan komma in på eller återvända till arbetsmarknaden. Sådana verkstäder kan emellertid sakna möjlighet att få kontrakt under normala konkurrensförhållanden. Det är därför lämpligt att föreskriva att medlemsstaterna får förbehålla rätten att delta i upphandlingsförfaranden för sådana verkstäder eller föreskriva att kontrakt ska fullgöras inom ramen för program för skyddad anställning.

- (36) Vid tillämpningen av detta direktiv på tjänstekontrakt som omfattas av direktivets tillämpningsområde och av övervakningsskäl bör tjänsterna delas in i kategorier motsvarande de olika rubrikerna i CPV-klassificeringen och sammanställas i två bilagor, enligt det system som de tillhör. För tjänster i bilaga II bör relevanta bestämmelser i detta direktiv gälla utan att det påverkar tillämpningen av särskilda gemenskapsbestämmelser för de berörda tjänsterna. För att tillämpa bestämmelserna i detta direktiv i stället för bestämmelserna i direktiv 2004/17/EG och direktiv 2004/18/EG måste det emellertid fastställas att servicekontrakten omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv.
- (37) När det gäller tjänstekontrakt bör full tillämpning av detta direktiv under en övergångstid begränsas till kontrakt för vilka direktivets bestämmelser kommer att göra det möjligt att utnyttja alla möjligheter till att öka handeln över gränserna. Kontrakt för andra tjänster måste övervakas under denna övergångsperiod innan beslut fattas om full tillämpning av direktivet.
- (38) De tekniska specifikationer som de upphandlande myndigheterna eller enheterna upprättar bör tillåta att upphandlingen öppnas för konkurrens. Det måste därför vara möjligt att lämna anbud som baseras på olika tekniska lösningar. De tekniska specifikationerna måste följaktligen kunna bygga på prestanda- och funktionskrav. Om det å andra sidan hänvisas till europeisk standard – eller till internationella eller nationella standarder, inbegripet särskilda standarder på försvarsområdet – måste de upphandlande myndigheterna eller enheterna beakta anbud som baseras på andra likvärdiga lösningar. Denna likvärdighet kan bland annat utvärderas i förhållande till krav på samverkansförmåga och operativ effektivitet. För att visa att en lösning är likvärdig bör anbudsgivarna få använda alla former av bevis. Den upphandlande myndigheten eller enheten måste kunna motivera alla beslut om att likvärdighet inte föreligger. Det finns även internationella standardiseringsavtal som syftar till att säkerställa samverkansförmåga mellan stridskrafter och som kan ha vunnit laga kraft i medlemsstaterna. I det fall ett av dessa avtal är tillämpligt, kan de upphandlande myndigheterna eller enheterna kräva att anbuderna ska vara förenliga med standarderna som beskrivs i det avtalet. De tekniska specifikationerna bör tydligt anges så att alla anbudsgivare vet vad de krav som den upphandlande myndigheten eller enheten fastställt omfattar.
- (39) Detaljerade tekniska specifikationer och kompletterande information om upphandlingarna måste, såsom är brukligt i medlemsstaterna, finnas i förfrågningsunderlaget för varje upphandling eller i varje motsvarande dokument.
- (40) Potentiella underleverantörer bör inte diskrimineras på grund av nationalitet. När det gäller försvar och säkerhet kan det vara lämpligt för de upphandlande myndigheterna eller enheterna att kräva att den utvalda anbudsgivaren

anordnar en öppen och ickediskriminerande konkurrensutsättning då entreprenad läggs ut på tredje part. Detta krav kan tillämpas på alla underleverantörer eller enbart på vissa underleverantörer som valts ut av den upphandlande myndigheten eller enheten.

Dessutom kan det vara lämpligt att komplettera anbudsgivarens rättigheter att anlita underleverantör med den möjlighet som medlemsstaterna har att tillåta eller kräva av sina upphandlande myndigheter eller enheter att be underleverantörer som representerar åtminstone en viss del av värdet i kontraktet att anlita tredjeparter under förbehåll att företagen inte betraktas som tredjeparter. Om en sådan delning krävs bör den utvalda anbudsgivaren lägga ut på entreprenad genom ett öppet och ickediskriminerande urvalsförfarande så att alla intresserade företag har samma möjligheter att dra nytta av fördelarna av underentreprenaden. Samtidigt måste man se till att den utvalda anbudsgivarens försörjningskedja fortsätter att fungera väl. Därför bör den procentandel som kan läggas ut på tredje man på den upphandlande myndighetens eller enhetens begäran återspegla kontraktets mål och värde på ett ändamålsenligt sätt.

Under ett förhandlat förfarande eller en konkurrenspräglad dialog med underleverantörskrav kan den upphandlande myndigheten eller enheten och anbudsgivarna diskutera kraven eller rekommendationerna för underleverantörerna i syfte att se till att den upphandlande myndigheten eller enheten är fullt informerad om effekterna av olika underleverantörmöjligheter, särskilt vad gäller kostnader, kvalitet eller risk. Under alla omständigheter bör underleverantörer som ursprungligen föreslagits av den utvalda anbudsgivaren fritt kunna delta i konkurrensutsättning för underleverantörer.

När det gäller försvars- och säkerhetsmarknaderna bör medlemsstaterna och kommissionen också uppmuntra utveckling och spridning av bästa praxis mellan medlemsstaterna och den europeiska industrin i syfte att främja fri rörlighet och konkurrenskraft på unionens underleverantörsmarknad, samt effektiva varuleverantörer och en effektiv förvaltning av leverantörer och små och medelstora företag för att få mest valuta för pengarna. Medlemsstaterna bör informera samtliga utvalda anbudsgivare om fördelarna med en öppen och konkurrenskraftig upphandling och ett brett utbud av underleverantörer och utveckla och sprida bästa praxis om förvaltningen av försörjningskedjan på försvars- och säkerhetsmarknaderna.

- (41) Villkoren för fullgörandet av ett kontrakt är förenliga med detta direktiv om de inte är direkt eller indirekt diskriminerande och om de anges i meddelandet om upphandling eller i förfrågningsunderlaget.
- (42) Villkoren för fullgörande av kontraktet kan särskilt innehålla de upphandlande myndigheternas eller enheternas krav i fråga om informationssäkerhet och försörjningstrygghet. Dessa krav är särskilt viktiga med tanke på den känsliga karaktären på den utrustning som omfattas av detta direktiv och gäller hela försörjningskedjan.

- (43) För att säkerställa informationssäkerhet kan upphandlande myndigheter eller enheter särskilt kräva ett åtagande av både leverantörer och underleverantörer att de skyddar sekretessbelagda uppgifter mot obehörig åtkomst samt ger tillräckligt med information om sin förmåga att göra detta. Om ett gemenskapssystem saknas om informationssäkerhet måste de upphandlande myndigheterna eller enheterna eller medlemsstaterna definiera dessa krav i enlighet med sina nationella lagar och andra bestämmelser och fastställa huruvida de anser att säkerhetssystem som utfärdats i enlighet med den nationella lagen i en annan medlemsstat är likvärdiga med dem som utfärdats av dess egna behöriga myndigheter.
- (44) Försörjningstrygghet kan innebära många olika krav, inklusive exempelvis företagsinterna bestämmelser mellan dotterbolag och moderbolag när det gäller immateriella rättigheter eller tillhandahållande av viktiga tjänster, underhåll och översyn för att säkerställa stöd för inköpt utrustning under dess hela livscykel.
- (45) Under alla förhållanden bör inget villkor för fullgörande av kontraktet inverka på andra krav än dem som är kopplade till fullgörandet av själva kontraktet.
- (46) Gällande lagar, författningar och kollektivavtal rörande anställningsvillkor och arbetarskydd, på såväl nationell nivå som gemenskapsnivå, är tillämpliga vid fullgörandet av kontrakt om dessa bestämmelser och tillämpningen av dem överensstämmer med gemenskapsrätten. För gränsöverskridande verksamhet, när arbetstagare från en medlemsstat utför tjänster i en annan medlemsstat i samband med fullgörandet av ett kontrakt, fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster ⁽¹⁾ de minimivillkor som måste uppfyllas i värdlandet gentemot de utstationerade arbetstagarna. Om det i nationell rätt ingår bestämmelser i detta avseende, kan det om dessa förpliktelser inte uppfylls betraktas som ett allvarligt fel eller som ett brott mot den ekonomiska aktörens yrkesetik, som kan medföra att den ekonomiska aktören utesluts från upphandlingsförfarandet.
- (47) De upphandlingar som avses i detta direktiv kännetecknas av särskilda krav i fråga om komplexitet, informationssäkerhet och försörjningstrygghet. Att tillfredsställa dessa behov kräver ofta fördjupade förhandlingar i samband med tilldelningen av kontrakten. De upphandlande myndigheterna eller enheterna kan följaktligen, förutom det selektiva förfarandet, använda det förhandlade förfarandet med offentliggörande av meddelande om upphandling för de upphandlingar som avses i detta direktiv.
- (48) Upphandlande myndigheter eller enheter som genomför särskilt komplicerade projekt kan objektivt sett vara oförmögna, utan egen förskyllan, att specificera vilka medel som kan tillgodose deras behov eller bedöma vad marknaden kan erbjuda i form av tekniska och/eller finansiella och rättsliga lösningar. Denna situation kan särskilt uppkomma i samband med genomförandet av projekt som kräver att en rad olika slag av teknologisk eller operationell kompetens integreras eller kombineras, eller genomförandet av projekt som inbegriper en komplicerad och strukturerad finansiering vars ekonomiska och juridiska konstruktion inte kan fastställas i förväg. Selektivt eller förhandlat förfarande med offentliggörande av upphandlingsmeddelande skulle i detta fall inte vara möjligt att använda eftersom det skulle vara omöjligt att definiera föremålet för upphandlingen tillräckligt exakt för att anbudssökande ska kunna utforma sin anbud. Därför bör ett tillräckligt flexibelt förfarande föreskrivas som säkerställer såväl konkurrensen mellan marknadsaktörerna som de upphandlande myndigheternas eller enheternas behov av att diskutera alla synpunkter på kontraktet med varje enskild sökande. Detta förfarande bör dock inte användas på ett sådant sätt att konkurrensen begränsas eller snedvrids, särskilt inte genom att grundläggande delar av anbudet ändras, genom att nya väsentliga krav åläggs den utvalda anbudsgivaren eller genom att någon annan anbudsgivare än den som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet kan komma i fråga.
- (49) Innan ett upphandlingsförfarande inleds får den upphandlande myndigheten eller enheten genom en teknisk dialog söka eller godta råd som kan användas när specifikationer utarbetas, dock under förutsättning att sådana råd inte leder till hinder för konkurrensen.
- (50) Vissa extraordinära omständigheter skulle kunna göra det omöjligt eller fullständigt olämpligt att använda det förhandlade förfarandet med offentliggörande av meddelande om upphandling. De upphandlande myndigheterna eller enheterna bör därför, i vissa mycket specifika fall och omständigheter kunna använda det förhandlade förfarandet utan offentliggörande av meddelanden om upphandling.
- (51) Vissa omständigheter bör delvis vara desamma som de som föreskrivs i direktiv 2004/18/EG. I det avseendet är det lämpligt att beakta det faktum att försvars- och säkerhetsutrustning ofta är tekniskt komplicerad. Driftsinkompatibilitet eller oproportionerliga tekniska svårigheter vid användning och underhåll som motiverar att ett förhandlat förfarande utan offentliggörande används vid upphandling av varor för kompletterande leveranser bör följaktligen bedömas mot bakgrund av denna komplexitet och de därmed sammanhängande kraven på samverkansförmåga och standardisering av utrustning. Det är exempelvis fallet när det är fråga om att integrera nya komponenter i befintliga system eller att modernisera dessa system.

⁽¹⁾ EGT L 18, 21.1.1997, s. 1.

- (52) Det kan förekomma att det för vissa inköp inom ramen för detta direktiv endast finns en ekonomisk aktör som kan fullgöra kontraktet på grund av att den innehar en ensamrätt eller av tekniska skäl. I dessa fall bör den upphandlande myndigheten eller enheten tillåtas ge kontrakt eller ramavtal direkt till denna enda ekonomiska aktör. Tekniska skäl till stöd för varför endast en ekonomisk aktör kan fullgöra kontraktet bör emellertid definieras och motiveras ytterst noggrant från fall till fall. Det kan exempelvis vara fråga om att det är tekniskt strikt omöjligt för en kandidat att välja en annan ekonomisk aktör om de fastslagna målen ska uppnås eller behovet av att använda särskild kunskap, särskilda verktyg eller metoder som endast en aktör förfogar över. Detta kan exempelvis vara fallet vid ändring eller montering i efterhand av särskilt komplex utrustning. Tekniska skäl kan också uppstå till följd av särskild samverkansförmåga eller särskilda säkerhetskrav som måste uppfyllas för att säkerställa att väpnade styrkor eller säkerhetsstyrkor fungerar.
- (53) Den specifika karaktären av de upphandlingar som omfattas av detta direktiv visar att det är nödvändigt att ange nya omständigheter som kan uppkomma inom detta direktivs tillämpningsområde.
- (54) Medlemsstaternas väpnade styrkor kan exempelvis bli nödsakade att ingripa i en krissituation utomlands till exempel i samband med fredsbevarande insatser. När en sådan konflikt bryter ut, eller i samband med ett sådant ingripande, kan medlemsstaternas och deras väpnade styrkors säkerhet kräva att vissa upphandlingar genomförs så skyndsamt att det inte är förenligt med de tidsfrister som fastställs för de upphandlingsförfaranden som anges i detta direktiv. Sådan tidsnöd skulle också kunna uppstå i fråga om säkerhetsstyrkornas behov, exempelvis i händelse av en terroristattack på unionens territorium.
- (55) Att stimulera forskning och utveckling utgör ett viktigt sätt att stärka den europeiska försvarsindustriella och teknologiska basen och öppnandet av upphandling bidrar till att nå detta mål. Vikten av forskning och utveckling på detta särskilda område motiverar största möjliga flexibilitet i upphandlingen av forskningsmaterial och forskningstjänster. Samtidigt bör dock denna flexibilitet inte utgöra hinder för konkurrensen under efterföljande faser av produktens livscykel. Upphandlingskontrakt om forskning och utveckling bör därför endast omfatta verksamhet fram till det skede där den nya teknikens mogenhet ännu på ett rimligt sätt kan utvärderas och dess risker avlägsnas. Upphandlingskontrakt om forskning och utveckling bör inte användas efter detta skede som ett sätt att undvika bestämmelserna i detta direktiv, inbegripet genom att på förhand fastställa valet av anbudsgivare för senare faser.
- Å andra sidan bör den upphandlande myndigheten eller enheten inte vara tvungen att anordna en separat upphandling för de senare faserna, om kontraktet som täcker forskningsverksamheten redan omfattar ett alternativ som gäller dessa faser och det tilldelas genom ett selektivt förfarande eller ett förhandlat förfarande med offentliggörande av ett meddelande om upphandling, eller, i förekommande fall, genom en konkurrenspräglad dialog.
- (56) För att säkerställa insyn bör det föreskrivas regler för den upphandlande myndighetens eller enhetens offentliggörande av information före, och i slutet av, tilldelningsförfarandet. Vidare bör ytterligare specifik information tillhandahållas kandidaterna och anbudsgivarna om resultatet från detta förfarande. Den upphandlande myndigheten eller enheten bör dock ha rätt att inte lämna ut viss information som erhållits på detta sätt, om offentliggörandet av denna skulle hindra lagtillämpningen, strida mot allmänintresset, skada berättigade kommersiella intressen för ekonomiska aktörer eller skulle kunna motverka en sund konkurrens dem mellan. Mot bakgrund av arten av och särdragen hos de byggentreprenader, varor och tjänster som omfattas av detta direktiv, är skäl som hänför sig till allmänintresse och som gäller iakttagandet av nationella tvingande bestämmelser inom ramen för nationell politik, i synnerhet när det gäller försvars- och säkerhetsfrågor, särskilt viktiga.
- (57) Med hänsyn till de nya informations- och kommunikationsteknikerna och de förenklningar som dessa kan medföra, bör de elektroniska medierna jämföras med de klassiska medierna för kommunikation och informationsutbyte. I så stor utsträckning som möjligt bör de metoder och den teknik som väljs vara förenliga med den teknik som används i de andra medlemsstaterna.
- (58) För att skapa effektiv konkurrens på det område för offentlig upphandling som avses i detta direktiv är det nödvändigt att i hela gemenskapen offentliggöra meddelanden om upphandling från medlemsstaternas upphandlande myndigheter eller enheter. Informationen i dessa meddelanden måste göra det möjligt för de ekonomiska aktörerna i gemenskapen att avgöra om upphandlingen är av intresse för dem. De behöver således tillräcklig information om föremålet för upphandlingen och de villkor som är förenade med kontraktet. Det är därför viktigt att med lämpliga medel göra meddelandena mer överblickbara, t.ex. med hjälp av standardformulär för upphandlingsmeddelanden och CPV som utgör referensnomenklaturen för de offentliga upphandlingarna.
- (59) Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/93/EG av den 13 december 1999 om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ("direktivet om elektronisk handel")⁽²⁾ bör i samband med detta direktiv vara tillämpliga på överföring av information med

(1) EGT L 13, 19.1.2000, s. 12.

(2) EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

- elektroniska medel. Upphandlingsförfarandena kräver en högre säkerhets- och sekretessnivå än den som fastställs i dessa direktiv. Därför bör anordningar för elektronisk mottagning av anbudsansökningar uppfylla särskilda tilläggskrav. I detta syfte bör användning av elektroniska signaturer, särskilt avancerade elektroniska signaturer, i möjligaste mån uppmuntras. Frivilliga ackrediteringssystem skulle dessutom kunna utgöra en gynnsam ram för att höja nivån på tillhandahållandet av certifieringstjänster för dessa anordningar.
- (60) Användning av elektroniska medel är tidsbesparande. Minimitidsfristerna för mottagande av anbud och anbudsansökningar bör därför förkortas om elektroniska medel används, dock under förutsättning att de är förenliga med den särskilda överföringsteknik som fastställs på gemenskapsnivå.
- (61) Kontrollen av de anbudssökandes lämplighet och urval av dem bör genomföras på öppna villkor. Det bör därför anges vilka icke-diskriminerande kriterier den upphandlande myndigheten eller enheten får använda vid urval av deltagare och på vilket sätt de ekonomiska aktörerna kan bevisa att de uppfyller kriterierna. I syfte att åstadkomma öppenhet bör den upphandlande myndigheten eller enheten åläggas att redan vid inbjudan att lämna anbud ange vilka urvalskriterier den kommer att tillämpa samt vilka särskilda krav på kapacitet som de, i förekommande fall, kan komma att kräva av de ekonomiska aktörerna för att de ska kunna delta i upphandlingsförfarandet.
- (62) En upphandlande myndighet eller enhet får begränsa antalet anbudssökande i de selektiva och förhandlade förfarandena med offentliggörande av ett meddelande om upphandling samt i den konkurrenspräglade dialogen. En sådan begränsning av antalet anbudssökande bör göras endast på grundval av objektiva kriterier som anges i meddelandet om upphandling. För kriterier som rör de ekonomiska aktörernas personliga ställning kan det räcka med en allmän hänvisning i meddelandet om upphandling till de omständigheter som anges i detta direktiv.
- (63) I konkurrenspräglad dialog och i förhandlade förfaranden med offentliggörande av ett meddelande om upphandling bör den upphandlande myndigheten eller enheten, med hänsyn till den flexibilitet som kan behövas samt till de höga kostnader som hör samman med upphandlingsmetoder, tillåtas att genomföra förfarandet i successiva steg för att på grundval av på förhand angivna tilldelningskriterier efterhand minska det antal anbud som den fortsätter att diskutera eller förhandla om. Denna begränsning bör säkerställa verklig konkurrens, under förutsättning att det finns ett tillräckligt antal lämpliga lösningar eller anbudssökande.
- (64) Gemenskapsreglerna om ömsesidigt erkännande av utbildnings-, examens- och andra behörighetsbevis gäller när det krävs bevis på särskilda kvalifikationer för att kunna delta i ett upphandlingsförfarande.
- (65) Det bör undvikas att kontrakt tilldelas ekonomiska aktörer som har deltagit i en kriminell organisation eller som har befunnits skyldiga till bestickning, bedrägerier som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas ekonomiska intressen, penningtvätt eller finansiering av terrorism eller terroristbrott eller brott som har samband med terrorism. De upphandlande myndigheterna eller enheterna bör vid behov begära lämpliga handlingar från anbudssökandena/anbudsgivarna och skulle kunna, om det råder tvivel om anbudssökandenas/anbudsgivarnas personliga ställning, begära samarbete med de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten. Den upphandlande myndigheten eller enheten bör utesluta sådana ekonomiska aktörer om den genom en lagkraftvunnen dom får kännedom om att sådana brott enligt den nationella lagstiftningen har begåtts. Om det i nationell rätt ingår sådana bestämmelser, kan överträdelse av lagstiftningen om otillåten samverkan vid upphandling som lett till lagkraftvunnen dom eller beslut med likvärdig effekt betraktas som brott mot den ekonomiska aktörens yrkesetik eller som ett allvarligt fel. Det bör också vara möjligt att utesluta ekonomiska aktörer om den upphandlande myndigheten eller enheten har information, som i tillämpliga fall har erhållits av skyddade källor, och som visar att dessa aktörer inte är tillräckligt tillförlitliga för att man ska kunna utesluta risker för medlemsstatens säkerhet. Sådana risker kan hänföra sig till vissa särdrag hos de produkter som kandidaten levererat eller till kandidatens andelsägarstruktur.
- (66) Bristande efterlevnad av nationella bestämmelser för genomförande av rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om lika behandling av arbetstagare ⁽¹⁾ och rådets direktiv 76/207/EEG av den 9 februari 1976 om genomförandet av principen om likabehandling av kvinnor och män i fråga om tillgång till anställning, yrkesutbildning och befordran samt arbetsvillkor ⁽²⁾, som lett till lagkraftvunnen dom eller beslut med likvärdig effekt, kan betraktas som ett brott mot den ekonomiska aktörens yrkesetik eller som ett allvarligt fel.
- (67) Med tanke på sektorns känslighet är tillförlitligheten hos de ekonomiska aktörer som tilldelas upphandlingskontrakt av avgörande betydelse. Denna tillförlitlighet avhänger särskilt deras förmåga att svara upp till den upphandlande myndighetens eller enhetens krav i fråga om försörjningstrygghet och informationssäkerhet. Vidare bör inget i detta direktiv hindra den upphandlande myndigheten eller enheten att när som helst under processen utesluta en ekonomisk aktör från upphandlingen, om den upphandlande myndigheten eller enheten har information som visar att om den ekonomiska aktören tilldelades hela, eller delar av, kontraktet, skulle detta innebära en risk för ifrågasvarande medlemsstats väsentliga säkerhetsintressen.

(1) EGT L 303, 2.12.2000, s. 16.

(2) EGT L 39, 14.2.1976, s. 40.

- (68) Om ett gemenskapssystem saknas när det gäller informationssäkerhet måste de upphandlande myndigheterna eller enheterna eller medlemsstaterna definiera den nivå på teknisk kapacitet som krävs inom detta område för att delta i ett upphandlingsförfarande, och de måste bedöma om kandidaterna uppnår den säkerhetsnivå som krävs. I flera fall har medlemsstaterna bilaterala säkerhetsavtal med regler om ömsesidigt erkännande av nationella säkerhetskontrollsystem. Även om sådana avtal existerar kan kapaciteten hos ekonomiska aktörer från andra medlemsstater inom området för informationssäkerhet kontrolleras och en sådan kontroll bör göras i enlighet med principerna om icke-diskriminering, likabehandling och proportionalitet.
- (69) Kontraktstilldelningen bör ske på grundval av objektiva kriterier som säkerställer att principerna om öppenhet, icke-diskriminering och likabehandling iaktas och garanterar att anbudena bedöms på ett öppet och objektiva sätt i verklig konkurrens med varandra. Därför bör endast två tilldelningskriterier godkännas, "lägsta pris" och "ekonomiskt mest fördelaktigt anbud".
- (70) För att säkerställa att principen om likabehandling iaktas vid kontraktstilldelning bör det fastställas en skyldighet, i enlighet med rättspraxis, att säkerställa nödvändig öppenhet, så att alla anbudsgivare i rimlig mån kan informeras om de kriterier och villkor som kommer att tillämpas för att urskilja det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. En upphandlande myndighet eller enhet bör därför ange tilldelningskriterierna samt viktningen av de olika kriterierna inbördes i så god tid att anbudsgivarna har kännedom om dem vid utarbetandet av sina anbud. En upphandlande myndighet eller enhet får göra undantag från kravet att ange viktning av tilldelningskriterierna i vederbörligen styrkta fall, som de måste kunna motivera, när denna viktning inte kan anges i förväg på grund av upphandlingens komplicerade art. I dessa fall bör de ange dessa kriteriers prioriteringsordning enligt en fallande skala.
- (71) När de upphandlande myndigheterna eller enheterna väljer att ge kontraktet till det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, ska de utvärdera anbudet för att fastställa vilket som ger bästa värde för pengarna. För att göra detta ska de fastställa de ekonomiska och kvalitativa kriterier som i sin helhet måste göra det möjligt att fastställa det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Fastställandet av dessa kriterier beror på föremålet för upphandlingen, eftersom dessa måste göra det möjligt för den upphandlande myndigheten eller enheten att utvärdera varje anbuds prestanda i förhållande till föremålet för upphandlingen, enligt definitionen i de tekniska specifikationerna, samt att utvärdera förhållandet mellan kvalitet och pris i varje anbud.
- (72) Iakttagandet av skyldigheterna avseende öppenhet och konkurrens bör säkerställas genom ett effektivt system för prövning som bygger på det system som fastställs i rådets direktiv 89/665/EEG⁽¹⁾ och rådets direktiv 92/13/EEG⁽²⁾, i dess ändrade lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG⁽³⁾, för kontrakt som täcks av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG. I synnerhet bör det vara möjligt att angripa upphandlingsförfarandet innan kontraktet undertecknats och därtill bör nödvändiga garantier ges för denna prövnings effektivitet, såsom den period under vilken kontrakt inte får ingås. Det bör också föreskrivas en möjlighet att angripa olagligt och direkt tilldelade kontrakt och kontrakt som ingåtts i strid med detta direktiv.
- (73) Prövningsförfarandena bör dock beakta skyddet av försvars- och säkerhetsintressen i förhållande till prövningsorganens förfaranden, valet av provisoriska åtgärder eller sanktioner för överträdelser av skyldigheterna avseende öppenhet och konkurrens. I synnerhet bör medlemsstaterna kunna föreskriva att det prövningsorgan som är oberoende av den upphandlande myndigheten eller enheten inte behöver anse att ett kontrakt är ogiltigt, även om det har tilldelats på olagligt sätt av de skäl som anges i detta direktiv, om prövningsorganet finner, efter att ha undersökt alla relevanta aspekter, att de särskilda omständigheterna i anslutning till det ifrågasatt fallet kräver att vissa tvingande skäl som hänför sig till ett allmänintresse respekteras. Mot bakgrund av arten av och särdragen hos de byggtreprenader, varor och tjänster som omfattas av detta direktiv, bör sådana tvingande skäl i första hand hänföra sig till allmänintresset rörande medlemsstaternas försvar och säkerhet. Detta kan exempelvis vara fallet då ett kontrakt som är utan verkan på ett allvarligt sätt skulle äventyra inte bara genomförandet av det särskilda projekt som kontraktet åsyftar, utan också själva existensen för ett bredare försvars- eller säkerhetsprogram där projektet ingår som en del.
- (74) Vissa tekniska villkor, särskilt sådana som rör meddelanden, statistiska rapporter och den nomenklatur som används samt villkor för hänvisning till denna nomenklatur, kommer att behöva antas och ändras när de tekniska kraven förändras. Därför bör det införas ett smidigt och snabbt beslutsförfarande för dessa ändamål.

(1) Rådets direktiv 89/665/EEG av den 21 december 1989 om samordning av lagar och andra författningar för prövning av offentlig upphandling av varor och bygg- och anläggningsarbeten (EGT L 395, 30.12.1989, s. 33).

(2) Rådets direktiv 92/13/EEG av den 25 februari 1992 om samordning av lagar och andra författningar om gemenskapsregler om upphandlingsförfaranden tillämpade av företag och verk inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna (EGT L 76, 23.3.1992, s. 14).

(3) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG vad gäller effektivare förfaranden för prövning av offentlig upphandling (EUT L 335, 20.12.2007, s. 31).

- (75) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra detta direktiv bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ⁽¹⁾.
- (76) Kommissionen bör särskilt ges befogenhet att ändra tröskelvärdena för kontrakt genom att anpassa dem till de tröskelvärden som anges i direktiv 2004/17/EG och ändra vissa referensnummer i CPV-nomenklaturen och referensförfarandena för vissa rubriker i CPV samt tekniska detaljer och karakteristik avseende anordningar för elektroniska mottagningsbevis.
- Eftersom dessa åtgärder har en allmän räckvidd och avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv, måste de antas i enlighet med det föreskrivande förfarandet med kontroll i artikel 5a i beslut 1999/468/EG.
- (77) När det, på grund av tvingande, brådskande skäl, inte är möjligt att iaktta de normala tidsfristerna för det föreskrivande förfarandet med kontroll bör kommissionen kunna tillämpa det skyndsamma förfarandet i artikel 5a.6 i beslut 1999/486/EG för antagande av dessa åtgärder.
- (78) I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning ⁽²⁾ uppmuntras medlemsstaterna att för egen del och i gemenskapens intresse upprätta egna tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna samt att offentliggöra dessa tabeller.
- (79) Kommissionen bör utföra en regelbunden utvärdering för att utreda om marknaden för försvarsutrustning fungerar på ett öppet, tydligt och konkurrenskraftigt sätt, inklusive hur detta direktiv påverkar marknaden, exempelvis i fråga om små och medelstora företags deltagande.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

AVDELNING I DEFINITIONER, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH ALLMÄNNA PRINCIPER

Artikel 1 Definitioner

Artikel 2 Tillämpningsområde

Artikel 3 Blandade kontrakt

Artikel 4 Principer för tilldelning av kontrakt

AVDELNING II REGLER OM UPPHANDLING

KAPITEL I Allmänna bestämmelser

Artikel 5 Ekonomiska aktörer

Artikel 6 Den upphandlande myndighetens eller enhetens skyldigheter i samband med sekretess

Artikel 7 Skydd av sekretessbelagd information

KAPITEL II Tröskelvärden, inköpscentraler och undantag

Avsnitt 1 Tröskelvärden

Artikel 8 Tröskelvärden för kontrakt

Artikel 9 Metoder för beräkning av det uppskattade värdet på kontrakt och ramavtal

Avsnitt 2 Inköpscentraler

Artikel 10 Kontrakt som tilldelas och ramavtal som ingås av inköpscentraler

Avsnitt 3 Kontrakt som ska undantas

Artikel 11 Undantag

⁽¹⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.

Artikel 12	Kontrakt som tilldelas i enlighet med internationella regler
Artikel 13	Särskilda undantag
Avsnitt 4	Särskilda regler
Artikel 14	Reserverade kontrakt
KAPITEL III	Regler som ska tillämpas på tjänstekontrakt
Artikel 15	Tjänstekontrakt förtecknade i bilaga I
Artikel 16	Tjänstekontrakt förtecknade i bilaga II
Artikel 17	Blandade kontrakt som omfattar tjänster förtecknade i bilagorna I och II
KAPITEL IV	Särskilda regler om kontraktshandlingar
Artikel 18	Tekniska specifikationer
Artikel 19	Alternativa anbud
Artikel 20	Villkor för fullgörande av kontraktet
Artikel 21	Underentreprenad
Artikel 22	Informationssäkerhet
Artikel 23	Försörjningstrygghet
Artikel 24	Skyldigheter avseende bestämmelser om beskattning, miljöskydd, anställningsskydd och arbetsvillkor
KAPITEL V	Förfaranden
Artikel 25	Tillämpliga förfaranden
Artikel 26	Förhandlat förfarande med meddelande om upphandling
Artikel 27	Konkurrenspräglad dialog
Artikel 28	Fall som motiverar användning av det förhandlade förfarandet utan offentliggörande av meddelande om upphandling
Artikel 29	Ramavtal
KAPITEL VI	Regler för offentliggörande och öppenhet
Avsnitt 1	Offentliggörande av meddelanden
Artikel 30	Meddelanden
Artikel 31	Icke-obligatoriskt offentliggörande
Artikel 32	Utformning och offentliggörande av meddelanden
Avsnitt 2	Tidsfrister
Artikel 33	Tidsfrister för mottagande av anbudsansökan och mottagande av anbud
Avsnitt 3	Innehållet i informationen och sättet för överföring av denna
Artikel 34	Inbjudan att lämna anbud, att delta i förhandling eller till att delta i dialog
Artikel 35	Information till anbudssökande och anbudsgivare

Avsnitt 4	Kommunikationssätt
Artikel 36	Regler för kommunikation
Avsnitt 5	Protokoll
Artikel 37	Protokollens innehåll
KAPITEL VII	Upphandlingsförfarandets gång
Avsnitt 1	Allmänna bestämmelser
Artikel 38	Kontroll av anbudssökandes lämplighet och val av deltagare samt tilldelning av kontrakt
Avsnitt 2	Kvalitativa urvalskriterier
Artikel 39	Anbudssökandens eller anbudsgivarens personliga ställning
Artikel 40	Lämplighet att utöva yrkesverksamhet
Artikel 41	Ekonomisk och finansiell ställning
Artikel 42	Teknisk och/eller yrkesmässig kapacitet
Artikel 43	Kvalitetsstyrningsstandarder
Artikel 44	Standarder för miljöledning
Artikel 45	Kompletterande handlingar och upplysningar
Artikel 46	Officiella förteckningar över godkända ekonomiska aktörer och certifiering genom offentlighetsrättsliga eller privaträttsliga organ
Avsnitt 3	Kontraktstilldelning
Artikel 47	Tilldelningsgrunder
Artikel 48	Användning av elektroniska auktioner
Artikel 49	Onormalt låga anbud
AVDELNING III	REGLER FÖR UNDERENTREPRENAD
KAPITEL I	<i>Underleverantörskontrakt som tilldelas av utvalda anbudsgivare som inte är upphandlande myndigheter eller enheter</i>
Artikel 50	Tillämpningsområde
Artikel 51	Principer
Artikel 52	Tröskelvärden och bestämmelser om offentliggörande
Artikel 53	Kriterier för kvalitativt urval av underleverantör
KAPITEL II	<i>Underleverantörskontrakt som tilldelas av utvalda anbudsgivare som är upphandlande myndigheter eller enheter</i>
Artikel 54	Regler som ska tillämpas
AVDELNING IV	REGLER SOM SKA TILLÄMPAS FÖR PRÖVNING
Artikel 55	Tillämpningsområde och tillgång till prövningsförfarande
Artikel 56	Krav på prövningsförfarandet

Artikel 57	Period under vilken kontrakt inte får ingås
Artikel 58	Undantag från perioden under vilken kontrakt inte får ingås
Artikel 59	Tidsfrister för ansökan om prövning
Artikel 60	Ogiltighet
Artikel 61	Överträdelse av bestämmelserna i denna avdelning och alternativa sanktioner
Artikel 62	Tidsfrister
Artikel 63	Korrigeringsmekanism
Artikel 64	Innehållet i ett meddelande om frivillig förhandsinsyn
AVDELNING V	SKYLDIGHETER ATT LÄMNA UPPGIFTER FÖR STATISTIKÄNDAMÅL, VERKSTÄLLANDEBEFOGENHETER OCH SLUTBESTÄMMELSER
Artikel 65	Statistikkrav
Artikel 66	Statistikrapportens innehåll
Artikel 67	Kommittéförfarande
Artikel 68	Revidering av tröskelvärden
Artikel 69	Ändringar
Artikel 70	Ändring av direktiv 2004/17/EG
Artikel 71	Ändring av direktiv 2004/18/EG
Artikel 72	Införlivande
Artikel 73	Översyn och rapportering
Artikel 74	Ikraftträdande
Artikel 75	Adressater
BILAGOR	
Bilaga I	Tjänster som avses i artiklarna 2 och 15
Bilaga II	Tjänster som avses i artiklarna 2 och 16
Bilaga III	Definition av vissa tekniska specifikationer som avses i artikel 18
Bilaga IV	Information som ska finnas i de meddelanden som avses i artikel 30
Bilaga V	Information som ska finnas i de meddelanden om underentreprenad som avses i artikel 52
Bilaga VI	Karakteristika för offentliggörandet
Bilaga VII	Register
Bilaga VIII	Krav på utrustning för elektronisk mottagning av anbudsansökningar och anbud

AVDELNING I

DEFINITIONER, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH ALLMÄNNA
PRINCIPER

Artikel 1

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *gemensam terminologi vid offentlig upphandling, nedan kallad CPV (Common Procurement Vocabulary)*: den referensnomenklatur som gäller för kontrakt tilldelade av en upphandlande myndighet eller enhet, och som antagits genom förordning (EG) nr 2195/2002.
2. *kontrakt*: skriftliga kontrakt med ekonomiska villkor som avses i artikel 1.2 a i direktiv 2004/17/EG och artikel 1.2 a i direktiv 2004/18/EG.
3. *byggtreprenadkontrakt*: kontrakt som avser antingen utförande eller såväl projektering som utförande av sådana byggtreprenader som avser en av de verksamheter som anges i avsnitt 45 i CPV eller av en byggtreprenad, eller utförande, oavsett form, av en byggtreprenad som tillgodoser de behov som den upphandlande myndigheten eller enheten har specificerat; med byggtreprenad avses ett resultat av bygg- och anläggningsarbeten som i sig fyller en ekonomisk eller teknisk funktion.
4. *varukontrakt*: andra kontrakt än byggtreprenadkontrakt vilka avser köp, leasing, hyra eller hyrköp – med eller utan köpoption – av varor.

Ett kontrakt som avser leverans av varor och som dessutom som ett underordnat inlag omfattar monterings- och installationsarbeten ska betraktas som ett varukontrakt.
5. *tjänstekontrakt*: andra kontrakt än byggtreprenad- eller varukontrakt vilka avser tillhandahållande av tjänster.

Ett kontrakt som avser både varor och tjänster ska anses vara ett tjänstekontrakt om värdet av tjänsterna i fråga är högre än värdet av de varor som kontraktet omfattar.

Ett kontrakt som avser tjänster och som omfattar sådan verksamhet som anges i avsnitt 45 i CPV som endast är underordnad verksamhet i förhållande till kontraktets huvudändamål ska betraktas som ett tjänstekontrakt.
6. *militär utrustning*: utrustning som är särskilt utformad eller anpassad för militära syften och som är avsedd att användas som vapen, ammunition eller krigsmateriel.
7. *utrustning, byggtreprenad och tjänster av känslig karaktär*: utrustning, byggtreprenad och tjänster som har ett säkerhetssyfte och som inbegriper, kräver och/eller innehåller sekretessbelagd information.

8. *sekretessbelagd information*: all information och allt material oavsett dess form, karaktär eller överföringsteknik, som omfattas av krav på en viss säkerhetsnivå eller en viss skyddsnivå och som med hänsyn till den nationella säkerheten och enligt den berörda medlemsstatens gällande lagar och andra författningar måste skyddas mot intrång, förstörelse, avlägsnande, spridning, förlust eller åtkomst av någon obehörig person, eller någon annan typ av risk.
9. *regering*: en nationell, regional eller lokal regering i en medlemsstat eller ett tredje land.
10. *kris*: varje situation i en medlemsstat eller i tredje land då en händelse med skadliga konsekvenser inträffar som tydligt går utöver omfattningen av en allvarlig händelse under vanliga omständigheter och som i hög grad hotar eller inskränker människors liv och hälsa eller i hög grad påverkar egendomsvärden eller kräver åtgärder för att tillhandahålla befolkningen livsfrnödenheter; en kris ska också anses ha uppstått om det föreligger överhängande risk för att en sådan allvarlig händelse kommer att inträffa; väpnade konflikter och krig ska inom ramen för detta direktiv betraktas som kriser.
11. *ramavtal*: ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter eller enheter och en eller flera ekonomiska aktörer i syfte att fastställa villkoren för tilldelningen av kontrakt under en given tidsperiod, särskilt i fråga om tänkt pris och, i tillämpliga fall, uppskattad kvantitet.
12. *elektronisk auktion*: en upprepad process med hjälp av elektroniska medel för att presentera nya lägre priser och/eller nya värden för vissa delar av anbuden, vilken genomförs efter en första fullständig utvärdering av anbuden och möjliggör en rangordning på grundval av automatiska utvärderingsmetoder.

Följaktligen kan vissa tjänstekontrakt och vissa byggtreprenadkontrakt som innehåller intellektuella prestationer, såsom projekteringen av byggtreprenader, inte bli föremål för elektronisk auktion.
13. *entreprenör, varuleverantör och tjänstleverantör*: beteckningar för varje fysisk eller juridisk person, offentlig enhet eller grupp av sådana personer och/eller organ som på marknaden erbjuder sig att utföra byggtreprenader och/eller tillhandahåller byggtreprenader, varor eller tjänster.
14. *ekonomisk aktör*: en entreprenör, varuleverantör eller tjänstleverantör. Termen används enbart i syfte att förenkla texten.
15. *anbudssökande*: en ekonomisk aktör som ansöker om att få lämna anbud vid ett selektivt eller förhandlat förfarande eller en konkurrenspräglad dialog.

16. *anbudsgivare*: en ekonomisk aktör som har lämnat ett anbud vid ett selektivt eller förhandlat förfarande eller en konkurrenspräglad dialog.
17. *upphandlande myndigheter eller enheter*: upphandlande myndigheter i den mening som avses artikel 1.9 i direktiv 2004/18/EG och upphandlande enheter i den mening som avses i artikel 2 i direktiv 2004/17/EG.
18. *inköpscentral*: en upphandlande myndighet eller enhet i den mening som avses i artikel 1.9 i direktiv 2004/18/EG och i artikel 2.1 a i direktiv 2004/17/EG eller ett offentligt europeiskt organ som
- anskaffar varor och/eller tjänster som är avsedda för upphandlande myndigheter eller enhet, eller
 - tilldelar kontrakt eller ingår ramavtal om byggentreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för upphandlande myndigheter eller enheter.
19. *selektiva förfaranden*: förfaranden som varje ekonomisk aktör kan begära att få delta i, men där endast sådana ekonomiska aktörer får lämna anbud som får en inbjudan av den upphandlande myndigheten eller enheten.
20. *förhandlade förfaranden*: förfaranden där en upphandlande myndighet eller enhet vänder sig till utvalda ekonomiska aktörer och förhandlar om kontraktsvillkoren med en eller flera av dem.
21. *konkurrenspräglad dialog*: förfarande som varje ekonomisk aktör kan begära att få delta i och där den upphandlande myndigheten eller enheten för en dialog med de anbudssökande som har inbjudits att delta i detta förfarande, för att nå fram till en eller flera lösningar som kan tillgodose myndighetens behov och som utgör grunden för de anbud som de utvalda anbudssökandena inbjuds att lämna.
- Vid användningen av det förfarande som avses i första stycket ska ett kontrakt anses vara "särskilt komplicerat" om den upphandlande myndigheten eller enheten inte objektivt kan
- definiera de tekniska medel enligt artikel 18.3 b, c eller d som kan tillgodose dess behov eller mål, och/eller
 - specificera den rättsliga och/eller finansiella utformningen av ett projekt,
22. *underleverantörskontrakt*: ett skriftligt kontrakt med ekonomiska villkor som slutits mellan en anbudsgivare som valts ut för ett kontrakt och en eller flera ekonomiska aktörer, och som avser utförande av byggentreprenad, leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster enligt kontraktet.
23. *anknutna företag*: varje företag över vilket den utvalda anbudsgivaren, direkt eller indirekt, kan utöva ett bestämmande inflytande, varje företag som kan utöva ett sådant inflytande över den utvalda anbudsgivaren eller varje företag som tillsammans med den utvalda anbudsgivaren står under sådant inflytande av något annat företag på grund av ägande eller finansiellt deltagande eller på grund av de regler företaget lyder under; ett bestämmande inflytande från ett företag ska anses föreligga om företaget, direkt eller indirekt, i förhållande till ett annat företag
- innehar merparten av företagets tillskjutna kapital, eller
 - kontrollerar majoriteten av röstetalet på grund av aktieäggande eller motsvarande, eller
 - kan utse mer än halva antalet ledamöter i företagets administrativa, styrande eller övervakande organ.
24. *skriftlig*: varje enhet av ord eller siffror som kan läsas återges och sedan meddelas, denna enhet kan innehålla uppgifter som går att överföra och lagra med elektroniska medel.
25. *elektroniska medel*: medel som utnyttjar elektronik för behandling (även digital kompression) och lagring av data samt sänder, överför och mottar via kabel, radiovågor, på optisk eller någon annan elektromagnetisk väg.
26. *livslängd*: en varas samtliga skeden, det vill säga forskning och utveckling, industriell utveckling, tillverkning, reparation, modernisering, ändring, underhåll, logistik, utbildning, testning, återkallande och bortskaffande.
27. *forskning och utveckling*: all verksamhet som omfattar grundforskning, tillämpad forskning och experimentell utveckling; det senare kan omfatta utformning av tekniska demonstratorer, det vill säga verktyg för att demonstrera ett nytt koncept eller en ny tekniks funktion i en relevant eller typisk miljö.
28. *civila inköp*: kontrakt som inte omfattas av artikel 2, som avser anskaffande av icke-militära varor, byggentreprenader eller tjänster för logistiska ändamål och som ingår i enlighet med de villkor som anges i artikel 17.

Artikel 2

Tillämpningsområde

Med förbehåll för artiklarna 30, 45, 46, 55 och 296 i fördraget ska detta direktiv tillämpas på kontrakt som tilldelas på försvars- och säkerhetsområdet för

- a) tillhandahållande av militär utrustning, inbegripet alla tillhörande delar, komponenter och/eller underenheter,
- b) tillhandahållande av utrustning av känslig karaktär, inbegripet alla tillhörande delar, komponenter och/eller underenheter,

- c) byggtreprenader, varor och tjänster, som direkt hänför sig till den utrustning som avses i led a och b under hela dess livslängd,
- d) byggtreprenader och tjänster specifikt för militärändamål, eller byggtreprenader och tjänster av känslig karaktär.

Artikel 3

Blandade kontrakt

1. Ett kontrakt som avser byggtreprenad, varor eller tjänster som omfattas av detta direktiv och som även omfattas av direktiv 2004/17/EG eller direktiv 2004/18/EG ska tilldelas i enlighet med detta direktiv under förutsättning att tilldelning av ett enda kontrakt är berättigat av objektiva skäl.
2. Detta direktiv ska inte tillämpas för tilldelningen av ett kontrakt som avser byggtreprenad, varor eller tjänster som delvis omfattas av detta direktiv och där den andra delen inte omfattas av antingen detta direktiv, direktiv 2004/17/EG eller direktiv 2004/18/EG, under förutsättning att tilldelningen av ett enda kontrakt är berättigat av objektiva skäl.
3. Beslutet att tilldela ett enda kontrakt får emellertid inte fattas i syfte att undvika att kontraktet omfattas av detta direktiv, direktiv 2004/17/EG eller direktiv 2004/18/EG.

Artikel 4

Principer för tilldelning av kontrakt

Upphandlande myndigheter eller enheter ska behandla ekonomiska aktörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt och förfara på ett öppet sätt.

AVDELNING II

REGLER OM KONTRAKT

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 5

Ekonomiska aktörer

1. Anbudssökande eller anbudsgivare som enligt lagstiftningen i sin etableringsstat har rätt att leverera den aktuella tjänsten får inte uteslutas endast på grund av att lagstiftningen i den medlemsstat där upphandlingen sker kräver att de ska vara antingen fysiska eller juridiska personer.

Juridiska personer kan likväl åläggas att, när det gäller tjänste- och byggtreprenadkontrakt liksom varukontrakt som dessutom omfattar tjänster och/eller monterings- och installationsarbeten, i

anbudsansökan eller anbudet uppge namn och yrkeskvalifikationer på de personer som ska utföra tjänsten.

2. Grupper av ekonomiska aktörer får lämna anbud eller anmäla sig som anbudssökande. De upphandlande myndigheterna eller enheterna får inte kräva att sådana grupper ska anta en viss juridisk form för att få lämna ett anbud eller en anbudsansökan, men de får kräva att den utsedda gruppen ska anta en viss juridisk form när den blivit tilldelad kontraktet, om det krävs för att kontraktet ska kunna fullgöras korrekt.

Artikel 6

Den upphandlande myndighetens eller enhetens skyldigheter i samband med sekretess

Utän att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv, särskilt upplysningsskyldigheten i fråga om ingångna kontrakt och information till anbudssökande och anbudsgivare enligt artiklarna 30.3 och 35, och i enlighet med den nationella lagstiftning som gäller för den upphandlande myndigheten eller enheten, särskilt lagstiftningen om tillgång till information, får den upphandlande myndigheten eller enheten, med förbehåll för de rättigheter som fastställs i kontraktet, inte offentliggöra uppgifter som lämnats in och förklarats sekretessbelagda av de ekonomiska aktörerna. Sådan information omfattar i synnerhet tekniska hemligheter, affärshemligheter och konfidentiella aspekter i anbudet.

Artikel 7

Skydd av sekretessbelagd information

En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att ekonomiska aktörer uppfyller vissa krav som syftar till att skydda sekretessbelagd information som den överlämnar under upphandlingsförfarandet. Den upphandlande myndigheten eller enheten får också kräva att de ekonomiska aktörerna ska säkerställa att deras underleverantörer uppfyller sådana krav.

KAPITEL II

Tröskelvärden, inköpscentraler och undantag

Avsnitt 1

Tröskelvärden

Artikel 8

Tröskelvärden för kontrakt

Detta direktiv ska tillämpas på kontrakt vars värde exklusive mervärdesskatt beräknas uppgå till minst följande tröskelvärden:

- a) 412 000 EUR för varu- och tjänstekontrakt.
- b) 5 150 000 EUR för byggtreprenadkontrakt.

Artikel 9

Metoder för beräkning av det uppskattade värdet på kontrakt och ramavtal

1. Beräkningen av det uppskattade värdet av ett kontrakt ska grunda sig på det totala beloppet efter avdrag för mervärdesskatt som ska betalas enligt den upphandlande myndighetens eller enhetens egen uppskattning. Vid denna beräkning ska det uppskattade totalbeloppet beaktas, inbegripet varje form av eventuell optionsrätt och eventuella klausuler om förlängning av kontraktet.

Om den upphandlande myndigheten eller enheten planerar för premier eller utbetalningar till anbudssökande eller anbudsgivare ska den beakta dessa när den beräknar det uppskattade värdet av kontraktet.

2. Denna uppskattning måste gälla vid den tidpunkt då det meddelande om upphandling som avses i artikel 32.2 skickas ut eller, om ett sådant meddelande inte krävs, vid den tidpunkt då den upphandlande myndigheten eller enheten inleder förfarandet för kontraktstilldelning.

3. Inget byggtreprenadsprojekt eller planerat köp av en viss mängd varor och/eller tjänster får delas upp så att en indelning sker i väsentligen lika stora separata delkontrakt eller på annat sätt i avsikt att kringgå tillämpningen av detta direktiv.

4. För byggtreprenadkontrakt ska det vid beräkningen av det uppskattade värdet tas hänsyn till beloppet för entreprenaden samt det uppskattade totala värdet av de varor som de upphandlade myndigheterna eller enheterna tillhandahåller entreprenören för att byggtreprenaden ska kunna utföras.

5. a) Om en planerad byggtreprenad eller ett planerat köp av tjänster kan innebära att flera kontrakt tilldelas samtidigt i form av delkontrakt ska det uppskattade värdet av samtliga delkontrakt beaktas.

Om det sammanlagda värdet av delkontrakten uppgår till minst det tröskelvärde som anges i artikel 8 ska detta direktiv tillämpas på tilldelningen av varje delkontrakt.

En upphandlande myndighet eller enhet får emellertid avstå från att tillämpa detta på delkontrakt vars uppskattade värde exklusive mervärdesskatt understiger 80 000 EUR när det gäller tjänster och 1 000 000 EUR när det gäller byggtreprenader, om det sammanlagda värdet av dessa delkontrakt inte överstiger 20 % av det sammanlagda värdet av alla delkontrakten.

b) Om en planerad anskaffning av likartade varor kan innebära att flera kontrakt tilldelas samtidigt i form av delkontrakt ska det uppskattade värdet av samtliga delkontrakt beaktas vid tillämpningen av artikel 8 a och b.

Om det sammanlagda värdet av delkontrakten uppgår till minst det tröskelvärde som anges i artikel 8 ska detta direktiv tillämpas på tilldelningen av varje delkontrakt.

En upphandlande myndighet eller enhet får emellertid avstå från att tillämpa detta på delkontrakt vars uppskattade värde exklusive mervärdesskatt understiger 80 000 EUR, om det sammanlagda värdet av dessa delkontrakt inte överstiger 20 % av det sammanlagda värdet av alla delkontrakten.

6. För varukontrakt som avser leasing, hyra eller hyrköp av varor ska det värde som ska tas till utgångspunkt för beräkning av kontraktets uppskattade värde,

a) om kontrakten har en bestämd löptid om högst 12 månader, vara kontraktets totala uppskattade värde under löptiden eller, om kontraktens löptid överstiger 12 månader, kontraktets totala värde, inklusive det uppskattade restvärdet,

b) för kontrakt på obestämd tid eller kontrakt som inte kan tidsbestämmas, vara månadsvärdet multiplicerat med 48.

7. I fråga om varu- eller tjänstekontrakt som regelbundet återkommer eller som avses förnyas inom en viss angiven period, ska beräkningen av det uppskattade värdet av kontraktet grunda sig på antingen

a) det faktiska totala värdet för en följd liknande kontrakt som tilldelats under de föregående 12 månaderna eller det föregående räkenskapsåret, om möjligt korrigerat för att ta hänsyn till eventuella ändringar i kvantitet eller värde som kan uppstå under loppet av de 12 månader som följer efter det första kontraktet, eller

b) det uppskattade totala värdet av en följd av kontrakt som slutits under loppet av de 12 månader som följer efter den första leveransen alternativt under räkenskapsåret om detta är längre än 12 månader.

Metoden för beräkningen av det uppskattade värdet av ett kontrakt får inte väljas i syfte att undanta det från detta direktivs tillämpningsområde.

8. För tjänstekontrakt ska följande värde tas som utgångspunkt för att beräkna det uppskattade värdet av kontraktet:

a) För följande tjänster:

i) Försäkringstjänster: den premie som ska betalas och andra former av ersättning.

ii) Kontrakt som avser projektering: arvoden, provision som ska betalas och andra former av ersättning.

b) För tjänstekontrakt som inte innehåller något totalpris:

i) Om kontrakten har en bestämd löptid om högst 48 månader: kontraktens uppskattade totala värde under hela löptiden,

- ii) Om kontraktet löper på obestämd tid eller om kontraktets löptid överstiger 48 månader: månadsvärdet multiplicerat med 48.
9. För ramavtal är det värde som ska beaktas det högsta uppskattade värdet exklusive mervärdesskatt av samtliga planerade kontrakt under avtalets hela löptid.

Avsnitt 2

Inköpscentraler

Artikel 10

Kontrakt som tilldelas och ramavtal som ingår av inköpscentraler

1. Medlemsstaterna får föreskriva att en upphandlande myndighet eller enhet får anskaffa byggtjänster, varor och/eller tjänster med hjälp av en inköpscentral.
2. En upphandlande myndighet eller enhet som anskaffar byggtjänster, varor och/eller tjänster från eller med hjälp av en inköpscentral enligt artikel 1.18 ska anses ha följt detta direktiv under förutsättning att
 - inköpscentralen har följt direktivet, eller,
 - om inköpscentralen inte är en upphandlande myndighet eller enhet, de bestämmelser som tillämpats av inköpscentralen vid tilldelningen av kontraktet överensstämmer med samtliga bestämmelser i detta direktiv, och de kontrakt som tilldelats kan omfattas av effektiva åtgärder motsvarande dem som föreskrivs i avdelning IV.

Avsnitt 3

Kontrakt som ska undantas

Artikel 11

Undantag

Inga av de bestämmelser, förfaranden, program, avtal, system eller kontrakt som nämns i detta avsnitt får tillämpas i syfte att kringgå bestämmelserna i detta direktiv.

Artikel 12

Kontrakt som tilldelas i enlighet med internationella regler

Detta direktiv ska inte tillämpas på kontrakt som omfattas av

- a) särskilda förfaranderegler i enlighet med ett internationellt avtal eller en överenskommelse som ingåtts mellan en eller flera medlemsstater och ett eller flera tredje länder,

- b) särskilda förfaranderegler i enlighet med ett internationellt avtal eller en överenskommelse som ingåtts om stationering av trupper och som berör en medlemsstat eller ett tredje lands åtaganden,
- c) särskilda förfaranderegler som tillämpas av en internationell organisation som gör inköp för sitt eget bruk, och inte heller kontrakt som måste tilldelas av en medlemsstat i enlighet med sådana särskilda förfaranderegler.

Artikel 13

Särskilda undantag

Detta direktiv ska inte tillämpas i följande fall:

- a) Kontrakt för vilka tillämpningen av detta direktiv skulle kräva att en medlemsstat tillhandahåller information vars avslöjande den anser strida mot sina väsentliga säkerhetsintressen.
- b) Kontrakt som avser underrättelseverksamhet.
- c) Kontrakt som tilldelas inom ramen för ett samarbetsprogram rörande forskning och utveckling mellan minst två medlemsstater, avseende utvecklandet av en ny produkt och, i förekommande fall, de senare skedena av hela eller delar av produktens livslängd. Vid ingåendet av ett sådant samarbetsprogram som endast ingås mellan medlemsstater, ska medlemsstaterna informera kommissionen om andelen utgifter för forskning och utveckling i förhållande till de totala kostnaderna för samarbetsavtalet, hur avtalet om kostnadsdelningen ser ut och de olika medlemsstaternas eventuella planerade andel av inköpen.
- d) Kontrakt som tilldelas i ett tredje land, inbegripet kontrakt avseende civila inköp, när styrkor är stationerade utanför unionens territorium, och där de operativa behoven medför att kontrakt måste ingås med ekonomiska aktörer i det område där operationen genomförs.
- e) Tjänstekontrakt som avser förvärv eller hyra, oavsett finansieringsform, av mark, befintliga byggnader eller annan fast egendom eller rättigheter till sådan egendom.
- f) Kontrakt som en regering tilldelas av en annan regering, och som avser
 - i) tillhandahållande av militär utrustning eller utrustning av känslig karaktär,
 - ii) byggtjänster och tjänster med direkt anknytning till sådan utrustning, eller
 - iii) byggtjänster och tjänster särskilt avsedda för militära syften, eller byggtjänst och tjänster av känslig karaktär.

- g) Skiljemanna- och förlikningstjänster.
- h) Finansiella tjänster, utom försäkringstjänster.
- i) Anställningskontrakt.
- j) Forsknings- och utvecklingstjänster, med undantag av sådana vars resultat endast tillkommer en upphandlande myndighet eller enhet i dess egen verksamhet, förutsatt att den tillhandahållna tjänsten helt och hållet betalas av den upphandlande myndigheten eller enheten.

Avsnitt 4

Särskilda regler

Artikel 14

Reserverade kontrakt

Medlemsstaterna får reservera deltagandet i upphandlingsförfaranden för skyddade verkstäder eller föreskriva att kontrakten ska fullgöras inom ramen för program för skyddad anställning, om majoriteten av de berörda arbetstagarna är personer med funktionshinder som på grund av funktionshindrets art eller svårighet inte kan utöva yrkesverksamhet på normala villkor.

Hänvisning till denna bestämmelse ska göras i meddelandet om upphandling.

KAPITEL III

Regler som ska tillämpas på tjänstekontrakt

Artikel 15

Tjänstekontrakt förtecknade i bilaga I

Kontrakt som avser tjänster som omfattas av artikel 2 och som förtecknas i bilaga I ska tilldelas enligt artiklarna 18–54.

Artikel 16

Tjänstekontrakt förtecknade i bilaga II

Kontrakt som avser tjänster som omfattas av artikel 2 och som förtecknas i bilaga II ska endast omfattas av artiklarna 18 och 30.3.

Artikel 17

Blandade kontrakt som omfattar tjänster förtecknade i bilagorna I och II

Kontrakt avseende tjänster som omfattas av artikel 2 och som är förtecknade såväl i bilaga I som i bilaga II ska, om värdet av tjänsterna i bilaga I överstiger värdet av tjänsterna i bilaga II, tilldelas enligt bestämmelserna i artiklarna 18–54. I övriga fall ska kontrakten tilldelas enligt artiklarna 18 och 30.3.

KAPITEL IV

Särskilda regler om kontraktshandlingar

Artikel 18

Tekniska specifikationer

1. Tekniska specifikationer enligt definitionen i punkt 1 i bilaga III ska ingå i kontraktshandlingarna (meddelanden om upphandling, förfrågningsunderlag, beskrivande dokument, eller kompletterande handlingar).

2. De tekniska specifikationerna ska tillåta anbudsgivare att delta på lika villkor och får inte innebära omotiverade hinder mot att upphandling öppnas för konkurrens.

3. De tekniska specifikationerna ska, utan att det påverkar tillämpningen av rättsligt bindande nationella tekniska bestämmelser (inbegripet de som avser produktsäkerhet) eller de tekniska krav som medlemsstaterna enligt internationella standardiseringsavtal måste uppfylla för att garantera den interoperabilitet som krävs i dessa avtal, och under förutsättning att de tekniska specifikationerna är förenliga med gemenskapslagstiftningen, vara utformade på endera av följande sätt:

- a) Genom en hänvisning till de tekniska specifikationer som definieras i bilaga III och, i prioritetsordning, till
- nationella civila standarder som genomför europeiska standarder,
 - europeiska tekniska godkännanden,
 - gemensamma civila tekniska specifikationer,
 - nationella civila standarder som genomför internationella standarder,
 - andra internationella civila standarder,
 - andra tekniska referenssystem som utarbetats av de europeiska standardiseringsorganen, eller, om sådana inte finns, andra nationella civila standarder eller nationella tekniska godkännanden, eller nationella tekniska specifikationer om projektering, beräkning och utförande av byggentreprenader samt materialanvändning,
 - civila tekniska specifikationer som har sitt ursprung i industrin och som i stor utsträckning accepteras av industrin,
 - nationella standarder på "försvarsområdet" såsom de definieras i punkt 3 i bilaga III och liknande specifikationer för försvarsmaterial.

Varje sådan hänvisning ska följas av orden "eller likvärdigt".

- b) I form av prestanda eller funktionskrav, varvid miljöegenskaper kan ingå.

Sådana parametrar måste dock vara så specifika att anbudsgivarna kan bilda sig en bestämd uppfattning om föremålet för upphandlingen och den upphandlande myndigheten eller enheten kan genomföra upphandlingen.

- c) I form av prestanda eller funktionskrav enligt led b och, för att påvisa att dessa prestanda eller funktionskrav antas vara uppfyllda, med en hänvisning till specifikationerna i led a.

- d) Med en hänvisning till specifikationerna i led a i fråga om vissa egenskaper och med en hänvisning till de prestanda eller funktionskrav som anges i led b i fråga om andra egenskaper.

4. Om en upphandlande myndighet eller enhet väljer att hänvisa till specifikationer enligt punkt 3 a, kan den inte förkasta ett anbud med motiveringen att varorna eller tjänsterna inte överensstämmer med specifikationer som den har hänvisat till, då anbudsgivaren på lämpligt sätt och på ett sådant sätt som den upphandlande myndigheten eller enheten anser vara tillfredsställande i sitt anbud visar att de föreslagna lösningarna på ett likvärdigt sätt uppfyller kraven enligt den angivna tekniska specifikationen.

Ett lämpligt sätt kan till exempel vara tillhandahållande av teknisk dokumentation från tillverkaren eller en provningsrapport från ett erkänt organ.

5. Om en upphandlande myndighet eller enhet väljer att i enlighet med punkt 3 ange prestanda eller funktionskrav, får den inte förkasta ett anbud i fråga om byggtreprenader, varor eller tjänster som överensstämmer med en nationell standard som genomför en europeisk standard, med ett europeiskt tekniskt godkännande, med en gemensam teknisk specifikation, med en internationell standard eller med ett tekniskt referenssystem som har utarbetats av ett europeiskt standardiseringsorgan, om dessa specifikationer avser de prestanda eller funktionskrav som den har fastställt.

Det åligger anbudsgivaren att på ett lämpligt sätt och på ett sådant sätt som den upphandlande myndigheten eller enheten anser vara tillfredsställande i sitt anbud visa att den standardenliga byggtreprenaden, varan eller tjänsten uppfyller den upphandlande myndighetens eller enhetens prestanda- eller funktionskrav.

Ett lämpligt sätt kan till exempel vara tillhandahållande av teknisk dokumentation från tillverkaren eller en provningsrapport från ett erkänt organ.

6. Om en upphandlande myndighet eller enhet föreskriver miljöegenskaper i form av prestanda eller funktionskrav enligt punkt 3 b får den använda detaljerade specifikationer, eller vid behov delar av dessa, såsom de fastställts för europeiska miljömärken, (multi)nationella miljömärken eller andra miljömärken, under förutsättning att

— de är lämpliga för att definiera egenskaperna hos de varor eller tjänster som är föremål för upphandling,

— kraven för märket har utarbetats på grundval av vetenskapliga rön,

— miljömärkena har antagits genom ett förfarande i vilket samtliga berörda parter, t.ex. statliga organ, konsumenter, tillverkare, distributörer och miljöorganisationer, får delta,

— miljömärkena är tillgängliga för samtliga berörda parter.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får ange att de varor eller tjänster som är försedda med miljömärke antas uppfylla de tekniska specifikationer som fastställs i förfrågningsunderlaget; den måste godkänna alla andra lämpliga bevismedel, såsom teknisk dokumentation från tillverkaren eller en provningsrapport från ett erkänt organ.

7. I denna artikel avses med erkända organ provnings- och kalibreringslaboratorier samt organ för inspektion och certifiering som uppfyller tillämpliga europeiska standarder.

Upphandlande myndigheter eller enheter ska godta intyg från erkända organ i andra medlemsstater.

8. Om det inte motiveras av föremålet för upphandlingen, får tekniska specifikationer inte innehålla uppgifter om tillverkning, ursprung eller särskilt framställningsförfarande, ej heller hänvisningar till varumärke, patent eller typ, ursprung eller tillverkning, om det får till följd att vissa företag eller produkter gynnas eller att andra inte kan komma i fråga. Sådana uppgifter eller hänvisningar ska i undantagsfall vara tillåtna om en tillräckligt tydlig och begriplig beskrivning av föremålet för upphandlingen inte är möjlig genom tillämpning av punkterna 3 och 4. Sådana uppgifter eller hänvisningar ska följas av orden "eller likvärdigt".

Artikel 19

Alternativa anbud

1. Om kriteriet för kontraktstilldelning är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, får den upphandlande myndigheten eller enheten tillåta anbudsgivare att lägga fram alternativa anbud.

2. En upphandlande myndighet eller enhet ska i meddelandet om upphandling ange huruvida den godkänner alternativa anbud eller inte. Om detta inte anges är alternativa anbud inte tillåtna.

3. En upphandlande myndighet eller enhet som tillåter alternativa anbud ska i kravspecifikationerna ange vilka minimikrav som gäller för alternativa anbud och eventuella särskilda villkor som gäller för redovisningen av anbuderna.

En upphandlande myndighet eller enhet ska endast beakta de alternativa anbud som uppfyller de ställda minimikraven.

4. Vid upphandling av varor och tjänster får en upphandlande myndighet eller enhet som har tillåtit alternativa anbud inte förkasta ett alternativt anbud enbart på grund av att anbudet, om det antas, skulle bli antingen ett tjänstekontrakt och inte ett varukontrakt, eller ett varukontrakt och inte ett tjänstekontrakt.

Artikel 20

Villkor för fullgörande av kontraktet

En upphandlande myndighet eller enhet får ställa särskilda krav på hur kontraktet ska fullgöras under förutsättning att de är förenliga med gemenskapsrätten samt att de anges i kontraktshandlingarna (meddelanden om upphandling, förfrågningsunderlag, beskrivande dokument eller kompletterande handlingar). Dessa krav kan särskilt avse underentreprenad eller avse att säkerställa säkerheten för sekretessbelagd information och den försörjningstrygghet som den upphandlande myndigheten eller enheten kräver enligt artiklarna 21, 22 och 23, eller omfatta sociala hänsyn eller miljöhänsyn.

Artikel 21

Underentreprenad

1. Den utvalda anbudsgivaren ska ha möjlighet att välja sina underleverantörer för samtliga underleverantörskontrakt som inte omfattas av det krav som avses i punkterna 3 och 4, och får i synnerhet inte åläggas att diskriminera någon potentiell underleverantör på grund av nationalitet.

2. Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära eller kan av en medlemsstat åläggas att begära att anbudsgivaren

— i sitt anbud ska ange den eventuella del av kontraktet som han kan komma att lägga ut på underentreprenad till tredje man och eventuellt förslag på underleverantör och föremålet för det underleverantörskontrakt som förslaget gäller, och/eller

— ska ange alla eventuella ändringar som uppstår på underleverantörsnivå under genomförandet av kontraktet.

3. Den upphandlande myndigheten eller enheten får kräva eller kan av en medlemsstat åläggas att kräva att den utvalda anbudsgivaren ska tillämpa bestämmelserna i avdelning III för samtliga eller vissa underleverantörskontrakt som den utvalda anbudsgivaren avser att tilldela tredje man.

4. Medlemsstaterna får föreskriva att den upphandlande myndigheten eller enheten får begära eller får åläggas att begära att den utvalda anbudsgivaren lägger ut en del av kontraktet på underentreprenad. Den upphandlande myndighet eller enhet som kräver sådan underentreprenad ska ange den procentuella minimiandel som måste läggas ut på underentreprenad, i form av intervallvärden med en minimiandel och en maximiandel. Maximiandelen får inte överstiga 30 % av kontraktets värde. Intervalllet ska vara proportionerligt till kontraktets föremål och värde samt den aktuella industrisektorns karaktär, inbegripet i fråga om konkurrens på den aktuella sektorns marknad och den industriella basens tekniska kapacitet.

En procentuell andel som faller inom det intervall som den upphandlande myndigheten eller enheten fastställt ska anses uppfylla kravet för underentreprenad enligt denna punkt.

Anbudsgivarna får föreslå att en större del av det totala värdet ska läggas ut på entreprenad, än vad den upphandlande myndigheten eller enheten kräver.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska begära att anbudsgivarna i sina anbud anger vilken eller vilka delar av anbudet de avser att lägga ut på underentreprenad för att uppfylla kravet i det första stycket.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära eller får av en medlemsstat åläggas att begära att anbudsgivarna också ska ange vilken eller vilka delar av anbudet de avser att lägga ut på underentreprenad utöver den minimiandel som måste läggas ut, och att ange vilka underleverantörer de redan har identifierat.

Den utvalda anbudsgivaren ska tilldela underleverantörskontrakt som motsvarar den procentuella andel som den upphandlande myndigheten eller enheten begär att denne ska lägga ut på underentreprenad i enlighet med bestämmelserna i avdelning III.

5. Om en medlemsstat föreskriver att en upphandlande myndighet eller enhet får avvisa underleverantörer som en anbudsgivare valt i samband med tilldelningsförfarandet för huvudkontraktet eller som den utvalda anbudsgivaren valt ut under genomförandet av kontraktet, får ett sådant avvisande under alla omständigheter endast grunda sig på de kriterier som tillämpats vid urvalet av anbudsgivare för huvudkontraktet. Om den upphandlande myndigheten eller enheten avvisar en underleverantör måste denne lämna en skriftlig motivering till anbudsgivaren eller den utvalda anbudsgivaren, och ange varför den anser att underleverantören inte uppfyller kriterierna.

6. De krav som avses i punkterna 2–5 ska anges i meddelandena om upphandling.

7. Punkterna 1–5 påverkar inte frågan om den huvudsakliga ekonomiska aktörens ansvar.

Artikel 22

Informationssäkerhet

När det gäller kontrakt som inbegriper, kräver och/eller innehåller sekretessbelagd information ska den upphandlande myndigheten eller enheten i kontraktshandlingarna (meddelanden om upphandling, förfrågningsunderlag, beskrivande dokument eller kompletterande handlingar) precisera alla de åtgärder och krav som är nödvändiga för att säkerställa säkerheten för denna information på den nivå som krävs.

I detta syfte får den upphandlande myndigheten eller enheten kräva att anbudet bland annat innehåller följande:

- a) En utfästelse från anbudsgivaren och de underleverantörer som redan valts ut om att de på lämpligt sätt kommer att skydda sekretessen för all sekretessbelagd information som de har tillgång till eller som de kommer att få kännedom om under genomförandet av kontraktet och efter att kontraktet genomförts eller upphört att gälla, i enlighet med relevanta lagar och andra författningar.
- b) En utfästelse från anbudsgivaren om att få den utfästelse som föreskrivs i led a från andra underleverantörer som denne kommer att anlita under genomförandet av kontraktet.
- c) Tillräcklig information om de underleverantörer som redan valts ut för att den upphandlande myndigheten eller enheten ska kunna fastställa att var och en av dem har den kapacitet som krävs för att kunna skydda sekretessen för sekretessbelagd information som de har tillgång till eller kommer att åläggas att sammanställa då de genomför underleverantörskontraktet.
- d) En utfästelse från anbudsgivaren om att denne ska tillhandahålla den information som avses i led c om eventuella nya underleverantörer innan dessa tilldelas kontrakt.

I avsaknad av en harmonisering av de nationella säkerhetskontrollsystemen på gemenskapsnivå får medlemsstaterna föreskriva att de åtgärder och krav som avses i andra stycket måste överensstämma med de nationella bestämmelserna om säkerhetskontroll. Medlemsstaterna ska godta säkerhetskontrollsystem som de anser vara likvärdiga med de system som föreskrivs i den nationella lagstiftningen, utan att det påverkar deras möjlighet att själva genomföra och beakta ytterligare undersökningar om detta anses nödvändigt.

Artikel 23

Försörjningstrygghet

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i kontraktshandlingarna (meddelanden om upphandling, förfrågningsunderlag, beskrivande dokument eller kompletterande handlingar) precisera sina krav i fråga om försörjningstrygghet.

I detta syfte får den upphandlande myndigheten eller enheten kräva att anbudet bland annat innehåller följande:

- a) Certifiering eller dokumentation som på ett för den upphandlande myndigheten eller enheten tillfredsställande sätt visar i vilken utsträckning anbudsgivaren har förmåga att uppfylla sina skyldigheter i fråga om export, överföring och transitering av varor i samband med kontraktet, inbegripet styrkande dokumentation som erhållits från den eller de berörda medlemsstaterna.
- b) Angivelse av eventuella begränsningar som exportkontroll eller säkerhetsarrangemang kan komma att medföra för den upphandlande myndigheten eller enheten i fråga om att sprida, överföra eller använda varorna och tjänsterna eller resultat av dessa varor och tjänster.
- c) Certifiering eller dokumentation som visar att organisationen och lokaliseringen av anbudsgivarens försörjningskedja gör det möjligt för denne att uppfylla de krav den upphandlande myndigheten eller enheten anger i kontraktshandlingarna beträffande försörjningstrygghet, och en utfästelse om att se till att eventuella ändringar i försörjningskedjan under genomförandet av kontraktet inte kommer att inverka negativt på uppfyllandet av dessa krav.
- d) En utfästelse från anbudsgivaren att upprätta och/eller upprätthålla den kapacitet som krävs för att tillmötesgå den upphandlande myndighetens eller enhetens eventuellt ökade behov till följd av en kris enligt de överenskomna villkoren.
- e) Styrkande dokumentation som eventuellt erhållits från de nationella myndigheterna i anbudsgivarens hemland i fråga om att uppfylla den upphandlande myndighetens eller enhetens ökade behov till följd av en kris.
- f) En utfästelse från anbudsgivaren att utföra underhåll, modernisering och anpassningar av den utrustning som är föremål för upphandlingen.
- g) En utfästelse från anbudsgivaren att i tid informera den upphandlande myndigheten eller enheten om varje förändring som uppstår i anbudsgivarens organisation, försörjningskedja eller industriella strategi som kan tänkas påverka anbudsgivarens skyldigheter gentemot den upphandlande myndigheten eller enheten.
- h) En utfästelse från anbudsgivaren att i enlighet med överenskomna villkor förse den upphandlande myndigheten eller enheten med allt som behövs för produktion av reservdelar, komponenter, särskilda tillbehör och särskild testutrustning, inklusive ritningar, licenser och instruktioner, för sådana fall där entreprenören inte längre kan tillhandahålla denna utrustning.

En anbudsgivare får inte avkrävas ett åtagande av en medlemsstat som begränsar denna medlemsstats frihet att i enlighet med relevant internationell rätt eller gemenskapslagstiftning tillämpa sina egna nationella kriterier för beviljande av licens för export, överföring eller transitering under de förhållanden som råder vid tidpunkten för ett sådant beslut.

*Artikel 24***Skyldigheter avseende bestämmelser om beskattning, miljöskydd, anställningsskydd och arbetsvillkor**

1. En upphandlande myndighet eller enhet får, eller kan av en medlemsstat åläggas att, i förfrågningsunderlaget ange hos vilket eller vilka organ en anbudssökande eller anbudsgivare kan få relevanta uppgifter om skyldigheter avseende de bestämmelser om beskattning, miljöskydd, arbetarskydd och arbetsvillkor som gäller i den medlemsstat, region, ort eller det tredje land där tjänsterna eller entreprenaden ska utföras och som ska tillämpas på dessa entreprenader eller tjänster under fullgörandet av kontraktet.

2. En upphandlande myndighet eller enhet som tillhandahåller den information som avses i punkt 1 ska kräva av anbudsgivarna att de bekräftar att de vid utformningen av sina anbud har tagit hänsyn till de skyldigheter avseende bestämmelser om arbetarskydd och arbetsvillkor som gäller på den plats där tjänsten eller entreprenaden ska utföras

Första stycket ska inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i artikel 49 om granskning av onormalt låga anbud.

*KAPITEL V***Förfaranden***Artikel 25***Tillämpliga förfaranden**

Vid upphandling ska en upphandlande myndighet eller enhet tillämpa nationella förfaranden som anpassats i enlighet med detta direktiv.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får vid dessa upphandlingar tillämpa det selektiva förfarandet eller det förhandlade förfarandet med offentliggörande av meddelande om upphandling.

Under de förhållanden som anges i artikel 27 får upphandlingen genomföras genom en konkurrenspräglad dialog.

I de särskilda fall och under de särskilda förhållanden som uttryckligen anges i artikel 28, får de upphandlande myndigheterna och enheterna tillämpa det förhandlade förfarandet utan offentliggörande av ett meddelande om upphandling.

*Artikel 26***Förhandlat förfarande med meddelande om upphandling**

1. I de förhandlade förfarandena med offentliggörande av upphandlingsmeddelande ska den upphandlande myndigheten eller enheten förhandla med anbudsgivarna om de anbud som de har

lämnat för att anpassa anbuden till de krav som den upphandlande myndigheten har angivit i meddelandet om upphandling, förfrågningsunderlag och de kompletterande handlingarna och för att få fram det bästa anbudet i enlighet med artikel 47.

2. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska under förhandlingarna säkerställa lika behandling av samtliga anbudsgivare. Den ska i synnerhet inte särbehandla någon genom att lämna ut information som kan gynna vissa anbudsgivare i förhållande till andra.

3. Den upphandlande myndigheten eller enheten får föreskriva att det förhandlade förfarandet ska äga rum i successiva steg för att minska det antal anbud som det ska förhandlas om genom tillämpning av de tilldelningskriterier som anges i meddelandet om upphandling eller i förfrågningsunderlaget. Det ska anges i meddelandet om upphandling eller i förfrågningsunderlaget om denna möjlighet kommer att utnyttjas eller ej.

*Artikel 27***Konkurrenspräglad dialog**

1. För särskilt komplicerade kontrakt får medlemsstaterna föreskriva att om den upphandlande myndigheten eller enheten anser att användningen av selektivt eller förhandlat förfarande med offentliggörande av meddelande om upphandling inte medger tilldelning av kontrakt, får den upphandlande myndigheten eller enheten använda sig av en konkurrenspräglad dialog enligt denna artikel.

Tilldelning av kontrakt ska ske enbart på grundval av tilldelningskriteriet det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

2. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska offentliggöra ett meddelande om upphandling där den anger sina behov och krav och definierar dessa i meddelandet och/eller i ett beskrivande dokument.

3. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska inleda en dialog med de anbudssökande som valts ut enligt bestämmelserna i artiklarna 38–46, där dialogens syfte ska vara att identifiera och definiera hur dess behov bäst ska kunna tillgodoses. Under denna dialog får den upphandlande myndigheten eller enheten diskutera alla aspekter av kontraktet med de utvalda anbudssökandena.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska under dialogen garantera lika behandling av samtliga anbudsgivare. Den ska i synnerhet inte särbehandla någon genom att lämna ut information som kan gynna vissa anbudsgivare i förhållande till andra.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får inte röja för de övriga deltagarna vilka lösningar en deltagare har föreslagit eller annan konfidentiell information som någon deltagare har lämnat utan dennes samtycke.

4. Den upphandlande myndigheten eller enheten får föreskriva att förfarandet ska äga rum i successiva steg för att minska det antal lösningar som ska diskuteras under dialogen, på grundval av de tilldelningskriterier som anges i meddelandet om upphandling eller i det beskrivande dokumentet. Det ska anges i meddelandet om upphandling eller i det beskrivande dokumentet att denna möjlighet kan komma att utnyttjas.

5. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska fortsätta denna dialog tills den kan identifiera lösningar som sannolikt tillgodoser dess behov, vid behov efter att ha jämfört dessa lösningar.

6. Efter att ha förklarat dialogen avslutad och efter att ha informerat deltagarna om detta ska den upphandlande myndigheten eller enheten uppmana dem att lämna sitt slutgiltiga anbud på grundval av den eller de lösningar som lagts fram och specificerats under dialogen. Dessa anbud ska innehålla alla de faktorer och villkor som är nödvändiga för projektets genomförande.

På begäran av den upphandlande myndigheten eller enheten får dessa anbud klarläggas, preciseras och finjusteras. Sådana klarlägganden, preciseringar, finjusteringar eller kompletteringar får dock inte leda till att grundläggande delar av anbudet eller inbjudan att lämna anbud ändras, eftersom en sådan ändring riskerar att snedvrider konkurrensen eller ha en diskriminerande effekt.

7. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska bedöma de inkomna anbuden på grundval av de i meddelandet om upphandling eller i det beskrivande dokumentet fastställda tilldelningskriterierna och välja det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga enligt artikel 47.

På den upphandlande myndighetens eller enhetens begäran kan den anbudsgivare vars anbud har identifierats som det ekonomiskt mest fördelaktiga anmodas att klargöra vissa aspekter i anbudet eller att bekräfta åtaganden som anges i detta, under förutsättning att detta inte leder till ändring av väsentliga delar av anbudet eller inbjudan att lämna anbud, snedvridning av konkurrensen eller diskriminering.

8. Den upphandlande myndigheten eller enheten får besluta om priser och betalning till deltagarna i dialogen.

Artikel 28

Fall som motiverar användning av det förhandlade förfarandet utan offentliggörande av meddelande om upphandling

I följande fall får en upphandlande myndighet eller enhet vid upphandling tillämpa det förhandlade förfarandet utan att dessförinnan ha offentliggjort något meddelande om upphandling och ska i det fallet motivera sitt beslut att använda det förfarandet i meddelandet om upphandling enligt artikel 30.3:

1. För byggentreprenad-, varu- och tjänstekontrakt:

- a) Om inga anbud eller inga lämpliga anbud eller inga ansökningar har lämnats vid ett selektivt förfarande, ett förhandlat förfarande med föregående offentliggörande av meddelande om upphandling eller en konkurrenspräglad dialog, förutsatt att de ursprungliga villkoren för kontraktet inte väsentligt ändrats och att en rapport lämnas till kommissionen, om den begär det.

- b) Om ett anbud är ogiltigt eller om ett anbud som lämnats vid ett selektivt förfarande, ett förhandlat förfarande med föregående offentliggörande av meddelande om upphandling eller en konkurrenspräglad dialog inte kan godtas med hänsyn till nationella bestämmelser som överensstämmer med vad som föreskrivs i artiklarna 5, 19, 21–24 samt avsnitt II kapitel VII, i den mån som

- i) de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändrats väsentligt, och

- ii) de i ett förhandlat förfarande inbegriper endast alla anbudsgivare som uppfyller kraven i artiklarna 39–46 och som i ett föregående selektivt förfarande eller konkurrenspräglad dialog har lämnat anbud som uppfyller de formella kraven för anbudsförfarandet.

- c) Om det på grund av brådska till följd av en kris är omöjligt att – även om en förkortad frist enligt artikel 33.7 tillämpas – iaktta de tidsfrister som gäller vid selektivt förfarande och förhandlat förfarande med offentliggörande av meddelande om upphandling. Detta kan gälla exempelvis i de fall som avses i artikel 23 andra stycket d.

- d) Om, när det är absolut nödvändigt, på grund av synnerlig brådska till följd av omständigheter som den upphandlande myndigheten eller enheten inte har kunnat förutse, det är omöjligt att iaktta de tidsfrister som gäller vid selektiva eller förhandlade förfaranden med offentliggörande av meddelande om upphandling, inbegripet förkortade tidsfrister enligt artikel 33.7. De omständigheter som åberopas som skäl för synnerlig brådska får inte i något fall tillskrivas den upphandlande myndigheten eller enheten.

- e) Om kontraktet, av tekniska skäl eller med hänsyn till skydd av ensamrätt, endast kan tilldelas en bestämd ekonomisk aktör.

2. För varu- och tjänstekontrakt:

- a) För andra forsknings- och utvecklingstjänster än de som avses i artikel 13.

- b) För produkter som endast framställs för forsknings- och utvecklingsändamål, med undantag av tillverkning i en omfattning som syftar till att göra produkten lönsam eller till att täcka forsknings- och utvecklingskostnader.

3. För varukontrakt:

- a) Kompletterande leveranser som utförs av den ursprungliga leverantören och som syftar till antingen att delvis ersätta gängse varuleveranser eller anläggningar, eller till att utöka befintliga varuleveranser eller anläggningar, i de fall ett byte av varuleverantör skulle tvinga den upphandlande myndigheten eller enheten att anskaffa materiel med andra tekniska egenskaper med åtföljande inkompatibilitet eller oproportionerliga tekniska svårigheter vid användning och underhåll.

Löptiden för sådana kontrakt, liksom för återkommande kontrakt, får inte överstiga fem år, utom i undantagsfall som avgörs med beaktande av den levererade produktens, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

- b) Leveranser av varor som offererats och förvärvats på en varumarknadsplats.
- c) Inköp av varor på särskilt gynnsamma villkor, antingen från en varuleverantör som slutgiltigt avslutar sin affärsverksamhet eller hos en god man eller likvidator vid insolvensförfarande, offentligt ackord eller förfarande av liknande slag enligt nationella lagar och andra författningar.

4. För byggtreprenads- och tjänstekontrakt:

- a) För kompletterande byggtreprenader eller tjänster som inte ingår i det ursprungliga projektet eller det ursprungliga kontraktet, men som genom oförutsedda omständigheter har blivit nödvändiga för att de byggtreprenader eller tjänster som beskrivs i kontraktet ska kunna utföras, förutsatt att kontraktet tilldelas den ekonomiska aktör som utför dessa byggtreprenader eller tjänster

- i) om de kompletterande byggtreprenaderna eller tjänsterna av tekniska eller ekonomiska skäl inte kan avskiljas från det ursprungliga kontraktet utan stora olägenheter för den upphandlande myndigheten eller enheten, eller
- ii) om byggtreprenaderna eller tjänsterna, även om de kan avskiljas från det ursprungliga kontraktet, är absolut nödvändiga för att kontraktet ska kunna fullföljas.

Det sammanlagda värdet av kontrakt som avser kompletterande byggtreprenader eller tjänster får dock inte överstiga 50 % av det ursprungliga kontraktets värde.

- b) För nya byggtreprenader eller tjänster som är en upprepning av liknande byggtreprenader eller tjänster som av samma upphandlande myndighet eller enhet tilldelats samma ekonomiska aktör i ett ursprungligt kontrakt, under förutsättning att de nya byggtreprenaderna eller tjänsterna är i överensstämmelse med ett grundläggande projekt, för vilket det ursprungliga kontraktet tilldelats genom selektivt förfarande, förhandlat förfarande med offentliggörande av meddelande om upphandling eller konkurrenspräglad dialog.

Så snart som det första projektet blir föremål för upphandling ska den upphandlande myndigheten eller enheten ange att detta förfarande kan bli aktuellt och i beräkningen ta med det sammanlagda beräknade värdet för kommande byggtreprenader eller tjänster vid tillämpning av artikel 8.

Detta förfarings sätt får bara användas under fem år efter det att det ursprungliga kontraktet slöts, utom i undantagsfall som avgörs med hänsyn till den levererade produktens, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

5. För kontrakt som gäller tillhandahållandet av luft- och sjöfartstransport för medlemsstaternas väpnade styrkor eller säkerhetsstyrkor som skickats eller kommer att skickas till platser utomlands, om den upphandlade myndigheten eller enheten måste köpa sådana tjänster från ekonomiska aktörer som endast garanterar giltigheten för sina anbud under så korta perioder att det är omöjligt att, även om en förkortad frist tillämpas enligt artikel 33.7, iaktta de frister som gäller vid selektivt förfarande eller förhandlat förfarande med offentliggörande av meddelande om upphandling.

*Artikel 29***Ramavtal**

1. Medlemsstaterna får tillåta de upphandlande myndigheterna eller enheterna att sluta ramavtal.

2. En upphandlande myndighet eller enhet som ämnar sluta ett ramavtal ska följa de förfarandebestämmelser som anges i detta direktiv i alla faser fram till tilldelningen av kontrakt som grundar sig på detta ramavtal. Valet av parter i ramavtalet ska ske med tillämpning av de tilldelningsgrunder som anges i artikel 47.

Kontrakt som bygger på ett ramavtal ska tilldelas i enlighet med de förfaranden som avses i punkterna 3 och 4. Dessa förfaranden får bara tillämpas mellan de upphandlande myndigheterna eller enheterna och de ekonomiska aktörer som från början är parter i ramavtalet.

Vid tilldelning av kontrakt som bygger på ett ramavtal får parterna inte i något fall väsentligen ändra villkoren i detta ramavtal, särskilt i det fall som avses i punkt 3.

Ett ramavtal får inte löpa längre än sju år, utom i undantagsfall som avgörs med hänsyn till den levererade produktens, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

I sådana undantagsfall ska den upphandlande myndigheten eller enheten vederbörligen ange en motivering för dessa förhållanden i det meddelande som avses i artikel 30.3.

En upphandlande myndighet eller enhet får inte använda ramavtal på otillbörligt sätt eller på ett sådant sätt att konkurrensen förhindras, begränsas eller snedvrids.

3. Om ett ramavtal sluts med en enda ekonomisk aktör, ska kontrakt som bygger på detta ramavtal tilldelas i enlighet med villkoren i ramavtalet.

Vid tilldelningen av sådana kontrakt får den upphandlande myndigheten eller enheten skriftligen samråda med den ekonomiska aktör som är part i ramavtalet och vid behov anmoda denne att komplettera sitt anbud.

4. Om ett ramavtal sluts med flera ekonomiska aktörer måste dessa vara minst tre till antalet, om det finns ett tillräckligt antal ekonomiska aktörer som uppfyller urvalskriterierna och/eller godtagbara anbud som uppfyller tilldelningskriterierna.

Tilldelning av kontrakt som grundar sig på ramavtal som ingåtts med flera ekonomiska aktörer kan ske antingen

— genom tillämpning av villkoren i ramavtalet utan förnyad inbjudan att lämna anbud, eller

— om inte alla villkor är fastställda i ramavtalet, efter det att parterna blivit föremål för förnyad inbjudan att lämna anbud på grundval av samma villkor, som, om det är nödvändigt ska preciseras, och, vid behov, andra villkor som anges i förfrågningsunderlaget till ramavtalet i enlighet med följande förfarande:

- a) För varje kontrakt som ska tilldelas ska den upphandlande myndigheten eller enheten skriftligen samråda med de ekonomiska aktörer som är i stånd att genomföra kontraktet.

- b) Den upphandlande myndigheten ska fastställa en tidsfrist som är tillräcklig för att lämna in anbud beträffande varje särskilt kontrakt, med hänsynstagande till faktorer som hur komplext kontraktsföremålet är och den tid som behövs för att lämna anbud.

- c) Anbudet ska lämnas skriftligen och innehållet i dem måste vara hemligt tills den angivna svarstiden har löpt ut.

- d) Den upphandlande myndigheten eller enheten ska tilldela varje enskilt kontrakt till den anbudsgivare som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som anges i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

KAPITEL VI

Regler för offentliggörande och öppenhet

Avsnitt 1

Offentliggörande av meddelanden

Artikel 30

Meddelanden

1. Den upphandlande myndigheten eller enheten får i ett förhandsmeddelande som offentliggörs av kommissionen eller av myndigheten eller enheten själv på sin "upphandlarprofil" som avses i punkt 2 i bilaga VI, informera om följande:

- a) När det gäller varor: Det beräknade totala värdet av de kontrakt eller ramavtal per varuområde som den avser att tilldela under de närmaste 12 månaderna.

Varuområdet ska fastställas av den upphandlande myndigheten eller enheten genom en hänvisning till CPV-nomenklaturen.

- b) När det gäller tjänster: Det beräknade totala värdet av de kontrakt eller ramavtal i varje enskild tjänstekategori som den upphandlande myndigheten avser att tilldela under de kommande 12 månaderna.

- c) När det gäller byggtreprenad: Väsentliga karakteristika för de kontrakt eller ramavtal som den upphandlande myndigheten avser att tilldela.

Meddelanden enligt första stycket ska översändas till kommissionen eller offentliggöras på upphandlarprofilen snarast möjligt efter det att ett beslut fattats om tillstånd för det projekt för vars genomförande den upphandlande myndigheten avser att tilldela kontrakt eller ramavtal.

En upphandlande myndighet eller enhet som offentliggör ett förhandsmeddelande på sin upphandlarprofil ska på elektronisk väg, i det format och enligt de detaljerade förfaranden som anges i punkt 3 i bilaga VI, till kommissionen översända ett meddelande om offentliggörande av ett förhandsmeddelande om upphandlarprofil.

Offentliggörande av meddelanden enligt första stycket ska endast vara obligatoriskt när de upphandlande myndigheterna eller enheterna tillämpar möjligheten att förkorta tidsfristerna för mottagande av anbud i enlighet med artikel 33.3.

Denna punkt gäller inte för förhandlade förfaranden utan föregående offentliggörande av ett meddelande om upphandling.

2. En upphandlande myndighet eller enhet som avser att tilldela ett upphandlingskontrakt eller ingå ett ramavtal genom ett selektivt eller förhandlat förfarande med offentliggörande av ett meddelande om upphandling eller en konkurrenspräglad dialog, ska informera om detta genom ett meddelande om upphandling.

3. En upphandlande myndighet eller enhet som har tilldelat ett kontrakt eller ingått ett ramavtal ska skicka ett meddelande om upphandlingsresultatet senast 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats eller ramavtalet ingåtts.

När det gäller ramavtal som ingåtts i enlighet med artikel 29 behöver den upphandlande myndigheten eller enheten inte skicka något meddelande om resultatet av tilldelningen av varje kontrakt som grundar sig på ramavtalet.

Viss information om tilldelning av kontrakt eller ingående av ett ramavtal behöver inte offentliggöras, om offentliggörandet av sådan information skulle hindra tillämpning av lag, strida mot allmänintresset, särskilt försvars- och/eller säkerhetsintressen, skulle skada offentliga eller privata ekonomiska aktörers berättigade kommersiella intressen eller skulle kunna motverka en sund konkurrens dem emellan.

Artikel 31

Icke-obligatoriskt offentliggörande

Den upphandlande myndigheten eller enheten får offentliggöra meddelanden om upphandling enligt artikel 32 även om något sådant offentliggörande inte krävs enligt detta direktiv.

Artikel 32

Utformning och offentliggörande av meddelanden

1. Meddelandena ska innehålla de upplysningar som anges i bilaga IV och i förekommande fall varje annan upplysning som den upphandlande myndigheten eller enheten anser vara till nytta, i samma format som de standardformulär som antas av kommissionen i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 67.2.

2. De meddelanden som den upphandlande myndigheten eller enheten ska sända till kommissionen ska överföras antingen genom elektroniska medel i det format och enligt de förfaranden som anges i punkt 3 i bilaga VI, eller på annat sätt. Vid ett påskyndat förfarande enligt artikel 33.7 ska meddelandena sändas antingen per telefax eller genom elektroniska medel i det format och enligt de förfaranden som anges i punkt 3 i bilaga VI.

Meddelandena ska offentliggöras enligt de tekniska krav för offentliggörandet som anges i punkt 1 a och 1 b i bilaga VI.

3. Meddelanden som utarbetas och skickas med hjälp av elektroniska medel i det format och i enlighet med de förfaranden som anges i punkt 3 i bilaga VI ska offentliggöras senast fem arbetsdagar efter det att de avsänts.

Meddelanden som inte översänds med hjälp av elektroniska medel i det format och enligt de förfaranden som anges i punkt 3 i bilaga VI ska offentliggöras senast 12 dagar efter det att de avsänts eller, vid påskyndat förfarande enligt artikel 33.7, senast fem dagar efter det att de avsänts.

4. Meddelanden om upphandling ska offentliggöras i sin helhet på ett av Europeiska gemenskapens officiella språk som den upphandlande myndigheten eller enheten väljer, varvid endast den text som offentliggörs i denna ursprungliga språkversion ska gälla. Ett sammandrag av de väsentliga delarna i varje meddelande ska offentliggöras på de andra officiella språken.

Kostnaderna för kommissionens offentliggörande av meddelandena ska belasta gemenskapen.

5. Meddelandena och deras innehåll får inte offentliggöras på nationell nivå eller offentliggöras på en upphandlarprofil före den dag då de skickas till kommissionen.

Meddelanden som offentliggörs på nationell nivå får inte innehålla någon annan information än den som skickats till kommissionen eller offentliggjorts på en upphandlarprofil i enlighet med artikel 30.1 första stycket, men ska innehålla en uppgift om vilken dag meddelandet skickats till kommissionen eller offentliggjorts på en upphandlarprofil.

Förhandsmeddelanden får inte offentliggöras på en upphandlarprofil innan ett meddelande har skickats till kommissionen som anger att offentliggörandet sker i denna form; de ska innehålla en uppgift om vilken dag det har skickats dit.

6. Om meddelandena inte skickas med hjälp av elektroniska medel i det format och enligt de förfaranden som anges i punkt 3 i bilaga VI får de innehålla högst ca 650 ord.

7. Den upphandlande myndigheten eller enheten måste kunna bevisa vilken dag ett meddelande har avsänts.

8. Kommissionen ska till den upphandlande myndigheten eller enheten lämna en bekräftelse på offentliggörandet av den över-sända informationen och ange datum för offentliggörandet. Denna bekräftelse ska tjäna som bevis för offentliggörandet.

Avsnitt 2

Tidsfrister

Artikel 33

Tidsfrister för mottagande av anbudsansökan och mottagande av anbud

1. När en upphandlande myndighet eller enhet fastställer tidsfrister för mottagande av anbudsansökan och anbud ska den särskilt ta hänsyn till hur komplex upphandlingen är och hur lång tid som behövs för att utarbeta anbuden, utan att detta påverkar de minimitidsfrister som fastställs i denna artikel.

2. Vid selektiva förfaranden, förhandlade förfaranden med offentliggörande av ett meddelande om upphandling och vid konkurrenspräglad dialog ska ansökningsfristen vara 37 dagar från den dag då meddelandet om upphandling avsändes.

Vid selektiva förfaranden ska fristen för mottagande av anbud vara minst 40 dagar från och med den dag då inbjudan avsändes.

3. Om den upphandlande myndigheten eller enheten har offentliggjort ett förhandsmeddelande får minimifristen för mottagande av anbud enligt punkt 2 andra stycket som regel förkortas till 36 dagar, dock under inga omständigheter till under 22 dagar.

Fristen ska löpa från det datum då inbjudan att lämna anbud avsändes.

Den förkortade tidsfrist som avses i första stycket ska medges om förhandsmeddelandet har innehållit all den information som krävs för det meddelande om upphandling som avses i bilaga IV, i den utsträckning denna information är tillgänglig när meddelandet offentliggörs och om förhandsmeddelandet avsändes för offentliggörande mellan 52 dagar och 12 månader före den dag då meddelandet om upphandling avsändes.

4. Om meddelandena utarbetas och skickas med elektroniska medel i det format och enligt de förfaranden som anges i punkt 3 i bilaga VI, får de frister för mottagande av en anbudsansökan om att delta i anbudsgivning som anges i punkt 2 första stycket förkortas med sju dagar.

5. Fristerna för mottagande av anbud enligt punkt 2 andra stycket får förkortas med fem dagar om den upphandlande myndigheten eller enheten med elektroniska medel och från och med

offentliggörandet av meddelandet i enlighet med bilaga VI ger fri, direkt och fullständig tillgång till förfrågningsunderlaget och samtliga kompletterande handlingar, med angivande i meddelandet av den Internetadress där denna dokumentation finns tillgänglig.

Denna förkortning får kumuleras med den förkortning som avses i punkt 4.

6. Om förfrågningsunderlaget och de kompletterande handlingarna eller ytterligare upplysningar, trots att detta begärts i tid, av någon anledning inte tillhandahålls inom de tidsfrister som anges i artikel 34 eller om anbud inte kan lämnas annat än efter ett besök på plats eller efter en granskning på plats av underlaget till förfrågningsunderlaget, ska fristerna för att motta anbud förlängas så att alla ekonomiska aktörer kan få kännedom om all den information som behövs för att utarbeta ett anbud.

7. Om det, vid selektivt förfarande och förhandlat förfarande med offentliggörande av ett meddelande om upphandling, på grund av tidsbrist inte är möjligt att tillämpa de minimitidsfrister som anges i denna artikel, får en upphandlande myndighet eller enhet fastställa

- en frist för mottagande av anbudsansökan på minst 15 dagar från och med den dag då meddelandet om upphandling avsändes och på minst 10 dagar om meddelandet avsändes med elektroniska medel i det format och på de villkor för överföring som anges i punkt 3 i bilaga VI, och
- vid selektivt förfarande, en frist för att motta anbud på minst 10 dagar från och med dagen inbjudan att lämna anbud skickades.

Avsnitt 3

Innehållet i informationen och sättet för överföring av denna

Artikel 34

Inbjudan att lämna anbud, att delta i förhandling eller till att delta i dialog

1. Vid selektivt förfarande och förhandlat förfarande med föregående upphandlingsmeddelande och vid en konkurrenspräglad dialog ska en upphandlande myndighet eller enhet samtidigt och skriftligen bjuda in alla utvalda anbudssökande att lämna anbud eller att förhandla eller, vid konkurrenspräglad dialog, att delta i dialogen.

2. Inbjudan till anbudssökande ska innehålla antingen

- ett exemplar av förfrågningsunderlaget eller det beskrivande dokumentet och samtliga kompletterande handlingar, eller
- uppgift om åtkomst till de handlingar som anges i första strecksatsen, om de görs direkt tillgängliga med elektroniska medel i enlighet med artikel 33.5.

3. Om någon annan enhet än den ansvariga upphandlande myndigheten eller enheten har tillgång till förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet och/eller de kompletterande handlingarna, ska adressen till den enhet från vilken handlingarna kan begäras anges i inbjudan, liksom i förekommande fall fristen för en sådan begäran samt belopp och villkor för erläggande av avgift för att erhålla dessa handlingar. De behöriga enheterna ska skicka dessa handlingar till de ekonomiska aktörerna så snart som möjligt efter det att de har mottagit begäran.

4. Den upphandlande myndigheten eller enheten eller den behöriga enheten ska lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet och/eller de kompletterande handlingarna senast sex dagar före den tidpunkt då mottagande av anbud senast kan ske, förutsatt att sådana upplysningar begärs i god tid. Vid ett påskyndat selektivt eller förhandlat förfarande ska denna tidsfrist vara fyra dagar.

5. En inbjudan ska förutom de inslag som föreskrivs i punkterna 2, 3 och 4 innehålla minst följande:

- a) En hänvisning till det offentliggjorda meddelandet om upphandling.
- b) Sista dag för mottagande av anbud samt uppgift om adress dit anbud ska skickas och om det eller de språk som anbud ska skrivas på. När det gäller en konkurrenspräglad dialog ska denna information inte anges i inbjudan att delta i dialogen, utan i inbjudan att lämna anbud.
- c) Vid konkurrenspräglad dialog, uppgift om vilken dag och på vilken adress som samrådet ska börja och om vilket eller vilka språk som ska användas.
- d) Uppgift om vilka handlingar som eventuellt ska lämnas in, antingen till stöd för de kontrollerbara uppgifter som anbudssökanden har lämnat i enlighet med artikel 38 eller för att komplettera de upplysningar som anges i den artikeln och på de villkor som anges i artiklarna 41 och 42.
- e) Viktningen av kriterierna för tilldelning av kontrakt eller, i förekommande fall, prioriteringsordningen för de kriterier som tillämpas för att definiera det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, om den inte anges i meddelandet om upphandling, i förfrågningsunderlaget eller i det beskrivande dokumentet.

Artikel 35

Information till anbudssökande och anbudsgivare

1. En upphandlande myndighet eller enhet ska snarast underrätta de anbudssökande och anbudsgivarna om de beslut som fattas om tilldelningen av ett kontrakt eller slutandet av ett ramavtal, inklusive skälen till beslutet att inte sluta ett ramavtal eller tilldela ett kontrakt för vilket det har utgått inbjudan att lämna anbud eller att börja om förfarandet; denna information ska på begäran riktad till den upphandlande myndigheten eller enheten lämnas skriftligt.

2. På skriftlig begäran av berörd part ska den upphandlande myndigheten eller enheten, om inte annat följer av punkt 3, snarast möjligt, och senast 15 dagar efter det att en skriftlig begäran har mottagits, underrätta

- a) varje anbudssökande vars ansökan avslagits om skälen till att ansökan inte har godtagits,
- b) varje anbudsgivare vars anbud förkastats om skälen till att anbudet inte har godtagits, särskilt i de fall som avses i artikel 18.4 och 18.5, om skälen till sitt beslut om att likvärdighet inte föreligger eller sitt beslut att byggentreprenaden, varorna eller tjänsterna inte uppfyller kraven i fråga om prestanda eller funktion, och i de fall som avses i artiklarna 22 och 23, om skälen till sitt beslut om att överensstämmelse med kraven i fråga om informations säkerhet och försörjningstrygghet inte föreligger.
- c) varje anbudsgivare som har lämnat ett godtagbart anbud som har förkastats om utformningen av och de relativa fördelarna med det valda anbudet samt namnet på den anbudsgivare som tilldelats kontraktet eller parterna i ramavtalet.

3. En upphandlande myndighet eller enhet får emellertid besluta att inte lämna ut viss information som rör kontraktstilldelning eller ingående av ramavtal och som anges i punkt 1, om detta skulle hindra tillämpning av lag, strida mot allmänintresset, särskilt försvars- och/eller säkerhetsintresset, skada berättigade kommersiella intressen för offentliga eller privata ekonomiska aktörer eller motverka en sund konkurrens dem mellan.

Avsnitt 4

Kommunikationssätt

Artikel 36

Regler för kommunikation

1. All kommunikation och allt informationsutbyte som avses i denna avdelning får efter den upphandlande myndighetens eller enhetens eget val ske per post, fax eller elektroniska medel i enlighet med punkterna 4 och 5, per telefon i de fall och enligt de villkor som anges i punkt 6, eller genom en kombination av dessa medel.

2. De valda kommunikationsmedlen måste vara allmänt tillgängliga och således inte begränsa de ekonomiska aktörernas tillträde till anbudsförfarandet.

3. Kommunikationen, informationsutbytet och lagringen av uppgifterna ska ske på ett sådant sätt att alla uppgifter och den sekretess som gäller för anbudsansökningarna och anbudens bevaras och den upphandlande myndigheten eller enheten inte tar del av innehållet i anbudsansökningarna och anbudens förrän fristen för att lämna anbud har löpt ut.

4. De verktyg som ska användas för kommunikation med elektroniska medel, liksom deras tekniska krav, måste vara icke-diskriminerande, allmänt tillgängliga och kompatibla med informations- och kommunikationsprodukter som i allmänhet används.

5. Följande regler ska gälla för anordningar för elektronisk överföring och mottagning av anbud och anordningar för elektronisk mottagning av anbudsansökningar:

- a) Information om de specifikationer som är nödvändiga för elektronisk inlämning av anbud och anbudsansökningar, inbegripet kryptering, ska finnas tillgänglig för alla berörda parter. Dessutom ska anordningar för elektronisk mottagning av anbud och anbudsansökningar uppfylla kraven i bilaga VIII.
- b) Medlemsstaterna får, i överensstämmelse med artikel 5 i direktiv 1999/93/EG, kräva att elektroniska anbud är försedda med en avancerad elektronisk signatur i enlighet med punkt 1 i den artikeln.
- c) Medlemsstaterna får införa eller behålla frivilliga ackrediteringssystem i syfte att förbättra nivån på certifieringstjänsterna för dessa anordningar.
- d) Anbudsgivare och anbudssökande ska åta sig att lämna in de handlingar, certifikat och försäkringar som avses i artiklarna 39–44 och 46, om dessa inte är tillgängliga i elektronisk form, innan den fastställda tidsfristen för inlämning av anbud eller anbudsansökningar har löpt ut.

6. Följande regler ska gälla för överföring av anbudsansökningar:

- a) En anbudsansökan avseende ett upphandlingsförfarande får göras skriftligen eller per telefon.
- b) Om en anbudsansökan görs per telefon, ska en skriftlig bekräftelse skickas före utgången av tidsfristen för dess mottagande.
- c) En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att en anbudsansökan som görs per fax ska bekräftas per post eller elektroniska medel, om detta är nödvändigt för juridiskt bindande bevis. Ett sådant krav ska anges av den upphandlande myndigheten eller enheten i meddelandet om upphandling liksom tidsfristen för bekräftelse per post eller elektroniska medel.

Avsnitt 5

Protokoll

Artikel 37

Protokollens innehåll

1. För varje upphandlingskontrakt och varje ramavtal ska den upphandlande myndigheten eller enheten upprätta ett protokoll som bekräftar att urvalsförfarandet genomförts på ett öppet och icke-diskriminerande sätt, och som minst ska innehålla följande:

- a) Den upphandlande myndighetens eller enhetens namn och adress, föremålet för och värdet av kontraktet eller ramavtalet.
- b) Det valda upphandlingsförfarandet.
- c) När det gäller en konkurrenspräglad dialog, de omständigheter som motiverar att detta förfarande tillämpas.
- d) Vid förhandlade förfaranden utan föregående offentliggörande av meddelande om upphandling, de omständigheter som avses i artikel 28 som motiverar valet av förfarande. I förekommande fall en motivering till överskridandet av de frister som föreskrivs i artikel 28.3 a andra stycket och artikel 28.4 b tredje stycket och en motivering till överskridandet av den 50-procentsgräns som föreskrivs i artikel 28.4 a andra stycket.
- e) I förekommande fall de skäl som motiverar ett ramavtal med en löptid på mer än sju år.
- f) Namnen på de utvalda anbudssökandena och skälen till att de valts.
- g) Namnen på de ej godtagna anbudssökandena och skälen till att de inte godtagits.
- h) Skälen till att anbud har förkastats.
- i) Namnet på den anbudsgivare som tilldelats kontraktet, skälen till att hans anbud valts och, om det är känt, uppgift om hur stor del av kontraktet eller ramavtalet som den utvalda anbudsgivaren avser eller kommer att tvingas att lägga ut på tredje part.
- j) I förekommande fall, skälen till att den upphandlande myndigheten eller enheten har beslutat att inte tilldela något kontrakt eller ramavtal.

2. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska vidta lämpliga åtgärder för att dokumentera genomförandet av tilldelningsförfaranden som sker med hjälp av elektroniska medel.

3. Protokollet eller huvuddragen i detta ska tillställas kommissionen, om den begär det.

KAPITEL VII

Upplandningsförfarandets gång

Avsnitt 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 38

Kontroll av anbudssökandes lämplighet och val av deltagare samt tilldelning av kontrakt

1. Kontrakt ska tilldelas på grundval av kriterierna i artiklarna 47 och 49 och med beaktande av artikel 19, efter det att lämpligheten hos de ekonomiska aktörer som inte har uteslutits enligt artiklarna 39 eller 40 har kontrollerats av den upphandlande myndigheten eller enheten enligt de kriterier för ekonomisk och finansiell ställning samt yrkesmässig och teknisk kunskap eller kapacitet som avses i artiklarna 41–46 samt, i förekommande fall, de icke-diskriminerande regler och kriterier som avses i punkt 3.

2. Den upphandlande myndigheten eller enheten får kräva miniminivåer för anbudssökandes kapacitet, i enlighet med artiklarna 41 och 42.

Omfattningen av den information som åsyftas i artiklarna 41 och 42 samt miniminivåerna för den kapacitet som krävs för ett bestämt kontrakt måste ha samband med kontraktsföremålet och stå i proportion till detta.

Dessa miniminivåer ska framgå av meddelandet om upphandling.

3. Vid selektiva förfaranden, förhandlade förfaranden med offentliggörande av meddelande om upphandling och vid konkurrenspräglad dialog får den upphandlande myndigheten eller enheten begränsa antalet lämpliga anbudssökande som den kommer att inbjuda att lämna anbud eller kalla till dialog. I det fallet gäller följande:

- Den upphandlande myndigheten ska eller enheten i meddelandet om upphandling ange de objektiva och icke-diskriminerande kriterier eller regler som den kommer att tillämpa, det lägsta antalet anbudssökande som den kommer att inbjuda samt, i förekommande fall, det högsta antalet. Det lägsta antalet anbudssökande som den kommer att inbjuda får inte understiga tre.
- Den upphandlande myndigheten eller enheten ska sedan inbjuda åtminstone så många anbudssökande som det lägsta antal som fastställs på förhand, under förutsättning att det finns ett tillräckligt stort och lämpligt antal anbudssökande.

Om antalet anbudssökande som uppfyller urvalskriterierna och minimikapaciteten är lägre än minimiantalet får den upphandlande myndigheten eller enheten fortsätta förfarandet genom att inbjuda den eller de anbudssökande som har den erforderliga kapaciteten.

Om den upphandlande myndigheten eller enheten anser att antalet lämpliga anbudssökande är för lågt för att verklig konkurrens ska kunna säkerställas får den avbryta förfarandet och på nytt offentliggöra det ursprungliga meddelandet om upphandling i enlighet med artiklarna 30.2 och 32, och fastställa en ny tidsfrist

för inlämnandet av anbudssökningar. I det fallet ska de anbudssökande som valdes ut i samband med det första offentliggörandet och de som valdes ut i samband med det andra offentliggörandet inbjudas att delta i enlighet med artikel 34. Detta alternativ påverkar inte den upphandlande myndighetens eller enhetens möjlighet att avbryta det pågående upplandningsförfarandet och inleda ett nytt förfarande.

4. I samband med ett tilldelningsförfarande får den upphandlande myndigheten eller enheten inte inkludera andra ekonomiska aktörer än de som har lämnat en anbudssökning, och inte heller anbudssökande som inte har den kapacitet som krävs.

5. Om en upphandlande myndighet eller enhet utnyttjar den möjlighet som anges i artiklarna 26.3 och 27.4 att begränsa antalet lösningar som ska diskuteras eller anbud som det ska förhandlas om, ska den göra denna begränsning på grundval av de tilldelningskriterier som den har angett i meddelandet om upphandling eller i förfrågningsunderlaget. I slutfasen måste antalet vara tillräckligt stort för att säkerställa verklig konkurrens, under förutsättning att det finns ett tillräckligt antal lösningar eller lämpliga anbudssökande.

Avsnitt 2

Kvalitativa urvalskriterier

Artikel 39

Anbudssökandens eller anbudsgivarens personliga ställning

1. Om en upphandlande myndighet eller enhet får kännedom om en lagakraftvunnen dom som har meddelats på en eller flera av följande grunder ska den utesluta denna anbudssökande eller anbudsgivare från deltagande i förfarandet för tilldelning av ett kontrakt.

- a) Deltagande i en kriminell organisation enligt definitionen i artikel 2.1 i gemensam åtgärd 98/733/RIF ⁽¹⁾.
- b) Bestickning enligt definitionen i artikel 3 i akten av den 26 maj 1997 ⁽²⁾ respektive artikel 2.1 i rambeslut 2003/568/RIF ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Gemensam åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998 beslutad av rådet på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott (EGT L 351, 29.12.1998, s. 1).

⁽²⁾ Rådets akt av den 26 maj 1997 om utarbetande på grundval av artikel K 3.2 c i Fördraget om Europeiska unionen av konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i (EGT C 195, 25.6.1997, s. 1).

⁽³⁾ Rådets rambeslut 2003/568/RIF av den 22 juli 2003 om kampen mot korruption inom den privata sektorn (EUT L 192, 31.7.2003, s. 54).

- c) Bedrägeri i den mening som avses i artikel 1 i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen ⁽¹⁾.
- d) Terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet såsom de definieras i artikel 1 respektive artikel 3 i rambeslut om bekämpande av terrorism 2002/475/RIF ⁽²⁾ eller anstiftan, medhjälp och försök att begå brott i den mening som avses i artikel 4 i nämnda rambeslut.
- e) Penningtvätt och finansiering av terrorism enligt definitionen i artikel 1 i direktiv 2005/60/EG ⁽³⁾.

Medlemsstaterna ska i enlighet med nationell rätt och med hänsyn till gemenskapsrätten fastställa villkoren för tillämpning av denna punkt.

De får fastställa undantag från skyldigheten enligt första stycket, motiverat av tvingande hänsyn till allmänna intressen.

Vid tillämpningen av denna punkt ska den upphandlande myndigheten eller enheten vid behov begära att anbudssökandena eller anbudsgivarna lämnar de handlingar som anges i punkt 3 och får, om den hysar tvivel beträffande anbudssökandens/ anbudsgivarnas personliga ställning, vända sig till de behöriga myndigheterna för att få den information om dessa anbudssökandes eller anbudsgivares personliga ställning som den anser nödvändig. Om informationen rör en anbudssökande eller anbudsgivare som är etablerad i en annan stat än den upphandlande myndigheten eller enheten, får den upphandlande myndigheten eller enheten begära samarbete med de behöriga myndigheterna. I enlighet med den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där de anbudssökande eller anbudsgivarna är etablerade, gäller denna anmodan juridiska och/eller fysiska personer inklusive, vid behov, företagsledare eller varje annan person som är behörig att företräda, fatta beslut om eller kontrollera anbudssökanden eller anbudsgivaren.

2. En ekonomisk aktör får uteslutas från deltagande i förfarandet för tilldelning av ett offentligt kontrakt om denne

- a) är i konkurs eller likvidation, har avbrutit sin näringsverksamhet, är föremål för tvångsförvaltning, har ingått i ackordsuppgörelse med borgenärer eller befinner sig i en motsvarande situation, till följd av ett liknande förfarande enligt nationella lagar eller andra författningar,
- b) är föremål för en ansökan om konkurs, tvångsförvaltning, likvidation, ackord med borgenärer eller för något annat liknande förfarande enligt nationella lagar och andra författningar,

⁽¹⁾ EGT C 316, 27.11.1995, s. 49.

⁽²⁾ Rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism (EGT L 164, 22.6.2002, s. 3).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism (EUT L 309, 25.11.2005, s. 15).

- c) enligt lagkraftvunnen dom enligt de rättsliga bestämmelser som gäller i landet är dömd för brott mot yrkesetiken, exempelvis till följd av en överträdelse av befintlig lagstiftning om export av försvars- och/eller säkerhetsutrustning,
- d) har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen, som på något sätt kan styrkas av den upphandlande myndigheten eller enheten, genom att exempelvis inte ha iakttagit sina skyldigheter i fråga om informations säkerhet eller försörjningstrygghet vid ett tidigare kontrakt,
- e) har, på grundval av någon form av bevis som även kan bestå av skyddade uppgiftskällor, kunnat konstateras inte vara så tillförlitlig som krävs för att inte riskera medlemsstaternas säkerhet,
- f) inte har fullgjort sina skyldigheter avseende erläggande av sociala avgifter enligt de rättsliga bestämmelser som gäller i det land där denne är etablerad eller i det land där den upphandlande myndigheten eller enheten finns,
- g) inte har fullgjort sina skyldigheter avseende erläggande av skatter enligt de rättsliga bestämmelser som gäller i det land där denne är etablerad eller i det land där den upphandlande myndigheten eller enheten finns,
- h) i allvarlig omfattning lämnat oriktiga uppgifter beträffande den information som kan begäras enligt detta avsnitt eller har underlåtit att lämna sådan information.

Medlemsstaterna ska i enlighet med nationell rätt och med hänsyn till gemenskapsrätten fastställa villkoren för tillämpning av denna punkt.

3. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska godta som tillräckligt bevis för att den ekonomiska aktören inte befinner sig i någon av de situationer som anges i punkt 1 eller i punkt 2 a, 2 b, 2 c, 2 f eller 2 g

- a) för punkt 1 och punkt 2 a, 2 b och 2 c ett utdrag ur kriminalregistret eller, om detta inte är möjligt, en likvärdig handling från den behöriga rättsliga eller administrativa myndigheten i personens hemland eller ursprungsland som visar att dessa krav är uppfyllda,
- b) för punkt 2 f och 2 g ett intyg från den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten.

Om landet i fråga inte utfärdar några sådana handlingar eller intyg, eller om dessa inte täcker samtliga fall som anges i punkt 1 och i punkt 2 a, 2 b och 2 c, kan de ersättas av en försäkran under ed eller, i medlemsstater som saknar bestämmelser om försäkran under ed, av en högtidlig försäkran som den behöriga personen avlägger inför en behörig rättslig eller administrativ myndighet, notarius publicus eller en godkänd yrkesorganisation i personens hemland eller ursprungsland.

4. Medlemsstaterna ska ange vilka myndigheter och organ som har behörighet att utfärda de handlingar, intyg eller försäkringar som anges i punkt 3 och underrätta kommissionen om detta. Detta meddelande ska inte påverka tillämpningen av lagstiftningen om dataskydd.

Artikel 40

Lämplighet att utöva yrkesverksamhet

Om en anbudssökande för att få bedriva sin yrkesverksamhet måste vara inskriven i ett yrkes- eller handelsregister i den medlemsstat där han har sitt ursprung eller är etablerad, kan denne anmodas att visa att han är inskriven i ett sådant register eller anmodas att avlägga en försäkran under ed eller att uppvisa ett intyg på det sätt som anges i del A i bilaga VII för offentliga byggtreprenadkontrakt, del B i bilaga VII för offentliga varukontrakt, och del C i bilaga VII för tjänstekontrakt. De förteckningar som nämns i bilaga VII är vägledande. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen och övriga medlemsstater om alla ändringar i sina register och de bevis som nämns i dessa förteckningar.

I samband med förfaranden för tilldelning av tjänstekontrakt får den upphandlande myndigheten eller enheten anmoda anbudssökande att visa att de har ett särskilt tillstånd eller är medlemmar i en särskild organisation i sitt hemland, om detta krävs för att få tillhandahålla den aktuella tjänsten.

Denna artikel påverkar inte gemenskapslagstiftningen om etableringsrätt och frihet att tillhandahålla tjänster.

Artikel 41

Ekonomisk och finansiell ställning

1. Bevis på en ekonomisk aktörs ekonomiska och finansiella ställning kan som regel utgöras av en eller flera av följande referenser:

- a) Lämpliga intyg från banker eller, i förekommande fall, bevis på relevant ansvarsförsäkring för verksamheten.
- b) Balansräkningar eller utdrag ur dem, om offentliggörande av balansräkningar krävs enligt lagstiftningen i det land där den ekonomiska aktören är etablerad.
- c) Uppgift om företagets samlade omsättning och, i förekommande fall, omsättningen för det verksamhetsområde som upphandlingen gäller, för maximalt de tre senaste verksamhetsåren beroende på datum för bildandet av företaget eller då den ekonomiska aktören inledde sin verksamhet, om uppgifter om denna omsättning är tillgängliga.

2. En ekonomisk aktör får vid behov och när det gäller ett bestämt kontrakt åberopa andra enheters kapacitet, oberoende av den rättsliga arten av förbindelserna mellan aktören och dessa enheter. I detta fall ska han bevisa för den upphandlande myndigheten eller enheten att han kommer att förfoga över de nödvändiga resurserna, t.ex. genom att lägga fram ett åtagande från enheterna.

3. En grupp av ekonomiska aktörer enligt artikel 4 får på samma villkor åberopa kapaciteten hos deltagarna i gruppen eller hos andra enheter.

4. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i meddelandet om upphandling specificera vilken eller vilka av de i punkt 1 nämnda referenserna som den har valt samt vilka andra referenser som ska företes.

5. Om en ekonomisk aktör har ett godtagbart skäl för att inte förete de referenser som den upphandlande myndigheten eller enheten begär, får denne bevisa sin ekonomiska och finansiella ställning med varje annan handling som den upphandlande myndigheten eller enheten finner lämplig.

Artikel 42

Teknisk och/eller yrkesmässig kapacitet

1. Bevis på en ekonomisk aktörs tekniska kapacitet får som regel lämnas i en eller flera av följande former beroende på de aktuella byggtreprenadernas, varornas eller tjänsternas art, kvantitet eller betydelse och ändamål:

- a) i) En förteckning över slutförda byggtreprenader under de fem senaste åren, åtföljd av intyg om att de viktigaste byggtreprenaderna utförts på ett tillfredsställande sätt. Dessa intyg ska ange värde, tidpunkt och plats för utförandet av byggtreprenaderna och huruvida de utfördes enligt gängse branschnormer och slutfördes på ett korrekt sätt. Om det är nödvändigt ska den behöriga myndigheten sända dessa intyg direkt till den upphandlande myndigheten eller enheten.
- ii) En förteckning över de viktigaste leveranser eller tjänster som utförts under, som regel, de fem senaste åren, med angivande av värde, tidpunkt och privata eller offentliga mottagare. Bevis ska lämnas på varuleveranserna och de utförda tjänsterna
 - i form av intyg som ska vara utfärdade eller attesterade av den behöriga myndigheten eller enheten om det gäller köp av en upphandlande myndighet,
 - om det gäller privata köp, i form av intyg från köparen eller, om detta inte är möjligt, enbart genom en försäkran från den ekonomiska aktören.

- b) Uppgifter om tekniker och tekniska organ, vare sig de tillhör den ekonomiska aktörens företag eller inte, i synnerhet om dem som ansvarar för kvalitetskontrollen och, i fråga om byggtreprenader, uppgifter om tekniker och tekniska organ som entreprenören kan förfoga över för att genomföra entreprenaden.
- c) En beskrivning av den ekonomiska aktörens tekniska utrustning och av de metoder som han använder för att säkra kvaliteten samt av företagets undersöknings- och forskningsresurser samt de företagsinterna bestämmelserna rörande immaterialrätt.
- d) En kontroll som den upphandlande myndigheten eller enheten själv ska utföra eller som på dennas vägnar utförs av ett behörigt organ i den ekonomiska aktörens etableringsland, förutsatt att detta organ ger sitt samtycke. Kontrollerna ska utvisa den ekonomiska aktörens tillverkningskapacitet eller tjänsteleverantörens tekniska kapacitet och om nödvändigt dennes undersöknings- och forskningsresurser samt resurser för kvalitetskontroll.
- e) När det gäller byggtreprenadkontrakt, tjänstekontrakt eller varukontrakt inbegripet monterings- och installationsarbeten eller monterings- och installationstjänster, uppgifter om den ekonomiska aktörens utbildnings- och yrkeskvalifikationer och/eller motsvarande uppgifter om ledande personer i företaget, särskilt om den eller dem som ska ansvara för tillhandahållande av tjänsterna eller leda byggtreprenaden.
- f) Vid upphandling av byggtreprenader och tjänster, och utslutande i lämpliga fall, uppgifter om de miljöskyddsåtgärder den ekonomiska aktören kan komma att tillämpa vid verkställandet av kontraktet.
- g) Uppgift om antal anställda i medeltal per år hos tjänsteleverantören eller entreprenören och antal anställda med ledningsfunktion under de tre senaste åren.
- h) Uppgift om verktyg, materiel och teknisk utrustning, antalet anställda och deras yrkeskunnande och/eller de försörjningskällor, samt uppgift om var dessa finns i de fall de finns utanför Europeiska unionen, som den ekonomiska aktören förfogar över för att fullgöra kontraktet, tillmötesgå den upphandlande myndighetens eller enhetens eventuellt ökade behov till följd av en kris eller garantera underhåll, modernisering och anpassningar av den utrustning som är föremål för upphandlingen.
- i) I fråga om de varor som ska levereras ska följande lämnas in:
- i) Prover, beskrivningar och/eller fotografier, vars äkthet ska styrkas om den upphandlande myndigheten eller enheten begär det.
- ii) Intyg som upprättas av officiella institutioner för kvalitetskontroll eller enheter för sådan kontroll av erkänt kompetens och av vilka det ska framgå att varor som är klart identifierade genom referenser överensstämmer med vissa specifikationer eller standarder.
- j) När det gäller kontrakt som inbegriper, kräver eller innehåller sekretessbelagd information, bevis som styrker förmågan att behandla, lagra och överföra sådana uppgifter på den skyddsnivå som krävs av den upphandlande myndigheten eller enheten.

I brist på en harmonisering av de nationella säkerhetskontrollsystemen på gemenskapsnivå, får medlemsstaterna föreskriva att dessa bevis ska överensstämma med respektive lands nationella lagstiftning om säkerhetskontroll. Medlemsstaterna ska godkänna säkerhetskontrollsystem som de anser vara likvärdiga med de system som föreskrivs i den nationella lagstiftningen, utan att det påverkar deras möjlighet att själva genomföra och beakta ytterligare undersökningar om detta anses vara nödvändigt.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får vid behov ge anbudssökande som ännu inte har ett säkerhetskontrollsystem en förlängd tidsfrist för att anskaffa ett sådant. I det fallet ska myndigheten eller enheten ange att den möjligheten finns och tidsfristen i meddelandet om underentreprenaden.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får vid behov begära att den nationella säkerhetstjänsten i den anbudssökandes hemstat eller säkerhetsmyndigheten som denna stat har utsett kontrollerar att de lokaler och installationer som planeras att användas, de industriella och administrativa förfaranden som kommer att tillämpas, formerna för informationsstyrning och/eller förhållandena beträffande den personal som beräknas komma att arbeta med att genomföra kontraktet uppfyller de krav som ställs.

2. En ekonomisk aktör får vid behov och i ett visst kontrakt utnyttja andra enheters kapacitet, oberoende av den rättsliga arten av förbindelserna mellan aktören och dessa enheter. I detta fall ska han bevisa för den upphandlande myndigheten eller enheten att han kommer att förfoga över de resurser som är nödvändiga för fullgörandet av kontraktet, t.ex. genom att lägga fram enheternas åtagande att förse den ekonomiska aktören med nödvändiga resurser.

3. På samma villkor får en sådan grupp av ekonomiska aktörer som avses i artikel 5 åberopa gruppdeltagarnas eller andra enheters kapacitet.

4. Vid förfaranden för tilldelning av varukontrakt som gäller leverans på plats eller installation, tillhandahållande av tjänster och/eller utförande av byggtreprenad får en ekonomisk aktörs förmåga att tillhandahålla tjänsterna eller utföra installationen eller byggtreprenaden i synnerhet bedömas på grundval av yrkeskunnande, effektivitet, erfarenhet och tillförlitlighet.

5. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i meddelandet om upphandling ange vilka av de uppgifter som anges i första punkten som den har valt och vilka andra uppgifter som måste tillhandahållas.

6. Om en ekonomisk aktör har ett godtagbart skäl för att inte förete de referenser som den upphandlande myndigheten eller enheten begär, får denne bevisa sin tekniska och/eller yrkesmässiga kapacitet med varje annan handling som den upphandlande myndigheten eller enheten finner lämplig.

Artikel 43

Kvalitetsstyrningsstandarder

Om en upphandlande myndighet eller enhet kräver uppvisande av intyg utfärdat av ett oberoende ackrediterade organ om att den ekonomiska aktören iakttar vissa kvalitetsstyrningsstandarder, ska myndigheten eller enheten hänvisa till kvalitetsstyrningssystem som bygger på relevanta europeiska standarder på området som är certifierade av oberoende ackrediterade organ vilka uppfyller europeiska standarder för ackreditering och certifiering. Den ska godkänna likvärdiga certifikat från oberoende ackrediterade organ i andra medlemsstater. Den ska även godta andra bevis på likvärdiga kvalitetsstyrningssystem som lämnas av ekonomiska aktörer.

Artikel 44

Standarder för miljöledning

Om en upphandlande myndighet eller enhet i de fall som avses i artikel 42.1 f kräver att få se certifikat som upprättats av ett oberoende organ och som intygar att den ekonomiska aktören uppfyller vissa miljöledningsstandarder, ska myndigheten hänvisa till gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) eller till miljöledningsstandarder som bygger på relevanta europeiska eller internationella standarder och som certifierats av organ som uppfyller gemenskapslagstiftningen eller internationella standarder för certifiering. Den ska godkänna likvärdiga certifikat från organ i andra medlemsstater. Den ska även godta andra bevis på likvärdiga miljöledningsåtgärder som läggs fram av de ekonomiska aktörerna.

Artikel 45

Kompletterande handlingar och upplysningar

Den upphandlande myndigheten eller enheten får anmoda de ekonomiska aktörerna att komplettera eller förtydliga inlämnade certifikat och handlingar med tillämpning av artiklarna 39–44.

Artikel 46

Officiella förteckningar över godkända ekonomiska aktörer och certifiering genom offentligt rättsliga eller privat rättsliga organ

1. Medlemsstaterna får införa antingen officiella förteckningar över godkända entreprenörer, varuleverantörer eller tjänsteleverantörer eller en certifiering genom offentligt rättsliga eller privat rättsliga certifieringsorgan.

Medlemsstaterna ska anpassa villkoren för registrering i dessa förteckningar samt villkoren för utfärdande av certifikat genom certifieringsorgan till artikel 39.1 och 39.2 a–d och h, artiklarna 40, 41.1, 41.4 och 41.5, 42.1 a–i, 42.2, 42.4 och 43 och i förekommande fall artikel 44.

Medlemsstaterna ska också anpassa villkoren till artiklarna 41.2 och 42.2 när det gäller ansökningar om registrering från ekonomiska aktörer som ingår i en grupp och som gör gällande att de kan utnyttja resurser som ställs till deras förfogande av andra företag i gruppen. Dessa ekonomiska aktörer måste i så fall bevisa för den myndighet som upprättar den officiella förteckningen att de förfogar över dessa resurser under hela den tid som registreringsintyget på den officiella förteckningen är giltigt och dessa bolag under denna tid fortsätter att uppfylla villkoren för kvalitativt urval enligt de artiklar som anges i föregående stycke och som dessa aktörer åberopar för att registreras.

2. De ekonomiska aktörer som är registrerade i de officiella förteckningarna eller har ett certifikat får vid varje upphandlingstillfälle för den upphandlande myndigheten eller enheten visa ett registreringsintyg utfärdat av den behöriga myndigheten eller ett certifikat utfärdat av ett behörigt certifieringsorgan. Dessa intyg eller certifikat ska innehålla de referenser som möjliggjort registreringen/certifieringen samt klassificeringen enligt förteckningen.

3. För upphandlande myndigheter eller enheter i andra medlemsstater ska en registrering i officiella förteckningar upprättade av de behöriga myndigheterna eller ett certifikat utfärdat av certifieringsorganet endast innebära en presumtion för lämplighet med avseende på artikel 39.1, 39.2 a–d och h, artiklarna 40, 41.1 b och c och 42.1 a i och b–g för byggtreprenörer, artikel 42.1 a ii, b–e och i för varuleverantörer och artikel 42.1 a ii, b–e och g för tjänsteleverantörer.

4. Information som kan utläsas från registreringen i officiella förteckningar eller certifieringen får inte ifrågasättas utan motivering. När det gäller betalning av obligatoriska socialförsäkringsavgifter, skatter och avgifter får ytterligare ett intyg från registrerade ekonomiska aktörer krävas vid varje upphandlingstillfälle.

Den upphandlande myndigheten eller enheten i andra medlemsstater ska endast tillämpa punkt 3 och första stycket i denna punkt för ekonomiska aktörer som är etablerade i den medlemsstat som för den officiella förteckningen.

5. För registrering av ekonomiska aktörer från andra medlemsstater i en officiell förteckning eller för certifiering genom de organ som avses i punkt 1 får det inte krävas ytterligare bevis eller uppgifter utöver vad som krävs av inhemska ekonomiska aktörer och under inga förhållanden andra än dem som anges i artiklarna 39–43 och vid behov 44.

En sådan registrering eller certifiering får dock inte åläggas ekonomiska aktörer i andra medlemsstater för att de ska kunna delta i en upphandling. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska godkänna likvärdiga certifikat från organ som är etablerade i andra medlemsstater. De ska även godta andra likvärdiga bevismedel.

6. De ekonomiska aktörerna kan när som helst ansöka om registrering i en officiell förteckning eller utfärdande av ett certifikat. De måste inom rimlig tid underrättas om det beslut som fattats av den myndighet som upprättar förteckningen eller av det behöriga certifieringsorganet.

7. De certifieringsorgan som avses i punkt 1 ska uppfylla europeiska standarder för certifiering.

8. De medlemsstater som har officiella förteckningar eller certifieringsorgan enligt punkt 1 är skyldiga att till kommissionen och övriga medlemsstater meddela adressen till det organ till vilket en begäran om registrering kan sändas.

Avsnitt 3

Kontraktstilldelning

Artikel 47

Tilldelningsgrunder

1. Utan att nationella lagar och andra författningar om ersättning för vissa tjänster påverkas ska den upphandlande myndigheten eller enheten basera tilldelningen av kontrakt på endera av följande kriterier:

a) Om tilldelningen sker på grundval av det anbud som ur den upphandlande myndighetens eller enhetens synvinkel är det ekonomiskt mest fördelaktiga, olika kriterier som är kopplade till föremålet för det kontraktet i fråga: t.ex. kvalitet, pris, tekniska fördelar, funktionella egenskaper, miljöegenskaper, driftskostnader, kostnadseffektivitet, ekonomisk livslängd, lönsamhet, eftermarknadsservice och tekniskt stöd, leveransdag och leveranstid eller tid för fullgörandet, försörjningstrygghet, samverkansförmåga och operativa egenskaper.

b) Enbart det lägsta priset.

2. Utan att tredje stycket åsidosätts ska, om tilldelningen sker enligt punkt 1 a, den upphandlande myndigheten eller enheten i kontraktshandlingarna (meddelanden om upphandling, förfrågningsunderlag, beskrivande dokument eller kompletterande handlingar) ange hur de olika kriterierna kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga.

Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Om, enligt den upphandlande myndighetens eller enhetens åsikt, viktning inte är möjlig av påvisbara skäl ska den upphandlande myndigheten eller enheten i kontraktshandlingarna (meddelanden om upphandling, förfrågningsunderlag, beskrivande dokument eller kompletterande handlingar) ange kriterierna i fallande prioritetsordning.

Artikel 48

Användning av elektroniska auktioner

1. Medlemsstaterna får föreskriva att den upphandlande myndigheten eller enheten får genomföra elektroniska auktioner.

2. Vid selektiva och förhandlade förfaranden med offentliggörande av ett meddelande om upphandling får den upphandlande myndigheten eller enheten besluta att tilldelningen av ett kontrakt ska föregås av en elektronisk auktion om förfrågningsunderlaget kan fastställas med tillräcklig exakthet.

Under samma omständigheter får elektronisk auktion användas vid förnyad inbjudan att lämna anbud för parter i ett ramavtal som avses i artikel 29.4 andra stycket andra strecksatsen.

Den elektroniska auktionen ska grundas på

- priser enbart när kontraktet ges till det lägsta priset, eller
- priser och/eller nya värden på aspekter i anbudet som angetts i förfrågningsunderlaget när kontraktet ges till det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

3. En upphandlande myndighet eller enhet som beslutar att använda elektronisk auktion ska ange detta i meddelandet om upphandling.

Förfrågningsunderlaget ska bland annat innehålla följande upplysningar:

- a) De aspekter vilkas värden kommer att vara föremål för den elektroniska auktionen, under förutsättning att dessa aspekter är kvantifierbara, och kan uttryckas i siffror eller procent.
- b) Eventuella gränser för de värden som kan presenteras, baserade på specifikationerna för föremålet för kontraktet.

- c) De uppgifter som kommer att göras tillgängliga för anbudsgivarna under den elektroniska auktionen och när detta i förekommande fall kommer att ske.
- d) Relevanta uppgifter om genomförandet av den elektroniska auktionen.
- e) På vilka villkor anbudsgivarna kan lämna anbud och särskilt vilka minsta skillnader som i förekommande fall krävs mellan anbuden.
- f) Relevanta uppgifter om den elektroniska utrustning som används och om arrangemangen och de tekniska specifikationerna för anslutning.
4. Innan en elektronisk auktion inleds ska den upphandlande myndigheten eller enheten genomföra en första fullständig utvärdering av anbuden i enlighet med tilldelningskriterierna och den fastställda viktningen för dessa.

Alla anbudsgivare som har lämnat godtagbara anbud ska inbjudas samtidigt på elektronisk väg att inkomma med nya priser och/eller nya värden. Inbjudan ska innehålla alla relevanta upplysningar om den individuella anslutningen till den elektroniska utrustning som används samt vilken dag och tid den elektroniska auktionen kommer att inledas. Den elektroniska auktionen får genomföras under flera på varandra följande etapper. Den elektroniska auktionen får inte inledas tidigare än två arbetsdagar efter det att inbjudan har skickats ut.

5. Om tilldelningen av kontraktet kommer att ske på grundval av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska inbjudan åtföljas av resultatet av en fullständig bedömning av de berörda arbetsgivarens anbud som gjorts i enlighet med viktningen i artikel 47.2 första stycket.

I inbjudan ska även den matematiska formel anges som kommer att användas vid den elektroniska auktionen för att bestämma den nya automatiska rangordningen med avseende på de nya priser och/eller värden som lämnas. Denna formel ska innefatta viktningen av alla de kriterier som fastställts för att bestämma det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, i enlighet med meddelandet om upphandling eller förfrågningsunderlaget. I detta syfte ska emellertid eventuellt förekommande intervall i förväg reduceras till ett bestämt värde.

Om alternativa anbud är tillåtna, ska separata formler ges för varje alternativ.

6. Under varje etapp i en elektronisk auktion ska den upphandlande myndigheten eller enheten omedelbart meddela alla anbudsgivare åtminstone tillräckliga upplysningar för att de vid varje tidpunkt ska ha kännedom om sin plats i rangordningen. Den upphandlande myndigheten eller enheten får också meddela andra upplysningar om andra priser eller värden som har lämnats, under förutsättning att detta anges i förfrågningsunderlaget. Den får också när som helst meddela antalet deltagare i den aktuella auktionsetappen. Den får emellertid under inga omständigheter röja anbudsgivarnas identitet under genomförandet av de olika etapperna i den elektroniska auktionen.

7. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska avsluta den elektroniska auktionen på ett eller flera av följande sätt:

- a) I inbjudan att delta i auktionen ska en på förhand fastställd dag och tid anges när auktionen stängs.
- b) När den inte längre erhåller några nya priser eller nya värden som motsvarar kraven på minsta skillnader. I detta fall ska den upphandlande myndigheten eller enheten i inbjudan att delta i auktionen ange hur långt efter det att den har mottagit det sista budet som den kommer att stänga den elektroniska auktionen.
- c) När auktionsetapper som i förväg fastställts i inbjudan att delta i auktionen har genomförts.

Om den upphandlande myndigheten eller enheten har beslutat att stänga den elektroniska auktionen enligt led c, eventuellt i kombination med villkoren i led b, ska tidsplanen för varje auktionsetapp anges i inbjudan att delta i auktionen.

8. Efter att ha stängt den elektroniska auktionen ska den upphandlande myndigheten eller enheten tilldela kontraktet i enlighet med artikel 47 på grundval av resultaten av den elektroniska auktionen.

En upphandlande myndighet eller enhet får inte utnyttja elektroniska auktioner på otillbörligt sätt eller på ett sätt som hindrar, begränsar eller snedvrider konkurrensen eller så att föremålet för kontraktet, så som det utlystes genom meddelandet om upphandling och fastställdes i förfrågningsunderlaget, ändras.

Artikel 49

Onormalt låga anbud

1. Om det för ett visst kontrakt finns anbud som förefaller vara onormalt låga i förhållande till varorna, byggentreprenaden eller tjänsterna, ska den upphandlande myndigheten eller enheten, innan anbuden förkastas, skriftligen begära sådana förtydliganden om anbudens innehåll som den anser sig behöva.

Dessa förtydliganden kan särskilt gälla

- a) ekonomiska kalkyler avseende byggmetoderna, sättet att tillverka varorna eller sättet att tillhandahålla tjänsterna,
- b) valda tekniska lösningar och/eller ovanligt gynnsamma förhållanden som anbudsgivaren kan räkna med för att utföra byggentreprenaden, leverera varorna eller tillhandahålla tjänsterna,

- c) originaliteten i anbudsgivarens förslag med avseende på byggtreprenader, varor och tjänster,
- d) överensstämmelse med de bestämmelser om anställningskydd och arbetsförhållanden som är i kraft på den ort där tillhandahållandet ska ske,
- e) möjligheten för anbudsgivaren att få statligt stöd.

2. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i samråd med anbudsgivaren granska detta innehåll med beaktande av de ingivna förklaringarna.

3. Om en upphandlande myndighet eller enhet fastställer att ett anbud är onormalt lågt på grund av att anbudsgivaren har fått statligt stöd, får anbudet förkastas enbart av denna anledning först efter samråd med anbudsgivaren och om denne inom den rimliga tidsfrist som fastställs av den upphandlande myndigheten eller enheten inte kan bevisa att det berörda stödet har beviljats på lagliga grunder. Om den upphandlande myndigheten eller enheten förkastar ett anbud under dessa omständigheter, ska den underätta kommissionen om detta.

AVDELNING III

REGLER FÖR UNDERENTREPRENAD

KAPITEL I

Underleverantörskontrakt som tilldelas av utvalda anbudsgivare som inte är upphandlande myndigheter eller enheter

Artikel 50

Tillämpningsområde

1. I de fall då denna avdelning gäller enligt artikel 21.3 och 21.4 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de utvalda anbudsgivare som inte är upphandlande myndigheter eller enheter tillämpar bestämmelserna i artiklarna 51, 52 och 53 när de tilldelar tredje man ett underleverantörskontrakt.

2. Vid tillämpningen av punkt 1 ska företag som gått samman för att erhålla kontraktet eller anknutna företag inte anses utgöra tredje man.

Anbudsgivarens anbud ska innehålla en uttömmande förteckning över sådana företag. Förteckningen ska uppdateras när ändringar inträffar i förhållandena mellan företagen.

Artikel 51

Principer

Den utvalda anbudsgivaren ska agera på ett öppet sätt och behandla samtliga eventuella underleverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt.

Artikel 52

Tröskelvärden och bestämmelser om offentliggörande

1. När en utvald anbudsgivare som inte är en upphandlande myndighet eller enhet avser att tilldela ett företag ett underleverantörskontrakt som har ett värde exklusive mervärdesskatt som inte beräknas understiga de tröskelvärden som anges i artikel 8 ska den utvalda anbudsgivaren offentliggöra sin avsikt genom ett meddelande.

2. Meddelandet om underentreprenad ska innehålla de upplysningar som anges i bilaga V och alla andra upplysningar som den utvalda anbudsgivaren anser vara till nytta. Vid behov ska meddelandet även innehålla den upphandlande myndighetens eller enhetens godkännande.

Meddelanden om underentreprenad ska vara utformade enligt de standardformulär som kommissionen antagit i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 67.2.

3. Meddelanden om underentreprenad ska offentliggöras enligt bestämmelserna i artikel 32.2–32.5.

4. Ett meddelande om underentreprenad krävs emellertid inte om underleverantörskontraktet uppfyller de villkor som anges i artikel 28.

5. De utvalda anbudsgivarna får i enlighet med artikel 32 offentliggöra meddelanden om underentreprenad för vilka det inte krävs något offentliggörande.

6. Medlemsstaterna får också föreskriva att den utvalda anbudsgivaren kan uppfylla det krav som enligt artikel 21.3 eller 21.4 ställs för underentreprenad, genom att tilldela underleverantörskontrakt på grundval av ett ramavtal som ingås enligt de förfarandebestämmelser som fastställs i artiklarna 51 och 53 och i punkterna 1–5 i denna artikel.

Underleverantörskontrakt som grundar sig på ett sådant ramavtal ska tilldelas inom ramen för de villkor som fastställs i det berörda ramavtalet. Sådana kontrakt kan endast tilldelas ekonomiska aktörer som varit parter i ramavtalet från början. När kontrakt tilldelas ska parterna under alla omständigheter föreslå villkor som är förenliga med ramavtalets villkor.

Ett ramavtals giltighetstid får inte vara längre än sju år, förutom i undantagsfall då giltighetstiden kan fastställas utifrån den levererade produktens, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

Ramavtal får inte användas på otillbörligt sätt eller på ett sådant sätt att konkurrensen förhindras, begränsas eller snedvrids.

7. För tilldelning av underleverantörsavtal som har ett värde exklusive mervärdesskatt som beräknas understiga de tröskelvärden som fastställs i artikel 8, ska anbudsgivarna tillämpa de fördragets principer rörande öppenhet och konkurrens.

8. Artikel 9 ska gälla vid beräkning av underleverantörskontraktens beräknade värde.

Artikel 53

Kriterier för kvalitativt urval av underleverantör

I meddelandet om underentreprenad ska den utvalda anbudsgivaren ange kriterierna för det kvalitativa urval som föreskrivs av den upphandlande myndigheten eller enheten, och många andra kriterier som ska gälla för det kvalitativa urvalet av underleverantör. Samtliga kriterier ska vara objektiva, icke-diskriminerande och förenliga med de kriterier som tillämpas av den upphandlande myndigheten eller enheten för urvalet av anbudsgivare för huvudkontraktet. De kvalifikationer som krävs måste ha ett direkt samband med föremålet för underleverantörskontraktet och även den minimikapacitet som krävs måste överensstämma med föremålet.

Den utvalda anbudsgivaren ska inte vara tvungen att anlita underleverantörer om denne på ett för den upphandlande myndigheten eller enheten tillfredsställande sätt kan visa att ingen av de underleverantörer som deltar i upphandlingen eller deras anbud uppfyller de kriterier som anges i meddelandet om underentreprenad och det innebär att den utvalda anbudsgivaren följaktligen inte kan uppfylla de krav som anges i huvudkontraktet.

KAPITEL II

Underleverantörskontrakt som tilldelas av utvalda anbudsgivare som är upphandlande myndigheter eller enheter

Artikel 54

Regler som ska tillämpas

I de fall då den utvalda anbudsgivaren är en upphandlande myndighet eller enhet ska denne tilldela underleverantörskontrakt i enlighet med de bestämmelser om huvudkontrakt som tas upp i avdelningarna I och II.

AVDELNING IV

REGLER SOM SKA TILLÄMPAS FÖR PRÖVNING

Artikel 55

Tillämpningsområde och tillgång till prövningsförfarande

1. De prövningsförfaranden som föreskrivs i denna avdelning ska tillämpas för de kontrakt som avses i artikel 2, utom i de undantagsfall som anges i artiklarna 12 och 13.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en upphandlande myndighets eller enhets beslut kan prövas effektivt, och särskilt så skyndsamt som möjligt enligt villkoren i artikel 56–62, när det görs gällande att beslutet har inneburit en överträdelse av gemenskapslagstiftningen om upphandling eller nationella bestämmelser som införlivar denna lagstiftning.

3. Medlemsstaterna ska se till att det inte sker någon diskriminering mellan företag som åberopar skada i samband med ett tilldelningsförfarande till följd av den skillnad som görs enligt denna avdelning mellan nationella bestämmelser om genomförande av gemenskapslagstiftningen och andra nationella bestämmelser.

4. Medlemsstaterna ska se till att prövningsförfaranden är tillgängliga på detaljerade villkor som medlemsstaterna själva anger, åtminstone för var och en som har eller har haft intresse av att få ingå ett visst kontrakt och som har lidit skada eller riskerar att lida skada till följd av en påstådd överträdelse.

5. Medlemsstaterna får föreskriva att den som vill utnyttja ett prövningsförfarande ska ha underrättat den upphandlande myndigheten eller enheten om den påstådda överträdelsen och om sin avsikt att ansöka om prövning, under förutsättning att detta inte påverkar den minimiperiod under vilken kontrakt inte får ingås i enlighet med artikel 57.2 eller några andra tidsfrister för ansökan om prövning i enlighet med artikel 59.

6. Medlemsstaterna får kräva att den berörda personen först ska lämna in en ansökan om prövning till den upphandlande myndigheten eller enheten. I det fallet ska medlemsstaterna se till att inlämnandet av en sådan ansökan omedelbart medför att kontraktet tills vidare inte får ingås.

Medlemsstaterna ska besluta om lämpliga kommunikationsmedel, inberäknat telefax eller elektroniska medel, som ska användas för ansökningar om prövning i enlighet med första stycket.

Den period under vilken kontrakt inte får ingås i enlighet med första stycket ska inte upphöra före utgången av en tidsfrist på minst 10 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att den upphandlande myndigheten eller enheten sände ett svar, om telefax eller elektroniska medel används, eller, om andra kommunikationsmedel används, före utgången av en tidsfrist på minst 15 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att den upphandlande myndigheten eller enheten sände ett svar, eller minst 10 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att ett svar erhöles.

Artikel 56

Krav på prövningsförfaranden

1. Medlemsstaterna ska se till att de åtgärder som vidtas vad avser prövningsförfarandena i artikel 55 innehåller bestämmelser om befogenheter att

- a) vid första möjliga tillfälle och genom interimistiska förfaranden vidta provisoriska åtgärder i syfte att korrigera den påstådda överträdelsen eller förhindra att de berörda intressena skadas ytterligare, inbegripet åtgärder för att skjuta upp eller säkerställa uppskovet av förfarandet för tilldelning av ett kontrakt eller av genomförandet av ett beslut som fattats av den upphandlande myndigheten eller enheten, och åsidosätta eller säkerställa åsidosättande av beslut som fattats på olagligt sätt, inbegripet undanröjande av diskriminerande tekniska, ekonomiska eller finansiella specifikationer i anbudsinfördrarna, kontraktshandlingarna eller något annat dokument som avser det aktuella tilldelningsförfarandet,
- b) vid första möjliga tillfälle, om möjligt genom interimistiskt förfarande och om nödvändigt genom ett slutgiltigt förfarande i sak, vidta andra åtgärder än de som föreskrivs i led a i syfte att korrigera en konstaterad överträdelse och förhindra att de berörda intressena skadas, särskilt fatta beslut om utbetalning av en bestämd penningssumma, om överträdelsen inte har korrigerats eller förhindrats.

I båda ovannämnda fall ska befogenheten inbegripa beviljande av ersättning till de personer som skadats av överträdelsen.

2. De befogenheter som avses i punkt 1 och i artiklarna 60 och 61 får tilldelas separata organ som ansvarar för olika aspekter av prövningsförfarandet.

3. När ett organ i första instans, som är oberoende av den upphandlande myndigheten eller enheten, prövar ett beslut om tilldelning av kontrakt, ska medlemsstaterna se till att den upphandlande myndigheten eller enheten inte kan ingå kontraktet innan prövningsorganet har fattat ett beslut om ansökan om provisoriska åtgärder eller om prövning. Uppskovet ska inte upphöra före utgången av den period under vilken kontrakt inte får ingås i enlighet med artiklarna 57.2, 60.4 och 60.5.

4. Utom i de fall som avses i punkt 3 i denna artikel och i artikel 55.6 ska prövningsförfarandena inte nödvändigtvis medföra att de upphandlingar som berörs av prövningen automatiskt skjuts upp.

5. Medlemsstaterna får föreskriva att det behöriga prövningsorganet får ta hänsyn till de sannolika följderna av provisoriska åtgärder för alla berörda intressen som kan skadas, inklusive allmänintresset, särskilt försvars- och/eller säkerhetsintressen, och får besluta att inte vidta sådana åtgärder om de negativa följderna kan väga tyngre än fördelarna.

Ett beslut att inte bevilja provisoriska åtgärder ska inte påverka andra yrkanden från den person som begärt åtgärderna.

6. Medlemsstaterna får föreskriva att, när någon kräver skadestånd på grund av att ett beslut har fattats på olagligt sätt, det ifrågasatta beslutet först ska åsidosättas av ett organ som har de nödvändiga befogenheterna.

7. Utom i de fall som avses i artiklarna 60–62 ska verkan av att de befogenheter har utövats som avses i punkt 1 i denna artikel på ett kontrakt som ingås till följd av tilldelningen av det regleras i nationell lagstiftning.

Vidare får medlemsstaterna, utom i de fall där ett beslut ska åsidosättas innan skadestånd beviljas, föreskriva att efter det att ett avtal ingåtts i enlighet med artikel 55.6, punkt 3 i den här artikeln eller artiklarna 57–62 ska prövningsorganets befogenheter vara begränsade till beslut om skadestånd till den som lidit skada av överträdelsen.

8. Medlemsstaterna ska se till att de beslut som fattas av de behöriga prövningsorganen kan verkställas effektivt.

9. Om de behöriga prövningsorganen ej utgörs av domstolar ska de alltid ge skriftliga skäl till sina beslut. Dessutom ska det i ett sådant fall vidtas åtgärder för att garantera förfaranden, med vars hjälp en påstådd olaglig åtgärd av ett prövningsorgan eller en påstådd brist i utövandet av dess befogenheter kan bli föremål för domstolsprövning eller prövning av ett annat organ som är en domstol i enlighet med artikel 234 i fördraget och är oberoende av den upphandlande myndigheten eller enheten och prövningsorganet.

Medlemmarna av ett sådant oberoende organ ska utnämnas och avgå ur tjänst på samma villkor som domarkårens medlemmar vad avser den myndighet som ansvarar för deras utnämning, deras mandatperiod och deras avgång. Ätminstone ordföranden för detta oberoende organ ska ha samma juridiska och yrkesmässiga meriter som domarkårens medlemmar. De beslut som fattas av det oberoende organet ska vara rättsligt bindande genom de medel som varje medlemsstat bestämmer.

10. Medlemsstaterna ska se till att de organ som ansvarar för prövning garanterar en tillräcklig sekretess för sekretessbelagda uppgifter eller annan information som tas upp i de handlingar som överlämnas av parterna, och ska under hela förfarandet tillvarata försvars- och/eller säkerhetsintressen.

I detta syfte kan medlemsstaterna besluta att ett specifikt organ ska ha exklusiv behörighet att pröva kontrakt på området för försvar och säkerhet.

Under alla omständigheter kan medlemsstaterna föreskriva att endast de av prövningsorganets medlemmar som personligen är behöriga att hantera sekretessbelagda uppgifter får behandla prövningsansökningar som innehåller sådan information. De kan också kräva att särskilda säkerhetsåtgärder ska vidtas i samband med registreringen av prövningsansökningar, mottagande av handlingar och lagring av dokument.

Medlemsstaterna ska fastställa hur prövningsorganen ska göra för att hemlighålla sekretessbelagda uppgifter och samtidigt respektera rätten till ett försvar, och ska, när det gäller rättslig prövning eller prövning genom ett organ som är en domstol enligt artikel 234 i fördraget, se till att förfarandet i sin helhet överensstämmer med rätten till en rättvis rättegång.

Artikel 57

Period under vilken kontrakt inte får ingås

1. Medlemsstaterna ska se till att de personer som avses i artikel 55.4 får de tidsfrister som krävs för att effektivt kunna pröva de upphandlande myndigheternas eller enheternas beslut om tilldelning av kontrakt, genom att införa de bestämmelser som krävs för att uppfylla de minimikrav som anges i punkt 2 i denna artikel och i artikel 59.

2. Avtal enligt beslut om tilldelning av ett kontrakt som omfattas av detta direktiv får inte ingås före utgången av en tidsfrist på minst tio kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet översändes till de berörda anbudsgivarna och anbudssökandena om telefax eller elektroniska medel används eller, om andra kommunikationsmedel används, före utgången av antingen en tidsfrist på minst 15 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet översändes till de berörda anbudsgivarna och anbudssökandena eller minst 10 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet erhållits.

Anbudsgivarna ska anses vara berörda om de ännu inte har utslutits definitivt. Ett utslutande är definitivt om det har meddelats de berörda anbudsgivarna, och antingen har ansetts vara lagligt av ett oberoende prövningsorgan eller inte längre kan bli föremål för ett prövningsförfarande.

Anbudssökandena ska anses vara berörda om den upphandlande myndigheten eller enheten inte har lämnat information om avslaget på deras ansökan innan de berörda anbudsgivarna meddelats beslutet om tilldelning av kontraktet.

Meddelandet till de berörda anbudsgivarna och anbudssökande om beslutet om tilldelning av kontraktet ska åtföljas av

- den kortfattade redogörelse för skälen till beslutet som föreskrivs i artikel 35.2 om inget annat föreskrivs i artikel 35.3, och

- en exakt angivelse av den period under vilken avtal inte får ingås i enlighet med nationella bestämmelser som införlivar denna punkt.

Artikel 58

Undantag från perioden under vilken kontrakt inte får ingås

Medlemsstaterna får föreskriva att de tidsfrister som avses i artikel 57.2 inte ska tillämpas i följande fall:

- a) Om direktivet inte kräver att ett förhandsmeddelande om upphandling ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.
- b) Om den enda berörda anbudsgivaren enligt artikel 57.2 är den som tilldelas kontraktet och ingen anbudssökande berörs.
- c) När det är fråga om ett kontrakt som grundar sig på ett ramavtal enligt artikel 29.

Om detta undantag åberopas ska medlemsstaterna säkerställa att kontraktet är ogiltigt i enlighet med artiklarna 60 och 62 om

- artikel 29.4 andra stycket andra strecksatsen överträds, och
- kontraktets värde uppskattas motsvara eller överstiga tröskelvärdena i artikel 8.

Artikel 59

Tidsfrister för ansökan om prövning

När en medlemsstat föreskriver att en ansökan om prövning av en upphandlande myndighets eller enhets beslut som fattats inom eller i anknytning till med ett upphandlingsförfarande som omfattas av detta direktiv ska lämnas in inom en viss tidsfrist, ska denna tidsfrist vara minst 10 kalenderdagar räknat från och med dagen efter den dag då den upphandlande myndighetens eller enhetens beslut översändes till anbudsgivaren eller anbudssökanden, om telefax eller elektroniska medel används, eller, om andra kommunikationsmedel används, antingen minst 15 kalenderdagar räknat från och med dagen efter den dag då den upphandlande myndighetens eller enhetens beslut översändes till anbudsgivaren eller anbudssökanden eller minst 10 kalenderdagar räknat från och med dagen efter den dag då den upphandlande myndighetens eller enhetens beslut erhöles. Meddelandet till varje anbudsgivare eller anbudssökande om den upphandlande myndighetens eller enhetens beslut ska åtföljas av en kortfattad redogörelse för skälen till beslutet. När det gäller en ansökan om prövning av beslut som avses i artikel 56.1 b och som inte är föremål för ett särskilt meddelande, ska tidsfristen vara minst 10 kalenderdagar räknat från och med den dag det berörda beslutet offentliggörs.

Artikel 60

Ogiltighet

1. Medlemsstaterna ska se till att ett prövningsorgan som är oberoende av den upphandlande myndigheten eller enheten förklarar ett avtal ogiltigt eller att ogiltigheten beror på ett beslut från ett sådant prövningsorgan

- a) om den upphandlande myndigheten eller enheten har tilldelat ett kontrakt utan offentliggörande av ett förhandsmeddelande om upphandling i *Europeiska unionens officiella tidning* utan att detta är tillåtet i enlighet med detta direktiv,
- b) när det föreligger en överträdelse av artikel 55.6, 56.3 eller 57.2, om denna överträdelse har berövat den anbudsgivare som ansökt om prövning möjligheten att rikta anspråk före avtalets ingående, när en sådan överträdelse föreligger i kombination med en annan överträdelse av avdelningarna I eller II, om den överträdelsen har inverkat på möjligheterna för den anbudsgivare som ansöker om prövning att erhålla kontraktet,
- c) i de fall som avses i artikel 58 c andra stycket, om medlemsstaten har åberopat undantag från den period under vilken kontrakt inte får ingås om det byggs på ett ramavtal.

2. Följderna av att ett avtal anses vara ogiltigt ska bestämmas i nationell lagstiftning. I nationell lagstiftning får det därför föreskrivas ett retroaktivt upphörande av alla kontraktsskyldigheter eller en begränsning av upphörandet till att omfatta de skyldigheter som ännu inte har fullgjorts. I det senare fallet ska medlemsstaterna föreskriva tillämpning av alternativa sanktioner enligt artikel 61.2.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att det prövningsorgan som är oberoende av den upphandlande myndigheten eller enheten inte behöver anse att ett avtal är ogiltigt, även om det har tilldelats på olagligt sätt av de skäl som anges i punkt 1, om prövningsorganet, efter att ha undersökt alla relevanta omständigheter, finner att tvingande hänsyn till ett allmänintresse, i synnerhet rörande försvars- och/eller säkerhetsintressen, kräver att avtalets giltighet bör upprätthållas.

Ekonomiska intressen av att kontraktets giltighet upprätthålls får endast betraktas som tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt första stycket om ogiltighet skulle leda till oproportionerliga följder.

Ekonomiska intressen med direkt koppling till avtalet i fråga ska emellertid inte utgöra tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt första stycket. Ekonomiska intressen med direkt koppling till avtalet omfattar bland annat kostnader för förseningar i

samband med fullgörandet av avtalet, kostnader i samband med inledandet av ett nytt upphandlingsförfarande, kostnader i samband med byte av den ekonomiske aktör som fullgör kontraktet samt kostnader för rättsliga skyldigheter i samband med ogiltighet.

Ett kontrakt får emellertid inte anses vara utan verkan om detta i hög grad skulle äventyra existensen för ett bredare försvars- eller säkerhetsprogram som är av avgörande betydelse för en medlemsstats säkerhetsintressen.

I samtliga ovan nämnda fall ska medlemsstaterna föreskriva alternativa sanktioner enligt artikel 61.2 som ska tillämpas i stället.

4. Medlemsstaterna ska föreskriva att punkt 1 a inte ska tillämpas om

- den upphandlande myndigheten eller enheten anser att tilldelningen av ett kontrakt utan offentliggörande av ett förhandsmeddelande om upphandling i *Europeiska unionens officiella tidning* är tillåtet i enlighet med detta direktiv,
- den upphandlande myndigheten eller enheten i *Europeiska unionens officiella tidning* har offentliggjort ett meddelande enligt artikel 64 där den uttrycker sin avsikt att ingå avtalet, och

— kontraktet inte har ingåtts före utgången av en minsta tidsfrist på 10 kalenderdagar räknat från dagen efter den dag då detta meddelande offentliggjordes.

5. Medlemsstaterna ska föreskriva att punkt 1 c inte ska tillämpas om

- den upphandlande myndigheten eller enheten anser att kontraktstilldelningen sker i överenslåtelse med artikel 29.4 andra stycket andra strecksatsen,
- den upphandlande myndigheten eller enheten till berörda anbudsgivare har överlämnat ett beslut om tilldelning av kontraktet tillsammans med en kortfattad redogörelse för skälen till beslutet i enlighet med artikel 57.2, och

— avtalet inte har ingåtts före utgången av en tidsfrist på minst 10 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet översändes till de berörda anbudsgivarna, om telefax eller elektroniska medel används, eller, om andra kommunikationsmedel används, före utgången av en tidsfrist på antingen minst 15 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet översändes till de berörda anbudsgivarna eller minst 10 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att beslutet om tilldelning av kontraktet har erhållits.

Artikel 61

Överträdelse av bestämmelserna i denna avdelning och alternativa sanktioner

1. Vid överträdelse av artiklarna 55.6, 56.3 eller 57.2 som inte omfattas av artikel 60.1 b ska medlemsstaterna föreskriva ogiltighet i enlighet med artikel 60.1–60.3 eller alternativa sanktioner. Medlemsstaterna får föreskriva att det prövningsorgan som är oberoende av den upphandlande myndigheten eller enheten ska besluta, efter att ha undersökt alla relevanta omständigheter, om avtalet bör anses vara ogiltigt eller om alternativa sanktioner bör åläggas.

2. Alternativa sanktioner ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. De alternativa sanktionerna ska utgöras av

- att den upphandlande myndigheten eller enheten åläggs avgifter, eller
- att avtalstidens längd förkortas.

Medlemsstaterna får ge prövningsorganet stort utrymme för egen bedömning för att ta hänsyn till alla relevanta omständigheter, inbegripet hur allvarlig överträdelsen är, den upphandlande myndighetens eller enhetens agerande och, i de fall som avses i artikel 60.2, i vilken utsträckning avtalet fortfarande är giltigt.

Beviljande av skadestånd är inte någon lämplig sanktion enligt denna punkt.

Artikel 62

Tidsfrister

1. Medlemsstaterna får föreskriva att en ansökan om prövning i enlighet med artikel 60.1 ska göras

- a) före utgången av minst 30 kalenderdagar räknat från och med dagen efter det att
- den upphandlande myndigheten eller enheten har offentliggjort ett meddelande om tilldelning av kontraktet i enlighet med artiklarna 30.3, 31 och 32, under förutsättning att detta meddelande innehåller en motivering av den upphandlande myndighetens eller enhetens beslut att tilldela kontraktet utan föregående offentliggörande av ett meddelande om upphandling i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller
 - den upphandlande myndigheten eller enheten har underrättat de berörda anbudsgivarna och anbudssökandena om avtalets ingående, under förutsättning att underrättelsen innehåller en kortfattad redogörelse för skälen till beslutet i enlighet med artikel 35.2, om inget annat föreskrivs i artikel 35.3; detta alternativ gäller även i de fall som avses i artikel 58 c; och

b) under alla omständigheter före utgången av minst 6 månader räknat från och med dagen efter det att avtalet ingicks.

2. I alla övriga fall, inklusive ansökningar om prövning i enlighet med artikel 61.1, ska tidsfristerna för ansökan om prövning fastställas i nationell lagstiftning, om inte annat föreskrivs i artikel 59.

Artikel 63

Korrigeringsmekanism

1. Kommissionen får återropa förfarandet enligt punkterna 2–5, om den innan ett avtal ingås anser att en allvarlig överträdelse av gemenskapsrätten om upphandling har begåtts i samband med en upphandling som omfattas av detta direktiv.

2. Kommissionen ska underrätta den berörda medlemsstaten om de skäl som föranlett bedömningen att det föreligger en allvarlig överträdelse, och ska kräva korrigeringsmekanism på lämpligt sätt.

3. Inom 21 kalenderdagar efter erhållandet av den underrättelse som avses i punkt 2 ska den berörda medlemsstaten till kommissionen lämna

a) en bekräftelse på att överträdelsen har korrigerats,

b) en förklaring till varför ingen korrigeringsmekanism skett, eller

c) ett meddelande om att upphandlingsförfarandet har skjutits upp antingen av den upphandlande myndigheten eller enheten på eget initiativ eller på grundval av de befogenheter som anges i artikel 56.1 a.

4. En förklaring som överlämnats enligt punkt 3 b kan bland annat hänvisa till att den påstådda överträdelsen redan är föremål för rättsliga förfaranden eller andra prövningsförfaranden eller en prövning i enlighet med artikel 56.9. I ett sådant fall ska medlemsstaten underrätta kommissionen om resultatet av dessa förfaranden så snart det blir känt.

5. Om det har lämnats ett meddelande om att ett upphandlingsförfarande har skjutits upp i enlighet med punkt 3 c, ska den berörda medlemsstaten underrätta kommissionen när uppskovet hävs eller om det har inletts något annat upphandlingsförfarande som helt eller delvis gäller samma sak. Det nya meddelandet ska bekräfta att den påstådda överträdelsen har korrigerats eller innehålla en förklaring till varför ingen korrigeringsmekanism gjorts.

Artikel 64

Innehållet i ett meddelande om frivillig förhandsinsyn

Det meddelande som avses i artikel 60.4 andra strecksatsen, vars format ska antas av kommissionen i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 67.2, ska innehålla följande uppgifter:

- a) Den upphandlande myndighetens eller enhetens namn och kontaktuppgifter.
- b) En beskrivning av avtalets ändamål.
- c) En motivering av den upphandlande myndighetens eller enhetens beslut att tilldela kontraktet utan föregående offentliggörande av ett meddelande om offentlig upphandling i *Europeiska unionens officiella tidning*.
- d) Namn och kontaktuppgifter avseende den ekonomiske aktör som tilldelats kontraktet enligt tilldelningsbeslutet.
- e) I förekommande fall, andra uppgifter som den upphandlande myndigheten eller enheten anser vara användbara.

AVDELNING V

**SKYLDIGHETER ATT LÄMNA UPPGIFTER FÖR
STATISTIKÄNDAMÅL, VERKSTÄLLANDEBEFOGENHETER
OCH SLUTBESTÄMMELSER**

Artikel 65

Statistikkrav

För att tillämpningen av detta direktiv ska kunna bedömas ska medlemsstaterna senast den 31 oktober varje år till kommissionen överlämna en statistikrapport, utformad i enlighet med artikel 66, över de varukontrakt, tjänstekontrakt respektive byggtreprenadkontrakt som de upphandlande myndigheterna eller enheterna har tilldelat under det föregående året.

Artikel 66

Statistikrapportens innehåll

Statistikrapporten ska omfatta antalet kontrakt och värdet av de kontrakt som tilldelats av den medlemsstat eller det tredje land som de anbudsgivare som tilldelats kontraktet tillhör. Den ska vara uppdelad på statistik över varukontrakt, tjänstekontrakt respektive byggtreprenadkontrakt.

De uppgifter som avses i det första stycket ska redovisas separat för de olika förfaranden som används och ska för vart och ett av dessa förfaranden omfatta varor, tjänster och byggtreprenader identifierade efter grupp i CPV-nomenklaturen.

När kontrakt tilldelas genom förhandlat förfarande utan offentliggörande av meddelande om upphandling ska de uppgifter som avses i första och andra stycket dessutom delas upp med hänsyn till de förhållanden som anges i artikel 28.

Innehållet i statistikrapporten ska fastställas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 67.2.

Artikel 67

Kommittéeförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av Rådgivande kommittén för offentliga upphandlingskontrakt, som inrättats genom artikel 1 i rådets beslut 71/306/EEG⁽¹⁾, nedan kallad *kommittén*.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

3. När det hänvisas till denna punkt, ska artikel 5a.1–5a.4 och artikel 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

När det gäller revideringen av tröskelvärdena enligt artikel 8, har den tidsfrist som föreskrivs i artikel 5a.3 c, 5a.4 b och 5a.4 e i beslut 1999/468/EG fastställts till fyra, två respektive sex veckor, på grund av de tidsmässiga begränsningarna till följd av beräkningssättet och kravet på offentliggörande enligt artikel 69.1 andra stycket och artikel 69.3 i direktiv 2004/17/EG.

4. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5a.1, 5a.2, 5a.4 och 5a.6 samt artikel 7 i beslut 1999/468/EG gälla, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Artikel 68

Revidering av tröskelvärden

1. Vid den revidering av tröskelvärdena i direktiv 2004/17/EG som avses i artikel 69, ska kommissionen också revidera de tröskelvärden som anges i artikel 8 i detta direktiv genom att anpassa följande tröskelvärden:

- a) Det tröskelvärde som anges i artikel 8 a i detta direktiv ska anpassas till det reviderade tröskelvärde som anges i artikel 16 a i direktiv 2004/17/EG,
- b) Det tröskelvärde som anges i artikel 8 b i detta direktiv ska anpassas till det reviderade tröskelvärde som anges i artikel 16 b i direktiv 2004/17/EG.

Sådan revidering och anpassning, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv, ska ske i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 67.3. Av tvingande, brådskande skäl får kommissionen tillämpa det skyndsamma förfarande som avses i artikel 67.4.

2. Motvärdena till de tröskelvärden som fastställs enligt punkt 1 i de nationella valutorna för de medlemsstater som inte infört euron ska anpassas till respektive motvärdet för de tröskelvärdena i direktiv 2004/17/EG som avses i punkt 1, som beräknats i enlighet med artikel 69.2 andra stycket i direktiv 2004/17/EG.

⁽¹⁾ EGT L 185, 16.8.1971, s. 15.

3. De reviderade tröskelvärdena enligt punkt 1 och deras motvärden i de nationella valutorna ska efter revideringen offentliggöras av kommissionen i *Europeiska unionens officiella tidning* i början av november.

Artikel 69

Ändringar

1. Kommissionen kan ändra följande i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 67.2:

- a) Formerna för hur de meddelanden som avses i artikel 30 samt de statistikrapporter som föreskrivs i artikel 65 ska upprättas, överföras, mottas, översättas, insamlas och spridas.
- b) Bestämmelserna om överföring och offentliggörande av de uppgifter som avses i bilaga VI, av skäl som hänger samman med tekniska framsteg eller av administrativa skäl.
- c) Förteckningen över register, certifikat och förklaringar som anges i bilaga VII när dessa, grundade på anmälningar från medlemsstaterna, visar sig vara nödvändiga.

2. Kommissionen får i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 67.3 ändra följande icke väsentliga delar av detta direktiv:

- a) Referensnumren i CPV-nomenklaturen enligt bilagorna I och II, förutsatt att direktivets materiella tillämpningsområde inte ändras därigenom, och formerna för hänvisning i meddelandena till särskilda nummer i denna nomenklatur inom de tjänstekategorier som anges i dessa bilagor.
- b) Bestämmelserna om och de tekniska krav på utrustningen för elektronisk mottagning som avses i punkterna a, f och g i bilaga VIII.

Av tvingande, brådskande skäl får kommissionen tillämpa det skyndsamma förfarande som avses i artikel 67.4.

Artikel 70

Ändring av direktiv 2004/17/EG

Följande artikel ska införas i direktiv 2004/17/EG:

”Artikel 22a

Upphandlingskontrakt på försvars- och säkerhetsområdet

Detta direktiv ska inte gälla för kontrakt som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa

kontrakt för byggtreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet (*), inte heller kontrakt som inte omfattas av det direktivet i enlighet med artiklarna 8, 12 och 13 i direktivet.

(*) EGT L 217, 20.8.2009, s. 76.”

Artikel 71

Ändring av direktiv 2004/18/EG

Artikel 10 i Direktiv 2004/18/EG ska ersättas med följande:

”Artikel 10

Upphandlingskontrakt på försvars- och säkerhetsområdet

Detta direktiv ska – utan att det påverkar tillämpningen av artikel 296 i fördraget – tillämpas på offentliga kontrakt på försvars- och säkerhetsområdet med undantag av upphandlingskontrakt för vilka Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggtreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet (*) ska tillämpas.

Detta direktiv ska inte tillämpas på kontrakt som inte omfattas av direktiv 2009/81/EG enligt dess artiklar 8, 12 och 13.

(*) EGT L 217, 20.8.2009, s. 76.”

Artikel 72

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 21 augusti 2011 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texterna till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 73

Översyn och rapportering

1. Kommissionen ska senast den 21 augusti 2012 rapportera om de åtgärder som medlemsstaterna vidtagit för att införliva direktivet, särskilt artiklarna 21 och 50–54.

2. Kommissionen ska se över genomförandet av detta direktiv och, senast den 21 augusti 2016, lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om detta. Kommissionen ska särskilt utvärdera om, och i vilken utsträckning, detta direktivs mål har uppnåtts beträffande den inre marknadens funktion och utvecklandet av den europeiska försvarsindustriella och teknologiska basen, med beaktande av situationen för små och medelstora företag. Vid behov ska rapporten åtföljas av ett förslag till rättsakt.

3. Kommissionen ska också se över tillämpningen av artikel 39.1 och särskilt undersöka om det är möjligt att harmonisera villkoren för att anbudssökande eller anbudsgivare ska kunna delta i ett förfarande trots att de är belastade på ett sätt som egentligen utesluter dem från att delta i offentliga upphandlingar, och ska, vid behov, lägga fram ett förslag till rättsakt i detta hänseende.

Artikel 74

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 75

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 13 juli 2009.

På Europaparlamentets vägnar

H.-G. PÖTTERING

Ordförande

På rådets vägnar

E. ERLANDSSON

Ordförande

BILAGA I

Tjänster som avses i artiklarna 2 och 15

Kategori nr	Ämne	CPV-referensnummer
1	Underhålls- och reparationstjänster	50000000-5, från 50100000-6 till 50884000-5 (utom 50310000-1 till 50324200-4 och 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0) och från 51000000-9 till 51900000-1
2	Tjänster för militärt bistånd till utlandet	75211300-1
3	Försvarstjänster, militära försvarstjänster och civila försvarstjänster	75220000-4, 75221000-1, 75222000-8
4	Undersöknings- och säkerhetstjänster	Från 79700000-1 till 79720000-7
5	Landtransport	60000000-8, från 60100000-9 till 60183000-4 (utom 60160000-7, 60161000-4), och från 64120000-3 till 64121200-2
6	Lufttransporttjänster: transporter av passagerare och gods, med undantag av posttransporter	60400000-2, från 60410000-5 till 60424120-3 (utom 60411000-2, 60421000-5), från 60440000-4 till 60445000-9 och 60500000-3
7	Postbefordran på land och i luften	60160000-7, 60161000-4, 60411000-2, 60421000-5
8	Järnvägstransporttjänster	Från 60200000-0 till 60220000-6
9	Sjötransporttjänster	Från 60600000-4 till 60653000-0, och från 63727000-1 till 63727200-3
10	Hjälpstjänster och tjänster i anslutning till transporter	Från 63100000-0 to 63111000-0, från 63120000-6 till 63121100-4, 63122000-0, 63512000-1 och från 63520000-0 till 63700000-6
11	Telekommunikationstjänster	Från 64200000-8 till 64228200-2, 72318000-7, och från 72700000-7 till 72720000-3
12	Finansiella tjänster: Försäkringstjänster	Från 66500000-5 till 66720000-3
13	Databehandlingstjänster och därmed sammanhängande tjänster	Från 50310000-1 till 50324200-4, från 72000000-5 till 72920000-5 (utom 72318000-7 och från 72700000-7 till 72720000-3), 79342410-4, 9342410-4
14	Forsknings- och utvecklingstjänster ⁽¹⁾ och utvärderingsprov	Från 73000000-2 till 73436000-7
15	Redovisnings-, revisions- och bokföringstjänster	Från 79210000-9 till 79212500-8
16	Organisationskonsulttjänster ⁽²⁾ och därmed sammanhängande tjänster	Från 73200000-4 till 73220000-0, från 79400000-8 till 79421200-3 och 79342000-3, 79342100-4, 79342300-6, 79342320-2, 79342321-9, 79910000-6, 79991000-7, 98362000-8
17	Arkitekttjänster, tekniska konsulttjänster och integrerade tekniska tjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur, därmed sammanhängande vetenskapliga och tekniska konsulttjänster, teknisk provning och analys	Från 71000000-8 till 71900000-7 (utom 71550000-8) och 79994000-8
18	Fastighetsstädning och fastighetsförvaltning	Från 70300000-4 till 70340000-6, och från 90900000-6 till 90924000-0
19	Avlopps- och renhållningstjänster: saneringstjänster och liknande tjänster	Från 90400000-1 till 90743200-9 (utom 90712200-3), från 90910000-9 till 90920000-2 och 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0
20	Utbildnings- och simuleringstjänster på försvars- och säkerhetsområdet	80330000-6, 80600000-0, 80610000-3, 80620000-6, 80630000-9, 80640000-2, 80650000-5, 80660000-8

⁽¹⁾ Med undantag av de forsknings- och utvecklingstjänster som avses i artikel 13j.⁽²⁾ Med undantag av medlings- och förlikningstjänster.

BILAGA II

Tjänster som avses i artiklarna 2 och 16

Kategori nr	Ämne	CPV-referensnummer
21	Hotell- och restaurangtjänster	Från 55100000-1 till 55524000-9 och från 98340000-8 till 98341100-6
22	Hjälp-tjänster och tjänster i anslutning till transporter	Från 63000000-9 to 63734000-3 (utom 63711200-8, 63712700-0, 63712710-3), från 63727000-1 till 63727200-3) och 98361000-1
23	Juridiska tjänster	Från 79100000-5 till 79140000-7
24	Rekrytering och urval av personal ⁽¹⁾	Från 79600000-0 till 79635000-4 (utom 79611000-0, 79632000-3, 79633000-0), och från 98500000-8 till 98514000-9
25	Hälsovård och socialtjänster	79611000-0 och från 85000000-9 till 85323000-9 (utom 85321000-5 och 85322000-2)
26	Övriga tjänster	

(¹) Med undantag av anställningskontrakt.

BILAGA III

Definition av vissa tekniska specifikationer som avses i Artikel 18

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. a) *tekniska specifikationer*: i fråga om byggtreprenadkontrakt, samtliga tekniska föreskrifter, vilka bland annat ska upptas i de allmänna specifikationerna, med angivande av de egenskaper som krävs av ett material, en produkt eller en vara för att materialet, produkten eller varan ska kunna beskrivas på ett sådant sätt att detta lämpar sig för den upphandlande myndighetens eller enhetens planerade användning. Dessa egenskaper ska omfatta nivå på miljöprestanda, projektering för alla användningsområden (inklusive tillgänglighet för personer med funktionshinder) och bedömning av överensstämmelse, prestanda, säkerhet och mått, samt förfarandena vid bedömning av kvalitetssäkring, terminologi, symboler, provning och provningsmetoder, förpackning och märkning samt produktionsprocesser och -metoder. De ska även innefatta bestämmelser om projektering och kostnad, provnings- och kontrollregler, villkoren för att entreprenaden ska antas, tekniken eller metoderna för byggnadsverksamheten samt samtliga övriga tekniska villkor som den upphandlande myndigheten eller enheten i enlighet med allmänna eller särskilda förordningar har möjlighet att föreskriva i fråga om den fullbordade entreprenaden samt om ingående material eller delar.
 - b) *teknisk specifikation*: i fråga om tjänste- eller varukontrakt, en specifikation i ett dokument med angivande av kraven på en produkts eller en tjänsts egenskaper, som kvalitetsnivåer, nivå på miljöprestanda, projektering för alla användningsområden (inklusive tillgänglighet för personer med funktionshinder) och bedömning av överensstämmelse, prestanda, produktens användningsområde, säkerhet eller mått, samt krav på produkten angående den beteckning under vilken den saluförs, terminologi, symboler, provning och provningsmetoder, förpackning, märkning, bruksanvisningar, produktionsprocesser och -metoder samt förfaranden vid bedömning av överensstämmelse.
 2. *standard*: en teknisk specifikation som har fastställts av ett erkänt standardiseringsorgan för upprepad eller fortlöpande tillämpning, med vilken överensstämmelse inte är obligatorisk och som tillhör någon av följande typer av standarder:
 - Internationell standard: en standard som antagits av ett internationellt standardiseringsorgan och gjorts tillgänglig för allmänheten.
 - Europeisk standard: en standard som antagits av ett europeiskt standardiseringsorgan och gjorts tillgänglig för allmänheten.
 - Nationell standard: en standard som antagits av ett nationellt standardiseringsorgan och gjorts tillgänglig för allmänheten.
 3. *försvarsstandard*: En teknisk specifikation som inte är tvingande och som godkänts av ett erkänt standardiseringsorgan på internationell, regional eller nationell nivå, specialiserad på utarbetandet av tekniska specifikationer för upprepad eller kontinuerlig tillämpning på försvarsområdet.
 4. *europeiskt tekniskt godkännande*: en positiv teknisk bedömning av en produkts lämplighet för att användas för ett bestämt ändamål, grundad på att de grundläggande kraven på byggtreprenaden är uppfyllda genom produktens konstitutiva egenskaper tillsammans med de villkor som fastställts för användningen och utnyttjandet. Ett europeiskt tekniskt godkännande ska utfärdas av ett organ för godkännande som för detta ändamål utsetts av medlemsstaten.
 5. *gemensam teknisk specifikation*: en teknisk specifikation som har utarbetats i enlighet med ett förfarande som erkänts av medlemsstaterna och som har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
 6. *teknisk referens*: en produkt, med undantag för officiella standarder, som framställs av ett europeiskt standardiseringsorgan i enlighet med förfaranden som anpassats till utvecklingen av marknadens behov.
-

BILAGA IV

Information som ska finnas i de meddelanden som avses i Artikel 30

MEDDELANDE OM OFFENTLIGGÖRANDE AV FÖRHANDSMEDDELANDE OM UPPHANDLARPROFIL

1. Land där den upphandlande myndigheten eller enheten finns
2. Den upphandlande myndighetens eller enhetens namn
3. Internetadress för upphandlarprofilen (URL)
4. Referensnummer för CPV-nomenklaturen

FÖRHANDSMEDDELANDE

1. Den upphandlande myndighetens eller enhetens namn, adress, faxnummer, e-postadress samt i förekommande fall motsvarande uppgifter för den enhet som kan lämna ytterligare information och, i fråga om tjänste- och byggtrepenadkontrakt, de enheter som tillhandahåller information, t.ex. via den aktuella statliga webbplatsen, om det allmänna regelverk för skatter, miljöskydd, anställningsskydd och arbetsvillkor som gäller på den plats där kontraktet ska fullgöras.
2. I tillämpliga fall, angivande av att det rör sig om ett kontrakt som är reserverat för skyddade verkstäder eller ett kontrakt som ska fullgöras inom ramen för program för skyddad anställning.
3. För byggtrepenadkontrakt: slag och omfattning av byggtrepenaden, plats för utförande; om entreprenaden är uppdelad i flera delar, väsentliga särdrag för de olika delarna i förhållande till entreprenaden; om möjligt en uppskattning av kostnadsramen för arbetet, referensnummer enligt CPV-nomenklaturen.

För varukontrakt: Slag och mängd eller värde avseende de produkter som ska levereras, referensnummer enligt CPV-nomenklaturen.

För tjänstekontrakt: planerad total upphandling i var och en av tjänstekategorierna, referensnummer enligt CPV-nomenklaturen.

4. Preliminärt datum när förfarandet för tilldelning av kontraktet eller kontrakten ska inledas, inom varje kategori när det gäller offentlig upphandling av tjänster.
5. I tillämpliga fall, angivande av om det rör sig om ett ramavtal.
6. I tillämpliga fall, övriga upplysningar.
7. Datum då meddelandet avsänts eller då meddelandet om offentliggörande av detta meddelande om upphandlarprofil avsänts.

MEDDELANDEN OM UPPHANDLING

Selektiva förfaranden, förhandlade förfaranden med offentliggörande av meddelande om upphandling och konkurrenspräglad dialog:

1. Den upphandlande myndighetens eller enhetens namn, adress, telefon- och faxnummer och e-postadress.
2. I tillämpliga fall, angivande av att det rör sig om ett kontrakt som är reserverat för skyddade verkstäder eller ett kontrakt som ska fullgöras inom ramen för program för skyddad anställning.
3. a) Det valda upphandlingsförfarandet.
b) I tillämpliga fall, skäl till det påskyndade förfarandet (i fråga om selektiva och förhandlade förfaranden).
c) I tillämpliga fall, angivande av om det rör sig om ett ramavtal.
d) I tillämpliga fall, anordnande av en elektronisk auktion.

4. Typ av upphandling.
5. Plats för utförande/genomförande av byggentreprenaden, leverans av varorna eller tjänsterna.
6. a) För byggentreprenadkontrakt:
 - Slag och omfattning av det arbete som ska utföras och allmän beskrivning av entreprenaden. Ange särskilt option på fortsatt upphandling och, om möjligt, en uppskattning av tidpunkten för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. Om entreprenaden eller kontraktet är uppdelat i flera delar ska storleksordningen på de olika delarna anges; referensnummer enligt CPV-nomenklaturen.
 - Uppgifter om syftet med entreprenaden eller kontraktet när det senare även innebär projektering.
 - När det gäller ramavtal, ange även ramavtalets planerade löptid, det totala beräknade värdet för entreprenaden under hela ramavtalets löptid samt, i den utsträckning detta är möjligt, kontraktens värde och frekvens.
- b) För varukontrakt:
 - Slag av varor som ska levereras med särskilt angivande av om anbuden infordras med avseende på köp, leasing, hyra, hyrköp eller en kombination av dessa, referensnummer enligt CPV-nomenklaturen. Mängd av de varor som ska levereras med särskilt angivande av option på fortsatt upphandling och, om möjligt, en uppskattning av tidpunkten för utnyttjande av optionen, optioner samt antalet eventuella förlängningar, referensnummer enligt CPV-nomenklaturen.
 - I samband med tidsbegränsade kontrakt eller kontrakt som kan förnyas inom en given tid anges även, om möjligt, tidsplanen för planerade senare varuupphandlingar.
 - När det gäller ramavtal, ange även ramavtalets planerade löptid, det totala beräknade värdet för varorna under hela ramavtalets löptid samt, i den utsträckning detta är möjligt, kontraktens värde och frekvens.
- c) För tjänstekontrakt:
 - Tjänstekategori och benämning. Referensnummer enligt CPV-nomenklaturen. Omfattning av de tjänster som ska levereras. Ange särskilt option på fortsatt upphandling och, om möjligt, en uppskattning av tidpunkten för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med kontrakt som kan förnyas inom en given tid anges även, om möjligt, tidsplanen för senare tjänstepphandling.
 - När det gäller ramavtal, ange även ramavtalets planerade löptid, det totala beräknade värdet för tjänsterna under hela ramavtalets löptid samt, i den utsträckning detta är möjligt, kontraktens värde och frekvens.
 - Angivande av huruvida utförandet av tjänsten enligt lagar eller författningar är förbehållet en viss yrkesgrupp.

Hänvisning till lag eller författning.
 - Angivande av huruvida juridiska personer ska ange namn och yrkeskvalifikationer på den personal som är ansvarig för utförandet av tjänsten.
7. Om kontrakten är uppdelade i flera delar ska det anges om de ekonomiska aktörerna kan lämna anbud på en, flera eller alla delar.
8. Tillåtelse av eller förbud mot alternativa anbud.
9. I tillämpliga fall, angivande av den procentuella andel av kontraktets totala värde som måste läggas ut på underentreprenad till tredje part genom ett upphandlingsförfarande (artikel 21.4).
10. I tillämpliga fall, de urvalskriterier avseende underleverantörernas personliga ställning som kan leda till att de utesluts och de uppgifter som begärs som bevis på att de inte tillhör de kategorier som motiverar uteslutning. Uppgifter och handlingar som krävs bedömningen av de ekonomiska och tekniska minimikrav som underleverantörerna ska uppfylla. Minimistandardnivåer som eventuellt krävs.

11. Sista datum för slutförande av byggentreprenaden/varu-/tjänsteleveranserna eller byggentreprenad-/varu-/tjänstekontraktets varaktighet. Så långt det är möjligt, sista datum för påbörjande av byggentreprenaden eller sista datum för påbörjande eller genomförande av varuleveransen eller tillhandahållandet av tjänsterna.
12. I förekommande fall, särskilda villkor för kontraktets fullgörande.
13. a) Sista datum för mottagande av anbud.
b) Adress till vilken anbuden ska sändas.
c) Det eller de språk som dessa ska vara avfattade på.
14. I tillämpliga fall, de säkerheter och garantier som begärs.
15. Huvudsakliga villkor för finansiering och betalning och/eller hänvisning till de texter som innehåller villkoren.
16. I tillämpliga fall, den rättsliga form som en grupp ekonomiska aktörer som tilldelas kontrakt ska anta.
17. De urvalskriterier avseende de ekonomiska aktörernas personliga ställning som kan leda till att de utesluts och de uppgifter som begärs som bevis på att de inte tillhör de kategorier som motiverar uteslutning. Urvalskriterier och uppgifter och handlingar som krävs för bedömningen av de ekonomiska och tekniska minimikrav som de ekonomiska aktörerna ska uppfylla. Minimistandardnivåer som eventuellt krävs.
18. För ramavtal: planerat antal, i tillämpliga fall högsta antal, deltagande ekonomiska aktörer och ramavtalets planerade löptid.
19. För konkurrenspräglad dialog och förhandlade förfaranden med offentliggörande av ett meddelande om upphandling, ange i tillämpliga fall användning av ett förfarande i successiva etapper i syfte att gradvis minska antalet lösningar att diskutera eller anbud att förhandla om.
20. För selektiva förfaranden, förhandlade förfaranden eller konkurrenspräglad dialog, vid utnyttjande av möjligheten att minska antalet anbudssökande som ombeds lämna ett anbud, delta i en dialog eller förhandla: planerat minsta antal och i tillämpliga fall högsta antal anbudssökande samt de objektiva kriterier som ska användas för att välja ut dessa anbudssökande.
21. Kriterier enligt artikel 47 som kommer att användas vid tilldelning av kontrakt: "lägsta pris" eller "ekonomiskt mest fördelaktiga anbud". De kriterier som utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet samt deras inbördes viktning eller dessa kriteriers prioriteringsordning enligt en fallande skala ska anges om de inte framgår av specifikationerna eller, vid konkurrenspräglad dialog, av det beskrivande dokumentet.
22. I tillämpliga fall, datum för offentliggörande av förhandsmeddelande i enlighet med de tekniska specifikationer för offentliggörande som anges i bilaga VI eller uppgift om att sådant offentliggörande inte ska äga rum.
23. Datum då meddelandet avsänts.

MEDDELANDE OM TILLDELNING AV KONTRAKT

1. Den upphandlande myndighetens eller enhetens namn och adress.
2. Det valda upphandlingsförfarandet. Vid förhandlat förfarande utan föregående offentliggörande av meddelande (artikel 28), motivering.
3. För byggentreprenadkontrakt: slag och omfattning av prestationerna.

För varukontrakt: slag och mängd av de produkter som levereras, i förekommande fall, per leverantör; referensnummer enligt CVP-nomenklaturen.

För tjänstekontrakt: tjänstekategori och benämning; referensnummer enligt CPV-nomenklaturen; omfattning av upphandlade tjänster.

4. Datum för tilldelning av kontrakt.
5. Kriterier för tilldelning av kontrakt.

6. Antal mottagna anbud.
 7. Namn och adress på den eller de ekonomiska aktörer som tilldelats kontrakt.
 8. Erlagt pris (minimum/maximum) eller prisklass.
 9. Det/de tilldelade kontraktens värde eller högsta och lägsta anbud som har beaktats vid tilldelningen av kontraktet.
 10. I tillämpliga fall, värde och omfattning av den del av kontraktet som ska bli utlagt på tredje man.
 11. I förekommande fall de skäl som motiverar ett ramavtal med en löptid på mer än sju år.
 12. Datum för offentliggörande av meddelandet om upphandling i enlighet med de tekniska specifikationer för offentliggörande som återfinns i bilaga VI.
 13. Datum då detta meddelande avsänts.
-

BILAGA V

Information som ska finnas i de meddelanden om underentreprenad som avses i Artikel 52

1. Den utvalda anbudsgivarens namn, adress, faxnummer och e-postadress samt, i tillämpliga fall, motsvarande uppgifter för den enhet som kan lämna ytterligare information.
 2.
 - a) Plats för utförande/genomförande av byggentreprenaden, leverans av varorna eller tjänsterna.
 - b) Slag, mängd och omfattning av det arbete som ska utföras och allmän beskrivning av entreprenaden. CPV nomenclature reference number(s);
 - c) Slag av varor som ska levereras med särskilt angivande av om anbuden infordras med avseende på köp, leasing, hyra, hyrköp eller en kombination av dessa, referensnummer enligt CPV-nomenklaturen.
 - d) Tjänstkategori och benämning. Referensnummer enligt CPV-nomenklaturen.
 3. Eventuell tidsfrist för utförandet.
 4. Namn och adress på det organ där förfrågningsunderlaget och de kompletterande handlingarna kan begäras.
 5.
 - a) Tidsfrister för mottagande av anbudsansökningar och anbud.
 - b) Adress till vilken dessa ska sändas.
 - c) Det eller de språk på vilket/vilka de ska avfattas.
 6. I tillämpliga fall, den säkerhet eller de garantier som krävs.
 7. Objektiva kriterier som ska användas vid urvalet av underleverantörer och som rör deras personliga ställning eller bedömningen av deras anbud.
 8. Alla övriga uppgifter.
 9. Datum då meddelandet avsänts.
-

BILAGA VI

KARAKTERISTIKA FÖR OFFENTLIGGÖRANDET

1. Offentliggörande av meddelanden

- a) De upphandlande myndigheterna eller enheterna eller de utvalda anbudsgivarna ska översända de meddelanden som avses i artiklarna 30 och 52 till Europeiska unionens publikationsbyrå i det format som avses i artikel 32. De förhandsmeddelanden som avses i artikel 30.1 första stycket om upphandlarprofil enligt punkt 2 ska även följa detta format, liksom även meddelandet om detta offentliggörande.

De meddelanden som avses i artiklarna 30 och 52 ska offentliggöras av Europeiska unionens publikationsbyrå eller av de upphandlande myndigheterna eller enheterna vid förhandsmeddelanden om upphandlarprofil i enlighet med artikel 30.1 första stycket.

De upphandlande myndigheterna eller enheterna kan därutöver offentliggöra denna information på Internet i form av den "upphandlarprofil" som avses i punkt 2.

- b) Europeiska unionens publikationsbyrå ska till den upphandlande myndigheten eller enheten sända en bekräftelse på det offentliggörande som avses i artikel 32.8.

2. Offentliggörande av kompletterande upplysningar

Upphandlarprofilen kan innehålla det förhandsmeddelande som avses i artikel 30.1 första stycket, uppgifter om pågående upphandlingar, planerade inköp, tilldelade kontrakt, annullerade förfaranden samt all annan information av allmänt intresse, såsom kontaktpunkter, telefon- och faxnummer, post- och e-postadress.

3. Format och förfaranden för överföring av meddelanden på elektronisk väg

Format och förfaranden för överföring av meddelanden på elektronisk väg är tillgängliga på följande Internetadress: "<http://simap.europa.eu>".

BILAGA VII

REGISTER ⁽¹⁾

DEL A

Byggentreprenadkontrakt:

Yrkesregistren samt motsvarande försäkringar och intyg för varje medlemsstat:

- Belgien: Registre du Commerce, Handelsregister,
- Bulgarien: Търговски регистър,
- Tjeckien: obchodní rejstřík,
- Danmark: Erhvervs- og Selskabsstyrelsen,
- Tyskland: Handelsregister och Handwerksrolle,
- Estland: Registrite ja Infosüsteemide Keskus,
- Irland: leverantören kan åläggas att visa upp ett intyg från Registrar of Companies eller från Registrar of Friendly Societies eller, i avsaknad av detta, ett intyg om att vederbörande under ed har försäkrat att han utövar yrket i det land där han är etablerad, på en viss plats och under angiven firma,
- Grekland: Registret för avtalslutande företag (Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων– ΜΕΕΠ) under ministeriet för miljö, markplanering och anläggningsarbeten (Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε),
- Spanien: Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado,
- Frankrike: Registre du commerce et des sociétés och Répertoire des métiers,
- Italien: Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato,
- Cypern: entreprenören kan åläggas att förete ett intyg från Council for the Registration and Audit of Civil Engineering and Building Contractors (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων) i enlighet med Registration and Audit of Civil Engineering and Building Contractors Law,
- Lettland: Uzņēmumu reģistrs (Företagsregistret),
- Litauen: Juridinių asmenų registras,
- Luxemburg: Registre aux firmes och Rôle de la chambre des métiers,
- Ungern: Cégnylvántartás, egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása,
- Malta: entreprenören upprättar sin numru ta' registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta' kummerc, och, om det rör sig om ett offentligt/privat partnerskap eller ett bolag, det aktuella registreringsnumret som utfärdats av den maltesiska myndigheten för finansiella tjänster.
- Nederländerna: Handelsregister,
- Österrike: Firmenbuch, Gewerberegister, Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern,

(¹) Vid tillämpningen av artikel 40 avses med yrkes- eller handelsregister de register som anges i denna bilaga och, i den mån ändringar gjorts på nationell nivå, de register som ersatt de förra. Denna bilaga är endast vägledande och påverkar inte dessa registers förenlighet med gemenskapslagstiftningen i fråga om etableringsrätt och frihet att tillhandahålla tjänster.

- Polen: Krajowy Rejestr Sądowy (nationella registreringsmyndigheten),
- Portugal: Instituto da Construção e do Imobiliário (INCI),
- Rumänien: Registrul Comerțului,
- Slovenien: Sodni register och obrtni register,
- Slovakien: Obchodný register,
- Finland: Kaupparekisteri / Handelsregistret,
- Sverige: Aktiebolags -, handels - eller föreningsregistren,
- Förenade kungariket: entreprenören kan åläggas att visa upp ett intyg från Registrar of Companies eller, i avsaknad av detta, ett intyg om att vederbörande under ed har försäkrat att han utövar yrket i det land där han är etablerad, på en viss plats och under angiven firma.

DEL B

Varukontrakt:

Yrkes- och handelsregistren samt motsvarande försäkringar och intyg:

- Belgien: Registre du Commerce / Handelsregister,
- Bulgarien: Търговски регистър,
- Tjeckien: obchodní rejstřík
- Danmark: Erhvervs- og Selskabsstyrelsen,
- Tyskland: Handelsregister och Handwerksrolle,
- Estland: Registrate ja Infosüsteemide Keskus,
- Grekland: Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο och "Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού",
- Spanien: Registro Mercantil eller, för icke-registrerade personer, ett intyg om att vederbörande under ed har försäkrat att han utövar yrket,
- Frankrike: Registre du commerce et des sociétés och Répertoire des métiers,
- Irland: leverantören kan åläggas att visa upp ett intyg från Registrar of Companies eller från Registrar of Friendly Societies med uppgift om att leverantörens rörelse är inskriven i ett handelsregister (incorporated eller registered), eller, om detta inte är fallet, ett intyg om att vederbörande under ed har försäkrat att han utövar yrket i det land där han är etablerad, på en viss plats och under angiven firma,
- Italien: Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato och Registro delle Commissioni provinciali per l'artigianato,
- Cypern: leverantören kan åläggas att förete ett intyg från Registrar of Companies and Official Receiver (Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης) eller, i avsaknad av detta, ett intyg om att vederbörande under ed har försäkrat att han utövar yrket i det land där han är etablerad, på en viss plats och under angiven firma,
- Lettland: Uzņēmumu reģistrs (Företagsregistret),
- Litauen: Juridinių asmenų registras,

- Luxemburg: Registre aux firmes och Rôle de la chambre des métiers,
- Ungern: Cégnylvántartás, egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása,
- Malta: leverantören upprättar sin numru ta' registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta' kummerc, och, om det rör sig om ett offentligt/privat partnerskap eller ett bolag, det aktuella registreringsnumret som utfärdats av den maltesiska myndigheten för finansiella tjänster.
- Nederländerna: Handelsregister,
- Österrike: Firmenbuch, Gewerberegister, Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern,
- Polen: Krajowy Rejestr Sądowy (nationella registreringsmyndigheten),
- Portugal: Registo nacional das Pessoas Colectivas,
- Rumänien: Registrul Comerțului,
- Slovenien: Sodni register och obrtni register,
- Slovakien: Obchodný register,
- Finland: Kaupparekisteri / Handelsregistret,
- Sverige: Aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren,
- Förenade kungariket: leverantören kan åläggas att visa upp ett intyg från Registrar of Companies med uppgift om att leverantörens rörelse är inskriven i ett handelsregister (incorporated eller registered), eller, om detta inte är fallet, ett intyg om att vederbörande under ed har försäkrat att han utövar yrket i det land där han är etablerad, på en viss plats och under angiven firma.

DEL C

Tjänstekontrakt:

Yrkes- och handelsregistren samt motsvarande försäkringar och intyg:

- Belgien: Registre du commerce/Handelsregister och Ordres professionnels/Beroepsorden,
- Bulgarien: Търговски регистър,
- Tjeckien: obchodní rejstřík
- Danmark: Erhvervs- og Selskabsstyrelsen,
- Tyskland: Handelsregister, Handwerksrolle, Vereinsregister, Partnerschafregister och Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder,
- Estland: Registrate ja Infosüsteemide Keskus,
- Irland: tjänsteleverantören kan åläggas att visa upp ett intyg från Registrar of Companies eller från Registrar of Friendly Societies eller, i avsaknad av detta, ett intyg om att vederbörande under ed har försäkrat att han utövar yrket i det land där han är etablerad, på en viss plats och under angiven firma,
- Grekland: tjänsteleverantören kan åläggas att förete ett intyg om att vederbörande under ed inför en notarie försäkrat att han utövar yrket i fråga; i fall som omfattas av gällande nationell lagstiftning, för tillhandahållandet av undersökningar enligt bilaga I, yrkesregistret ΜητρώοΜελετητών och ΜητρώοΓραφείωνΜελετών,
- Spanien: Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado,

- Frankrike: Registre du commerce et des sociétés och Répertoire des métiers,
 - Italien: Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato, Registro delle commissioni provinciali per l'artigianato eller Consiglio nazionale degli ordini professionali
 - Cypern: tjänsteleverantören kan åläggas att förete ett intyg från Registrar of Companies and Official Receiver (Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης) eller, i avsaknad av detta, ett intyg om att vederbörande under ed har försäkrat att han utövar yrket i det land där han är etablerad, på en viss plats och under angiven firma,
 - Lettland: Uzņēmumu reģistrs (Företagsregistret),
 - Litauen: Juridinių asmenų registras,
 - Luxemburg: Registre aux firmes och Rôle de la chambre des métiers,
 - Ungern: Cégnylvántartás, egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása, vissa szakmai kamarák nyilvántartása eller, för vissa verksamheter, ett intyg om att personen i fråga har tillstånd att bedriva att bedriva den kommersiella verksamheten eller utöva yrket i fråga,
 - Malta: tjänsteleverantören upprättar sin numru ta' registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta' kummerc, och, om det rör sig om ett offentligt/privat partnerskap eller ett bolag, det aktuella registreringsnumret som utfärdats av den maltesiska myndigheten för finansiella tjänster,
 - Nederländerna: Handelsregister,
 - Österrike: Firmenbuch, Gewerberegister, Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern,
 - Polen: Krajowy Rejestr Sądowy (nationella registreringsmyndigheten),
 - Portugal: Registro nacional das Pessoas Colectivas,
 - Rumänien: Registrul Comerțului,
 - Slovenien: Sodni register och obrtni register,
 - Slovakien: Obchodný register,
 - Finland: Kaupparekisteri / Handelsregistret,
 - Sverige: Aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren,
 - Förenade kungariket: tjänsteleverantören kan åläggas att visa upp ett intyg från Registrar of Companies eller, i avsaknad av detta, ett intyg om att vederbörande under ed har försäkrat att han utövar yrket i det land där han är etablerad, på en viss plats och under angiven firma.
-

BILAGA VIII

Krav på utrustning för elektronisk mottagning av anbudsansökningar och anbud

Utrustning för elektroniskt mottagande av anbudsansökningar och anbud måste genom ändamålsenliga förfaranden och tekniska medel åtminstone garantera att

- a) de elektroniska signaturer som rör anbudsansökningarna och anbuden överensstämmer med de nationella bestämmelser som tillämpas utifrån direktiv 1999/93/EG,
 - b) exakt tid och dag för mottagande av anbudsansökningar och anbud kan fastställas noggrant,
 - c) det inom rimliga gränser kan säkerställas att ingen har tillträde till de uppgifter som överförts enligt dessa krav före utgången av de fastställda tidsfristerna,
 - d) det vid överträdelse av detta förbud mot tillträde finns rimliga garantier för att överträdelsen klart kan spåras,
 - e) endast behöriga personer får fastställa eller ändra datum för öppnande av mottagna uppgifter,
 - f) tillträde till samtliga eller en del av de insända uppgifterna i de olika etapperna av förfarandet för kontraktstilldelning endast är möjlig om de behöriga personerna agerar samtidigt,
 - g) de insända uppgifterna inte kan göras tillgängliga förrän efter det fastställda datumet vid ett samtidigt agerande av de behöriga personerna,
 - h) de uppgifter som mottagits och öppnats enligt dessa krav är tillgängliga endast för de personer som har behörighet att få kännedom om dem.
-

Bestämmelserna i artikel 223.1 b i fördraget ska tillämpas på nedan förtecknade vapen, ammunition och krigsmateriel, inklusive vapen som konstruerats för att använda kärnenergi.

1. Handeldvapen och automatvapen, som gevär, karbiner, revolverar, pistoler, kulsprutevapen och kulsprutegevär, med undantag för jaktvapen, pistoler och andra finkalibriga vapen med en kaliber av högst 7 mm.
2. Artilleri samt rök-, gas- och eldkastarvapen, såsom
 - a) kanoner, haubitsar, granatkastare, artilleri, pansarvärnsgevär, raketgevär, eldkastare, rekylfria kanoner,
 - b) militära rök- och gasgevär
3. Ammunition för vapen enligt punkterna 1 och 2 ovan.
4. Bomber, torpeder, raketer, fjärrstyrda robotar:
 - a) Bomber, torpeder, granater, inklusive rökgranater, raketer, minor, fjärrstyrda robotar, undervattensgranater, brandbomber.
 - b) Militär apparatur och komponenter som utformats särskilt för hantering, hopmontering, demontering, avfyring eller detektering av artiklar enligt led a ovan.
5. Militär eldledningsutrustning:
 - a) Avfyringsdatorer, fjärrstyrningssystem i infraröda och andra anordningar för mörkerfjärrstyrning.
 - b) Avståndsmätare, positionsangivare, höjdmätare.
 - c) Gyroskopiska, optiska och akustiska elektroniska målföljningskomponenter.
 - d) Bombsikten och kanonsikten, periskop för den utrustning som anges i denna förteckning.

6. Stridsvagnar och specialstridsfordon:
 - a) Stridsvagnar.
 - b) Fordon av militär art, bestyckade eller bepansrade, inklusive amfibiefordon.
 - c) Pansarfordon.
 - d) Militära halvbandfordon.
 - e) Militära bärgningsfordon med pansarkaross.
 - f) Släpvagnar som utformats särskilt för transport av den ammunition som anges i punkterna 3 och 4.
7. Giftiga eller radioaktiva agens:
 - a) Biologiska eller kemiska giftiga agens och radioaktiva agens anpassade för användning i krig mot människor, djur eller skördar.
 - b) Militär apparatur för spridning, upptäckt och identifiering av de ämnen som anges i led a ovan.
 - c) Skyddsmaterial mot de ämnen som anges i led a ovan.
8. Krut, sprängämnen och flytande eller fasta drivmedel:
 - a) Krut och flytande eller fasta drivmedel som särskilt utformats och konstruerats för material som anges i punkterna 3, 4 och 7 ovan.
 - b) Militära sprängämnen.
 - c) Brand- och kylagens för militära ändamål.
9. Krigsfartyg och deras specialutrustning:
 - a) Krigsfartyg av alla slag.
 - b) Utrustning som utformats särskilt för utläggning, upptäckt och svepning av minor.
 - c) Undervattenskablar.
10. Flygfartyg och utrustning för militär användning.
11. Elektronisk utrustning för militärt bruk.
12. Kameror som utformats särskilt för militär användning.

13. Annan utrustning och materiel:
- a) Fallskärmar och fallskärmsutrustning.
 - b) Utrustning för att ta sig över vattendrag vilken är särskilt utformad för militär användning.
 - c) Elektriskt styrt sökarljus som är särskilt utformat för militär användning.
14. Specialdelar och materielartiklar som upptas i denna förteckning den utsträckning som de är av militär art.
15. Maskiner, utrustning och artiklar som uteslutande utformats för studier, tillverkning, testning och kontroll av vapen, ammunition och apparatur för uteslutande militär användning, som upptas i denna förteckning.

Utfärdat i Bryssel den 15 april 1958

Sammanfattning av betänkandet Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (SOU 2010:13)

Europaparlamentet och rådet antog i juli 2009 direktiv 2009/81/EG om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG. Direktivet reglerar upphandlingar inom försvars- och säkerhetsområdet. Syftet med direktivet är framför allt att skapa förutsättningar för upphandlingar av sådant material och sådana tjänster som är av så känslig natur att upphandling enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster (det klassiska direktivet) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (försörjningsdirektivet) inte lämpar sig.

Direktivet följer i princip de tidigare upphandlingsdirektiven. Den stora skillnaden jämfört med dessa är att direktivet innehåller bestämmelser om informationssäkerhet, försörjningstrygghet och underentreprenad. Till skillnad från det klassiska direktivet och försörjningsdirektivet innehåller direktivet även bestämmelser om rättsmedel. Dessa bestämmelser är i stor utsträckning desamma som bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/66/EG av den 11 december 2007 om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG vad gäller effektivare förfaranden för prövning av offentlig upphandling (rättsmedelsdirektivet).

Utredningen har haft i uppdrag att föreslå hur direktivet ska genomföras i svensk rätt. Enligt kommittédirektivet ska utredningen lämna förslag till en ny lag, som även ska innehålla bestämmelser som inte omfattas av direktivet, dvs. bestämmelser motsvarande dem i 15 kap. lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) och i 15 kap. lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF).

Direktivets tillämpningsområde

Lagen gäller för upphandling på försvars- och säkerhetsområdet av

- militär utrustning,
- utrustning av känslig karaktär,
- byggentreprenader, varor och tjänster som direkt hänför sig till den utrustning som avses ovan,
- byggentreprenader och tjänster specifikt för militärändamål, eller
- byggentreprenader och tjänster av känslig karaktär.

Direktivet tillämpas för upphandlingar vars värde överstiger vissa tröskelvärden, som är desamma som i LUF.

Liksom i LOU och LUF är de tjänster som omfattas av direktivet indelade i två olika kategorier; en som helt omfattas av direktivet och en

som endast delvis omfattas av direktivet. Utredningen har valt att kalla dessa tjänster för tjänster enligt klass 1 och tjänster enligt klass 2.

Om en upphandling som omfattas av direktivet även faller inom tillämpningsområdet för det klassiska direktivet eller försörjningsdirektivet ska direktivet tillämpas. Däremot ska direktivet inte tillämpas om en upphandling delvis omfattas av direktivet, men i övrigt varken omfattas av det klassiska direktivet eller försörjningsdirektivet. Detta gäller under förutsättning att tilldelningen av ett enda kontrakt är berättigat av objektiva skäl. Beslutet att tilldela ett enda kontrakt får inte fattas för att undvika att kontraktet omfattas av direktivet, det klassiska direktivet eller försörjningsdirektivet.

Direktivet ska inte tillämpas på upphandlingar som omfattas av särskilda förfaranderegler i enlighet med vissa internationella avtal eller överenskommelser eller särskilda förfaranderegler som tillämpas av en internationell organisation. Direktivet ska inte heller tillämpas för vissa särskilt angivna kontrakt, bl.a. de för vilka tillämpningen av direktivet skulle kräva att en upphandlande myndighet eller enhet tillhandahåller information vars avslöjande den anser strida mot rikets väsentliga säkerhetsintressen eller som avser underrättelseverksamhet. Slutligen behöver inte direktivet tillämpas när artiklarna 36, 51, 52, 62 eller 346 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, EUF-fördraget, medger undantag.

Upphandlingsförfaranden m.m.

De huvudsakliga upphandlingsförfarandena inom försvars- och säkerhetsområdet är selektivt förfarande och förhandlat förfarande med föregående annonsering. Till skillnad från vad som gäller enligt det klassiska direktivet, och i likhet med vad som gäller enligt försörjningsdirektivet, får förhandlat förfarande med föregående annonsering användas utan några begränsande villkor.

Förutsättningarna för att använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering är i princip desamma som i det klassiska direktivet samt några till. Även förfarandet konkurrenspräglad dialog får användas under de förutsättningar som angivits i det klassiska direktivet. Öppet förfarande är inte omnämnt i direktivet.

Elektronisk auktion och inköpscentraler kan användas vid upphandling enligt direktivet.

Informationssäkerhet

Direktivet innehåller ett antal bestämmelser som avser att skydda den sekretessbelagda information som en upphandlande myndighet eller enhet lämnar under ett upphandlingsförfarande. En upphandlande myndighet eller enhet får i detta syfte ställa vissa krav på både en leverantör och dennes underleverantör. I annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget m.m. ska den upphandlande myndigheten eller enheten därför precisera alla de åtgärder och krav som är nödvändiga för att se till säkerheten för sekretessbelagd information när det gäller kontrakt som innehåller, inbegriper eller kräver sådan information.

En leverantör får, när det gäller kontrakt som inbegriper, kräver eller innehåller sekretessbelagd information, genom bevis styrka sin förmåga att behandla, lagra och överföra sådana uppgifter på den skydds nivå som krävs av den upphandlande myndigheten eller enheten. Leverantören kan även få införa ett säkerhetskontrollsystem om denne inte redan har det. Säkerhetskontrollsystem motsvaras närmast i svensk rätt av säkerhets-skyddsavtal enligt 8 § säkerhetsskyddslagen (1996:627). Det finns även en möjlighet för den upphandlande myndigheten eller enheten att kontrollera leverantören ur olika aspekter, t.ex. vad avser lokaler och former för informationsstyrning.

Försörjningstrygghet

Upprätthållandet och utvecklingen av ett försvar innebär att leveranser och underhåll måste tryggas under ett materielprogramns hela livscykel, från materielens utformning till dess utrangering. I detta syfte ska en upphandlande myndighet eller enhet i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget m.m. ange sina krav i fråga om försörjningstrygghet. Den upphandlande myndigheten eller enheten får kräva att anbudsen bl.a. innehåller dokumentation som visar i vilken utsträckning anbudsgivaren har förmåga att uppfylla sina skyldigheter i fråga om export, överföring och transitering av varor. Ett sådant krav får dock inte begränsa möjligheten för utfärdande organ i anbudsgivarens stat att tillämpa nationella kriterier för beviljande av licens för export, överföring eller transitering.

Underentreprenad

Som huvudregel kan den utvalda anbudsgivaren fritt välja om denne vill ha underleverantörer och vilka underleverantörer som i sådant fall ska anlitas. Den upphandlande myndigheten eller enheten kan dock begära att den utvalda anbudsgivaren lägger ut en del av kontraktet på underentreprenad. Den procentuella andel som måste läggas ut på underentreprenad ska anges i form av intervallvärden med en minimiandel och en maximiandel. Maximiandelen får inte överstiga 30 procent av kontraktets värde. Anbudsgivaren får föreslå att en större andel än så av det totala värdet ska läggas ut på underentreprenad.

Den upphandlande myndigheten eller enheten kan även kräva att anbudsgivaren följer de i direktivet fastställda förfarandereglerna för tilldelning av underleverantörskontrakt, bl.a. om annonsering. Den upphandlande myndigheten eller enheten kan enligt dessa förfaranderegler också ange kriterier för urvalet.

Förfarandereglerna för tilldelning av underleverantörskontrakt innehåller även en bestämmelse om att sådan tilldelning kan ske genom ett så kallat underramavtal, dvs. ett ramavtal som sluts mellan en leverantör och en eller flera underleverantören i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod.

En upphandlande myndighet eller enhet får avvisa en underleverantör som anbudsgivaren valt i samband med tilldelningsförfarandet för huvudkontraktet eller som den utvalda anbudsgivaren valt ut under

genomförandet av kontraktet. Ett sådana avvisande får bara grunda sig på de kriterier som tillämpats vid urvalet av anbudsgivare för huvudkontraktet.

Den utvalda anbudsgivaren är inte heller tvungen att anlita underleverantörer om anbudsgivaren, på ett för den upphandlande myndigheten eller enheten tillfredsställande sätt, kan visa att ingen av de underleverantörer som deltog i konkurrensutsättningen eller deras anbud uppfyller de kriterier som anges i annonsen och att den utvalda anbudsgivaren därför inte kan uppfylla de krav som anges i huvudkontraktet.

Den utvalda anbudsgivaren ska behandla underleverantörerna på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt agera på ett öppet sätt. Vid underentreprenad ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Forumbestämmelser

De bestämmelser om rättsmedel som finns i direktivet är i stort desamma som dem som finns i rättsmedelsdirektivet, som är föremål för genomförande i svensk rätt. Dock ges i direktivet en möjlighet för medlemsstaterna att besluta att ett specifikt organ ska ha exklusiv behörighet att pröva kontrakt på området för försvar och säkerhet. Utredningen föreslår, bl.a. mot bakgrund av försvars- och säkerhetsmarknadens särart, att mål enligt lagen ska prövas av Förvaltningsrätten i Stockholm respektive Stockholms tingsrätt.

Konsekvenser

Ett ökat antal upphandlingar inom försvars- och säkerhetsområdet kommer att konkurransutsettas, vilket i sin tur kan antas leda till minskade kostnader för inköp för stat och verksamheter inom försörjningssektorerna. Det är dock inte möjligt att mer konkret uppskatta hur stor minskning av utgifterna som förslaget kommer att föranleda.

Marknaden kommer att bli mer tillgänglig för företagen, vilket torde leda till nya affärsmöjligheter och ökad konkurrens. Förslaget kan på sikt antas förbättra företagets konkurrenskraft och därigenom ha en positiv effekt på sysselsättningen.

Några konsekvenser i övrigt bedöms förslaget inte att ha.

Ikraftträdande

Förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2011. Äldre bestämmelser ska tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

1 Förslag till lag (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Lagens innehåll och tillämpningsområde samt allmänna bestämmelser

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns föreskrifter om

- lagens innehåll och tillämpningsområde samt allmänna bestämmelser (1 kap.),
- definitioner (2 kap.),
- tröskelvärden (3 kap.),
- upphandlingsförfaranden (4 kap.),
- ramavtal (5 kap.),
- elektronisk auktion (6 kap.),
- tekniska specifikationer och särskilda kontraktsvillkor i förfrågningsunderlag m.m. (7 kap.),
- annonsering av upphandling (8 kap.),
- tidsfrister för att komma in med anbudsansökningar och anbud m.m. (9 kap.),
- kommunikation, information och dokumentation (10 kap.),
- uteslutning av leverantörer (11 kap.),
- kontroll av leverantörers lämplighet och val av deltagare m.m. (12 kap.),
- tilldelning av kontrakt (13 kap.),
- underentreprenad (14 kap.),
- upphandling som inte omfattas av direktivet (15 kap.),
- överprövning, skadestånd m.m. (16 kap.), och
- marknadsskadeavgift och tillsyn (17 kap.).

Till lagen hör följande bilagor:

- Förteckning över tjänstekontrakt (tjänster enligt klass 1) (bilaga 1)
- Förteckning över tjänstekontrakt (tjänster enligt klass 2) (bilaga 2)
- Definition av vissa tekniska specifikationer (bilaga 3)

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag gäller för upphandling på försvars- och säkerhetsområdet av

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76 Celex 32009L0081).

1. militär utrustning, inklusive alla tillhörande delar, komponenter och underenheter,
2. utrustning av känslig karaktär, inklusive alla tillhörande delar, komponenter och underenheter,
3. byggtreprenader, varor och tjänster som direkt hänför sig till den utrustning som avses i punkterna 1 och 2, under hela dess livslängd eller
4. byggtreprenader och tjänster specifikt för militärändamål, eller
5. byggtreprenader och tjänster av känslig karaktär.

Vad som avses med upphandling, militär utrustning och utrustning av känslig karaktär anges i 2 kap. 27, 19 respektive 31 §§.

Endast 15 och 16 kap. tillämpas i fråga om upphandling som

1. avser tjänster enligt bilaga 2 (tjänster enligt klass 2), eller
2. avser andra kontrakt, vars värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen.

En upphandling som avser både tjänster enligt klass 1 och klass 2 ska anses vara en upphandling av tjänster enligt klass 1 om värdet av tjänsterna enligt klass 1 överstiger värdet av tjänsterna enligt klass 2. I annat fall ska upphandlingen i sin helhet anses vara en upphandling av tjänster enligt klass 2.

Denna lag behöver inte tillämpas när artikel 36, 51, 52 eller 62 i EUF-fördraget medger undantag.

Andra lagar om upphandling

3 § Det finns bestämmelser om offentlig upphandling i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling och om upphandling i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

Upphandling som faller inom flera tillämpningsområden

4 § Denna lag ska tillämpas om en upphandling omfattas av såväl denna lag som lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

5 § Denna lag ska inte tillämpas när en upphandling delvis omfattas av denna lag, men i övrigt varken omfattas av lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

6 § Det som sägs i 4 och 5 §§ gäller bara om

1. upphandlingen omfattas av 1–14 kap. i denna lag, 1–14 kap. i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller 1–14 kap. i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, och

2. tilldelningen av ett enda kontrakt är berättigat av objektiva skäl.

Beslutet att tilldela ett enda kontrakt får inte fattas för att undvika att upphandlingen omfattas av denna lag, lagen (2007:1091) om offentlig

Undantag från lagens tillämpningsområde

Upphandling enligt andra internationella regler

7 § Denna lag gäller inte upphandling som omfattas av särskilda förfaranderegler

1. i enlighet med ett internationellt avtal eller en överenskommelse mellan någon av staterna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och någon annan stat,

2. i enlighet med ett internationellt avtal eller en överenskommelse om stationering av militär personal och som rör en medlemsstats eller en tredje stats åtaganden, eller

3. som tillämpas av en internationell organisation som gör inköp för sitt eget bruk och inte heller kontrakt som tilldelas av en stat inom EES i enlighet med sådana särskilda förfaranderegler.

Särskilda undantag

8 § Denna lag gäller inte för kontrakt

1. för vilka tillämpningen av denna lag skulle kräva att en upphandlande myndighet eller enhet tillhandahåller information vars avslöjande den anser strida mot rikets väsentliga säkerhetsintressen,

2. som avser underrättelseverksamhet,

3. som tilldelas inom ramen för ett samarbetsprogram rörande forskning och utveckling mellan minst två stater inom EES avseende utvecklandet av en ny produkt och, i förekommande fall, de senare skedena av hela eller delar av produktens livslängd,

4. som, av operativa skäl, måste tilldelas en leverantör i ett område utanför unionens territorium där operationen genomförs,

5. som avser förvärv eller hyra av mark, byggnader eller annan fast egendom eller rättigheter till sådan egendom,

6. som en regering tilldelas av en annan regering och som avser

a) tillhandahållande av militär utrustning eller utrustning av känslig karaktär,

b) byggtreprenader och tjänster med direkt anknytning till sådan utrustning som avses i a, eller

c) byggtreprenader och tjänster särskilt avsedda för militära syften eller av känslig karaktär,

7 som avser skiljemanna- eller förlikningsuppdrag,

8. som avser finansiella tjänster, utom försäkringstjänster,

9. som avser anställningar, eller

10. som avser forsknings- och utvecklingstjänster, med undantag för sådana vilkas resultat endast tillkommer en upphandlande myndighet eller enhet i den egna verksamheten och betalas av myndigheten eller enheten.

Första stycket 4 avser även civila inköp.

9 § I fråga om upphandling som avser varor eller tjänster som omfattas av artikel 346.1.b EUF-fördraget får regeringen i enskilda fall besluta om

1. undantag från bestämmelserna om annonsering i denna lag, och
2. de undantag i övrigt från bestämmelserna i denna lag som är nödvändiga med hänsyn till försvars- och säkerhetspolitiska intressen.

Försvarets materielverk får besluta om sådana undantag som avses i första stycket om upphandlingen

1. avser tillägg till en upphandling där regeringen tidigare beslutat om undantag med stöd av första stycket,

2. avser varor, tjänster eller byggtreprenader inom ramen för en av Sverige träffad internationell överenskommelse om mellanstatlig samverkan i fråga om försörjning av varor, tjänster eller byggtreprenader, eller

3. har ett värde som understiger 25 000 000 kronor.

Försvarsmakten, Försvarets radioanstalt och Säkerhetspolisen får besluta om sådana undantag som avses i första stycket om upphandlingens värde understiger 5 000 000 kronor.

Allmänna bestämmelser

Principer för upphandling

10 § Upphandlande myndigheter eller enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Rätten att få delta i en upphandling

11 § En anbudssökande eller anbudsgivare, som enligt bestämmelser i det land i vilket verksamheten är etablerad har rätt att leverera den tjänst som kontraktet är avsett för, får inte uteslutas från att delta i en upphandling endast på grund av krav på att leverantören ska vara en fysisk eller en juridisk person.

När det gäller tjänste- och byggtreprenadkontrakt eller varukontrakt som också omfattar tjänster eller monterings- och installationsarbeten får juridiska personer uppmanas att i anbudet eller anbudsansökan uppge namn och yrkeskvalifikationer på de personer som ska utföra tjänsterna.

12 § Grupper av leverantörer har rätt att ansöka om att få lämna ett anbud och att lämna ett anbud. Den upphandlande myndigheten eller enheten får inte ställa upp villkor om att sådana grupper ska ha en bestämd juridisk form för att få lämna en anbudsansökan eller ett anbud. Myndigheten eller enheten får dock begära att en grupp ska ha en viss juridisk form när den blivit tilldelad kontraktet, om det krävs för att kontraktet ska kunna fullgöras på ett godtagbart sätt.

2 kap. Definitioner

Allmänna definitioner

1 § Med *anbudssökande* avses den som ansöker om att få delta i ett selektivt eller förhandlat förfarande, i en konkurrenspräglad dialog eller i ett urvalsförfarande enligt 15 kap.

2 § Med anknutet företag avses

1. företag över vilket en upphandlande myndighet eller enhet har ett bestämmande inflytande,

2. företag som kan utöva ett bestämmande inflytande över en upphandlande myndighet eller enhet, och

3. företag som tillsammans med en upphandlande myndighet eller enhet står under bestämmande inflytande av ett annat företag på grund av ägande eller finansiellt deltagande eller på grund av de regler företaget lyder under.

Ett *bestämmande inflytande* ska anses finnas om en upphandlande myndighet eller enhet direkt eller indirekt, i förhållande till ett företag, innehar mer än hälften av andelarna i företaget eller kontrollerar majoriteten av röstetalet på grund av aktieägande eller motsvarande eller kan utse mer än halva antalet ledamöter i företagets styrelse eller motsvarande ledningsorgan.

3 § Med *byggentreprenadkontrakt* avses ett kontrakt som

1. avser utförande eller både projektering och utförande av arbete som är hänförligt till en verksamhet som anges i avsnitt 45 i CPV-nomenklaturen, eller

2. medför att ett byggnadsverk realiserar, oavsett hur kontraktet utformas, enligt krav som ställs upp av den upphandlande myndigheten eller enheten.

Med *byggnadsverk* avses det samlade resultatet av bygg- och anläggningsarbeten, om resultatet självständigt kan fullgöra en teknisk eller ekonomisk funktion.

4 § Med *civila inköp* avses ett kontrakt som inte omfattas av 1 kap. 2 § och som avser förvärv av icke-militära varor, byggentreprenader eller tjänster för logistiska ändamål.

5 § Med *CPV-nomenklaturen* avses den gemensamma terminologi vid offentlig upphandling som antagits genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2195/2002 av den 5 november 2002 om gemensam terminologi vid offentlig upphandling (CPV)², ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 213/2008³.

6 § Med *direktivet* avses Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av

² EGT L 340, 16.12.2002, s. 1-562 (Celex 32002R2195).

³ EUT L 74, 15.3.2008, s. 1-375 (Celex 32008R0213).

upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiv 2004/17/EG och 2004/18/EG⁴.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

7 § Med *elektronisk auktion* avses en upprepad process med hjälp av elektroniska medel för att presentera nya lägre priser eller nya värden för vissa delar av anbudena, vilken genomförs efter en första fullständig utvärdering av anbudena och möjliggör en rangordning på grund av automatiska utvärderingsmetoder.

8 § Med *elektroniska medel* avses medel som överför signaler via tråd eller radiovågor, på optisk väg eller via andra elektromagnetiska överföringsmedier.

9 § Med *erkända organ* avses sådana provnings- och kalibreringslaboratorier samt organ för inspektion och certifiering som uppfyller tillämpliga europeiska standarder.

10 § Med *forskning och utveckling* avses verksamhet som omfattar grundforskning, tillämpad forskning och experimentell utveckling. Experimentell utveckling kan omfatta utformning av tekniska demonstratorer, det vill säga medel för att demonstrera ett nytt koncept eller en ny tekniks funktion i en relevant eller typisk miljö.

11 § Med *förfrågningsunderlag* avses sådant underlag för anbud som en upphandlande myndighet eller enhet tillhandahåller en leverantör.

12 § Med *förhandlat förfarande* avses ett förfarande där den upphandlande myndigheten eller enheten inbjuder utvalda leverantörer och förhandlar om kontraktsvillkoren med en eller flera av dem.

13 § Med *inköpscentral* avses en upphandlande myndighet, en upphandlande enhet eller ett offentligt europeiskt organ som

1. ingår ramavtal om byggtreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för andra upphandlande myndigheter eller enheter, eller

2. medverkar vid en upphandling i egenskap av ombud åt flera upphandlande myndigheter eller enheter.

14 § Med *konkurrenspräglad dialog* avses ett förfarande som varje leverantör kan begära att få delta i och där den upphandlande myndigheten eller enheten för en dialog med de anbudssökande som har bjudits in att delta i detta förfarande för att nå fram till en eller flera lösningar som kan tillgodose myndighetens eller enhetens behov och som utgör grunden för de anbud som de utvalda anbudssökandena bjuds in att lämna.

15 § Med *kontrakt* avses ett skriftligt avtal med ekonomiska villkor som

1. sluts mellan en eller flera upphandlande myndigheter eller enheter och en eller flera leverantörer,

⁴ EUT L 216, 20.8.2009, s 76-136 (Celex 32009L0081).

2. avser utförande av byggentreprenad, leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster, och

3. undertecknas av parterna eller signeras av dem med en elektronisk signatur.

16 § Med *kris* avses varje situation när en händelse med skadliga konsekvenser inträffar som tydligt går utöver omfattningen av en allvarlig händelse under vanliga omständigheter och som i hög grad hotar eller inskränker människors liv och hälsa eller i hög grad påverkar egendomsvärden eller kräver åtgärder för att tillhandahålla befolkningens livsförnödenheter.

En kris ska även anses ha uppstått om det finns en överhängande risk för att en sådan allvarlig situation kommer att inträffa.

Väpnade konflikter och krig ska betraktas som kriser.

17 § Med *leverantör* avses den som på marknaden tillhandahåller varor eller tjänster eller utför byggentreprenader.

Med *leverantör* avses också grupper av leverantörer.

18 § Med *livslängd* avses en varas samtliga skeden, det vill säga forskning och utveckling, industriell utveckling, tillverkning, reparation, modernisering, ändring, underhåll, logistik, utbildning, testning, återkallande och bortskaflande.

19 § Med *militär utrustning* avses utrustning som är särskilt utformad eller anpassad för militära syften och som är avsedd att användas som vapen, ammunition eller krigsmateriel.

20 § Med *offentligt styrda organ* avses sådana bolag, föreningar, delägarförvaltningar, särskilt bildade samfällighetsföreningar och stiftelser som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär, och

1. som till största delen är finansierade av staten, en kommun, ett landsting eller en upphandlande myndighet,

2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, ett landsting eller en upphandlande myndighet, eller

3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, ett landsting eller en upphandlande myndighet.

21 § Med *ramavtal* avses ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter eller enheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod.

22 § Med *sekretessbelagd information* avses information och material oavsett dess form, karaktär eller överföringsteknik som omfattas av krav på en viss säkerhetsnivå eller en viss skyddsnivå och som med hänsyn till rikets säkerhet samt lagar och andra författningar måste skyddas mot intrång, förstörelse, avlägsnande, spridning, förlust eller åtkomst av någon obehörig person, eller någon annan typ av risk.

23 § Med *selektivt förfarande* avses ett förfarande där alla leverantörer kan ansöka om att få delta men endast anbudssökande som inbjuds av den upphandlande myndigheten eller enheten att delta får lämna anbud.

24 § Med *tjänstekontrakt* avses ett kontrakt som gäller utförande av tjänster och som inte utgör ett byggtreprenadkontrakt enligt 3 § eller ett varukontrakt enligt 32 §.

Ett kontrakt som avser både varor och tjänster ska behandlas som ett tjänstekontrakt, om värdet av tjänsterna är högre än värdet av varorna.

Ett kontrakt som avser tjänster och omfattar verksamhet som anges i avsnitt 45 i CPV-nomenklaturen, men som är underordnad kontraktets ändamål i övrigt, ska behandlas som ett tjänstekontrakt.

25 § Med *underleverantörskontrakt* avses ett skriftligt kontrakt med ekonomiska villkor som slutits mellan en anbudsgivare som valts ut för ett kontrakt och en eller flera leverantörer och som avser utförande av byggtreprenad, leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster enligt kontraktet.

26 § Med *underramavtal* avses ett avtal som ingås mellan en leverantör och en eller flera underleverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod.

27 § Med *upphandling* avses de åtgärder som vidtas av en upphandlande myndighet eller enhet i syfte att tilldela ett kontrakt eller att ingå ett ramavtal avseende varor, tjänster eller byggtreprenader.

28 § Med *upphandlande enhet* avses dels upphandlande myndigheter enligt 29 § som bedriver sådan verksamhet som avses i 1 kap. 4–10 §§ lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, dels sådana offentliga företag som

1. en upphandlande myndighet kan utöva ett bestämmande inflytande över på det sätt som anges i andra stycket, eller

2. bedriver verksamhet som omfattas av 1 kap. 4–10 §§ lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster med stöd av en särskild rättighet eller ensamrätt enligt tredje stycket.

Ett *bestämmande inflytande* ska anses finnas om en upphandlande myndighet, direkt eller indirekt, i förhållande till ett företag innehar mer än hälften av andelarna i företaget eller kontrollerar majoriteten av röstetalet på grund av aktieäggande eller motsvarande eller kan utse mer än halva antalet ledamöter i företagets styrelse eller motsvarande ledningsorgan.

Med *särskild rättighet* eller *ensamrätt* avses en rättighet eller ensamrätt som

1. beviljats enligt lag eller annan författning,

2. begränsar rätten att utöva en sådan verksamhet som avses i 1 kap. 4–10 §§ lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster till ett eller flera företag, och

3. väsentligt påverkar andra företags möjligheter att bedriva samma typ av verksamhet.

29 § Med *upphandlande myndighet* avses statliga och kommunala myndigheter.

Vid tillämpning av denna lag ska med myndighet jämföras

1. beslutande församlingar i kommuner och landsting, och
2. offentligt styrda organ som avses i 20 §, samt
3. sammanslutningar av en eller flera myndigheter enligt första stycket eller församlingar enligt 1 eller sammanslutningar av ett eller flera organ enligt 2.

30 § Med *upphandlarprofil* avses en sammanställning av uppgifter som är tillgängliga på Internet och som innehåller information om den upphandlande myndigheten eller enheten och dess upphandlingar.

31 § Med *utrustning, byggtreprenad och tjänster av känslig karaktär* avses utrustning, byggtreprenad och tjänster som har ett säkerhetssyfte och som inbegriper, kräver eller innehåller sekretessbelagd information.

32 § Med *varukontrakt* avses ett kontrakt som gäller köp, leasing, hyra eller hyrköp av varor under förutsättning att kontraktet inte ska anses utgöra ett byggtreprenadkontrakt enligt 3 § eller ett tjänstekontrakt enligt 24 § andra stycket.

Ett kontrakt ska behandlas som ett varukontrakt även om det omfattar monterings- och installationsarbeten avseende varorna, om värdet av arbetena är mindre än värdet av varorna.

Definitioner som gäller endast 15 kap.

33 § Med *direktupphandling* avses en upphandling utan krav på anbud i viss form.

34 § Med *förenklat förfarande* avses ett förfarande där alla leverantörer har rätt att delta, deltagande leverantörer ska lämna anbud och den upphandlande myndigheten eller enheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare.

35 § Med *urvalsförfarande* avses ett förfarande där alla leverantörer har rätt att ansöka om att få lämna anbud, den upphandlande myndigheten eller enheten inbjuder vissa leverantörer att lämna anbud och den upphandlande myndigheten eller enheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare.

3 kap. Tröskelvärden

Tröskelvärdenas storlek

1 § Denna lag ska tillämpas på kontrakt vilkas värde beräknas uppgå till minst de belopp (tröskelvärden) som Europeiska kommissionen vid varje tid har beslutat eller lämnat meddelande om, om kontraktet avser

1. varu- eller tjänstekontrakt, eller
2. byggtreprenadkontrakt.

Regeringen tillkännager i Svensk författningssamling tröskelvärdena i euro och svenska kronor.

Värdet av kontraktet ska beräknas exklusive mervärdesskatt.

Beräkning av värdet av ett kontrakt

2 § Värdet av kontrakt som avses i 1 § ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats. Vidare ska de premier och ersättningar som den upphandlande myndigheten eller enheten planerar att betala till anbudssökande eller anbudsgivare räknas in i värdet.

3 § Beräkningen av värdet av ett kontrakt ska avse värdet vid den tidpunkt då en annons om upphandlingen enligt 8 kap. 1 § skickas ut eller, om en sådan annons inte krävs, vid den tidpunkt då den upphandlande myndigheten eller enheten bjuder in leverantörer till anbudsgivning.

Förbud i vissa fall mot att dela upp en upphandling

4 § En byggtreprenad eller en planerad anskaffning av en viss mängd varor eller tjänster får inte delas upp i avsikt att kringgå bestämmelserna om upphandling över tröskelvärdena i denna lag.

5 § Värdet av ett kontrakt som avser både varor och tjänster ska omfatta det totala värdet av kontraktet. I det totala värdet ska även värdet av monterings- och installationsarbeten räknas in.

Upphandling av delkontrakt

6 § Om en planerad byggtreprenad eller anskaffning av tjänster respektive anskaffning av likartade varor kan innebära att flera kontrakt upphandlas samtidigt i form av delkontrakt, ska det sammanlagda värdet av delkontrakten beaktas vid tillämpningen av 1 §. Om tröskelvärdet då överskrids, ska varje enskild upphandling av delkontrakt göras enligt bestämmelserna om upphandling över tröskelvärdena i denna lag.

Första stycket andra meningen behöver inte tillämpas för ett delkontrakt vars värde understiger 80 000 euro när det gäller tjänster eller varor och 1 000 000 euro när det gäller byggtreprenader.

Andra stycket gäller bara om det sammanlagda värdet av sådana delkontrakt inte överstiger 20 procent av det sammanlagda värdet av alla delkontrakten.

Vid upphandling av sådana delkontrakt som undantas med stöd av denna paragraf ska 15 kap. tillämpas.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

Byggentreprenadkontrakt

7 § Vid beräkningen av värdet av ett byggentreprenadkontrakt ska kostnaden för entreprenaden och värdet av varor och tjänster som den upphandlande myndigheten eller enheten tillhandahåller entreprenören för att entreprenaden ska kunna fullgöras räknas in.

Värdet av varor och tjänster som inte krävs för att entreprenaden ska kunna fullgöras får inte ingå i beräkningen av värdet, om det skulle medföra att lagens regler om upphandling över tröskelvärdena inte blir tillämpliga på upphandlingen av dessa varor och tjänster.

Varukontrakt som löper på viss tid eller på obestämd tid

8 § Värdet av ett kontrakt som är avsett att gälla leasing, hyra eller hyrköp av varor och som löper på en bestämd tid om högst tolv månader ska beräknas till den totala kostnaden för kontraktet under löptiden.

För varukontrakt som avser längre löptid ska värdet beräknas till den totala kostnaden inklusive varans uppskattade restvärde.

För varukontrakt som löper på obestämd tid eller vilkas löptid inte kan bestämmas ska värdet beräknas till månadskostnaden multiplicerad med talet 48.

Varu- eller tjänstekontrakt som regelbundet återkommer eller som ska förnyas

9 § Värdet av ett varu- eller tjänstekontrakt som regelbundet återkommer eller som ska förnyas inom viss tid, ska beräknas med ledning av

1. det verkliga totala värdet av en följd av liknande kontrakt som upphandlats under den föregående tolv månadersperioden eller under det föregående räkenskapsåret, om möjligt justerat med hänsyn till förutsebara ändringar i kvantitet eller värde under den tolv månadersperiod som följer efter det första kontraktet, eller

2. det uppskattade totala värdet av en följd av kontrakt som kommer att upphandlas under den tolv månadersperiod som följer på den första leveransen eller, om räkenskapsåret är längre än tolv månader, under räkenskapsåret.

Valet av beräkningsmetod får inte göras i avsikt att kringgå bestämmelserna om upphandling över tröskelvärdena i denna lag.

Vissa tjänstekontrakt

10 § Värdet av ett tjänstekontrakt ska beräknas med utgångspunkt i

1. när det gäller försäkringstjänster: den premie som ska betalas och andra former av ersättning,

2. när det gäller kontrakt som avser projektering: arvoden eller den provision som ska betalas och andra former av ersättning.

11 § Om ett tjänstekontrakt upphandlas utan att något totalpris anges, ska värdet av kontraktet vara det uppskattade totala värdet av tjänsterna under kontraktets löptid, om denna är högst 48 månader och av månadsvärdet multiplicerat med talet 48, om löptiden är längre eller om kontraktet löper på obestämd tid.

Ramavtal

12 § Värdet av ett ramavtal ska beräknas till det högsta sammanlagda värdet av samtliga de kontrakt som planeras under ramavtalets löptid.

4 kap. Upphandlingsförfaranden

Selektivt och förhandlat förfarande samt konkurrenspräglad dialog

1 § Vid upphandling får selektivt förfarande eller förhandlat förfarande med föregående annonsering enligt 2–3 §§ användas.

Förhandlat förfarande utan föregående annonsering får dock användas under de förutsättningar och på det sätt som anges i 4–8 §§.

Konkurrenspräglad dialog får användas under de förutsättningar och på det sätt som anges i 9–20 §§.

Förhandlat förfarande med föregående annonsering

2 § Vid förhandlat förfarande med föregående annonsering ska en upphandlande myndighet eller enhet förhandla med anbudsgivarna om de anbud som de har lämnat, för att anpassa anbuden till de krav som myndigheten eller enheten har angett i annonsen om upphandling, i förfrågningsunderlaget och i de kompletterande handlingarna samt för att få fram det bästa anbudet enligt 13 kap. 1 §.

3 § En upphandlande myndighet eller enhet får i annonsen eller i förfrågningsunderlaget ange att förhandlat förfarande med föregående annonsering ska äga rum i successiva steg för att minska det antal anbud som förhandlingen ska omfatta. Därvid ska de tilldelningskriterier tillämpas som anges i annonsen om upphandlingen, i förfrågningsunderlaget eller i det beskrivande dokumentet. Det slutliga antalet anbud ska alltid vara så stort att effektiv konkurrens uppnås, under förutsättning att det finns ett tillräckligt antal lämpliga anbudssökande eller anbudsgivare.

Förhandlat förfarande utan föregående annonsering

4 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering vid tilldelning av kontrakt som avser byggtreprenader, varor och tjänster om

1. det vid ett selektivt förfarande, ett förhandlat förfarande med föregående annonsering eller en konkurrenspräglad dialog inte lämnats några anbudsansökningar eller inte lämnats några anbud eller inte lämnats

några lämpliga anbud och de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändrats väsentligt,

2. det som ska upphandlas av tekniska skäl eller på grund av ensamrätt kan fullgöras av endast en viss leverantör,

3. det är absolut nödvändigt att tilldela kontraktet, men synnerlig brådska, orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten eller enheten gör det omöjligt att hålla tidsfristerna vid selektivt eller förhandlat förfarande med föregående annonsering,

4. ett anbud är ogiltigt eller det vid ett selektivt förfarande, ett förhandlat förfarande med föregående annonsering eller en konkurrenspräglad dialog har lämnats ett anbud som inte kan godtas med hänsyn till 1 kap. 11–12 §§, 7 kap. 9–11 §§, 14–21 §§, 10 kap. 8 § andra stycket andra meningen, 11 kap. 1–3 §§, 12 kap. 7–18 §§ och 14 kap. 1–11 §§ i den mån de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändrats väsentligt, eller

5. det till följd av en kris är omöjligt att hålla tidsfristerna vid ett selektivt förfarande eller ett förhandlat förfarande med föregående annonsering.

Om Europeiska kommissionen begär det, ska den upphandlande myndigheten eller enheten i en rapport till kommissionen redovisa sådana ärenden där bestämmelsen i första stycket 1 har tillämpats av myndigheten eller enheten.

I första stycket 4. avses de anbudsgivare som vid ett förhandlat förfarande uppfyller 7 kap. 16–18 §§, 10 kap. 8 § andra stycket andra meningen, 11 kap. 1–3 §§, 12 kap. 7–18 §§ och de som vid ett selektivt förfarande eller konkurrenspräglad dialog har lämnat anbud som uppfyller de formella kraven för anbuds förfarandet.

En upphandlande myndighet eller enhet ska motivera sitt beslut att använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering i annons enligt 8 kap. 3 §.

5 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering för tilldelning av varu- och tjänste-kontrakt om

1. det gäller andra forsknings- och utvecklingstjänster än de som avses i 1 kap. 8 §,

2. det gäller varor som framställs endast för forsknings- och utvecklingsändamål, och kontraktet inte syftar till vinst eller till att täcka forsknings- och utvecklingskostnader och under förutsättning att det inte försämrar möjligheten till konkurrens vid en senare kontraktstilldelning som i första hand har ett sådant syfte.

6 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering för tilldelning av varukontrakt om

1. det gäller kompletterande leveranser av varor från den ursprungliga leverantören om

a) varorna är avsedda som antingen delvis utbyte av eller tillägg till tidigare leveranser, och

b) ett byte av leverantör skulle medföra att den upphandlande myndigheten eller enheten tvingades anskaffa varor som skulle vara tekniskt

oförenliga med de först anskaffade eller leda till oproportionerliga tekniska svårigheter avseende drift och underhåll,

2. det gäller leverans av varor som noteras och omsätts på en råvarumarknad, eller

3. det är möjligt att anskaffa varor på särskilt förmånliga villkor genom att köpa i samband med att en leverantör upphört med sin verksamhet eller trätt i likvidation eller försatts i konkurs eller är föremål för motsvarande förfarande.

Ett varukontrakt enligt första stycket 1 får gälla under längre tid än fem år endast om det är motiverat av den levererade varans, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

7 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering om

1. det gäller kompletterande byggentreprenader eller tjänster som inte ingår i det ursprungliga projektet eller ingår i det ursprungliga kontraktet om

a) kompletteringarna på grund av oförutsedda omständigheter krävs för att kontraktet ska kunna fullgöras,

b) de ska utföras av den ursprungliga leverantören,

c) de inte utan stora tekniska eller ekonomiska olägenheter för den upphandlande myndigheten eller enheten kan skiljas från det ursprungliga kontraktet, eller

d) de kan avskiljas och är absolut nödvändiga för att kontraktet ska kunna fullföljas, eller

2. det gäller en ny byggentreprenad eller tjänst som är en upprepning av tidigare byggentreprenader eller tjänster under förutsättning

a) att de nya arbetena ingår i ett projekt som tidigare varit föremål för ett selektivt förfarande, förhandlat förfarande med föregående annonsering eller konkurrenspräglad dialog,

b) att arbetena tilldelas samma leverantör,

c) att det nya kontraktet är i överensstämmelse med det ursprungliga projektet,

d) att värdet av det nya kontraktet ingått i beräkningen av värdet av det ursprungliga projektet enligt bestämmelserna i 3 kap., samt

e) att det i samband med den ursprungliga upphandlingen annonserats att det nu avsedda förfarandet kunde komma att användas.

Det sammanlagda värdet av kontrakt som avses i första stycket 1 får inte överstiga hälften av det ursprungliga kontraktets värde.

Det förfarande som avses i första stycket 2 får tillämpas under högst fem år efter det att det ursprungliga kontraktet slöts, utom när det är motiverat av den levererade varans, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

8 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering när det gäller kontrakt som tillhandahåller luft- och sjöfartstransporter för EES-staternas väpnade styrkor eller säkerhetsstyrkor som skickats eller kommer att skickas utomlands när det är omöjligt att hålla tidsfrister vid selektivt förfarande

Förutsättningar för konkurrenspräglad dialog

9 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda sig av konkurrenspräglad dialog vid tilldelning av särskilt komplicerade kontrakt och då selektivt eller förhandlat förfarande med föregående annonsering inte medger tilldelning av kontraktet.

10 § Ett kontrakt anses som särskilt komplicerat om det inte rimligen kan krävas av den upphandlande myndigheten eller enheten att den ska kunna

1. definiera de prestanda- eller funktionskrav enligt 7 kap. 3 § som kan tillgodose myndighetens eller enhetens behov eller med vilka dess mål kan uppnås, eller
2. ange den rättsliga eller finansiella utformningen av ett projekt.

Annonsering av konkurrenspräglad dialog

11 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska annonsera en upphandling som ska göras genom konkurrenspräglad dialog. I annonsen eller i ett beskrivande dokument ska myndigheten eller enheten ange sina behov och krav.

Inledande av dialog

12 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska inleda en dialog med de anbudssökande som har valts ut med tillämpning av 11 och 12 kap.

Dialogens syfte ska vara att identifiera och bestämma hur den upphandlande myndighetens eller enhetens behov bäst kan tillgodoses. Under dialogen får myndigheten eller enheten diskutera alla aspekter av kontraktet med de utvalda anbudssökandena.

Genomförande av dialogen

13 § Den upphandlande myndigheten eller enheten kan bestämma att dialogen ska genomföras i successiva steg för att begränsa antalet lösningar som ska diskuteras under dialogen. I så fall ska det anges i annonsen eller i det beskrivande dokumentet.

14 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska fortsätta dialogen fram till dess att myndigheten eller enheten har funnit den eller de lösningar som tillgodoser myndighetens eller enhetens behov. Dialogen ska därefter förklaras avslutad och de deltagande anbudssökandena ska snarast möjligt skriftligen underrättas om detta.

Uppmaning att lämna slutgiltiga anbud

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

15 § När en underrättelse har lämnats enligt 14 § ska den upphandlande myndigheten eller enheten uppmana de deltagande anbudsgivarna att lämna sina slutgiltiga anbud på grundval av den eller de lösningar som har lagts fram och preciserats under dialogen. Anbudet ska innehålla alla de faktorer och villkor som är nödvändiga för projektets genomförande.

Klarläggande och precisering av anbud

16 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får uppmana en deltagande anbudsgivare att klarlägga och precisera sitt anbud. Sådana åtgärder eller kompletterande upplysningar får dock inte innebära att grundläggande delar av anbudet eller inbjudan att lämna anbud ändras så att det påverkar konkurrensen eller leder till diskriminering.

Värdering av anbud

17 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska värdera anbudet på grundval av tilldelningskriterierna. Tilldelningskriterierna ska anges i annonsen eller i det beskrivande dokumentet.

18 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska anta det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten eller enheten.

Precisering av anbud eller bekräftande av åtaganden

19 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får uppmana den anbudsgivare vars anbud har identifierats som det ekonomiskt mest fördelaktiga att precisera vissa aspekter i anbudet eller att bekräfta åtaganden som anges där.

En sådan precisering eller ett sådant bekräftande får dock inte leda till

1. att väsentliga delar av anbudet eller inbjudan ändras,
2. att konkurrensen snedvrids, eller
3. diskriminering.

Priser eller betalning till deltagare

20 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får bestämma att priser eller betalning ska ges till deltagarna i dialogen.

Inköpscentraler

21 § En upphandlande myndighet eller enhet får anskaffa byggtjänster, varor och tjänster med hjälp av en inköpscentral.

När inköpscentralen är ett offentligt europeiskt organ ska den upphandlande myndigheten eller enheten anses ha följt denna lag om de bestämmelser som tillämpats av inköpscentralen vid tilldelningen av kontraktet

överensstämmer med samtliga bestämmelser i denna lag och de kontrakt som tilldelats kan omfattas av effektiva åtgärder motsvarande dem som finns i 16 och 17 kap.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

5 kap. Ramavtal

Tillämpliga bestämmelser

1 § En upphandlande myndighet eller enhet får ingå ramavtal med tillämpning av bestämmelserna om upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster i denna lag.

Tilldelning av kontrakt

2 § Kontrakt som grundar sig på ett ramavtal ska tilldelas enligt 4, 6 eller 7 §. Ett sådant kontrakt får slutas endast mellan en upphandlande myndighet eller enhet och en leverantör som är part i ramavtalet.

Vid tilldelning av kontrakt som grundar sig på ett ramavtal får parterna inte väsentligt avvika från villkoren i ramavtalet.

Ramavtalets löptid

3 § Ett ramavtal får löpa under längre tid än sju år endast om det är motiverat av den levererade varans, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

En upphandlande myndighet eller enhet ska motivera sitt beslut att ha en löptid om längre tid än sju år enligt 8 kap. 3 §.

Ramavtal med en enda leverantör

4 § Om ett ramavtal ingåtts med en enda leverantör, ska villkoren i ett kontrakt som grundar sig på ramavtalet överensstämma med villkoren i ramavtalet.

Vid tilldelningen av sådana kontrakt får den upphandlande myndigheten eller enheten skriftligen samråda med den leverantör som är part i ramavtalet och vid behov uppmana leverantören att komplettera sitt anbud.

Ramavtal med flera leverantörer

5 § Om ett ramavtal ingås med flera leverantörer, i enlighet med 6 eller 7 §, ska dessa vara minst tre, om det finns ett tillräckligt antal leverantörer som uppfyller urvalskriterierna och ett tillräckligt antal godtagbara anbud som uppfyller de tilldelningskriterier enligt 13 kap. 1 § andra stycket som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

6 § Om ramavtal ingåtts med flera leverantörer enligt 5 § får tilldelning av kontrakt som grundar sig på ramavtalet ske genom tillämpning av villkoren i ramavtalet utan förnyad inbjudan att lämna anbud.

Kontrakt ska tilldelas den leverantör som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de villkor som angetts i ramavtalet.

7 § Om ramavtal ingåtts med flera leverantörer enligt 5 § och om inte alla villkor är angivna i ramavtalet, ska parterna inbjudas att på nytt lämna anbud i enlighet med de villkor som anges i ramavtalet. Dessa villkor får om det är nödvändigt preciseras och vid behov kompletteras med andra villkor som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

Vid tillämpning av första stycket ska

1. den upphandlande myndigheten eller enheten för varje kontrakt som ska tilldelas skriftligen samråda med de leverantörer som kan genomföra kontraktet,

2. den upphandlande myndigheten eller enheten ange en tidsfrist som är tillräcklig för att lämna in anbud för varje särskilt kontrakt, med hänsyn tagen till upphandlingens art och omfattning,

3. anbudet lämnas skriftligen och den upphandlande myndigheten eller enheten inte ta del av innehållet i dem innan den angivna svarstiden har löpt ut, och

4. den upphandlande myndigheten eller enheten tilldela varje enskilt kontrakt till den anbudsgivare som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

6 kap. Elektronisk auktion

Tillämpningsområde

1 § En upphandlande myndighet eller enhet får, om förfrågningsunderlaget kan fastställas med tillräcklig grad av exakthet, genomföra en elektronisk auktion vid

1. selektivt förfarande,
2. förhandlat förfarande med föregående annonsering,
3. förnyad konkurrensutsättning inom ett ramavtal enligt 5 kap. 7 §,
4. förenklat förfarande, och
5. urvalsförfarande.

2 § Den elektroniska auktionen ska grundas på

1. priser, när kontraktet ska tilldelas den leverantör som erbjuder det lägsta priset, eller

2. priser eller nya värden på de komponenter i anbudet som angetts i förfrågningsunderlaget, när kontraktet ska tilldelas den leverantör som har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

3 § Om elektronisk auktion kommer att användas, ska den upphandlande myndigheten eller enheten ange det i annonsen om upphandling.

Förfrågningsunderlag

4 § Av förfrågningsunderlaget ska det framgå

1. de komponenter i anbudens värden kommer att vara föremål för den elektroniska auktionen,

2. de eventuella gränserna för de värden som kan presenteras, baserade på en bedömning av specifikationerna för föremålet för upphandlingen,

3. vilka uppgifter som kommer att göras tillgängliga för anbudsgivarna under den elektroniska auktionen och när detta kommer att ske,

4. relevanta uppgifter om genomförandet av den elektroniska auktionen,

5. på vilka villkor anbudsgivarna kan lämna anbud, däribland de minsta skillnader mellan anbudens värden som kan ha bestämts, och

6. relevanta uppgifter om den elektroniska utrustning som används och om anslutningen till denna utrustning.

De komponenter som avses i första stycket 1 ska kunna kvantifieras och uttryckas i siffror eller procenttal.

Första utvärdering av anbud

5 § Innan en upphandlande myndighet eller enhet inleder en elektronisk auktion ska myndigheten eller enheten genomföra en första fullständig utvärdering av anbudens värden i enlighet med tilldelningskriterierna och den fastställda viktningen för dessa.

Inbjudan att lämna nya priser eller värden m.m.

6 § Alla anbudsgivare som har lämnat giltiga anbud ska bjudas in med elektroniska medel att lämna nya priser eller värden.

En inbjudan ska innehålla alla relevanta upplysningar för individuell anslutning till den elektroniska utrustning som används och uppgift om vid vilken tidpunkt den elektroniska auktionen kommer att inledas.

7 § Vid tilldelning av kontrakt på grundval av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska inbjudan åtföljas av resultatet av en fullständig bedömning av den berörda anbudsgivarens anbud som gjorts i enlighet med viktningen av tilldelningskriterierna.

8 § I inbjudan ska anges den matematiska formel som används för att vid den elektroniska auktionen automatiskt bestämma rangordningen med hänsyn till de nya priser och nya värden som lämnas under auktionen.

Den matematiska formeln ska innefatta den i annonsen eller i förfrågningsunderlaget angivna viktningen av alla de kriterier som fastställts för att bestämma vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Om kriterieviktningen angetts som intervall ska dessa i förväg reduceras till ett bestämt värde.

Om alternativa anbud är tillåtna ska separata formler ges för varje anbud.

9 § Den elektroniska auktionen får inte inledas tidigare än två arbetsdagar efter den dag då inbjudan har skickats ut.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

10 § Den elektroniska auktionen får genomföras i flera på varandra följande etapper.

Upplysningar till anbudsgivarna

11 § Under varje etapp i en elektronisk auktion ska den upphandlande myndigheten eller enheten omedelbart meddela varje anbudsgivare tillräckliga upplysningar för att de ska ha kännedom om sin plats i rangordningen.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får också lämna andra upplysningar om priser eller värden, under förutsättning att detta har angetts i förfrågningsunderlaget.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får lämna upplysningar om antalet deltagare i den elektroniska auktionen.

Avslutande av en elektronisk auktion

12 § En elektronisk auktion ska avslutas av den upphandlande myndigheten eller enheten

1. vid den tidpunkt då auktionen enligt inbjudan att delta i auktionen ska stängas,

2. när det inte längre lämnas några nya priser eller nya värden som motsvarar angivna krav på minsta skillnader, eller

3. då det antal auktionsetapper som fastställts i inbjudan att delta i auktionen har genomförts.

I det fall som avses i första stycket 2 ska den upphandlande myndigheten eller enheten i inbjudan att delta i auktionen ange hur långt efter det att den har tagit emot det sista budet som den kommer att stänga auktionen.

I det fall som avses i första stycket 3 ska tidsplanen för varje etapp i auktionen anges i inbjudan att delta i auktionen.

13 § När den elektroniska auktionen har stängts, ska den upphandlande myndigheten eller enheten tilldela kontraktet på grundval av resultaten av den elektroniska auktionen.

7 kap. Tekniska specifikationer och särskilda kontraktsvillkor i förfrågningsunderlag m.m.

Tekniska specifikationer

1 § Tekniska specifikationer ska ingå i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterade handlingarna. Specifikationerna ska vara utformade på något av de sätt som anges i 2 och 3 §§.

Tekniska specifikationer som hänvisar till en standard

2 § De tekniska specifikationerna ska, om inte 3 § tillämpas, vara utformade med hänvisning till de tekniska specifikationer som definieras i bilaga 3, och i turordning hänvisa till

1. svensk civil standard som överensstämmer med europeisk standard,
2. europeiskt tekniskt godkännande,
3. gemensam civil teknisk specifikation,
4. svensk civil standard som överensstämmer med internationell standard,
5. annan internationell civil standard,
6. annat tekniskt referenssystem som utarbetats av europeiska standardiseringsorgan,
7. annan svensk civil standard, svenskt tekniskt godkännande eller svensk teknisk specifikation om projektering, beräkning och utförande av byggtreprenader samt materialanvändning,
8. civil teknisk specifikation som har sitt ursprung i industrin och som i stor utsträckning accepteras av industrin, eller
9. svensk standard på försvarsområdet såsom den definieras i punkt 3 i bilaga 3 och liknande specifikation för försvarsmaterial.

Varje hänvisning som avses i första stycket ska följas av orden ”eller likvärdigt”.

Första stycket gäller inte, om det i någon annan författning finns avvikande bestämmelser eller om det finns avvikande tekniska krav i internationella standardiseringsavtal.

Tekniska specifikationer i form av prestanda- eller funktionskrav

3 § En upphandlande myndighet eller enhet får ange de tekniska specifikationerna som prestanda- eller funktionskrav. I dessa krav kan miljöegenskaper ingå. Kraven ska vara så utformade att föremålet för upphandlingen klart framgår.

En upphandlande myndighet eller enhet får hänvisa till de tekniska specifikationerna enligt 2 § som ett sätt för leverantören att visa att de uppställda prestanda- eller funktionskraven enligt första stycket är uppfyllda.

En upphandlande myndighet eller enhet får ange de tekniska specifikationerna genom hänvisning till specifikationerna enligt 2 § i fråga om vissa egenskaper och till prestanda- eller funktionskraven enligt första stycket i fråga om andra egenskaper.

Uppgifter om ursprung, tillverkning m.m.

4 § De tekniska specifikationerna får inte innehålla uppgifter om ursprung, tillverkning eller särskilt framställningsätt eller hänvisningar till varumärke, patent, typ, ursprung eller tillverkning, om detta leder till att vissa företag gynnas eller missgynnas.

Sådana uppgifter och hänvisningar får dock förekomma i specifikationerna, om det annars inte är möjligt att beskriva föremålet för upp-

handlingen tillräckligt preciserat och begripligt. En sådan uppgift eller hänvisning ska följas av orden "eller likvärdigt".

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

Likvärdiga lösningar

5 § Om en upphandlande myndighet eller enhet väljer att hänvisa till tekniska specifikationer enligt 2 §, får den inte förkasta ett anbud enbart på grund av att varorna eller tjänsterna inte överensstämmer med specifikationer som den har hänvisat till, om anbudsgivaren i sitt anbud kan visa att de föreslagna lösningarna på ett likvärdigt sätt uppfyller kraven enligt de tekniska specifikationerna.

6 § Om en upphandlande myndighet eller enhet väljer att i enlighet med 3 § ange prestanda- eller funktionskrav, får den inte på grund av dessa krav förkasta ett anbud, om anbudsgivaren kan visa att anbudet överensstämmer med

1. en nationell standard som överensstämmer med en europeisk standard,
2. ett europeiskt tekniskt godkännande,
3. en gemensam teknisk specifikation,
4. en internationell standard, eller
5. ett tekniskt referenssystem, som har utarbetats av ett europeiskt standardiseringsorgan.

Första stycket gäller under förutsättning att standardenliga byggtrenader, varor eller tjänster uppfyller de prestanda- eller funktionskrav som den upphandlande myndigheten eller enheten har ställt upp.

Miljömärken

7 § Om en upphandlande myndighet eller enhet anger miljöegenskaper i form av prestanda- eller funktionskrav enligt 3 §, får den använda detaljerade specifikationer, eller vid behov delar av dessa, som fastställts för miljömärken, om

1. specifikationerna är lämpliga för att definiera egenskaperna hos de varor eller tjänster som ska upphandlas,
2. kraven för märket har utarbetats på grundval av vetenskapliga rön, och
3. märkena är tillgängliga för alla berörda parter.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får ange att varor eller tjänster som är försedda med ett sådant miljömärke ska antas motsvara de tekniska specifikationer som angetts i förfrågningsunderlaget men ska godtas även annat lämpligt bevis för att så är fallet.

Erkända organ

8 § Upphandlande myndigheter eller enheter ska godta intyg från organ som är erkända i ett EES-land.

Anbud med alternativa utföranden

9 § Ska en upphandlande myndighet eller enhet anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, får den tillåta anbudsgivare att lämna anbud med alternativa utföranden.

En upphandlande myndighet eller enhet ska i annonsen om upphandlingen ange om den godkänner anbud med alternativa utföranden. Om detta inte anges, är anbud med alternativa utföranden inte tillåtna.

En upphandlande myndighet eller enhet eller enhet som tillåter anbud med alternativa utföranden ska i kravspecifikationer ange vilka minimikrav som gäller för sådana anbud och de särskilda villkor som gäller för hur de ska presenteras.

Endast sådana anbud som uppfyller minimikraven får beaktas vid upphandlingen.

10 § Vid tilldelning av varu- eller tjänstekontrakt får en upphandlande myndighet eller enhet som har tillåtit anbud med alternativa utföranden enligt 9 § inte förkasta ett sådant anbud enbart på grund av att det, om det antas, skulle bli ett tjänstekontrakt i stället för ett varukontrakt eller ett varukontrakt i stället för ett tjänstekontrakt.

Information om beskattning, miljöskydd, arbetarskydd och arbetsvillkor

11 § En upphandlande myndighet eller enhet får i förfrågningsunderlaget upplysa om vilka organ som kan lämna en anbudssökande eller anbudsgivare information om de bestämmelser om beskattning, miljöskydd, arbetarskydd och arbetsvillkor som kommer att gälla vid de tjänster eller byggtreprenader som ska omfattas av kontraktet.

Om den upphandlande myndigheten eller enheten lämnar sådana upplysningar avseende arbetarskydd och arbetsvillkor, ska den begära att anbudsgivare bekräftar att hänsyn har tagits till bestämmelserna om sådana villkor vid utformningen av anbudet.

Första och andra styckena ska inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i 13 kap. 3 § om granskning av onormalt låga anbud.

Särskilda villkor för fullgörande av kontrakt

12 § En upphandlande myndighet eller enhet får ställa särskilda villkor för hur ett kontrakt ska fullgöras. Dessa villkor kan särskilt avse underentreprenad, informationssäkerhet eller försörjningstrygghet. Även sociala, miljömässiga och andra villkor får ställas. Villkoren ska anges i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterande handlingarna.

Skydd av sekretessbelagd information

13 § En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att en leverantör uppfyller vissa krav för att skydda sekretessbelagd information, som myndigheten eller enheten överlämnar under upphandlingsförfarandet.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får även kräva att en leverantör ska säkerställa att dess underleverantörer uppfyller sådana krav som avses i första stycket. Prop. 2010/11:150 Bilaga 4

Informationssäkerhet

14 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterande handlingarna precisera alla de åtgärder och krav som är nödvändiga för att se till säkerheten för sekretessbelagd information när det gäller kontrakt som innehåller, inbegriper eller kräver sådan information.

15 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får bland annat kräva att anbudet innehåller följande:

1. en utfästelse från anbudsgivaren och de underleverantörer som redan valts ut om att de på lämpligt sätt kommer att skydda sekretessen för sekretessbelagd information som de har tillgång till eller som de kommer att få kännedom om under genomförande av kontraktet och efter att kontraktet har genomförts eller upphört att gälla, i enlighet med relevanta lagar och andra författningar,

2. en utfästelse från anbudsgivaren om att få den utfästelse som föreskrivs i 1 från andra underleverantörer som denne kommer att anlita under genomförandet av kontraktet,

3. tillräcklig information om de underleverantörer som redan valts ut för att den upphandlande myndigheten eller enheten ska kunna fastställa att var och en av dem har den kapacitet som krävs för att kunna skydda sekretessen för sekretessbelagd information som de har tillgång till eller kommer att åläggas att framställa när de genomför underleverantörskontraktet, eller

4. en utfästelse från anbudsgivaren om att denne ska tillhandahålla den information som avses i 3 om nya underleverantörer innan dessa tilldelas kontrakt.

Möjlighet att införa ett säkerhetskontrollsystem

16 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får ge anbudssökande som ännu inte har ett säkerhetskontrollsystem en förlängd tidsfrist att införa ett sådant. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i så fall i annonsen om upphandling ange att den möjligheten finns och tidsfristen för det.

Kontroll av lokaler m.m.

17 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära att behörigt organ i anbudssökandes stat kontrollerar att de lokaler och installationer som planeras att användas, de industriella och administrativa förfaranden som kommer att tillämpas, formerna för informationsstyrning och förhållandena beträffande den personal som beräknas komma att arbeta med att genomföra kontraktet uppfyller de krav som ställs.

Försörjningstrygghet

18 § En upphandlande myndighet eller enhet ska i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterande handlingarna ange sina krav i fråga om försörjningstrygghet.

19 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får bland annat kräva att anbudena innehåller följande:

1. certifiering eller dokumentation som på ett för den upphandlande myndigheten eller enheten tillfredsställande sätt visar i vilken utsträckning anbudsgivaren har förmåga att uppfylla sina skyldigheter i fråga om export, överföring och transitering av varor i samband med kontraktet, inbegripet styrkande dokumentation som erhållits från anbudsgivarens hemland,

2. angivelse av eventuella begränsningar som exportkontroll eller säkerhetsarrangemang kan komma att medföra för den upphandlande myndigheten eller enheten i fråga om att sprida, överföra eller använda varorna och tjänsterna eller resultat av dessa varor och tjänster,

3. certifiering eller dokumentation som visar att organisationen och lokaliseringen av anbudsgivarens försörjningskedja gör det möjligt för denne att uppfylla de krav den upphandlande myndigheten eller enheten anger i kontraktshandlingarna beträffande försörjningstrygghet, och en utfästelse om att se till att eventuella ändringar i försörjningskedjan under genomförandet av kontraktet inte kommer att inverka negativt på uppfyllandet av dessa krav,

4. en utfästelse från anbudsgivaren att upprätta eller upprätthålla den kapacitet som krävs för att tillmötesgå den upphandlande myndighetens eller enhetens eventuellt ökade behov till följd av en kris enligt de överenskomna villkoren,

5. styrkande dokumentation i fråga om att uppfylla den upphandlande myndighetens eller enhetens ökade behov till följd av en kris,

6. en utfästelse från anbudsgivaren att utföra underhåll, modernisering och anpassningar av den utrustning som är föremål för upphandlingen,

7. en utfästelse från anbudsgivaren att i tid informera den upphandlande myndigheten eller enheten om varje förändring som uppstår i anbudsgivarens organisation, försörjningskedja eller industriella strategi som kan tänkas påverka anbudsgivarens skyldigheter gentemot den upphandlande myndigheten eller enheten, eller

8. en utfästelse från anbudsgivaren att i enlighet med överenskomna villkor förse den upphandlande myndigheten eller enheten med allt som behövs för produktion av reservdelar, komponenter, särskilda tillbehör och särskild testutrustning, inklusive ritningar, licenser och instruktioner, för sådana fall där entreprenören inte längre kan tillhandahålla denna utrustning.

20 § En upphandlande myndighet eller enhet får inte avkräva en anbudsgivare ett åtagande som begränsar möjligheten för organ i anbudsgivarens stat att i enlighet med relevant internationell rätt eller gemenskapslagstiftning tillämpa de nationella kriterier som gäller för beviljande

8 kap. Annonsering av upphandling

Obligatorisk och icke-obligatorisk annonsering av upphandlingar

1 § En upphandlande myndighet eller enhet som avser att tilldela ett kontrakt eller ingå ett ramavtal ska annonsera upphandlingen, om inte något annat följer av 4 kap. 4–8 §§.

Information om planerade upphandlingar (förhandsannonsering)

2 § En upphandlande myndighet eller enhet som vill tillämpa bestämmelserna om förkortning av tidsfrister i 9 kap. 3 § får i en annons lämna information om de kontrakt eller ramavtal som myndigheten eller enheten avser att tilldela respektive ingå under de närmast följande tolv månaderna (förhandsannonsering).

Annonsering om resultatet av en upphandling (efterannonsering)

3 § En upphandlande myndighet eller enhet som har tilldelat ett kontrakt eller ingått ett ramavtal ska till Europeiska kommissionen skicka en annons om upphandlingsresultatet senast 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats eller ramavtalet ingåtts (efterannonsering).

Bestämmelserna i första stycket gäller inte för tilldelning av kontrakt som görs med stöd av ett ramavtal som ingåtts i enlighet med denna lag.

Annonsering vid förhandsinsyn

4 § En upphandlande myndighet eller enhet som avser att tilldela ett kontrakt genom förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt 4 kap. 4–8 §§ får skicka en annons om sin avsikt till Europeiska kommissionen (förhandsinsyn).

9 kap. Tidsfrister för att komma in med anbudsansökningar och anbud m.m.

Förhållanden som ska beaktas när tidsfristernas längd bestäms

1 § När tidsfrister för att komma in med anbudsansökningar och anbud bestäms av den upphandlande myndigheten eller enheten ska särskild hänsyn tas till hur komplicerad upphandlingen är och hur lång tid som leverantörer kan antas behöva för att utarbeta anbudet. Dock ska tidsfristerna i detta kapitel iakttas.

Tidsfrister vid selektivt förfarande, konkurrenspräglad dialog och förhandlat förfarande med föregående annonsering

2 § Vid selektivt förfarande, vid konkurrenspräglad dialog och vid förhandlat förfarande med föregående annonsering ska tidsfristen för att komma in med anbudsansökningar vara minst 37 dagar från den dag då annonsen om upphandling skickades för publicering.

Vid selektivt förfarande ska tidsfristen för att komma in med anbud vara minst 40 dagar från den dag då en inbjudan enligt 8 § skickades till utvalda anbudssökande.

Det som anges i första och andra styckena gäller om inte något annat följer av 3–7 §§.

Tidsfrist efter förhandsannonsering

3 § Om den upphandlande myndigheten eller enheten har förhandsannonserat enligt 8 kap. 2 §, bör tidsfristen för att komma in med anbud vid selektivt förfarande vara minst 36 dagar och får inte i något fall vara kortare än 22 dagar från den dag då annonsen skickades för publicering.

De tidsfrister som anges i första stycket får användas endast om

1. förhandsannonsen innehöll de uppgifter som anges i bilaga IV till direktivet, i den mån uppgifterna var tillgängliga vid tidpunkten för förhandsannonseringen, och

2. minst 52 dagar, men högst 12 månader, gått från den dag då förhandsannonsen skickades för publicering.

Förkortad tidsfrist vid användning av elektroniska medel

4 § Om en annons utarbetas och skickas med elektroniska medel får tidsfristen enligt 2 § första stycket för att komma in med anbudsansökningar vid selektivt förfarande, vid konkurrenspräglad dialog eller vid förhandlat förfarande med föregående annonsering, förkortas med sju dagar.

5 § Tidsfristerna för att komma in med anbud vid selektivt förfarande får, utöver vad som följer av 4 §, förkortas med fem dagar, om den upphandlande myndigheten eller enheten med elektroniska medel ger fri, direkt och fullständig tillgång till hela förfrågningsunderlaget från den dag då annonsen om upphandlingen skickades till Europeiska kommissionen för publicering. Den Internetadress där förfrågningsunderlaget finns tillgängligt ska anges i annonsen.

Förlängning av tidsfrister

6 § Tillhandahålls inte hela förfrågningsunderlaget och kompletterande upplysningar, trots att detta begärts i god tid, inom de tidsfrister som anges i 10 §, ska fristerna för att komma in med anbud förlängas så att alla leverantörer ska kunna få kännedom om all den information som behövs för att utarbeta ett anbud.

Bestämmelserna i första stycket gäller även om anbud inte kan lämnas annat än efter ett besök på plats.

7 § Om det, vid selektivt förfarande eller vid förhandlat förfarande med föregående annonsering, på grund av tidsbrist inte är möjligt att tillämpa de tidsfrister som anges i detta kapitel, får en upphandlande myndighet eller enhet ange att tidsfristen för att komma in med anbudsansökningar, räknat från den dag då annonsen om upphandling skickades för publicering, ska vara minst 15 dagar eller, om annonsen skickades med elektroniska medel, minst 10 dagar.

Under förutsättning av tidsbrist får en upphandlande myndighet eller enhet ange att tidsfristen för att komma in med anbud vid selektivt förfarande ska vara minst 10 dagar från den dag då inbjudan att lämna anbud skickades.

Inbjudan att komma in med anbud eller att förhandla

Skriftlig inbjudan att komma in med anbud, att förhandla eller föra dialog vid selektivt respektive förhandlat förfarande eller konkurrenspräglad dialog

8 § Vid selektivt förfarande, vid konkurrenspräglad dialog och vid förhandlat förfarande med föregående annonsering ska en upphandlande myndighet eller enhet vid ett och samma tillfälle skicka en skriftlig inbjudan till samtliga utvalda anbudssökande att komma in med anbud, att delta i dialogen eller att förhandla.

Inbjudan ska innehålla förfrågningsunderlaget eller, i förekommande fall, det beskrivande dokumentet. Om förfrågningsunderlaget eller det beskrivande dokumentet är direkt tillgängligt med elektroniska medel, är det dock tillräckligt att inbjudan innehåller en uppgift om var underlaget hålls tillgängligt.

En inbjudan ska dessutom innehålla minst uppgift om

1. tidsfristen för att begära kompletterande handlingar, om det är aktuellt, samt belopp och betalningssätt, om det ska betalas en avgift för handlingarna,

2. sista dag för att ta emot anbud samt till vilken adress anbudet ska skickas och på vilket eller vilka språk det ska skrivas, eller, vid konkurrenspräglad dialog, uppgift om dag och plats för dialogens början samt om det språk som ska användas,

3. en hänvisning till annonsen om upphandlingen,

4. vilka handlingar som ska bifogas,

5. den inbördes viktningen av kriterierna för tilldelning av kontrakt eller kriteriernas prioritetsordning för att definiera det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, om dessa upplysningar inte framgår av annonsen om upphandling, det beskrivande dokumentet eller av förfrågningsunderlaget och

6. övriga uppgifter av betydelse för upphandlingen.

9 § Om någon annan än den upphandlande myndigheten eller enheten på begäran ska lämna ut hela eller delar av förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterande handlingarna, ska adressen anges i inbjudan. Om en tidsfrist gäller för en sådan begäran och om en avgift ska betalas för de begärda handlingarna, ska upplysning om fristen och avgiften samt betalningsvillkor anges i inbjudan.

De begärda handlingarna ska skickas till leverantörerna så snart som möjligt efter det att begäran har tagits emot.

Tillhandahållande av kompletterande handlingar och upplysningar vid selektivt och förhandlat förfarande samt konkurrenspräglad dialog

10 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska vid selektivt och förhandlat förfarande samt vid konkurrenspräglad dialog lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller kompletterande handlingar senast sex dagar före angiven sista dag för att komma in med anbud, förutsatt att sådana upplysningar begärts i god tid.

Vid påskyndat förfarande enligt 7 § andra stycket ska denna tidsfrist vara fyra dagar.

10 kap. Kommunikation, information och dokumentation

Regler för kommunikation

1 § Anbudsansökningar och anbud ska lämnas skriftligen om inte något annat följer av tredje stycket.

En upphandlande myndighet eller enhet får bestämma att anbudsansökningar och anbud ska lämnas med ett elektroniskt medel eller på något annat sätt.

Myndigheten eller enheten får tillåta att en anbudsansökan görs per telefon.

Myndigheten eller enheten ska i en annons ange hur anbudsansökningar får lämnas och i en annons eller ett förfrågningsunderlag ange hur anbud får lämnas.

2 § Vid kommunikation med elektroniska medel ska dessa vara icke-diskriminerande, allmänt tillgängliga och möjliga att använda tillsammans med sådan maskin- och programvara som i allmänhet används.

3 § Information om de specifikationer som är nödvändiga för elektronisk inlämning av anbudsansökningar och anbud, inbegripet kryptering, ska finnas tillgänglig för alla berörda parter.

En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att elektroniska anbud ska vara försedda med en avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

En upphandlande myndighet eller enhet ska ha sådan utrustning att den elektroniskt kan ta emot anbudsansökningar, anbud, ritningar och planer

på ett säkert sätt. Utrustningen ska vara försedd med sådana säkerhetsanordningar att vissa uppgifter går att få fram, att bara behöriga personer ska få tillgång till uppgifterna och att det ska gå att spåra om någon obehörig har tagit del av uppgifterna.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om säkerhetsanordningarna.

Skyldighet att lämna in intyg m.m.

4 § Vid användning av elektroniska medel enligt 1 § ska anbudssökande och anbudsgivare före utgången av tidsfristen för att lämna anbudsansökan eller anbud i annan form lämna in sådana handlingar som avses i 11 kap. 3 §, 12 kap. 7, 8, 10, 12 och 16–18 §§ om de inte finns tillgängliga i elektronisk form.

Bekräftelse av ansökan om att få lämna anbud

5 § En upphandlande myndighet eller enhet får begära att en anbudsansökan som görs per telefax ska bekräftas genom ett annat elektroniskt medel enligt 3 § andra stycket eller genom en egenhändigt undertecknad handling som är myndigheten eller enheten tillhanda före utgången av den tidsfrist som myndigheten eller enheten anger.

Har en anbudsansökan gjorts per telefon, ska en bekräftelse skickas före utgången av ansökningstiden.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i annonsen om upphandling ange sådana villkor som avses i första och andra styckena.

Uppgifter från leverantörer ska bevaras säkert

6 § Kommunikation, informationsutbyte och lagrade uppgifter som rör ett upphandlingsärende ska bevaras säkert.

Öppnande av anbud

7 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får inte ta del av innehållet i anbudsansökningarna och anbuden förrän tidsfristen för att komma in med anbudsansökan respektive anbud har gått ut.

Försändelser med anbud ska, samtidigt och så snart som möjligt efter anbudstidens utgång, öppnas vid en förrättning där minst två personer som utsetts av den upphandlande myndigheten eller enheten ska delta. Anbuden ska föras upp i en förteckning, som ska bestyrkas av dem som deltar i förrättningen. På begäran av en anbudsgivare ska dessutom en av en handelskammare utsedd person närvara. Kostnaderna för detta ska betalas av den som framställt begäran.

Rättelse av fel, förtydligande och komplettering

8 § En upphandlande myndighet eller enhet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet.

Myndigheten eller enheten får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Myndigheten eller enheten får också begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar handlingar som getts in och som avses i 11 och 12 kap.

Information till leverantörer

Underrättelse om beslut

9 § En upphandlande myndighet eller enhet ska snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som har fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och om skälen för besluten. I underrättelsen ska myndigheten eller enheten ange den period som avtal enligt 16 kap. 6 § inte får ingå inom (avtalsspärr).

En skriftlig underrättelse ska snarast möjligt lämnas till anbudssökandena och anbudsgivarna även när en upphandlande myndighet eller enhet beslutar att avbryta en upphandling för vilken det har gått ut inbjudan att lämna anbud samt vid beslut att göra om upphandlingen. I underrättelsen ska skälen för beslutet anges.

Upplysningar på begäran av en leverantör

10 § En upphandlande myndighet eller enhet ska till den anbudssökande eller anbudsgivare som skriftligen begär det lämna upplysningar om skälen för att leverantörens ansökan har avslagits eller anbud förkastats.

En upphandlande myndighet eller enhet ska på skriftlig begäran av en anbudsgivare som har lämnat ett godtagbart anbud som har förkastats lämna upplysningar om utformningen av och de relativa fördelarna med det valda anbudet samt namnet på den anbudsgivare som tilldelats kontraktet eller parterna i ramavtalet.

Upplysningar enligt första och andra styckena ska lämnas snarast möjligt och senast inom 15 dagar från det att en skriftlig begäran kom in.

Anbudsgivare är bunden av sitt anbud

11 § En upphandlande myndighet eller enhet ska i förfrågningsunderlaget ange den tid som en anbudsgivare ska vara bunden av sitt anbud.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått underrättelse enligt 9 § första stycket eller upplysningar enligt 10 §.

Protokoll

12 § En upphandlande myndighet eller enhet ska för varje upphandling upprätta ett protokoll, där bl.a. ska framgå

1. det valda upphandlingsförfarandet,
 2. skälen till att ett anbud förkastats,
 3. skälen till att ett kontrakt eller ramavtal inte tilldelats en leverantör,
- och

4. skälen till att förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt bestämmelsen i 4 kap. 4–8 §§ tillämpats.

En upphandlande myndighet eller enhet är skyldig att på Europeiska kommissionens begäran sända protokollet eller huvuddragen i det till kommissionen.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om vad ett protokoll ska innehålla.

Bevarande av handlingar

13 § När en upphandling har avslutats ska en upphandlande myndighet eller enhet som inte omfattas av arkivlagen (1990:782) på betryggande sätt förvara anbudsansökningar och anbud med tillhörande beskrivningar, modeller och ritningar samt anbudsförteckningar, sammanställningar, protokoll och liknande.

Handlingarna ska bevaras minst fyra år från den dag då kontraktet tilldelades.

11 kap. Uteslutning av leverantörer

Omständigheter som ska medföra uteslutning av leverantörer

1 § En upphandlande myndighet eller enhet ska utesluta en leverantör från att delta i en upphandling, om myndigheten eller enheten får kännedom om att leverantören enligt en lagakraftvunnen dom är dömd för brott som innefattar

1. sådan brottslighet som avses i artikel 2.1 i rådets gemensamma åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998 beslutad av rådet på grundval av artikel K 3 i fördraget om Europeiska unionen om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott⁵,

2. bestickning enligt definitionen i artikel 3 i rådets akt av den 26 maj 1997 om utarbetande på grundval av artikel K 3.2 c i fördraget om Europeiska unionen av konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i⁶, respektive artikel 2.1 i rådets rambeslut 2003/568/RIF av den 22 juli 2003 om kampen mot korruption inom den privata sektorn⁷,

3. bedrägeri i den mening som avses i artikel 1 i konventionen som utarbetats på grundval av artikel K.3 i fördraget om Europeiska unionen, om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen⁸,

4. penningtvätt och finansiering av terrorism enligt definitionen i artikel 1 Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den

⁵ EGT L 351, 29.12.1998, s. 1 (Celex 31998F0733).

⁶ EGT C 195, 25.6.1997, s. 1 (Celex 31997F0625/01/).

⁷ EUT L 192, 31.7.2003, s. 54 (Celex 32003F0568).

⁸ EGT C 316, 27.11.1995, s. 49 (Celex 41995A1127/03/).

26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism⁹, eller

5. terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet såsom de definieras i artikel 1 respektive 3 i rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism¹⁰ eller anstiftan, medhjälp och försök att begå brott i den mening som avses i artikel 4 i nämnda rambeslut.

Är leverantören en juridisk person, ska leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brottet.

Om det finns grundad anledning anta att en leverantör ska uteslutas med stöd av första stycket, får myndigheten eller enheten begära att leverantören visar att det inte finns någon grund för uteslutning.

Om det finns särskilda skäl, får en upphandlande myndighet eller enhet avstå från att utesluta en leverantör som dömts för brottslighet enligt första stycket.

Omständigheter som får medföra uteslutning av leverantörer

2 § En leverantör får uteslutas från att delta i en upphandling, om leverantören

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,

2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,

3. genom lagakraftvunnen dom är dömd för brott avseende yrkesutövningen, exempelvis till följd av en överträdelse av befintlig lagstiftning om export av försvars- och säkerhetsutrustning,

4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen, genom att exempelvis inte ha iakttagit sina skyldigheter i fråga om informations-säkerhet eller försörjningstrygghet vid ett tidigare kontrakt, och den upphandlande myndigheten eller enheten kan visa detta,

5. har, på grundval av någon form av bevis som även kan bestå av skyddade uppgiftskällor, kunnat konstaterats inte vara så tillförlitlig som krävs för att inte riskera en EES-stats säkerhet,

6. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, eller

7. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av bestämmelserna i 11 eller 12 kap.

Är leverantören en juridisk person, får leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brott som avses i första stycket 3 eller gjort sig skyldig till sådant fel som avses i första stycket 4.

Myndigheten eller enheten får, utom i de fall som avses i 4 §, begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta leverantören med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 6.

⁹ EUT L 309, 25.11.2005, s. 15 (Celex 32005L0060).

¹⁰ EGT L 164, 22.6.2002, s. 3 (Celex 32002F0275).

Intyg och bevis angående leverantör

3 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska som bevis för att det inte finns grund för att utesluta en leverantör godta utdrag ur officiellt register eller annan likvärdig handling när det gäller ett förhållande som avses i 1 § eller 2 § första stycket 1, 2 eller 3 och intyg från behörig myndighet när det gäller ett förhållande som avses i 2 § första stycket 6.

Om sådana handlingar eller intyg som avses i första stycket inte utfärdas i leverantörens hemland eller ursprungsland eller inte omfattar samtliga de fall som avses i 1 § eller 2 § första stycket 1–3 kan de ersättas av en utsaga som har avgetts på heder och samvete eller av en liknande försäkran.

Om en leverantör är registrerad i en officiell förteckning över godkända leverantörer i ett land inom EES, får det antas att leverantören uppfyller de förutsättningar som anges i 1 § eller i 2 § första stycket 1–4 och 7.

Kontroll av uppgifter om skatter och socialförsäkringsavgifter

4 § Vid kontroll av om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 2 § första stycket 6 ska den upphandlande myndigheten eller enheten hämta in uppgifter som styrker detta från behörig myndighet.

12 kap. Kontroll av leverantörers lämplighet och val av deltagare m.m.

Inledande bestämmelser

1 § Innan kontrakt tilldelas enligt 13 kap. ska den upphandlande myndigheten eller enheten kontrollera lämpligheten hos de leverantörer som inte har uteslutits enligt 11 kap. 1 och 2 §§.

2 § En upphandlande myndighet eller enhet får ställa krav på en lägsta nivå för anbudssökandes och anbudsgivares ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Dessa ska överensstämma med bestämmelserna i 8–17 §§. Omfattningen av den information som avses i 7–17 §§ samt de lägsta nivåerna för den kapacitet som krävs för ett visst kontrakt ska ha samband med kontraktsföremålet och stå i proportion till detta.

De krav på kapacitet som ställs upp ska framgå av annonsen om upphandling.

Begränsning av antalet anbudssökande i upphandlingsförfaranden

3 § Vid selektivt förfarande, förhandlat förfarande med föregående annonsering och vid konkurrenspräglad dialog får den upphandlande myndigheten eller enheten begränsa antalet anbudssökande som den kommer att bjuda in att lämna anbud, att förhandla eller kalla till dialog.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i annonsen ange

1. vilka kriterier eller regler som den kommer att tillämpa vid valet av anbudssökande, och

2. det lägsta antal anbudssökande som kommer att bjudas in och, om ett högsta antal kommer att bjudas in, detta antal.

4 § Antalet anbudssökande som bjuds in att delta får inte vara mindre än tre.

5 § En upphandlande myndighet eller enhet ska bjuda in minst det antal anbudssökande som angetts enligt 3 § andra stycket 2.

Om antalet anbudssökande, som uppfyller de i annonsen angivna kraven och urvalskriterierna (de kvalificerade anbudssökande), är lägre än det i annonsen angivna lägsta antal som kommer att bjudas in, får den upphandlande myndigheten eller enheten fortsätta förfarandet genom att bjuda in de kvalificerade anbudssökande som har begärt att få delta.

6 § Om den upphandlande myndigheten eller enheten anser att antalet lämpliga anbudssökande är för lågt för att effektiv konkurrens ska kunna säkerställas får den låta förfarandet anstå och på nytt offentliggöra den ursprungliga annonsen och fastställa en ny tidsfrist för att komma in med anbudsansökningar.

Både de anbudssökande som valdes ut i samband med de första offentliggörandet och de som valdes ut i samband med det andra offentliggörandet ska bjudas in att delta i upphandlingsförfarandet enligt 9 kap. 8–10 §§.

Det som sägs i första och andra stycket påverkar inte den upphandlande myndighetens eller enhetens möjlighet att avbryta det pågående upphandlingsförfarandet och inleda ett nytt.

Krav på registrering

7 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära att en anbudssökande visar att han eller hon är registrerad i aktiebolags- eller handelsregister eller motsvarande register, som förs i det land där den anbudssökande har sitt ursprung eller är etablerad, om det i detta land är en förutsättning för att få bedriva yrkesverksamhet.

I stället för det som anges i första stycket kan en anbudssökande avge en utsaga på heder och samvete eller vidta annan liknande åtgärd eller visa upp ett intyg.

I samband med förfaranden för tilldelning av tjänstekontrakt får den upphandlande myndigheten eller enheten begära att en anbudssökande visar att han eller hon har ett särskilt tillstånd eller liknande i sitt hemland, om detta krävs för att tillhandahålla den aktuella tjänsten.

Leverantörers ekonomiska ställning

Bevis på den ekonomiska ställningen

8 § Bevis på en leverantörs ekonomiska kapacitet kan utgöras av

1. uppgift om företagets samlade omsättning och, i förekommande fall, omsättningen för det verksamhetsområde som upphandlingen gäller för

de tre senaste verksamhetsåren eller den kortare tid under vilken verksamheten bedrivits,

2. balansräkningar eller utdrag ur dem, eller

3. intyg från banker eller, i förekommande fall, bevis på relevant ansvarsförsäkring för verksamheten.

9 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i annonsen om upphandling eller i inbjudan att lämna anbud ange vilken eller vilka av de i 8 § nämnda handlingarna och uppgifterna som ska visas upp samt vilka andra handlingar som ska visas upp. En balansräkning eller utdrag ur den behöver endast visas upp om den ska offentliggöras enligt lagstiftningen i det land där leverantören är hemmahörande.

10 § Om en leverantör har ett godtagbart skäl för att inte visa de handlingar och uppgifter som den upphandlande myndigheten eller enheten begär, får leverantören visa sin ekonomiska kapacitet med någon annan handling som den upphandlande myndigheten eller enheten finner lämplig.

Teknisk och yrkesmässig kapacitet

11 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i annonsen om upphandling ange vilka av de uppgifter som anges i 12 §§ som den har valt och vilka andra uppgifter som måste tillhandahållas.

Bevis på teknisk kapacitet

12 § En leverantör får som regel styrka sin tekniska kapaciteten på ett eller flera av följande sätt:

1. genom en förteckning över slutförda byggentreprenader under de fem senaste åren, åtföljd av intyg om att de viktigaste byggentreprenaderna utförts på ett tillfredsställande sätt med uppgift om värde, tidpunkt och plats för byggentreprenaderna och huruvida de utfördes enligt gängse branschnormer och slutfördes på ett korrekt sätt,

2. genom en förteckning över de viktigaste varuleveranser eller tjänster som utförts under, som regel, de fem senaste åren med uppgift om värde och tidpunkt samt huruvida det varit fråga om privata eller offentliga mottagare,

3. genom uppgifter om den tekniska personal och de tekniska organ som ansvarar för kvalitetskontrollen eller som berörs på annat sätt, vare sig de direkt tillhör leverantörens företag eller inte, och, i fråga om byggentreprenader, uppgifter om den tekniska personal och de tekniska organ som entreprenören kan förfoga över för att genomföra entreprenaden,

4. genom en beskrivning av leverantörens tekniska utrustning och av de metoder som leverantören använder för att säkra kvaliteten, av företagets undersöknings- och forskningsresurser samt de företagsinterna bestämmelserna rörande immaterialrätt,

5. genom en kontroll som ska utföras av den upphandlande myndigheten eller enheten själv eller på dennas vägnar av ett behörigt organ i leverantörens etableringsland, förutsatt att detta organ ger sitt samtycke,

6. när det är fråga om byggentreprenadkontrakt, tjänstekontrakt eller varukontrakt inbegripet monterings- och installationsarbeten eller monterings- och installationstjänster, genom uppgifter om leverantörens utbildnings- och yrkeskvalifikationer eller motsvarande uppgifter om ledande personer i företaget, särskilt om den eller dem som ska ansvara för tillhandahållande av tjänsterna eller leda byggentreprenaden,

7. när det är fråga om byggentreprenader eller tjänster, genom uppgifter om de miljöskyddsåtgärder leverantören kommer att tillämpa när kontraktet fullgörs, om det med hänsyn till vad kontraktet avser behövs sådana uppgifter,

8. genom en uppgift om antalet anställda i medeltal per år hos tjänsteleverantören eller entreprenören och antalet anställda med ledningsfunktion under de tre senaste åren,

9. genom en uppgift om

a) vilka verktyg, maskiner och teknisk utrustning, antalet anställda och deras yrkeskunnande eller de försörjningskällor, samt uppgift om var dessa finns i de fall de finns utanför EES-området, som den ekonomiska aktören förfogar över för att fullgöra kontraktet, och

c) förmågan att tillmötesgå den upphandlande myndighetens eller enhetens eventuellt ökade behov till följd av en kris eller garantera underhåll, modernisering och anpassningar av den utrustning som är föremål för upphandlingen,

10. när det gäller varor som ska levereras, genom prover, beskrivningar eller fotografier, vars äkthet ska styrkas om den upphandlande myndigheten eller enheten begär det, eller genom intyg som upprättas av officiella institutioner för kvalitetskontroll eller enheter för sådan kontroll av erkänd kompetens och av vilka det ska framgå att varor som är klart identifierade genom referenser överensstämmer med vissa specifikationer eller standarder, eller

11. när det gäller kontrakt som inbegriper, kräver eller innehåller sekretessbelagd information, genom bevis som styrker förmågan att behandla, lagra och överföra sådana uppgifter på den skyddsnivå som krävs av den upphandlande myndigheten eller enheten.

Om det är nödvändigt ska den behöriga myndigheten sända intyg enligt andra stycket 1 direkt till den upphandlande myndigheten eller enheten.

Om en mottagare enligt andra stycket 2 är en upphandlande myndighet eller enhet, ska intyg som utfärdats eller attesterats av denna myndighet eller enhet lämnas. Om mottagaren inte är en upphandlande myndighet eller enhet, ska intyg från köparen lämnas eller, om detta inte är möjligt, en försäkran från leverantören lämnas.

En kontroll enligt andra stycket 5 ska avse en leverantörs tillverkningskapacitet eller en tjänsteleverantörs tekniska kapacitet och, om det behövs, leverantörens undersöknings- och forskningsresurser samt åtgärder för kvalitetskontroll.

13 § Om en leverantör har ett godtagbart skäl för att inte förete de referenser som den upphandlande myndigheten eller enheten begär enligt 12 §, får leverantören styrka sin tekniska eller yrkesmässiga kapacitet med varje annan handling som den upphandlande myndigheten eller enheten finner lämplig.

Tillgång till andra företags kapacitet

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

14 § En leverantör får vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

Leverantörers yrkeskunnande

15 § Vid bedömningen av en leverantörs förmåga att fullgöra ett varukontrakt som innefattar monterings- eller installationsarbeten, tjänster eller byggtreprenad, får särskild vikt fästas vid yrkeskunnande, effektivitet, erfarenhet och tillförlitlighet.

Kvalitetsstyrningsstandarder

16 § Om en upphandlande myndighet eller enhet kräver att leverantören visar upp ett intyg utfärdat av ett oberoende ackrediterat organ om att leverantören iakttar vissa kvalitetsstyrningsstandarder, ska myndigheten eller enheten hänvisa till kvalitetsstyrningssystem som bygger på relevanta europeiska standarder på området och vilka kvalitetsstyrningssystem är certifierade av oberoende ackrediterade organ som uppfyller europeiska standarder för ackreditering och certifiering.

Myndigheten eller enheten ska godkänna likvärdiga certifikat från oberoende ackrediterade organ som är etablerade inom EES. Den ska även godta andra bevis på likvärdiga kvalitetsstyrningssystem som lämnas av leverantörer.

Standarder för miljöledning

17 § Om en upphandlande myndighet eller enhet i de fall som avses i 12 § första stycket 7 kräver att få tillgång till ett av ett oberoende organ upprättat certifikat som intygar att leverantören uppfyller vissa miljöledningsstandarder, ska myndigheten eller enheten hänvisa till förordning (EG) nr 761/2001 av den 19 mars 2001 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljöredovisningsordning¹¹ eller till miljöledningsstandarder som bygger på relevanta europeiska eller internationella standarder. Miljöledningsstandarderna ska vara certifierade av organ som uppfyller gemenskapslagstiftningen eller internationella standarder för certifiering.

Myndigheten eller enheten ska godta likvärdiga intyg från andra organ som är etablerade inom EES. Den ska även godta andra bevis på likvärdiga miljöledningsåtgärder som lämnas av leverantörer.

¹¹ EGT L 114, 24.04.2001, s. 1 (Celex 32001R0761).

Officiella förteckningar

18 § Om en leverantör är registrerad i en officiell förteckning över godkända leverantörer i ett land inom EES upprättad av behöriga myndigheter eller innehar ett certifikat utfärdat av ett certifieringsorgan som uppfyller europeiska standarder för certifiering, får det antas att leverantören uppfyller de förutsättningar och krav som anges i

1. 11 kap. 1 §, 2 § första stycket 1–4 och 7, samt i detta kapitel 7 §, 8 § första stycket 1 och 2 samt 12 § första stycket 1, 3, 6, 8 och 9 när det gäller byggentreprenörer,

2. 12 § första stycket 2–5 och 10 när det gäller varuleverantörer, eller

3. 12 § första stycket 2 och 4–9 när det gäller tjänsteleverantörer.

Begränsad kontroll

19 § I ett selektivt eller förhandlat förfarande får en upphandlande myndighet eller enhet begränsa kontrollen av sådana handlingar som avses i 11 kap. och 12 kap. 2 samt 7–17 §§ som intygar leverantörens lämplighet till de anbudssökande som myndigheten eller enheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla. Leverantören ska ges skäligen tid att komma in med de begärda handlingarna.

13 kap. Tilldelning av kontrakt

Alternativa grunder för tilldelning av kontrakt

1 § En upphandlande myndighet eller enhet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten eller enheten, eller

2. det anbud som innehåller det lägsta priset.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten eller enheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, ekonomisk livslängd, lönsamhet, försörjningstrygghet, samverkansförmåga, operativa egenskaper, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

En upphandlande myndighet eller enhet ska i annonsen om upphandlingen eller i förfrågningsunderlaget ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas.

Viktning av kriterier

2 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska ange hur sådana kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Om det enligt den upphandlande myndigheten eller enheten inte är möjligt att ange viktningen av de olika kriterierna, ska dessa anges i fallande prioriteringsordning. Prop. 2010/11:150 Bilaga 4

Viktningen av kriterierna eller kriteriernas prioriteringsordning ska anges i

1. annonsen om upphandlingen,
2. förfrågningsunderlaget,
3. en inbjudan att lämna anbud eller att delta i förhandlingar,
4. det beskrivande dokumentet, eller i
5. de kompletterande handlingarna.

Onormalt låga anbud

3 § En upphandlande myndighet eller enhet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten eller enheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar.

En begäran om förklaring kan gälla

1. om anbudsgivaren kan utnyttja särskilt kostnadseffektiva metoder att fullgöra kontraktet,

2. om anbudsgivaren kan utnyttja tekniska lösningar eller ovanligt gynnsamma förhållanden för att fullgöra kontraktet,

3. egenarten hos de varor, tjänster eller byggtreprenader som föreslås av anbudsgivaren,

4. om anbudsgivaren iakttar de bestämmelser om arbetarskydd och arbetsförhållanden som gäller på den ort där kontraktet ska fullgöras, och

5. om anbudsgivaren fått möjlighet att erhålla statligt stöd.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska ge anbudsgivaren tillfälle att yttra sig över myndighetens eller enhetens skäl för att förkasta anbudet med beaktande av de lämnade förklaringarna.

4 § Om en upphandlande myndighet eller enhet finner att ett anbud är onormalt lågt på grund av att anbudsgivaren har fått statligt stöd, får myndigheten eller enheten begära en förklaring av anbudsgivaren. Kan anbudsgivaren inte efter en sådan begäran och inom en skälig tidsfrist som angetts av den upphandlande myndigheten eller enheten visa att det är fråga om ett med EG-fördraget förenligt stöd, får anbudet förkastas.

En upphandlande myndighet eller enhet som förkastar ett anbud enligt första stycket ska underrätta Europeiska kommissionen om det.

14 kap. Underentreprenad

Val av underleverantör

1 § Den utvalda anbudsgivaren ska ha möjlighet att välja sina underleverantörer för samtliga underleverantörskontrakt som inte omfattas av 3 eller 4 §§.

Uppgifter om underentreprenad i anbud

2 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära att anbudsgivaren i sitt anbud ska ange hur stor del av kontraktet som kan komma att läggas ut på underentreprenad, förslag på underleverantör och föremålet för underleverantörskontraktet.

Anbudsgivaren ska ange alla ändringar som uppstår på underleverantörsnivå under genomförandet av kontraktet.

Tilldelning av kontrakt

3 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får kräva att den utvalda anbudsgivaren ska tillämpa 15 § för samtliga eller vissa underleverantörskontrakt.

Krav på underentreprenad

4 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära att den utvalda anbudsgivaren lägger ut en del av kontraktet på underentreprenad.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska ange den procentuella andel som måste läggas ut på underentreprenad i form av intervallvärden med en minimiandel och en maximandel. Maximiandelen får inte överstiga 30 procent av kontraktets värde.

5 § Anbudsgivarna får föreslå att en större andel av det totala värdet ska läggas ut på underentreprenad än vad den upphandlande myndigheten eller enheten kräver enligt 4 §.

6 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska begära att anbudsgivarna i sina anbud anger vilken eller vilka delar av anbudet de avser att lägga ut på underentreprenad för att uppfylla kravet i 4 §.

7 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära att anbudsgivarna ska ange vilken eller vilka delar av anbudet som de avser att lägga ut på underentreprenad utöver den minimiandel som måste läggas ut enligt 4 § och att ange vilka underleverantörer de avser att anlita.

8 § Den utvalda anbudsgivaren ska tilldela den procentuella andel underleverantörskontrakt som den upphandlande myndigheten eller enheten begär enligt 4 § i enlighet med 15 §.

Avvisning av underleverantör

9 § En upphandlande myndighet eller enhet får avvisa en underleverantör som anbudsgivaren valt i samband med tilldelningsförfarandet för huvudkontraktet eller som den utvalda anbudsgivaren valt ut under genomförandet av kontraktet. Ett sådant avvisande får endast grunda sig på de kriterier som tillämpats vid urvalet av anbudsgivare för huvudkontraktet.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska lämna en skriftlig motivering till anbudsgivaren eller den utvalda anbudsgivaren om skälen för avvisningen. Prop. 2010/11:150 Bilaga 4

Innehåll i annonsen

10 § De krav som avses i 2–4 och 6–8 §§ ska anges i annonsen om upphandling.

Leverantörens ansvar

11 § Leverantörens ansvar påverkas inte av att en del av kontraktet läggs ut på underentreprenad.

Krav på tillämpningsbestämmelser

12 § När den utvalda anbudsgivaren, som inte är en upphandlande myndighet eller enhet, tilldelar tredje man ett underleverantörskontrakt enligt 3 eller 4 §§ ska den upphandlande myndigheten eller enheten i kontraktet med anbudsgivaren uppställa villkor om att anbudsgivaren ska tillämpa 14–20 §§.

Företag som går samman och anknutna företag

13 § Vid tillämpningen av 12 § ska, om flera företag går samman för att erhålla ett kontrakt, inte något av dem anses som tredje man. Detsamma gäller ett anknutet företag.

Anbudsgivarens anbud ska innehålla en uttömmande förteckning över företag som avses i första stycket. Förteckningen ska uppdateras när ändringar inträffar i förhållandena mellan företagen.

Allmänna principer

14 § Den utvalda anbudsgivaren ska behandla underleverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt agera på ett öppet sätt. Vid underkontrahering ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Annonsering

15 § När en utvald anbudsgivare, som inte är en upphandlande myndighet eller enhet, avser att tilldela en tredje man ett underleverantörskontrakt som har ett värde som inte beräknas understiga det värde (tröskelvärde) som Europeiska kommissionen vid varje tid har beslutat eller lämnat meddelande om, ska anbudsgivaren annonsera om det.

Annonseringen ska ske enligt föreskrifterna i 8 kap. 1 §. Vid behov ska annonsen även innehålla den upphandlande myndighetens eller enhetens godkännande. Annonsering krävs dock inte om underleverantörskontraktet uppfyller de villkor som anges i 4 kap. 4–8 §§.

Frivillig annonsering

16 § Den utvalda anbudsgivaren får annonsera om underleverantörer enligt 8 kap. 1 § även om någon sådan skyldighet inte föreligger.

Underramavtal

17 § Den utvalda anbudsgivaren kan uppfylla kraven i 3 eller 4 §§ genom att tilldela underleverantörskontrakt på grundval av ett underramavtal. Ett underramavtal ska annonseras enligt 15 §.

Underleverantörskontrakt som grundar sig på ett underramavtal ska tilldelas inom ramen för de villkor som fastställts i det berörda underramavtalet. Villkoren i underleverantörskontraktet ska vara förenliga med underramavtalets villkor.

Underleverantörskontrakt får endast slutas mellan leverantörer som är parter i underramavtalet

18 § Ett underramavtal som avses i 17 § får löpa under längre tid än sju år endast om det är motiverat av den levererade varans, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

Beräkning av kontraktets värde

19 § Underleverantörskontraktets värde beräknas enligt 3 kap.

Kriterier för urval

20 § I annonsen ska den utvalda anbudsgivaren ange kriterierna för det urval som föreskrivs av den upphandlande myndigheten eller enheten och andra kriterier som gäller för valet av underleverantör. Dessa kriterier ska vara förenliga med de kriterier som tillämpats av den upphandlande myndigheten eller enheten vid urvalet av anbudsgivare för huvudkontraktet.

De kvalifikationer som krävs måste ha ett direkt samband med föremålet för underleverantörskontraktet och den minimikapacitet som krävs måste överensstämma med föremålet.

Undantag från kravet att anlita underleverantör

21 § Den utvalda anbudsgivaren är inte vara tvungen att anlita underleverantörer om anbudsgivaren, på ett för den upphandlande myndigheten eller enheten tillfredsställande sätt, kan visa att ingen av de underleverantörer som deltog i konkurrensutsättningen eller deras anbud uppfyller de kriterier som anges i annonsen och det innebär att den utvalda

anbudsgivaren därför inte kan uppfylla de krav som anges i huvudkontraktet.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

15 kap. Upphandling som inte omfattas av direktivet

Tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller för sådan upphandling som avses i 1 kap. 2 § tredje stycket.

Tillämpliga bestämmelser

2 § Vid upphandling enligt detta kapitel tillämpas även 1 kap., 2 kap., 4 kap. 21, 7 kap. 12 §, 9 kap. 9 §, 12 kap. 7 §, 16 kap. och 17 §. Vidare tillämpas bestämmelserna om konkurrenspräglad dialog i 4 kap. 1 § tredje stycket, 3 och 9–20 §§, 9 kap. 2 § första stycket, 4 och 8 §§ samt 12 kap. 3 och 4 §§. Bestämmelserna i 5 kap. är tillämpliga utom såvitt avser 5 kap. 5 § beträffande kravet på minst tre leverantörer för sådana ramavtal som omfattas av 5 kap. 6 §.

Vid upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 2 (tjänster enligt klass 2) tillämpas även 7 kap. 1–8 §§, när värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.

Upphandlingsförfaranden

3 § En upphandling enligt detta kapitel ska göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande.

Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde uppgår till högst 15 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 1. Vidare får direktupphandling användas i tillämplig omfattning i de fall förutsättningarna för förhandlat förfarande utan föregående annonsering som avses i 4 kap. 4–8 § är uppfyllda eller om det finns synnerliga skäl.

Konkurrenspräglad dialog får, i enlighet med 2 §, användas om inte förenklat förfarande eller urvalsförfarande medger tilldelning av kontrakt.

Beräkning av värdet av ett kontrakt

4 § Värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. En upphandling får inte delas upp i avsikt att kringgå bestämmelserna i denna lag.

Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats.

Vid beräkningen ska den upphandlande myndigheten eller enheten beakta direktupphandlingar av samma slag gjorda av myndigheten eller enheten senare än ett år tillbaka.

Annonsering

5 § Vid förenklat förfarande ska den upphandlande myndigheten eller enheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Vid urvalsförfarande ska den upphandlande myndigheten eller enheten publicera en ansökningsinbjudan genom en annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig. Myndigheten eller enheten får i sin inbjudan ange det antal leverantörer som den avser att bjuda in. Antalet ska bestämmas med hänsyn till arten av det som ska upphandlas och vara tillräckligt stort för att effektiv konkurrens ska uppnås.

Innehåll i annons m.m.

6 § En annons om upphandling enligt 5 § ska innehålla uppgift om föremålet för upphandlingen och kontaktuppgifter till den upphandlande myndigheten eller enheten.

Vid förenklat förfarande ska det dessutom framgå

1. hur anbud får lämnas,
2. den dag då anbud senast ska ha kommit in, och
3. den dag till och med vilken anbudet ska vara bindande.

Vid urvalsförfarande ska annonsen med ansökningsinbjudan innehålla uppgift om

1. hur en anbudsansökan får lämnas, och
2. den dag ansökan senast ska ha kommit in.

Annonsering vid förhandsinsyn

7 § En upphandlande myndighet eller enhet som avser att tilldela ett kontrakt genom direktupphandling enligt 3 § andra stycket får annonsera sin avsikt i en elektronisk databas som är allmänt tillgänglig.

Regeringen meddelar föreskrifter om förhandsinsyn.

Annonsering vid urvalsförfarande

8 § Vid tillämpning av urvalsförfarande ska den upphandlande myndigheten eller enheten publicera en ansökningsinbjudan genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig.

Av inbjudan ska det framgå

1. hur en anbudsansökan får lämnas och
2. den dag ansökan senast ska ha kommit in.

Myndigheten eller enheten får i sin inbjudan ange det antal leverantörer som den avser att bjuda in. Antalet ska bestämmas med hänsyn till arten av det som ska upphandlas och vara tillräckligt stort för att effektiv konkurrens ska uppnås.

Tekniska specifikationer

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

9 § Bestämmelserna i 7 kap. 4 och 7 §§ om uppgifter i de tekniska specifikationerna respektive miljömärken gäller vid upphandling som avses i detta kapitel.

Kommunikationsmedel vid upphandling

10 § Bestämmelserna i 10 kap. 1–6 §§ och 7 § första stycket gäller för anbudsansökningar och anbud vid upphandling som avses i detta kapitel.

Tidsfrister för att lämna anbudsansökningar och anbud

11 § Anbudssökande och anbudsgivare ska ges skälig tid att komma in med ansökningar respektive anbud. Tiden för att komma in med anbudsansökningar får dock aldrig vara kortare än tio dagar från den dag då ansökningsinbjudan blev publicerad enligt 5 § andra stycket.

Innehåll i annonser, m.m.

12 § I en annons enligt 5 §, en skrivelse enligt 6 § eller ett förfrågningsunderlag enligt 9 § ska det anges

1. hur anbud får lämnas,
2. den dag då anbud senast ska ha kommit in, och
3. den dag till och med vilken anbudet ska vara bindande.

Mottagande och öppnande av anbud

13 § Försändelser med anbud ska, så snart som möjligt efter anbudstidens utgång, öppnas vid en förrättning där minst två personer som utsetts av den upphandlande myndigheten eller enheten ska delta. Anbudet ska föras upp i en förteckning, som ska bestyrkas av dem som deltar i förrättningen. På begäran av en anbudsgivare ska dessutom en person som utsetts av en handelskammare närvara. Kostnaderna för detta ska betalas av den som framställt begäran.

Anbudet ska öppnas samtidigt.

Rättelse av fel, förtydligande och komplettering

14 § En upphandlande myndighet eller enhet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet.

Myndigheten eller enheten får begära att en ansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Kontroll och uteslutning av leverantörer

15 § En anbudssökande eller anbudsgivare ska uteslutas från deltagande i en upphandling i enlighet med det som föreskrivs i 11 kap. 1 §.

En anbudssökande eller anbudsgivare får uteslutas från deltagande i en upphandling enligt 11 kap. 2 och 3 §§.

En upphandlande myndighet eller enhet som av leverantören begär upplysningar om förhållanden som avses i första och andra styckena ska i förfrågningsunderlaget, annonsen eller skrivelsen ange på vilket sätt leverantören kan lämna upplysningarna.

16 § Vid kontroll av om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 11 kap. 2 § första stycket 6 ska den upphandlande myndigheten eller enheten inhämta uppgifter som styrker detta från behörig myndighet.

Begränsad kontroll

17 § En upphandlande myndighet eller enhet får begränsa kontrollen av sådana handlingar som avses i 15 § och 12 kap. 7 § eller andra handlingar som intygar leverantörens lämplighet till de anbudssökande och anbudsgivare som anges i andra och tredje styckena. Leverantören ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna.

I ett förenklat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras när det gäller den eller de anbudsgivare som myndigheten eller enheten avser att bjuda in till förhandling, eller om ingen förhandling sker, den anbudsgivare som myndigheten eller enheten avser att tilldela kontraktet eller ramavtalet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna bjuds in till förhandling respektive underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 24 §.

I ett urvalsförfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras när det gäller de anbudssökande som myndigheten eller enheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla.

Särskilda villkor för fullgörande av kontrakt

18 § En upphandlande myndighet eller enhet får ställa särskilda sociala, miljömässiga och andra villkor för hur kontrakt ska fullgöras. Dessa ska anges i annonsen om upphandling, i ansökningsinbjudan eller i förfrågningsunderlaget.

Prövning av anbudsansökningar och anbud

19 § En upphandlande myndighet eller enhet ska pröva alla de anbudsansökningar och anbud som har kommit in i rätt tid, om inte något annat följer av 15 §.

Tillgång till andra företags kapacitet

20 § En leverantör får vid behov när det gäller ett visst kontrakt återropa andra företags kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från de andra företagen eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

Alternativa grunder för tilldelning av kontrakt

21 § En upphandlande myndighet eller enhet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten eller enheten, eller
2. det anbud som har lägst pris.

Bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska göras enligt 13 kap. 1 § andra stycket.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska antingen ange hur de olika kriterierna som avses i 13 kap. 1 § andra stycket viktas vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller ange kriterierna i fallande prioritetsordning. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Kriterieviktningen eller prioritetsordningen ska anges i annonsen om upphandling, i ansökningsinbjudan eller i förfrågningsunderlaget.

Onormalt låga anbud

22 § En upphandlande myndighet eller enhet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten eller enheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

Dokumentation, underrättelse och förvaring av handlingar m.m.

23 § En upphandlande myndighet eller enhet ska anteckna skälen för sina beslut och annat av betydelse vid upphandlingen. Detta gäller dock inte vid tilldelning av kontrakt vilkas värde uppgår till högst det i 3 § andra stycket angivna värdet.

24 § Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande ska den upphandlande myndigheten eller enheten snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som avses i 10 kap. 9 § och lämna sådana upplysningar som avses i 10 kap. 10 §.

Vid direktupphandling ska den upphandlande myndigheten eller enheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått sådan underrättelse eller sådana upplysningar som avses i första stycket.

25 § När en upphandling har avslutats ska en upphandlande myndighet eller enhet som inte omfattas av arkivlagen (1990:782) på betryggande sätt förvara anbud och anbudsansökningar med tillhörande beskrivningar, modeller och ritningar samt anbudsförteckningar, sammanställningar, protokoll och liknande.

Handlingarna ska bevaras minst fyra år från den dag då kontraktet tilldelades.

Meddelande till kommissionen om resultatet av en upphandling av tjänster enligt klass 2

26 § Om ett kontrakt som avser tjänster enligt bilaga 2 (tjänster enligt klass 2) uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap., ska den upphandlande myndigheten eller enheten senast inom 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats meddela Europeiska kommissionen om det.

16 kap. Överprövning, skadestånd m.m.

Ansökan om överprövning

1 § En leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får i en framställning ansöka om åtgärd enligt 5 eller 15 §§.

Behörig domstol

2 § En ansökan om överprövning ska göras hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Förbud mot överklagande

3 § Ett beslut som denna lag är tillämplig på får inte överklagas med stöd av 10 kap. kommunallagen (1991:900).

Intermistiskt beslut

4 § Rätten får besluta att avtal inte får ingås eller att avtal inte får fullgöras innan något annat har beslutats.

Rätten får låta bli att fatta ett sådant interimistiskt beslut, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

Rätten får även besluta interimistiskt enligt 9 §.

Överprövning av upphandling

5 § Om den upphandlande myndigheten eller enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 10 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan

komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den för avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

Avtalsspärr

6 § Om den upphandlande myndigheten eller enheten är skyldig att skicka en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 10 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 24 § får avtal inte ingås (avtalsspärr) förrän tio dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten eller enheten skickat en sådan underrättelse med ett elektroniskt medel.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt, eller med ett elektroniskt medel i kombination med ett annat kommunikationsmedel, får avtal inte ingås förrän 15 dagar har gått.

Om en upphandlande myndighet eller enhet i underrättelsen har angett en längre avtalsspärr än den föreskrivna minimifristen, får avtal inte ingås förrän efter utgången av den i underrättelsen angivna perioden.

Undantag från avtalsspärr

7 § Avtalsspärr enligt 6 § gäller inte

1. vid tilldelning av kontrakt efter upphandling utan föregående annonsering med stöd av 4 kap. 4–8 §§,
2. vid tilldelning av kontrakt på grund av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, eller
3. vid direktupphandling enligt 15 kap. 3 § andra stycket.

Avtalsspärr vid förhandsinsyn

8 § Vid förhandsinsyn enligt 8 kap. 4 § eller 15 kap. 7 § får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att annonsen om förhandsinsyn publicerats.

Förlängd avtalsspärr

9 § Vid en ansökan om överprövning av en upphandling enligt 5 § fortsätter avtalsspärr enligt 6 eller 8 §§ att gälla under handläggningen i förvaltningsrätten (förlängd avtalsspärr).

Rätten får besluta att någon förlängd avtalsspärr inte ska gälla.

Tiodagarsfrist

10 § När en förlängd avtalsspärr gäller enligt 9 § får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att förvaltningsrätten har avgjort målet.

När förvaltningsrätten eller kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut enligt 4 § får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att domstolen har avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet.

När Regeringsrätten har fattat ett interimistiskt beslut enligt 4 § och beslutar att återförvisa till lägre instans, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från beslutet om återförvisning.

Rätten får besluta att någon tiodagarsfrist inte ska gälla.

Tidsfrister för ansökan om överprövning av upphandling

11 § En ansökan om överprövning av en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av sådan avtalsspärr som följer av 6 eller 8 §.

12 § En ansökan om överprövning av ett beslut att avbryta en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten innan tio dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten eller enheten har skickat en underrättelse om beslutet enligt 10 kap. 9 § andra stycket eller 15 kap. 24 § med ett elektroniskt medel.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt, eller med ett elektroniskt medel i kombination med ett annat kommunikationsmedel, ska en ansökan om överprövning ha kommit in till förvaltningsrätten innan 15 dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten eller enheten har skickat underrättelsen.

När prövning av en upphandling inte längre får ske

13 § En ansökan om överprövning av en upphandling ska inte prövas efter den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande myndighet eller enhet och leverantör.

Justering av avtal

14 § Om ett avtal ingås i strid med 4, 6, 8, 9 eller 10 §, ska rätten, på yrkande av leverantör, överpröva avtalets giltighet.

Överprövning av avtals giltighet

15 § Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan upphandlande myndighet eller enhet och en leverantör är ogiltigt om avtalet har slutits

1. utan föregående annonsering enligt 8 kap. 1 eller 2 §§ eller 15 kap. 5 eller 8 §§,

2. när avtal inte får ingås enligt 4, 6 eller 8–10 §§ och de grundläggande principerna i 1 kap. 10 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts samt detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, eller

3. enligt ett förfarande i 5 kap. 7 § utan att följa de villkor som framgår av den paragrafen eller av det ramavtal som ligger till grund för det nya anbudsförfarandet och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

När ett avtal inte får ogiltigförklaras

16 § Om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse ska rätten besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet enligt 15 § är uppfyllda. Ett sådant allmänintresse kan vara att ett ogiltigförklarande av ett kontrakt i hög grad äventyrar existensen för ett bredare

försvars- eller säkerhetsprogram som är av avgörande betydelse för rikets säkerhetsintressen.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

17 § Bestämmelsen om ogiltighet i 15 § ska inte tillämpas

1. på avtal som har slutits av en upphandlande myndighet eller enhet med stöd av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, om den upphandlande myndigheten eller enheten skickat en underrättelse om tilldelningsbeslutet enligt 10 kap. 9 § första stycket, samt iakttagit en avtalsspärr enligt 6 §, eller

2. om en upphandlande myndighet eller enhet genom förhandsinsyn enligt 8 kap. 4 § eller 15 kap. 7 § har meddelat sin avsikt att upphandla och har iakttagit avtalsspärren vid förhandsinsyn enligt 8 §.

Tidsfrister för ansökan om överprövning av avtals giltighet

18 § En ansökan som avser överprövning enligt 15 § av ett avtals giltighet som har slutits mellan en upphandlande myndighet eller enhet och en leverantör ska ha kommit in till förvaltningsrätten

1. innan 30 dagar har gått från publiceringen av en efterannons enligt 8 kap. 3 § eller 15 kap. 26 § som innehåller en motivering till att upphandlingen inte har annonserats,

2. innan 30 dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten eller enheten skriftligen har underrättat anbudssökandena och anbudsgivarna om att avtalet har slutits samt har lämnat sådana upplysningar om tilldelningsbeslutet som avses i 10 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 24 §, eller

3. om 1 eller 2 inte är tillämpliga, inom sex månader från det att avtalet slöts.

Beräkning av avtalsspärrens längd och tidsfrister för ansökan om överprövning

19 § Vid beräkningen av avtalsspärrens längd och tidsfrister för ansökan om överprövning ska 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid tillämpas.

Skadestånd

20 § En upphandlande myndighet eller enhet som inte har följt bestämmelserna i denna lag ska ersätta därigenom uppkommen skada för leverantör.

21 § Anbudssökande eller anbudsgivare som har deltagit i en upphandling är berättigad till ersättning för kostnader för att förbereda anbud och i övrigt delta i upphandlingen, om åsidosättandet av bestämmelserna i denna lag menligt har påverkat hans eller hennes möjligheter att tilldelas kontraktet.

22 § Talan om skadestånd enligt 20 eller 21 §§ ska väckas hos Stockholms tingsrätt inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande myndighet eller enhet och leverantör eller har för-

17 kap. Marknadsskadeavgift och tillsyn

Marknadsskadeavgift

1 § Tillsynsmyndigheten ska ansöka om att en upphandlande myndighet eller enhet påförs en särskild avgift (marknadsskadeavgift) i de fall som anges i 2 § 1 och 2.

Tillsynsmyndigheten får ansöka om att en upphandlande myndighet eller enhet påförs marknadsskadeavgift i de fall som avses i 2 § 3.

2 § En upphandlande myndighet eller enhet ska påföras marknadsskadeavgift om

1. allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som har vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå, trots att lagstadgad avtalsspärr inte iakttagits,

2. allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som har vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt 16 kap. 16 §, eller

3. myndigheten eller enheten har slutit avtal med en leverantör utan föregående annonsering enligt 8 kap. 1 eller 2 §§ eller 15 kap. 5 eller 8 §§.

Marknadsskadeavgiftens storlek

3 § Marknadsskadeavgiften ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst tio miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kontraktsvärdet.

Värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet.

4 § Vid fastställande av marknadsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

I ringa fall ska någon avgift inte påföras. Avgiften får efterges om det finns synnerliga skäl.

Tidsfrist för ansökan om marknadsskadeavgift efter domstols beslut att ett avtal ska bestå

5 § En ansökan om att påföra marknadsskadeavgift enligt 2 § 1 eller 2 ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från den tidpunkt då det avgörande som ansökan grundas på har vunnit laga kraft.

Tidsfrister för ansökan om marknadsskadeavgift vid otillåten direktupphandling

6 § När ansökan om att påföra marknadsskadeavgift grundas på 2 § 3 och en eller flera leverantörer har ansökt om överprövning av avtals giltighet inom i 16 kap. 18 § föreskrivna tidsfrister, ska ansökan ha kommit in till förvaltningsrätten först då fristen har löpt ut och samtliga beslut med anledning av överprövningen har vunnit laga kraft. Ansökan ska dock

senast ha kommit in inom sex månader från den tidpunkt då samtliga beslut har vunnit laga kraft.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

När ingen leverantör har ansökt om överprövning av avtals giltighet inom i 16 kap. 18 § föreskrivna tidsfrister, ska ansökan ha kommit in till förvaltningsrätten inom ett år från den tidpunkt då avtalet slöts.

Betalning av marknadsskadeavgift m.m

7 § Marknadsskadeavgiften tillfaller staten.

8 § Marknadsskadeavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom trettio dagar från det att avgörandet har vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i avgörandet.

Om marknadsskadeavgiften inte betalas i tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

9 § En påfordrad marknadsskadeavgift bortfaller om avgörandet inte har kunnat verkställas inom fem år från det att avgörandet har vunnit laga kraft.

Tillsyn

10 § Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som utövar tillsyn över upphandling enligt denna lag.

11 § Vid sin tillsyn får myndigheten inhämta alla nödvändiga upplysningar för sin tillsynsverksamhet från upphandlande myndigheter eller enheter eller den som kan antas vara en upphandlande myndighet eller enhet. Upplysningarna ska i första hand inhämtas genom skriftligt förfarande. Om det på grund av materialets omfattning, brådskan eller något annat förhållande är lämpligare, får upplysningarna inhämtas genom besök hos den upphandlande myndigheten eller enheten.

12 § En upphandlande myndighet eller enhet och den som kan antas vara en upphandlande myndighet eller enhet är skyldig att tillhandahålla de upplysningar som tillsynsmyndigheten begär för sin tillsyn.

13 § Om det behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt denna lag, får myndigheten förelägga en upphandlande myndighet eller enhet eller den som kan antas vara en upphandlande myndighet eller enhet att lämna uppgift, att visa upp en handling eller att lämna över en kopia av handlingen.

Behörig domstol

14 § En ansökan om påförande av marknadsskadeavgift ska göras hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Tillsynsmyndighetens föreläggande enligt 13 § får överklagas till Förvaltningsrätten i Stockholm. När ett sådant föreläggande överklagas är tillsynsmyndigheten motpart hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.
 2. Äldre bestämmelser ska tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

Kategori nummer	Ämne	CPV-referensnummer
1	Underhålls- och reparations-tjänster	50000000-5, från 50100000-6 till 50884000-5 (utom 50310000-1 till 50324200-4 och 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0) och från 51000000-9 till 51900000-1
2	Tjänster för militärt bistånd till utlandet	75211300-1
3	Försvarstjänster, militära försvarstjänster och civila försvarstjänster	75220000-4, 75221000-1, 75222000-8
4	Undersöknings- och säkerhetstjänster	Från 79700000-1 till 79720000-7
5	Landtransport	60000000-8, från 60100000-9 till 60183000-4 (utom 60160000-7, 60161000-4), och från 64120000-3 till 64121200-2
6	Lufttransporttjänster: transporter av passagerare och gods, med undantag av posttransporter	60400000-2, från 60410000-5 till 60424120-3 (utom 60411000-2, 60421000-5), från 60440000-4 till 60445000-9 och 60500000-3
7	Postbefordran på land och i luften	60160000-7, 60161000-4, 60411000-2, 60421000-5
8	Järnvägstransporttjänster	Från 60200000-0 till 60220000-6
9	Sjötransporttjänster	Från 60600000-4 till 60653000-0, och från 63727000-1 till 63727200-3
10	Hjälp-tjänster och tjänster i anslutning till transporter	Från 63100000-0 to 63111000-0, från 63120000-6 till 63121100-4, 63122000-0, 63512000-1 och från 63520000-0 till 63700000-6
11	Telekommunikationstjänster	Från 64200000-8 till 64228200-2, 72318000-7, och från 72700000-7 till 72720000-3
12	Finansiella tjänster: Försäkrings-tjänster	Från 66500000-5 till 66720000-3
13	Databehandlingstjänster och därmed sammanhängande tjänster	Från 50310000-1 till 50324200-4, från 72000000-5 till 72920000-5 (utom 72318000-7 och från 72700000-7 till 72720000-3), 79342410-4, 9342410-4
14	Forsknings- och utvecklings-tjänster ¹² och utvärderingsprov	Från 73000000-2 till 73436000-7

¹² Med undantag av de forsknings- och utvecklingstjänster som avses i 1 kap. 8 § första stycket 10.

Kategori nummer	Ämne	CPV-referensnummer
15	Redovisnings-, revisions- och bokföringstjänster	Från 79210000–9 till 79212500–8
16	Organisationskonsulttjänster ¹³ och därmed sammanhängande tjänster	Från 73200000–4 till 73220000–0, från 79400000–8 till 79421200–3 och 79342000–3, 79342100–4, 79342300–6, 79342320–2, 79342321–9, 79910000–6, 79991000–7, 98362000–8
17	Arkitekttjänster, tekniska konsulttjänster och integrerade tekniska tjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur, därmed sammanhängande vetenskapliga och tekniska konsulttjänster, teknisk provning och analys	Från 71000000–8 till 71900000–7 (utom 71550000–8) och 79994000–8
18	Fastighetsstädning och fastighetsförvaltning	Från 70300000–4 till 70340000–6, och från 90900000–6 till 90924000–0
19	Avlopps- och renhållningstjänster: saneringstjänster och liknande tjänster	Från 90400000–1 till 90743200–9 (utom 90712200–3), från 90910000–9 till 90920000–2 och 50190000–3, 50229000–6, 50243000–0
20	Utbildnings- och simulerings-tjänster på försvars- och säkerhetsområdet	80330000–6, 80600000–0, 80610000–3, 80620000–6, 80630000–9, 80640000–2, 80650000–5, 80660000–8

¹³ Med undantag av medlings- och förlikningstjänster.

Kategori nummer	Ämne	CPV-referensnummer
21	Hotell- och restaurang-tjänster	Från 55100000-1 till 55524000-9 och från 98340000-8 till 98341100-6
22	Hjälp-tjänster och tjänster i anslutning till transporter	Från 63000000-9 to 63734000-3 (utom 63711200-8, 63712700-0, 63712710-3), från 63727000-1 till 63727200-3) och 98361000-1
23	Juridiska tjänster	Från 79100000-5 till 79140000-7
24	Rekrytering och urval av personal ¹⁴	Från 79600000-0 till 79635000-4 (utom 79611000-0, 79632000-3, 79633000-0), och från 98500000-8 till 98514000-9
25	Hälsovård och socialtjänster	79611000-0 och från 85000000-9 till 85323000-9 (utom 85321000-5 och 85322000-2)
26	Övriga tjänster	

¹⁴ Med undantag av anställningskontrakt.

I lagen används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1.a) *tekniska specifikationer*: i fråga om byggentreprenadkontrakt, samtliga tekniska föreskrifter, vilka bland annat ska upptas i de allmänna specifikationerna, med angivande av de egenskaper som krävs av ett material, en produkt eller en vara för att materialet, produkten eller varan ska kunna beskrivas på ett sådant sätt att detta lämpar sig för den upphandlande myndighetens eller enhetens planerade användning. Dessa egenskaper ska omfatta nivå på miljöprestanda, projektering för alla användningsområden (inklusive tillgänglighet för personer med funktionshinder) och bedömning av överensstämmelse, prestanda, säkerhet och mått, samt förfarandena vid bedömning av kvalitetssäkring, terminologi, symboler, provning och provningsmetoder, förpackning och märkning samt produktionsprocesser och -metoder. De ska även innefatta bestämmelser om projektering och kostnad, provnings- och kontrollregler, villkoren för att entreprenaden ska antas, tekniken eller metoderna för byggnadsverksamheten samt samtliga övriga tekniska villkor som den upphandlande myndigheten eller enheten i enlighet med allmänna eller särskilda förordningar har möjlighet att föreskriva i fråga om den fullbordade entreprenaden samt om ingående material eller delar.

b) *teknisk specifikation*: i fråga om tjänste- eller varukontrakt, en specifikation i ett dokument med angivande av kraven på en produkts eller en tjänsts egenskaper, som kvalitetsnivåer, nivå på miljöprestanda, projektering för alla användningsområden (inklusive tillgänglighet för personer med funktionshinder) och bedömning av överensstämmelse, prestanda, produktens användningsområde, säkerhet eller mått, samt krav på produkten angående den beteckning under vilken den saluförs, terminologi, symboler, provning och provningsmetoder, förpackning, märkning, bruksanvisningar, produktionsprocesser och -metoder samt förfaranden vid bedömning av överensstämmelse.

2. *standard*: en teknisk specifikation som har fastställts av ett erkänt standardiseringsorgan för upprepad eller fortlöpande tillämpning, med vilken överensstämmelse inte är obligatorisk och som tillhör någon av följande typer av standarder:

- Internationell standard: en standard som antagits av ett internationellt standardiseringsorgan och gjorts tillgänglig för allmänheten.
- Europeisk standard: en standard som antagits av ett europeiskt standardiseringsorgan och gjorts tillgänglig för allmänheten.
- Nationell standard: en standard som antagits av ett nationellt standardiseringsorgan och gjorts tillgänglig för allmänheten.

3. *försvarsstandard*: En teknisk specifikation som inte är tvingande och som godkänts av ett erkänt standardiseringsorgan på internationell,

regional eller nationell nivå, specialiserad på utarbetandet av tekniska specifikationer för upprepad eller kontinuerlig tillämpning på försvarsområdet. Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

4. *uropeiskt tekniskt godkännande*: en positiv teknisk bedömning av en produkts lämplighet för att användas för ett bestämt ändamål, grundad på att de grundläggande kraven på byggtreprenaden är uppfyllda genom produktens konstitutiva egenskaper tillsammans med de villkor som fastställts för användningen och utnyttjandet. Ett europeiskt tekniskt godkännande ska utfärdas av ett organ för godkännande som för detta ändamål utsetts av medlemsstaten.
5. *gemensam teknisk specifikation*: en teknisk specifikation som har utarbetats i enlighet med ett förfarande som erkänts av medlemsstaterna och som har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
6. *teknisk referens*: en produkt, med undantag för officiella standarder, som framställs av ett europeiskt standardiseringsorgan i enlighet med förfaranden som anpassats till utvecklingen av marknadens behov.

Härigenom föreskrivs att 18 § lagen (1971:2891) om allmänna förvaltningsdomstolar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §¹⁵

En förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domaren ensam

1. vid åtgärd som avser endast måls beredande,
2. vid förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av en annan förvaltningsrätt,
3. vid beslut som avser endast rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende och
4. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsuttan rätt, är en förvaltningsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Åtgärder som avser endast beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare får utföras av en annan tjänsteman so har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid förvaltningsrätten eller vid en tingsrätt på samma ort som förvaltningsrätten. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om detta.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande i sak av

1. mål av enkel beskaffenhet,
2. mål enligt lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet, enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter, om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), om handlings undantagande från taxeringsrevision, skatterevision eller annan granskning och om befrielse från skyldighet att lämna upplysningar, visa upp handling eller lämna kontrolluppgift enligt skatteförfattningarna,
3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård i enskildhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet eller avskildhet enligt 34 § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 14 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, mål om avskildhet enligt 17 § samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 såvitt avser de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt utlänningslagen (2005:716), mål enligt lagen

¹⁵ Senaste lydelse 2009:773

(1974:202) om beräkning av strafftid m.m., mål enligt lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt samt mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

4. mål enligt folkbokföringsförfattningarna, mål rörande preliminär skatt eller om anstånd med att betala skatt eller avgifter enligt skatteförfattningarna,

5. mål enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling *eller* lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,

5. mål enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster *eller lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,*

6. mål som avser en fråga av betydelse för inkomstbeskattningen, dock endast om värdet av vad som yrkas i målet uppenbart inte överstiger hälften av prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

7. mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt och

8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 39 och 40 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Har förhandling enligt 38 § ägt rum och förklarar den centrala arbetstagarorganisationen eller, om sådan inte finns, den arbetstagarorganisation som har slutit kollektivavtalet, att den av arbetsgivaren tilltänkta åtgärden kan antas medföra att lag eller kollektivavtal för arbetet åsidosätts eller att åtgärden annars strider mot vad som är allmänt godtaget inom parternas avtalsområde, får åtgärden inte beslutas eller verkställas av arbetsgivaren. Vid upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling *eller* lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får en sådan förklaring göras endast om den grundar sig på omständigheter som sägs i 10 kap. 2 § samt 15 kap. 13 § lagen om offentlig upphandling eller 10 kap. 2 och 3 §§ samt 15 kap. 13 § lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

Föreslagen lydelse

39 §¹⁶

Har förhandling enligt 38 § ägt rum och förklarar den centrala arbetstagarorganisationen eller, om sådan inte finns, den arbetstagarorganisation som har slutit kollektivavtalet, att den av arbetsgivaren tilltänkta åtgärden kan antas medföra att lag eller kollektivavtal för arbetet åsidosätts eller att åtgärden annars strider mot vad som är allmänt godtaget inom parternas avtalsområde, får åtgärden inte beslutas eller verkställas av arbetsgivaren. Vid upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling *lagen* (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster *eller lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet* får en sådan förklaring göras endast om den grundar sig på omständigheter som sägs i 10 kap. 2 § samt 15 kap. 13 § lagen om offentlig upphandling, 10 kap. 2 och 3 §§ samt 15 kap. 13 § lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster *eller 11 kap. 2 § samt 15 kap. 15 § lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet*.

¹⁶ Senaste lydelse 2007:1095

40 §¹⁷

Förbud enligt 39 § inträder inte, om arbetstagarorganisationen saknar fog för sin ståndpunkt. Förbud inträder inte heller, om arbetstagarorganisationen vid offentlig upphandling har grundat sin förklaring på andra omständigheter än som sägs i 10 kap. 2 § samt 15 kap. 13 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller 10 kap. 2 och 3 §§ samt 15 kap. 13 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

Har arbetsgivaren med stöd av 38 § tredje stycket verkställt beslut i den fråga som förhandlingen avser, *skall* 39 § inte tillämpas.

Förbud enligt 39 § inträder inte, om arbetstagarorganisationen saknar fog för sin ståndpunkt. Förbud inträder inte heller, om arbetstagarorganisationen vid offentlig upphandling har grundat sin förklaring på andra omständigheter än som sägs i 10 kap. 2 § samt 15 kap. 13 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, 10 kap. 2 och 3 §§ samt 15 kap. 13 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster *eller 11 kap. 2 § samt 15 kap. 15 § lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.*

Har arbetsgivaren med stöd av 38 § tredje stycket verkställt beslut i den fråga som förhandlingen avser, *ska* 39 § inte tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

¹⁷ Senaste lydelse 2007:1095

Härigenom föreskrivs¹⁸ i fråga om lagen (2007:1091) om offentlig upphandling

dels att 15 kap. 22 § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 15 kap. 22 § ska utgå,
dels att 1 kap. 2 §, 15 kap. 19 § och 16 kap. 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 1 kap. 3 a §, och närmast före paragrafen en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Denna lag gäller för offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster samt av byggkoncessioner. Lagen gäller även när upphandlande myndigheter anordnar projekttävlingar. Vad som avses med offentlig upphandling och upphandlande myndighet anges i 2 kap. 13 § respektive 19 §.

Endast 15 och 16 kap. tillämpas i fråga om offentlig upphandling som

1. avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster),
2. avser andra kontrakt, vars värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen,
3. görs på försvars området och som avser varor eller tjänster som omfattas av artikel 296 i EG-fördraget, eller
4. omfattas av sekretess eller andra särskilda begränsningar med hänsyn till rikets säkerhet.

I fråga om offentlig upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 2 (A-tjänster) tillämpas inte 13 och 14 kap.

En upphandling som avser både A-tjänster och B-tjänster *skall* anses vara en upphandling av A-tjänster om värdet av A-tjänsterna överstiger värdet av B-tjänsterna. I

Endast 15 och 16 kap. tillämpas i fråga om offentlig upphandling som

1. avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster), *eller*
2. avser andra kontrakt, vars värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen

I fråga om offentlig upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 2 (A-tjänster) tillämpas inte 13 och 14 kap.

En upphandling som avser både A-tjänster och B-tjänster *ska* anses vara en upphandling av A-tjänster om värdet av A-tjänsterna överstiger värdet av B-tjänsterna. I

¹⁸ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter eller enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, Celex 32009L0081).

annat fall *skall* upphandlingen i sin helhet anses vara en upphandling av B-tjänster

I fråga om tjänstekoncessioner gäller endast 1 kap. 12 §.

annat fall *ska* upphandlingen i sin helhet anses vara en upphandling av B-tjänster.

I fråga om tjänstekoncessioner gäller endast 1 kap. 12 §.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

3 a §

Denna lag gäller inte för upphandling som

1. omfattas av lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, eller

2. är undantagen enligt 1 kap. 7 eller 8 §§ i den lagen.

15 kap.

19 §

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande *skall* den upphandlande myndigheten till anbudssökande och anbudsgivare lämna underrättelse om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid direktupphandling *och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 och 4 skall* den upphandlande myndigheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått sådan underrättelse eller sådana upplysningar som avses i första stycket.

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande *ska* den upphandlande myndigheten till anbudssökande och anbudsgivare lämna underrättelse om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid direktupphandling *ska* den upphandlande myndigheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt

16 kap.

1 §

En leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

Vid direktupphandling får en ansökan enligt första stycket inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett avtal om upphandlingen.

Vid tillämpning av ett annat förfarande än som avses i andra stycket får en ansökan inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett kontrakt. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att

1. den upphandlande myndigheten lämnat underrättelse enligt 9 kap. 9 § till anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller

2. rätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet.

Det som sägs i tredje stycket andra meningen gäller inte vid tilldelning av kontrakt som

1. avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 eller 4 om det har gjorts ett undantag från bestämmelsen med stöd av 15 kap. 22 §, eller

2. det är absolut nödvändigt att genomföra upphandlingen med sådan synnerlig brådska som är orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten och inte heller kan hänföras till denna.

Det som sägs i tredje stycket andra meningen gäller inte vid tilldelning av kontrakt som det är absolut nödvändigt att genomföra upphandlingen med sådan synnerlig brådska som är orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten och inte heller kan hänföras till denna.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs¹⁹ i fråga om lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster
dels att 15 kap. 22 § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 15 kap. 22 § ska utgå,
dels att 1 kap. 2 §, 15 kap. 19 § och 16 kap. 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 1 kap. 3 a §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Denna lag gäller för upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster för verksamhet inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster enligt 4–10 §§. Lagen gäller också då en upphandlande enhet anordnar projektävlingar. Vad som avses med upphandling och upphandlande enhet framgår av 2 kap. 23 § respektive 20 §.

Endast 15 och 16 kap. tillämpas i fråga om upphandling som

1. avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster),

2. avser andra kontrakt, vars värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen, *eller*

3. omfattas av sekretess eller andra särskilda begränsningar med hänsyn till rikets säkerhet.

I fråga om upphandlingar som avser tjänster som anges i bilaga 2 (A-tjänster) tillämpas inte 13 kap.

En upphandling om avser både A-tjänster och B-tjänster *skall* anses vara en upphandling av A-tjänster om värdet av A-tjänsterna överstiger värden av B-tjänsterna. I annat fall *skall* upphandlingen i sin helhet anses vara en upphandling av B-tjänster.

Endast 15 och 16 kap. tillämpas i fråga om upphandling som

1. avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster), eller

2. avser andra kontrakt, vars värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen.

I fråga om upphandlingar som avser tjänster som anges i bilaga 2 (A-tjänster) tillämpas inte 13 kap.

En upphandling om avser både A-tjänster och B-tjänster *ska* anses vara en upphandling av A-tjänster om värdet av A-tjänsterna överstiger värden av B-tjänsterna. I annat fall *ska* upphandlingen i sin helhet anses vara en upphandling av B-tjänster.

¹⁹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggtreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter eller enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, Celex 32009L0081).

3 a §

Denna lag gäller inte för upphandling som

1. omfattas av lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, eller

2. är undantagen enligt 1 kap. 7 eller 8 §§ i den lagen.

15 kap.

19 §

Vid förenklat förfarande och urvals förfarande *skall* den upphandlande enheten till anbudssökande och anbudsgivare lämna under rättelse om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid direktupphandling *och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 skall* den upphandlande enheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått sådan underrättelse eller sådana upplysningar som avses i första stycket.

Vid förenklat förfarande och urvals förfarande *ska* den upphandlande enheten till anbudssökande och anbudsgivare lämna under rättelse om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid direktupphandling *ska* den upphandlande enheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

16 kap.

1 §

En leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

Vid direktupphandling får en ansökan enligt första stycket inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett avtal om upphandlingen.

Vid tillämpning av ett annat förfarande än som avses i andra stycket får en ansökan inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett kontrakt. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att

1. den upphandlande enheten lämnat underrättelse enligt 9 kap. 9 § till anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller

2. rätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet.

Det som sägs i tredje stycket andra meningen gäller inte vid tilldelning av kontrakt som

1. avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3, om det har gjorts ett undantag från bestämmelsen med stöd av 15 kap. 22 §, eller

Det som sägs i tredje stycket andra meningen gäller inte vid tilldelning av kontrakt som det är absolut nödvändigt att genomföra upphandlingen med sådan synnerlig brådska som är orsakad av omständigheter som inte kunnat

2. det är absolut nödvändigt att genomföra upphandlingen med sådan synnerlig brådska som är orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande enheten och inte heller kan hänföras till denna.

förutses av den upphandlande enheten och inte heller kan hänföras till denna.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 4

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

Härigenom föreskrivs att 31 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 kap.

3 §

Sekretess gäller i affärsverksamhet hos en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett värdepappersbolag som samverkande kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över för uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde lider skada eller men. I ett ärende enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling *eller* lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster gäller dock sekretess för sådana uppgifter endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Sekretess gäller i affärsverksamhet hos en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett värdepappersbolag som samverkande kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över för uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde lider skada eller men. I ett ärende enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster *eller lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet* gäller dock sekretess för sådana uppgifter endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.

Förteckning över remissinstanserna avseende betänkandet Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (SOU 2009:13)

Prop. 2010/11:150
Bilaga 5

Följande remissinstanser har yttrat sig: Svea hovrätt, Kammarrätten i Stockholm, Stockholms tingsrätt, Förvaltningsrätten i Stockholm, Rikspolisstyrelsen, Kriminalvården, Försvarsmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt, Socialstyrelsen, Fortifikationsverket, Umeå universitet, Luftfartsverket, Konkurrensverket, Regelrådet, Trafikverket (tidigare Vägverket), Norrtälje kommun, Stockholms kommun, Linköpings kommun, Lunds kommun, Uddevalla kommun, Kalmar läns landsting, Sveriges Kommuner och Landsting, Svenskt Näringsliv, Företagarna, SME-D, Säkerhets- och försvarsföretagen och Teknikföretagen.

Därutöver har även Inspektionen för strategiska produkter och Säkerhetspolisen yttrat sig.

Riksrevisionen, Åklagarmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Kustbevakningen, Totalförsvarets forskningsinstitut, Ekonomistyrningsverket, Kammarkollegiet, Statskontoret, Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, Post- och telestyrelsen, Botkyrka kommun, Huddinge kommun, Sigtuna kommun, Österåkers kommun, Nyköpings kommun, Mullsjö kommun, Växjö kommun, Kalmar kommun, Västerviks kommun, Helsingborgs kommun, Ystads kommun, Halmstads kommun, Varbergs kommun, Karlsborgs kommun, Lidköpings kommun, Karlstads kommun, Örebro kommun, Borlänge kommun, Gävle kommun, Sundsvalls kommun, Örnsköldsviks kommun, Östersunds kommun, Umeå kommun, Skellefteå kommun, Haparanda kommun, Luleå kommun, Stockholms läns landsting, Södermanlands läns landsting, Jönköpings läns landsting, Skåne läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Örebro läns landsting, Dalarnas läns landsting, Västerbottens läns landsting och Sveriges Offentliga Inköpare har beretts tillfälle att yttra sig men avstått från det eller har inga synpunkter.

Sammanställning över vilka bestämmelser som genomför direktiv 2009/81/EG

Prop. 2010/11:xx
Bilaga 6

Artikel i direktiv 2009/81/EG		Lagen om försvars- och säkerhetsupphandling	Avsnitt
1	1	2 kap. 5 §	
	2	2 kap. 14 §	
	3	2 kap. 3 §	
	4	2 kap. 30 §	
	5	2 kap. 23 §	
	6	2 kap. 18 §	
	7	2 kap. 29 §	
	8	2 kap. 22 §	
	9	Genomförs inte	6.5
	10	2 kap. 15 §	
	11	2 kap. 20 §	
	12	2 kap. 7 §	
	13	2 kap. 16 §	
	14	Genomförs inte	6.5
	15	2 kap. 1 §	
	16	Genomförs inte	6.5
	17	2 kap. 25 och 26 §§	
	18	2 kap. 12 §	
	19	2 kap. 21 §	
	20	2 kap. 11 §	
	21	1 st 2 kap. 13 §, 4 kap. 14 § andra stycket	
	2 st	4 kap. 12 §	
	22	2 kap. 24 §	
	23	2 kap. 2 §	
	24	Genomförs inte	6.5
	25	2 kap. 6 §	
	26	2 kap. 17 §	
	27	2 kap. 9 §	
	28	2 kap. 4 §	
2		1 kap. 2, 7 och 9 §§	
3	1	1 kap. 4 § och 6 § första stycket	
	2	1 kap. 5 § och 6 § första stycket	
	3	1 kap. 6 § andra stycket	
4		1 kap. 11 §	
5	1	1 kap. 12 §	
	2	1 kap. 13 §	

6			Motsvarande bestämmelser finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter	8.13
7			7 kap. 13 §	
8			3 kap. 1 §	
9	1		3 kap. 2 §	
	2		3 kap. 3 §	
	3		3 kap. 4 §	
	4		3 kap. 7 §	
	5		3 kap. 6 § första–tredje styckena	
	6		3 kap. 8 §	
	7		3 kap. 9 §	
	8	a	3 kap. 10 §	
		b	3 kap. 11 §	
	9		3 kap. 12 §	
10			4 kap. 23 §	
11			Genomförs inte	6.7
12			1 kap. 8 §	
13			1 kap. 8 §	
14			Genomförs inte	7.7
15			1 kap. 2 §	
16			1 kap. 2 §, 15 kap. 2 § tredje stycket och 23 §	
17			1 kap. 2 § tredje stycket	
18	1		7 kap. 1 §	
	2		Genomförs inte	8.1
	3	a	7 kap. 2 §	
		b–d	7 kap. 3 §	
	4		7 kap. 5 §	
	5	1 st	7 kap. 6 §	
		2 st	Genomförs inte	8.1
		3 st	7 kap. 6 §	
	6		7 kap. 7 §	
	7	1 st	2 kap. 8 §	
		2 st	7 kap. 8 §	
	8		7 kap. 4 §	
19	1–3		7 kap. 9 §	
	4		7 kap. 10 §	
20			7 kap. 12 §	
21	1		14 kap. 1 §	
	2		14 kap. 2 §	

	3		14 kap. 5 §	
	4	1 st	14 kap. 3 §	
		2 st	Genomförs inte	11.3.2
		3 st	14 kap. 3 §	
		4 st	14 kap. 3 §	
		5 st	14 kap. 4 §	
		6 st	14 kap. 5 §	
	5		14 kap. 7 §	
	6		14 kap. 8 §	
	7		Genomförs inte	11.6
22		1 st	7 kap. 14 §	
		2 st	7 kap. 15 §	
		3 st	1 kap. 11 §	
23		1 st	7 kap. 16 §	
		2 st	7 kap. 17 §	
		3 st	7 kap. 18 §	
24			7 kap. 11 §	
25			4 kap. 1 §	
26	1		4 kap. 2 §	
	2		1 kap. 11 §	7.1
	3		4 kap. 3 §	
27	1	1 st	4 kap. 11 §	
		2 st	4 kap. 20 §	
	2		4 kap. 13 §	
	3	1 st	4 kap. 14 §	
		2 st	1 kap. 11 §	7.3
		3 st	Motsvarande bestämmelser finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter	7.3
	4		4 kap. 15 §	
	5		4 kap. 16 §	
	6	1 st	4 kap. 16 och 17 §§	
		2 st	4 kap. 18 §	
	7	1 st	4 kap. 19 och 20 §§	
		2 st	4 kap. 21 §	
	8		4 kap. 22 §	
28	1		4 kap. 4–6 §§	
	2		4 kap. 7 §	
	3		4 kap. 8 §	
	4		4 kap. 9 §	
	5		4 kap. 10 §	

29	1		5 kap. 1 §	
	2	1 st	5 kap. 1 och 2 §§	
		2 st	5 kap. 2 §	
		3 st	5 kap. 2 §	
		4 st	5 kap. 3 §	
		5 st	Genomförs inte	7.5
		6 st	1 kap. 11 §	
	3		5 kap. 4 §	
	4		5 kap. 5–7 §§	
30	1		8 kap. 2 § och regleras i förordning	
	2		8 kap. 1 §	
	3	1–2 st	8 kap. 3 §	
		3 st	Motsvarande bestämmelser finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och lagen (1990:409) om skydd för företagshemligheter	8.5
31			15 kap. 2 § fjärde stycket	
32			KOM förordning och regleras i förordning	8.5
33	1		9 kap. 1 §	
	2		9 kap. 2 §	
	3	1 st	9 kap. 3 §	
		2 st	9 kap. 2 §	
		3 st	9 kap. 3 §	
	4		9 kap. 4 §	
	5		9 kap. 5 §	
	6		9 kap. 6 §	
	7		9 kap. 7 §	
34	1–2		9 kap. 8 §	
	3		9 kap. 9 §	
	4		9 kap. 10 §	
	5		9 kap. 8 §	
35	1		10 kap. 9 §	
	2	a	10 kap. 10 §	
		b	Genomförs inte	8.8.2
		c	10 kap. 10 §	
	3		Genomförs inte	8.8.2
36	1		10 kap. 1 §	
	2		10 kap. 1 §	
	3		10 kap. 6 och 7 §§	
	4		10 kap. 2 §	
	5	a–c	10 kap. 3 §	

		d	10 kap. 4 §	
	6	a	10 kap. 1 §	
		b–c	10 kap. 5 §	
37			10 kap. 12 § och regleras i förordning	
38	1		12 kap. 1 §	
	2		12 kap. 2 §	
	3	1 st	12 kap. 3–5 §§	
		2 st	12 kap. 5 §	
		3 st	12 kap. 6 §	
	4		12 kap. 5 §	
	5		4 kap. 3 § och 15 §	
39	1		11 kap. 1 §	
	2		11 kap. 2 §	
	3		11 kap. 3 § första och andra styckena	
	4		Genomförs inte	8.9
40		1–2 st	12 kap. 7 §	
		3 st	Genomförs inte	8.10.2
41	1		12 kap. 8 §	
	2–3		12 kap. 15 §	
	4		12 kap. 9 §	
	5		12 kap. 10 §	
42	1	a–i	12 kap. 11 §	
	1	j 1 st	12 kap. 11 § första stycket	
		j 2 st	1 kap. 11 §	9.5, 9.6
		j 3 st	12 kap. 12 §	
		j 4 st	12 kap. 13 §	
	2–3		12 kap. 15 §	
	4		12 kap. 16 §	
	5		12 kap. 11 §	
	6		12 kap. 14 §	
43			12 kap. 17 §	
44			12 kap. 18 §	
45			10 kap. 8 §	
46	1–2, 4–8		Genomförs inte	8.10.3
	3		11 kap. 3 § och 12 kap. 19 §	
47	1		13 kap. 1 §	
	2		13 kap. 2 §	
48	1		6 kap. 1 §	
	2	1–2 st	6 kap. 1 §	

		3 st	6 kap. 2 §	
	3	1 st	6 kap. 3 §	
		2 st	6 kap. 4 §	
	4	1 st	6 kap. 5 §	
		2 st	6 kap. 6, 9 och 10 §§	
	5	1 st	6 kap. 7 §	
		2–3 st	6 kap. 8 §	
	6		6 kap. 11 §	
	7		6 kap. 12 §	
	8	1 st	6 kap. 13 §	
		2 st	1 kap. 11 §	7.4
49	1–2		13 kap. 3 §	
	3		13 kap. 4 §	
50	1		14 kap. 5 §	
	2		14 kap. 6 §	
51			14 kap. 9 §	
52	1–5		14 kap. 10 §	
	6	1–2 st	14 kap. 12 §	
		3 st	14 kap. 13 §	
		4 st	1 kap. 11 §	11.4.5
	7		14 kap. 9 §	
	8		14 kap. 10 §	
53		1 st	14 kap. 9 och 11 §§, 1 kap. 11 §	
		2 st	14 kap. 14 §	
54			Genomförs inte	11.7
55	1–3		16 och 17 kap.	
	4		16 kap. 4 §	
	5–6		Genomförs inte	12.3
56	1	1 st a	16 kap. 6 och 9 §§	
		1 st b	Genomförs inte	12.3
	1	2 st	16 kap. 20 §	
	2		16 kap. 4 och 21 §§, 17 kap. 1 §	
	3, 4		16 kap. 8 §	
	5		16 kap. 9 §	
	6		Genomförs inte	12.6
	7		16 kap. 6 § andra stycket	
	8		16 kap.	12.3
	9		Genomförs inte	12.3
	10	1 st	Motsvarande bestämmelser finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och i säkerhetskyddslagen (1996:627)	12.9
		2 st	Genomförs inte	12.10

		3 st	Motsvarande bestämmelser finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och i säkerhetskyddslagen (1996:627)	12.9
		4 st	Motsvarande bestämmelser finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	12.9
57			16 kap. 1 §, 10 kap. 9 §	12.2
58			16 kap. 2 §, 10 kap. 9 §	12.2
59			16 kap. 11 §	
60	1, 2		16 kap. 13 §	
	3		16 kap. 14 §	
	4		8 kap. 4 §, 16 kap. 3 § och 15 § 2	
	5		16 kap. 15 § 1	
61	1		16 kap. 13 §, 17 kap. 1 och 2 §§	
	2		17 kap.	
62			16 kap. 17 §	
63			Genomförs inte	8.14
64			KOM förordning	8.5
65–69			Genomförs inte	8.14
70			1 kap. 3 a § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster	
71			1 kap. 3 a § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling	
72			Ikraftträdandebestämmelserna	
73–75			Genomförs inte	8.14

1.1 Förslag till lag om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Lagens innehåll och tillämpningsområde samt allmänna bestämmelser

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns föreskrifter om

– lagens innehåll och tillämpningsområde samt allmänna bestämmelser (1 kap.),

– definitioner (2 kap.),

– tröskelvärden (3 kap.),

– upphandlingsförfaranden (4 kap.),

– ramavtal (5 kap.),

– elektronisk auktion (6 kap.),

– tekniska specifikationer, informationssäkerhet och försörjnings-trygghet m.m. (7 kap.),

– annonsering av upphandling (8 kap.),

– tidsfrister för att komma in med anbudsansökningar och anbud m.m. (9 kap.),

– kommunikation, information och dokumentation (10 kap.),

– uteslutning av leverantörer (11 kap.),

– kontroll av leverantörers lämplighet och val av deltagare m.m. (12 kap.),

– tilldelning av kontrakt (13 kap.),

– underentreprenad (14 kap.),

– upphandling som inte omfattas av direktivet (15 kap.),

– avtalsspärr, överprövning och skadestånd (16 kap.),

– upphandlingsskadeavgift (17 kap.), och

– tillsyn (18 kap.).

Till lagen hör följande bilagor:

– Förteckning över byggentreprenadkontrakt (bilaga 1)

– Förteckning över tjänstekontrakt (A-tjänster) (bilaga 2)

– Förteckning över tjänstekontrakt (B-tjänster) (bilaga 3)

– Definition av vissa tekniska specifikationer (bilaga 4)

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76, Celex 32009L0081).

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag gäller för upphandling på försvars- och säkerhetsområdet av

1. militär utrustning, inklusive alla tillhörande delar, komponenter och underenheter,
2. utrustning av känslig karaktär, inklusive alla tillhörande delar, komponenter och underenheter,
3. byggtreprenader, varor och tjänster som direkt hänför sig till den utrustning som avses i 1 och 2, under hela dess livslängd, eller
4. byggtreprenader och tjänster specifikt för militära ändamål eller byggtreprenader och tjänster av känslig karaktär.

Endast 15 kap. tillämpas i fråga om upphandling som

1. avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster), eller
2. avser andra kontrakt, vilkas värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen.

En upphandling som avser både A-tjänster och B-tjänster ska anses vara en upphandling av A-tjänster om värdet av A-tjänsterna överstiger värdet av B-tjänsterna. I annat fall ska upphandlingen i sin helhet anses vara en upphandling av B-tjänster.

Regeringen tillkännager i Svensk författningssamling CPV-referensnummer för byggtreprenadkontrakt samt A-tjänster och B-tjänster.

Denna lag gäller inte när artikel 36, 51, 52 eller 62 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) tillämpas.

Andra lagar om upphandling

3 § Det finns bestämmelser om offentlig upphandling i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling och om upphandling i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

Upphandling som faller inom flera tillämpningsområden

4 § Denna lag ska tillämpas om en upphandling omfattas av såväl denna lag som lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

5 § Denna lag ska inte tillämpas när en upphandling delvis omfattas av denna lag, men i övrigt varken omfattas av lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

6 § Det som sägs i 4 och 5 §§ gäller bara om tilldelning av ett enda kontrakt är berättigat av objektiva skäl.

Ett beslut att tilldela ett enda kontrakt får inte fattas för att undvika att upphandlingen omfattas av denna lag, lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster.

Upphandling enligt andra internationella regler

7 § Denna lag gäller inte upphandling som omfattas av särskilda förfaranderegler

1. i enlighet med ett internationellt avtal eller en överenskommelse mellan en eller flera av staterna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och någon eller några andra stater,
2. i enlighet med ett internationellt avtal eller en överenskommelse om stationering av militär personal och som rör en stats åtaganden, eller
3. som tillämpas av en internationell organisation som gör inköp för sitt eget bruk och inte heller kontrakt som tilldelas av en stat inom EES i enlighet med sådana särskilda förfaranderegler.

Särskilda undantag

8 § Denna lag gäller inte för kontrakt

1. för vilka tillämpningen av denna lag skulle kräva att en upphandlande myndighet eller enhet tillhandahåller information vars avslöjande strider mot rikets väsentliga säkerhetsintressen,
2. som avser underrättelseverksamhet,
3. som tilldelas inom ramen för ett samarbetsprogram som gäller forskning och utveckling mellan minst två stater inom EES avseende utvecklandet av en ny produkt och, i förekommande fall, de senare skedena av hela eller delar av produktens livslängd,
4. som, av operativa skäl, måste tilldelas en leverantör i ett område utanför EES territorium där operationen genomförs,
5. som avser förvärv av fastighet, arrenderätt, hyresrätt, bostadsrätt, tomträtt, servitutsrätt eller någon annan rättighet till fastighet,
6. som en regering tilldelas av en annan regering och som avser
 - a) tillhandahållande av militär utrustning eller utrustning av känslig karaktär,
 - b) byggtreprenader och tjänster med direkt anknytning till sådan utrustning som avses i a, eller
 - c) byggtreprenader och tjänster särskilt avsedda för militära syften eller av känslig karaktär,
7. som avser skiljemanna- eller förlikningsuppdrag,
8. som avser finansiella tjänster, utom försäkringstjänster,
9. som avser anställningar, eller
10. som avser forsknings- och utvecklingstjänster, med undantag för sådana vilkas resultat endast tillkommer en upphandlande myndighet eller enhet i den egna verksamheten och betalas av myndigheten eller enheten.

Första stycket 4 avser även civila inköp.

Med fastighet enligt första stycket 5 avses det som enligt jordabalken utgör eller tillhör en fastighet. Befintlig byggnad som tillhör någon annan än ägaren till jorden ska också anses utgöra en fastighet. Detsamma gäller sådana tillbehör till byggnaden som avses i 2 kap. 2 och 3 §§ jordabalken, om de tillhör byggnadens ägare.

Undantag för upphandling som avser krigsmateriel m.m.

9 § I fråga om upphandling som omfattas av artikel 346.1 b EUF-fördraget får regeringen i enskilda fall besluta om de undantag från bestämmelserna i denna lag som är nödvändiga med hänsyn till rikets väsentliga säkerhetsintressen.

Försvarets materielverk får besluta om sådana undantag som avses i första stycket om upphandlingen

1. avser tillägg till en upphandling där regeringen tidigare beslutat om undantag med stöd av första stycket,

2. avser varor, tjänster eller byggentreprenader inom ramen för en av Sverige träffad internationell överenskommelse om mellanstatlig samverkan i fråga om försörjning av varor, tjänster eller byggentreprenader, eller

3. har ett värde som understiger 25 000 000 kronor.

Försvarmakten och Försvarets radioanstalt får besluta om sådana undantag som avses i första stycket om upphandlingens värde understiger 5 000 000 kronor.

Allmänna bestämmelser

Principer för upphandling

10 § Upphandlande myndigheter eller enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Rätten att få delta i en upphandling

11 § En anbudssökande eller anbudsgivare, som enligt bestämmelser i det land i vilket verksamheten är etablerad har rätt att leverera den tjänst som kontraktet är avsett för, får inte uteslutas från att delta i en upphandling endast på grund av krav på att leverantören ska vara en fysisk eller en juridisk person.

När det gäller tjänste- och byggentreprenadkontrakt eller varukontrakt som också omfattar tjänster eller monterings- och installationsarbeten får juridiska personer uppmanas att i anbudet eller anbudsansökan uppge namn och yrkeskvalifikationer på de personer som ska utföra tjänsterna.

12 § Grupper av leverantörer har rätt att ansöka om att få lämna ett anbud och att lämna ett anbud. Den upphandlande myndigheten eller enheten får inte ställa upp villkor om att sådana grupper ska ha en bestämd juridisk form för att få lämna en anbudsansökan eller ett anbud. Myndigheten eller enheten får dock begära att en grupp ska ha en viss juridisk form när den blivit tilldelad kontraktet, om det krävs för att kontraktet ska kunna fullgöras på ett godtagbart sätt.

2 kap. Definitioner

Allmänna definitioner

1 § Med *anbudssökande* avses den som ansöker om att få delta i ett selektivt eller förhandlat förfarande, i en konkurrenspräglad dialog eller i ett urvalsförfarande enligt 15 kap.

2 § Med *anknutet företag* avses

1. företag över vilket en leverantör har ett bestämmande inflytande,
2. företag som kan utöva ett bestämmande inflytande över en leverantör, och
3. företag som tillsammans med en leverantör står under bestämmande inflytande av ett annat företag på grund av ägande eller finansiellt deltagande eller på grund av de regler företaget lyder under.

Ett *bestämmande inflytande* ska anses finnas om ett företag direkt eller indirekt, i förhållande till ett annat företag, innehar mer än hälften av andelarna i företaget eller kontrollerar majoriteten av röstetalet på grund av aktieägande eller motsvarande eller kan utse mer än halva antalet ledamöter i företagets styrelse eller motsvarande ledningsorgan.

3 § Med *byggentreprenadkontrakt* avses ett kontrakt som

1. avser utförande eller både projektering och utförande av arbete som är hänförligt till en verksamhet som anges i bilaga 1, eller
2. medför att ett byggnadsverk realiseras, oavsett hur kontraktet utformas, enligt krav som ställs upp av den upphandlande myndigheten eller enheten.

Med *byggnadsverk* avses det samlade resultatet av bygg- och anläggningsarbeten, om resultatet självständigt kan fullgöra en teknisk eller ekonomisk funktion.

4 § Med *civila inköp* avses ett kontrakt som inte omfattas av 1 kap. 2 § och som avser förvärv av icke-militära varor, byggentreprenader eller tjänster för logistiska ändamål.

5 § Med *CPV-nomenklaturen* avses den gemensamma terminologi vid offentlig upphandling som antagits genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2195/2002 av den 5 november 2002 om gemensam terminologi vid offentlig upphandling (CPV), senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 213/2008.

6 § Med *elektroniska medel* avses medel som överför signaler via tråd eller radiovågor, på optisk väg eller via andra elektromagnetiska överföringsmedier.

7 § Med *elektronisk auktion* avses en upprepad process med hjälp av elektroniska medel för att presentera nya lägre priser eller nya värden för vissa delar av anbudet.

8 § Med *erkända organ* avses sådana provnings- och kalibreringslaboratorier samt organ för inspektion och certifiering som uppfyller tillämpliga europeiska standarder.

9 § Med *forskning och utveckling* avses verksamhet som omfattar grundforskning, tillämpad forskning och experimentell utveckling.

10 § Med *förfrågningsunderlag* avses sådant underlag för anbud som en upphandlande myndighet eller enhet tillhandahåller en leverantör.

11 § Med *förhandlat förfarande* avses ett förfarande där den upphandlande myndigheten eller enheten inbjuder utvalda leverantörer och förhandlar om kontraktsvillkoren med en eller flera av dem.

12 § Med *inköpscentral* avses en upphandlande myndighet, en upphandlande enhet eller ett offentligt europeiskt organ som

1. ingår ramavtal om byggentreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för andra upphandlande myndigheter eller enheter, eller
2. medverkar vid en upphandling i egenskap av ombud åt flera upphandlande myndigheter eller enheter.

13 § Med *konkurrenspräglad dialog* avses ett förfarande som varje leverantör kan begära att få delta i och där den upphandlande myndigheten eller enheten för en dialog med de anbudssökande som har bjudits in att delta i detta förfarande.

14 § Med *kontrakt* avses ett skriftligt avtal med ekonomiska villkor som

1. sluts mellan en eller flera upphandlande myndigheter eller enheter och en eller flera leverantörer,
2. avser utförande av byggentreprenad, leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster, och
3. undertecknas av parterna eller signeras av dem med en elektronisk signatur.

15 § Med *kris* avses varje situation när en händelse med skadliga konsekvenser inträffar som tydligt går utöver omfattningen av en allvarlig händelse under vanliga omständigheter och som

1. i hög grad hotar eller inskränker människors liv och hälsa,
2. i hög grad påverkar egendomsvärden, eller
3. kräver åtgärder för att tillhandahålla befolkningen livsförnödenheter.

En kris ska även anses ha uppstått om det finns en överhängande risk för att en sådan allvarlig situation kommer att inträffa.

16 § Med *leverantör* avses den som på marknaden tillhandahåller varor eller tjänster eller utför byggentreprenader.

Med leverantör avses också en grupp av leverantörer.

17 § Med *livslängd* avses samtliga skeden som en vara genomgår från forskning och utveckling till bortskaffande.

18 § Med *militär utrustning* avses utrustning som är särskilt utformad eller anpassad för militära syften och som är avsedd att användas som vapen, ammunition eller krigsmateriel.

19 § Med *offentligt styrda organ* avses sådana bolag, föreningar, delägarförvaltningar, särskilt bildade samfällighetsföreningar och stiftelser som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär, och

1. som till största delen är finansierade av staten, en kommun, ett landsting eller en upphandlande myndighet,

2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, ett landsting eller en upphandlande myndighet, eller

3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, ett landsting eller en upphandlande myndighet.

20 § Med *ramavtal* avses, om inte annat följer av andra stycket, ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter eller enheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod.

Med ramavtal i 14 kap. avses ett avtal som ingås mellan en eller flera utvalda anbudsgivare och en eller flera underleverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av underleverantörskontrakt under en given tidsperiod.

21 § Med *selektivt förfarande* avses ett förfarande där alla leverantörer kan ansöka om att få delta men endast anbudssökande som inbjuds av den upphandlande myndigheten eller enheten att delta får lämna anbud.

22 § Med *säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter* avses information och material oavsett form, karaktär eller överföringsteknik som omfattas av krav på en viss säkerhetsnivå eller en viss skyddsnivå samt som med hänsyn till rikets säkerhet och lagar och andra författningar måste skyddas mot intrång, förstörelse, avlägsnande, spridning, förlust eller åtkomst av någon obehörig person, eller någon annan typ av risk.

23 § Med *tjänstekontrakt* avses ett kontrakt som gäller utförande av tjänster och som inte utgör ett byggentreprenadkontrakt enligt 3 § eller ett varukontrakt enligt 30 §.

Ett kontrakt som avser både varor och tjänster ska behandlas som ett tjänstekontrakt, om värdet av tjänsterna är högre än värdet av varorna.

Ett kontrakt som avser tjänster och omfattar verksamhet som anges i bilaga 1, men som är underordnad kontraktets ändamål i övrigt, ska behandlas som ett tjänstekontrakt.

24 § Med *underleverantörskontrakt* avses ett skriftligt kontrakt med ekonomiska villkor som sluts mellan en anbudsgivare som valts ut för ett kontrakt och en eller flera leverantörer och som avser utförande av byggentreprenad, leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster enligt kontraktet.

25 § Med *upphandlande enhet* avses dels upphandlande myndigheter enligt 26 § som bedriver sådan verksamhet som avses i 1 kap. 4–10 §§ lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, dels sådana företag som

1. en upphandlande myndighet kan utöva ett bestämmande inflytande över på det sätt som anges i andra stycket, eller

2. bedriver verksamhet som omfattas av 1 kap. 4–10 §§ lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster med stöd av en särskild rättighet eller ensamrätt enligt tredje stycket.

Ett *bestämmande inflytande* ska anses finnas om en upphandlande myndighet, direkt eller indirekt, i förhållande till ett företag innehar mer än hälften av andelarna i företaget eller kontrollerar majoriteten av röstetalet på grund av aktieäggande eller motsvarande eller kan utse mer än halva antalet ledamöter i företagets styrelse eller motsvarande ledningsorgan.

Med *särskild rättighet* eller *ensamrätt* avses en rättighet eller ensamrätt som

1. beviljats enligt lag eller annan författning,

2. begränsar rätten att utöva en sådan verksamhet som avses i 1 kap. 4–10 §§ lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster till ett eller flera företag, och

3. väsentligt påverkar andra företags möjligheter att bedriva samma typ av verksamhet.

26 § Med *upphandlande myndighet* avses statliga och kommunala myndigheter.

Vid tillämpning av denna lag ska med myndighet jämföras

1. beslutande församlingar i kommuner och landsting, och

2. offentligt styrda organ som avses i 19 §, samt

3. sammanslutningar av en eller flera myndigheter enligt första stycket eller församlingar enligt 1 eller sammanslutningar av ett eller flera organ enligt 2.

27 § Med *upphandlarprofil* avses en sammanställning av uppgifter som är tillgängliga på Internet och som innehåller information om den upphandlande myndigheten eller enheten och dess upphandlingar.

28 § Med *upphandling* avses de åtgärder som vidtas av en upphandlande myndighet eller enhet i syfte att tilldela ett kontrakt eller att ingå ett ramavtal avseende varor, tjänster eller byggentreprenader.

29 § Med *utrustning av känslig karaktär*, *byggentreprenad av känslig karaktär* och *tjänster av känslig karaktär* avses utrustning, byggentreprenad och tjänster som har ett säkerhetssyfte och som inbegriper, kräver eller innehåller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

30 § Med *varukontrakt* avses ett kontrakt som gäller köp, leasing, hyra eller hyrköp av varor under förutsättning att kontraktet inte ska anses utgöra ett byggentreprenadkontrakt enligt 3 § eller ett tjänstekontrakt enligt 23 § andra stycket.

Ett kontrakt ska behandlas som ett varukontrakt även om det omfattar monterings- och installationsarbeten avseende varorna, om värdet av arbetena är mindre än värdet av varorna. Prop. 2010/11:150 Bilaga 7

Definitioner som gäller endast 15 kap.

31 § Med *direktupphandling* avses en upphandling utan krav på anbud i viss form.

32 § Med *förenklat förfarande* avses ett förfarande där alla leverantörer har rätt att delta, deltagande leverantörer ska lämna anbud och den upphandlande myndigheten eller enheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare.

33 § Med *urvalsförfarande* avses ett förfarande där alla leverantörer har rätt att ansöka om att få lämna anbud, den upphandlande myndigheten eller enheten inbjuder vissa leverantörer att lämna anbud och den upphandlande myndigheten eller enheten får förhandla med en eller flera anbudsgivare.

3 kap. Tröskelvärden

Tröskelvärdenas storlek

1 § Denna lag ska tillämpas på kontrakt vilkas värde beräknas uppgå till minst de belopp (tröskelvärden) som Europeiska kommissionen vid varje tid har beslutat eller lämnat meddelande om, om kontraktet avser

1. varu- eller tjänstekontrakt, eller
2. byggtreprenadkontrakt.

Regeringen tillkännager i Svensk författningssamling tröskelvärdena i euro och svenska kronor.

Värdet av kontraktet ska beräknas exklusive mervärdesskatt.

Beräkning av värdet av ett kontrakt

2 § Värdet av kontrakt som avses i 1 § ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats. Vidare ska de premier och ersättningar som den upphandlande myndigheten eller enheten planerar att betala till anbudssökande eller anbudsgivare räknas in i värdet.

3 § Beräkningen av värdet av ett kontrakt ska avse värdet vid den tidpunkt då en annons om upphandlingen enligt 8 kap. 1 § skickas ut eller, om en sådan annons inte krävs, vid den tidpunkt då den upphandlande myndigheten eller enheten bjuder in leverantörer till anbudsgivning.

Förbud i vissa fall mot att dela upp en upphandling

4 § En byggtreprenad eller en planerad anskaffning av en viss mängd varor eller tjänster får inte delas upp i avsikt att kringgå bestämmelserna om upphandling över tröskelvärdena i denna lag.

5 § Värdet av ett kontrakt som avser både varor och tjänster ska omfatta det totala värdet av kontraktet. I det totala värdet ska även värdet av monterings- och installationsarbeten räknas in.

Upphandling av delkontrakt

6 § Om en planerad byggtreprenad eller anskaffning av tjänster respektive anskaffning av likartade varor kan innebära att flera kontrakt upphandlas samtidigt i form av delkontrakt, ska det sammanlagda värdet av delkontrakten beaktas vid tillämpningen av 1 §. Om tröskelvärdet då överskrids, ska varje enskild upphandling av delkontrakt göras enligt bestämmelserna om upphandling över tröskelvärdena i denna lag.

Första stycket andra meningen behöver inte tillämpas för ett delkontrakt vars värde understiger 80 000 euro när det gäller tjänster eller varor och 1 000 000 euro när det gäller byggtreprenader.

Andra stycket gäller bara om det sammanlagda värdet av sådana delkontrakt inte överstiger 20 procent av det sammanlagda värdet av alla delkontrakten.

Vid upphandling av sådana delkontrakt som undantas med stöd av denna paragraf ska 15 kap. tillämpas.

Byggtreprenadkontrakt

7 § Vid beräkningen av värdet av ett byggtreprenadkontrakt ska kostnaden för entreprenaden och värdet av varor och tjänster som den upphandlande myndigheten eller enheten tillhandahåller entreprenören för att entreprenaden ska kunna fullgöras räknas in.

Värdet av varor och tjänster som inte krävs för att entreprenaden ska kunna fullgöras får inte ingå i beräkningen av värdet, om det skulle medföra att lagens regler om upphandling över tröskelvärdena inte blir tillämpliga på upphandlingen av dessa varor och tjänster.

Varukontrakt som löper på viss tid eller på obestämd tid

8 § Värdet av ett kontrakt som är avsett att gälla leasing, hyra eller hyrköp av varor och som löper på en bestämd tid om högst tolv månader ska beräknas till den totala kostnaden för kontraktet under löptiden.

För varukontrakt som avser längre löptid ska värdet beräknas till den totala kostnaden inklusive varans uppskattade restvärde.

För varukontrakt som löper på bestämd tid eller vilkas löptid inte kan bestämmas ska värdet beräknas till månadskostnaden multiplicerad med talet 48.

9 § Värdet av ett varu- eller tjänstekontrakt som regelbundet återkommer eller som ska förnyas inom viss tid, ska beräknas med ledning av

1. det verkliga totala värdet av en följd av liknande kontrakt som upphandlats under den föregående tolv månadersperioden eller under det föregående räkenskapsåret, om möjligt justerat med hänsyn till förutsebara ändringar i kvantitet eller värde under den tolv månadersperiod som följer efter det första kontraktet, eller

2. det uppskattade totala värdet av en följd av kontrakt som kommer att upphandlas under den tolv månadersperiod som följer på den första leveransen eller, om räkenskapsåret är längre än tolv månader, under räkenskapsåret.

Valet av beräkningsmetod får inte göras i avsikt att kringgå bestämmelserna om upphandling över tröskelvärdena i denna lag.

Vissa tjänstekontrakt

10 § Värdet av ett tjänstekontrakt ska beräknas med utgångspunkt i

1. när det gäller försäkringstjänster: den premie som ska betalas och andra former av ersättning,

2. när det gäller kontrakt som avser projektering: arvoden eller den provision som ska betalas och andra former av ersättning.

11 § Om ett tjänstekontrakt upphandlas utan att något totalpris anges, ska värdet av kontraktet vara det uppskattade totala värdet av tjänsterna under kontraktets löptid, om denna är högst 48 månader, och av månadsvärdet multiplicerat med talet 48, om löptiden är längre eller om kontraktet löper på obestämd tid.

Ramavtal

12 § Värdet av ett ramavtal ska beräknas till det högsta sammanlagda värdet av samtliga kontrakt som planeras under ramavtalets löptid.

4 kap. Upphandlingsförfaranden

Selektivt och förhandlat förfarande samt konkurrenspräglad dialog

1 § Vid upphandling får selektivt förfarande eller förhandlat förfarande med föregående annonsering enligt 2 och 3 §§ användas.

Förhandlat förfarande utan föregående annonsering får dock användas under de förutsättningar och på det sätt som anges i 4–8 §§.

Konkurrenspräglad dialog får användas under de förutsättningar och på det sätt som anges i 9–20 §§.

Förhandlat förfarande med föregående annonsering

2 § Vid förhandlat förfarande med föregående annonsering ska en upphandlande myndighet eller enhet förhandla med anbudsgivarna om de an-

bud som de har lämnat, för att anpassa anbudet till de krav som myndigheten eller enheten har angett i annonsen om upphandling, i förfrågningsunderlaget och i de kompletterande handlingarna samt för att få fram det bästa anbudet enligt 13 kap. 1 §.

3 § En upphandlande myndighet eller enhet får i annonsen eller i förfrågningsunderlaget ange att förhandlat förfarande med föregående annonsering ska äga rum i successiva steg för att minska det antal anbud som förhandlingen ska omfatta. Därvid ska de tilldelningskriterier tillämpas som anges i annonsen om upphandlingen eller i förfrågningsunderlaget. Det slutliga antalet anbud ska alltid vara så stort att effektiv konkurrens uppnås, under förutsättning att det finns ett tillräckligt antal lämpliga anbudssökande eller anbudsgivare.

Förhandlat förfarande utan föregående annonsering

4 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering vid tilldelning av kontrakt som avser byggentreprenader, varor och tjänster om

1. det vid ett selektivt förfarande, ett förhandlat förfarande med föregående annonsering eller en konkurrenspräglad dialog inte lämnats några anbudsansökningar eller inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud och de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändrats väsentligt,

2. det som ska upphandlas av tekniska skäl eller på grund av ensamrätt kan fullgöras av endast en viss leverantör,

3. det är absolut nödvändigt att tilldela kontraktet, men synnerlig brådskan, orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten eller enheten gör det omöjligt att hålla tidsfristerna vid selektivt eller förhandlat förfarande med föregående annonsering,

4. de anbud som har lämnats vid ett selektivt förfarande, ett förhandlat förfarande med föregående annonsering eller en konkurrenspräglad dialog är ogiltiga eller inte kan godtas med hänsyn till

a) 1 kap. 10 § andra stycket om att juridiska personer i vissa fall ska uppge namn och yrkeskvalifikationer på personer som ska utföra en tjänst som omfattas av upphandlingen,

b) 7 kap. 9 § andra och fjärde styckena om att otillåtna alternativa anbud inte får beaktas respektive att endast alternativa anbud som uppfyller ställda minimikrav får beaktas,

c) 7 kap. 11 § andra stycket om att anbudsgivare ska bekräfta att hänsyn tagits till bestämmelserna om arbetarskydd och arbetsvillkor vid utformning av anbudet,

d) 7 kap. 15 § om informationssäkerhet,

e) 7 kap. 17 § om försörjningstrygghet,

f) 10 kap. 8 § andra stycket om att en leverantör ska förtydliga och komplettera handlingar som har getts in,

g) 11 kap. om uteslutning av leverantörer,

h) 12 kap. om kontroll av leverantörers lämplighet och val av deltagare m.m.,

i) 13 kap. om tilldelning av kontrakt, eller

j) 14 kap. om underentreprenad, eller

5. det till följd av en kris är omöjligt att hålla tidsfristerna vid ett selektivt förfarande eller ett förhandlat förfarande med föregående annonsering.

Om Europeiska kommissionen begär det, ska den upphandlande myndigheten eller enheten i en rapport till kommissionen redovisa sådana ärenden där första stycket 1 har tillämpats av myndigheten eller enheten.

Första stycket 4 gäller bara om villkoren för kontraktet i förhållande till den tidigare upphandlingen inte ändras väsentligt.

I det förhandlade förfarandet enligt första stycket 4 ska den upphandlande myndigheten eller enheten bjuda in endast anbudsgivare som uppfyller kraven i 11 och 12 kap. och som vid ett föregående selektivt förfarande, ett föregående förhandlat förfarande med föregående annonsering eller en föregående konkurrenspräglad dialog har lämnat anbud som uppfyller de formella kraven vid upphandlingen. I förfarandet får inte andra än sådana anbudsgivare delta.

5 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering för tilldelning av varu- och tjänstekontrakt om det gäller

1. andra forsknings- och utvecklingstjänster än dem som avses i 1 kap. 8 §,

2. varor som framställs endast för forsknings- och utvecklingsändamål, och kontraktet inte syftar till vinst eller till att täcka forsknings- och utvecklingskostnader och under förutsättning att det inte försämrar möjligheten till konkurrens vid en senare kontraktstilldelning som i första hand har ett sådant syfte.

6 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering för tilldelning av varukontrakt om

1. det gäller kompletterande leveranser av varor från den ursprungliga leverantören om

a) varorna är avsedda som antingen delvis utbyte av eller tillägg till tidigare leveranser, och

b) ett byte av leverantör skulle medföra att den upphandlande myndigheten eller enheten tvingades anskaffa varor som skulle vara tekniskt oförenliga med de först anskaffade eller leda till oproportionerliga tekniska svårigheter avseende drift och underhåll,

2. det gäller varor som noteras och omsätts på en råvarumarknad, eller

3. det är möjligt att anskaffa varor på särskilt förmånliga villkor genom att köpa i samband med att en leverantör upphört med sin verksamhet eller trätt i likvidation eller försatts i konkurs eller är föremål för motsvarande förfarande.

Ett varukontrakt enligt första stycket 1 får gälla under längre tid än fem år endast om det är motiverat av den levererade varans, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

7 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering om

1. det gäller kompletterande byggentreprenader eller tjänster som inte ingår i det ursprungliga projektet eller det ursprungliga kontraktet, om kompletteringarna på grund av oförutsedda omständigheter krävs för att kontraktet ska kunna fullgöras, och under förutsättning att de ska utföras av den ursprungliga leverantören, och om

a) de inte utan stora tekniska eller ekonomiska olägenheter för den upphandlande myndigheten eller enheten kan skiljas från det ursprungliga kontraktet, eller

b) de, även om de kan avskiljas, är absolut nödvändiga för att kontraktet ska kunna fullföljas, eller

2. det gäller en ny byggentreprenad eller tjänst som är en upprepning av tidigare byggentreprenader eller tjänster under förutsättning

a) att de nya arbetena ingår i ett projekt som tidigare varit föremål för ett selektivt förfarande, förhandlat förfarande med föregående annonsering eller konkurrenspräglad dialog,

b) att arbetena tilldelas samma leverantör,

c) att det nya kontraktet är i överensstämmelse med det ursprungliga projektet,

d) att värdet av det nya kontraktet ingått i beräkningen av värdet av det ursprungliga projektet enligt bestämmelserna i 3 kap., och

e) att det i samband med den ursprungliga upphandlingen annonserats att det nu avsedda förfarandet kunde komma att användas.

Det sammanlagda värdet av kontrakt som avses i första stycket 1 får inte överstiga hälften av det ursprungliga kontraktets värde.

Det förfarande som avses i första stycket 2 får tillämpas under högst fem år efter det att det ursprungliga kontraktet slöts, utom när det är motiverat av den levererade varans, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

8 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering när det gäller kontrakt som tillhandahåller luft- och sjöfartstransporter för EES-staternas väpnade styrkor eller polis som skickats eller kommer att skickas utomlands när det är omöjligt att hålla tidsfrister vid selektivt förfarande eller förhandlat förfarande med föregående annonsering med anledning av giltighetstiden för anbudet.

Konkurrenspräglad dialog

Förutsättningar

9 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda sig av konkurrenspräglad dialog vid tilldelning av ett särskilt komplicerat kontrakt och då selektivt förfarande eller förhandlat förfarande med föregående annonsering inte medger tilldelning av kontraktet.

10 § Ett kontrakt anses som särskilt komplicerat om det inte rimligen kan krävas av en upphandlande myndighet eller enhet att den ska kunna

1. definiera de prestanda- eller funktionskrav enligt 7 kap. 3 § som kan tillgodose myndighetens eller enhetens behov eller med vilka dess mål kan uppnås, eller

2. ange den rättsliga eller finansiella utformningen av ett projekt.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

Annonsering

11 § Om en upphandlande myndighet eller enhet avser att använda sig av en konkurrenspräglad dialog, ska den i en annons ange detta. I annonsen eller i ett beskrivande dokument ska myndigheten eller enheten ange sina behov och krav.

Inledande av dialog

12 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska inleda en dialog med de anbudssökande som har valts ut med tillämpning av 11 och 12 kap.

Dialogens syfte ska vara att identifiera och bestämma hur den upphandlande myndighetens eller enhetens behov bäst kan tillgodoses. Under dialogen får myndigheten eller enheten diskutera alla aspekter av kontraktet med de utvalda anbudssökandena, för att nå fram till en eller flera lösningar som kan tillgodose myndighetens behov och utgöra grunden för de anbud som de utvalda anbudssökandena bjuds in att lämna.

Genomförande av dialogen

13 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får bestämma att dialogen ska genomföras i successiva steg för att begränsa antalet lösningar som ska diskuteras under dialogen. I så fall ska det anges i annonsen eller i det beskrivande dokumentet. Begränsningen ska ske enligt de tilldelningskriterier som anges i annonsen eller i det beskrivande dokumentet. Det slutliga antalet lösningar ska alltid vara så stort att effektiv konkurrens uppnås, under förutsättning att det finns ett tillräckligt antal lösningar.

14 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska fortsätta dialogen fram till dess att myndigheten eller enheten har funnit den eller de lösningar som tillgodoser myndighetens eller enhetens behov. Dialogen ska därefter förklaras avslutad och de deltagande anbudssökandena ska snarast möjligt skriftligen underrättas om detta.

Uppmaning att lämna slutgiltiga anbud

15 § När en underrättelse har lämnats enligt 14 § ska den upphandlande myndigheten eller enheten uppmana de deltagande anbudssökandena att lämna sina slutgiltiga anbud på grundval av den eller de lösningar som har lagts fram och preciserats under dialogen. Anbudena ska innehålla alla de faktorer och villkor som är nödvändiga för projektets genomförande.

Klarläggande och precisering av anbud

16 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får uppmana en deltagande anbudsgivare att klarlägga och precisera sitt anbud.

Sådana åtgärder eller kompletterande upplysningar får dock inte leda till att grundläggande delar av anbudet eller inbjudan att lämna anbud ändras så att det snedvrider konkurrensen eller leder till diskriminering.

Värdering av anbud

17 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska värdera anbudena på grundval av tilldelningskriterierna. Tilldelningskriterierna ska anges i annonsen eller i det beskrivande dokumentet.

18 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska anta det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga.

Precisering av anbud eller bekräftande av åtaganden

19 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får uppmana den anbudsgivare vars anbud har identifierats som det ekonomiskt mest fördelaktiga att precisera vissa aspekter i anbudet eller att bekräfta åtaganden som anges där.

En sådan precisering eller ett sådant bekräftande får dock inte leda till

1. att väsentliga delar av anbudet eller inbjudan ändras,
2. att konkurrensen snedvrids, eller
3. diskriminering.

Priser eller betalning till deltagare

20 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får bestämma att priser eller betalning ska ges till deltagarna i dialogen.

Inköpscentraler

21 § En upphandlande myndighet eller enhet får anskaffa bygg-entreprenader, varor och tjänster med hjälp av en inköpscentral.

När en inköpscentral som avses i 2 kap. 12 § 1 inte är en upphandlande myndighet eller enhet, ska den upphandlande myndigheten eller enheten anses ha följt denna lag om

1. de bestämmelser som har tillämpats av inköpscentralen vid kontraktstilldelningen överensstämmer med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för bygg-entreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG², och

² EUT L 216, 20.8.2009, s. 76 (Celex 32009L0081).

2. de kontrakt som tilldelats kan omfattas av effektiva åtgärder motsvarande dem som finns i avdelning IV i direktivet.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

5 kap. Ramavtal

Tillämpliga bestämmelser

1 § En upphandlande myndighet eller enhet får ingå ramavtal med tillämpning av bestämmelserna om upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster i denna lag.

Tilldelning av kontrakt

2 § Kontrakt som grundar sig på ett ramavtal ska tilldelas enligt 4, 6 eller 7 §. Ett sådant kontrakt får slutas endast mellan en upphandlande myndighet eller enhet och en leverantör som är part i ramavtalet.

Vid tilldelning av kontrakt som grundar sig på ett ramavtal får parterna inte väsentligt avvika från villkoren i ramavtalet.

Ramavtalets löptid

3 § Ett ramavtal får löpa under längre tid än sju år endast om det är motiverat av den levererade varans, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

Ramavtal med en enda leverantör

4 § Om ett ramavtal ingåtts med en enda leverantör, ska villkoren i ett kontrakt som grundar sig på ramavtalet överensstämma med villkoren i ramavtalet.

Vid tilldelningen av sådana kontrakt får den upphandlande myndigheten eller enheten skriftligen samråda med den leverantör som är part i ramavtalet och vid behov uppmana leverantören att komplettera sitt anbud.

Ramavtal med flera leverantörer

5 § Om ett ramavtal ingås med flera leverantörer, i enlighet med 6 eller 7 §, ska dessa vara minst tre, om det finns ett tillräckligt antal leverantörer som uppfyller urvalskriterierna och ett tillräckligt antal godtagbara anbud som uppfyller de tilldelningskriterier enligt 13 kap. 1 § andra stycket som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

6 § Om ramavtal ingåtts med flera leverantörer enligt 5 §, får tilldelning av kontrakt som grundar sig på ramavtalet ske genom tillämpning av villkoren i ramavtalet utan förnyad inbjudan att lämna anbud.

Kontrakt ska tilldelas den leverantör som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de villkor som angetts i ramavtalet.

7 § Om ramavtal ingåtts med flera leverantörer enligt 5 § och om inte alla villkor är angivna i ramavtalet, ska parterna bjudas in att på nytt lämna anbud i enlighet med de villkor som anges i ramavtalet. Dessa villkor får om det är nödvändigt preciseras och vid behov kompletteras med andra villkor som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

Vid tillämpning av första stycket ska

1. den upphandlande myndigheten eller enheten för varje kontrakt som ska tilldelas skriftligen samråda med de leverantörer som kan genomföra kontraktet,

2. den upphandlande myndigheten eller enheten ange en tidsfrist som är tillräcklig för att lämna in anbud för varje särskilt kontrakt, med hänsyn tagen till upphandlingens art och omfattning,

3. anbuden lämnas skriftligen och den upphandlande myndigheten eller enheten inte ta del av innehållet i dem innan den angivna svarstiden har löpt ut, och

4. den upphandlande myndigheten eller enheten tilldela varje enskilt kontrakt till den anbudsgivare som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

6 kap. Elektronisk auktion

Tillämpningsområde

1 § En upphandlande myndighet eller enhet får, om förfrågningsunderlaget kan fastställas med tillräcklig grad av exakthet, genomföra en elektronisk auktion vid

1. selektivt förfarande,
2. förhandlat förfarande med föregående annonsering,
3. förnyad konkurrensutsättning inom ett ramavtal enligt 5 kap. 7 §,
4. förenklat förfarande, och
5. urvalsförfarande.

2 § Den elektroniska auktionen ska möjliggöra en rangordning på grund av automatiska utvärderingsmetoder och ska grundas på

1. priser, när kontraktet ska tilldelas den leverantör som erbjudit det lägsta priset, eller

2. priser eller nya värden på de delar av anbuden som angetts i förfrågningsunderlaget, när kontraktet ska tilldelas den leverantör som har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

3 § Om elektronisk auktion kommer att användas, ska den upphandlande myndigheten eller enheten ange det i annonsen om upphandling.

Förfrågningsunderlag

4 § Av förfrågningsunderlaget ska bl.a. framgå

1. de delar av anbuden, vars värden kan kvantifieras och uttryckas i siffror eller procenttal, som kommer att vara föremål för den elektroniska auktionen,

2. de eventuella gränserna för de värden som kan presenteras, baserade på en bedömning av specifikationerna för föremålet för upphandlingen,

3. vilka uppgifter som kommer att göras tillgängliga för anbudsgivarna under den elektroniska auktionen och när detta kommer att ske,

4. relevanta uppgifter om genomförandet av den elektroniska auktionen,

5. på vilka villkor anbudsgivarna kan lämna anbud, däribland de minsta skillnader mellan anbud som kan ha bestämts, och

6. relevanta uppgifter om den elektroniska utrustning som används och om anslutningen till denna utrustning.

Första utvärdering av anbud

5 § Innan en upphandlande myndighet eller enhet inleder en elektronisk auktion ska myndigheten eller enheten genomföra en första fullständig utvärdering av anbud i enlighet med tilldelningskriterierna och den fastställda viktningen för dessa.

Inbjudan att lämna nya priser eller värden m.m.

6 § Alla anbudsgivare som har lämnat godtagbara anbud ska bjudas in med elektroniska medel att lämna nya priser eller värden.

En inbjudan ska innehålla alla relevanta upplysningar för individuell anslutning till den elektroniska utrustning som används och uppgift om vid vilken tidpunkt den elektroniska auktionen kommer att inledas, genomföras och avslutas.

7 § Vid tilldelning av kontrakt på grundval av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska inbjudan åtföljas av resultatet av en fullständig bedömning av den berörda anbudsgivarens anbud som gjorts i enlighet med viktningen av tilldelningskriterierna.

8 § I inbjudan ska anges den matematiska formel som används för att vid den elektroniska auktionen automatiskt bestämma rangordningen med hänsyn till de nya priser och nya värden som lämnas under auktionen.

Den matematiska formeln ska innefatta den i annonsen eller i förfrågningsunderlaget angivna viktningen av alla de kriterier som fastställts för att bestämma vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Om kriterieviktningen angetts som intervall ska dessa i förväg fastställas till ett bestämt värde.

Om alternativa anbud är tillåtna ska separata formler ges för varje anbud.

9 § Den elektroniska auktionen får inte inledas tidigare än två arbetsdagar efter den dag då inbjudan har skickats ut.

10 § Den elektroniska auktionen får genomföras i flera på varandra följande etapper.

Upplysningar till anbudsgivarna

11 § Under varje etapp i en elektronisk auktion ska den upphandlande myndigheten eller enheten omedelbart meddela varje anbudsgivare tillräckliga upplysningar för att de ska ha kännedom om sin plats i rangordningen.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får också lämna andra upplysningar om priser eller värden, under förutsättning att detta har angetts i förfrågningsunderlaget.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får lämna upplysningar om antalet deltagare i den elektroniska auktionen.

Avslutande av en elektronisk auktion

12 § En elektronisk auktion ska avslutas av den upphandlande myndigheten eller enheten

1. vid den tidpunkt då auktionen enligt inbjudan att delta i auktionen ska avslutas,

2. när det inte längre lämnas några nya priser eller nya värden som motsvarar angivna krav på minsta skillnader, eller

3. då det antal auktionsetapper som fastställts i inbjudan att delta i auktionen har genomförts.

I det fall som avses i första stycket 2 ska den upphandlande myndigheten eller enheten i inbjudan att delta i auktionen ange hur långt efter det att den har tagit emot det sista budet som den kommer att avsluta auktionen.

I det fall som avses i första stycket 3 ska tidsplanen för varje etapp i auktionen anges i inbjudan att delta i auktionen.

13 § När den elektroniska auktionen har avslutats, ska den upphandlande myndigheten eller enheten tilldela kontraktet på grundval av resultatet av den elektroniska auktionen.

7 kap. Tekniska specifikationer, informationssäkerhet och försörjningstrygghet m.m.

Tekniska specifikationer

1 § Tekniska specifikationer ska ingå i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterade handlingarna. Specifikationerna ska vara utformade på något av de sätt som anges i 2 och 3 §§.

Tekniska specifikationer som hänvisar till en standard

2 § De tekniska specifikationerna ska, om inte 3 § tillämpas, vara utformade med hänvisning till de tekniska specifikationer som definieras i bilaga 4, och i turordning hänvisa till

1. svensk civil standard som överensstämmer med europeisk standard,
2. europeiskt tekniskt godkännande,

3. gemensam civil teknisk specifikation,
4. svensk civil standard som överensstämmer med internationell standard,
5. annan internationell civil standard,
6. annat tekniskt referenssystem som utarbetats av europeiska standardiseringsorgan,
7. annan svensk civil standard, svenskt tekniskt godkännande eller svensk teknisk specifikation om projektering, beräkning och utförande av byggentreprenader samt materialanvändning,
8. civil teknisk specifikation som har sitt ursprung i industrin och som i stor utsträckning accepteras av industrin, eller
9. svensk standard på försvarsområdet såsom den definieras i punkt 3 i bilaga 4 och liknande specifikation för försvarsmaterial.

Varje hänvisning som avses i första stycket ska följas av orden "eller likvärdigt".

Första stycket gäller inte, om det i någon annan författning finns avvikande bestämmelser eller om det finns avvikande tekniska krav i internationella standardiseringsavtal.

Tekniska specifikationer i form av prestanda- eller funktionskrav

3 § En upphandlande myndighet eller enhet får ange de tekniska specifikationerna som prestanda- eller funktionskrav. I dessa krav får miljöegenskaper ingå. Kraven ska vara så utformade att föremålet för upphandlingen klart framgår.

En upphandlande myndighet eller enhet får hänvisa till de tekniska specifikationerna enligt 2 § som ett sätt för leverantören att visa att de uppställda prestanda- eller funktionskraven enligt första stycket är uppfyllda.

En upphandlande myndighet eller enhet får ange de tekniska specifikationerna genom hänvisning till specifikationerna enligt 2 § i fråga om vissa egenskaper och till prestanda- eller funktionskraven enligt första stycket i fråga om andra egenskaper.

Uppgifter om ursprung, tillverkning m.m.

4 § De tekniska specifikationerna får inte innehålla uppgifter om ursprung, tillverkning eller särskilt framställningssätt eller hänvisningar till varumärke, patent, typ, ursprung eller tillverkning, om detta leder till att vissa företag gynnas eller missgynnas.

Sådana uppgifter och hänvisningar får dock förekomma i specifikationerna, om det annars inte är möjligt att beskriva föremålet för upphandlingen tillräckligt preciserat och begripligt. En sådan uppgift eller hänvisning ska följas av orden "eller likvärdigt".

Likvärdiga lösningar

5 § Om en upphandlande myndighet eller enhet väljer att hänvisa till tekniska specifikationer enligt 2 §, får den inte förkasta ett anbud enbart på grund av att varorna eller tjänsterna inte stämmer överens med speci-

fikationer som den har hänvisat till, om anbudsgivaren i sitt anbud kan visa att de föreslagna lösningarna på ett likvärdigt sätt uppfyller kraven enligt de tekniska specifikationerna.

6 § Om en upphandlande myndighet eller enhet väljer att i enlighet med 3 § ange prestanda- eller funktionskrav, får den inte på grund av dessa krav förkasta ett anbud, om anbudsgivaren kan visa att anbudet överensstämmer med

1. en nationell standard som överensstämmer med en europeisk standard,
2. ett europeiskt tekniskt godkännande,
3. en gemensam teknisk specifikation,
4. en internationell standard, eller
5. ett tekniskt referenssystem som har utarbetats av ett europeiskt standardiseringsorgan.

Första stycket gäller under förutsättning att standardenliga byggtreprenader, varor eller tjänster uppfyller de prestanda- eller funktionskrav som den upphandlande myndigheten eller enheten har ställt upp.

Miljömärken

7 § Om en upphandlande myndighet eller enhet anger miljöegenskaper i form av prestanda- eller funktionskrav enligt 3 §, får den använda detaljerade specifikationer, eller vid behov delar av dessa, som fastställts för miljömärken, om

1. specifikationerna är lämpliga för att definiera egenskaperna hos de varor eller tjänster som ska upphandlas,
2. kraven för märket har utarbetats på grundval av vetenskapliga rön, och
3. märkena är tillgängliga för alla berörda parter.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får ange att varor eller tjänster som är försedda med ett sådant miljömärke ska antas motsvara de tekniska specifikationer som angetts i förfrågningsunderlaget, men ska godta även annat lämpligt bevis för att så är fallet.

Erkända organ

8 § Upphandlande myndigheter eller enheter ska godta intyg från organ som är erkända i ett EES-land.

Anbud med alternativa utföranden

9 § Ska en upphandlande myndighet eller enhet anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, får den tillåta anbudsgivare att lämna anbud med alternativa utföranden.

En upphandlande myndighet eller enhet ska i annonsen om upphandlingen ange om den godkänner anbud med alternativa utföranden. Om detta inte anges, är anbud med alternativa utföranden inte tillåtna.

En upphandlande myndighet eller enhet som tillåter anbud med alternativa utföranden ska i kravspecifikationer ange vilka minimikrav som

gäller för sådana anbud och de särskilda villkor som gäller för hur de ska presenteras.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

Endast sådana anbud som uppfyller minimikraven får beaktas vid upphandlingen.

10 § Vid tilldelning av varu- eller tjänstekontrakt får en upphandlande myndighet eller enhet som har tillåtit anbud med alternativa utföranden enligt 9 § inte förkasta ett sådant anbud enbart på grund av att det, om det antas, skulle bli ett tjänstekontrakt i stället för ett varukontrakt eller ett varukontrakt i stället för ett tjänstekontrakt.

Information om beskattning, miljöskydd, arbetarskydd och arbetsvillkor

11 § En upphandlande myndighet eller enhet får i förfrågningsunderlaget upplysa om vilka organ som kan lämna en anbudssökande eller anbudsgivare information om de bestämmelser om beskattning, miljöskydd, arbetarskydd och arbetsvillkor som kommer att gälla vid de tjänster eller byggentreprenader som ska omfattas av kontraktet.

Om den upphandlande myndigheten eller enheten lämnar sådana upplysningar om arbetarskydd och arbetsvillkor, ska den begära att anbudsgivare bekräftar att hänsyn har tagits till bestämmelserna om sådana villkor vid utformningen av anbudet.

Första och andra styckena ska inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i 13 kap. 3 § om granskning av onormalt låga anbud.

Särskilda villkor för fullgörande av kontrakt

12 § En upphandlande myndighet eller enhet får ställa särskilda villkor för hur ett kontrakt ska fullgöras. Dessa villkor kan särskilt avse underentreprenad, informationssäkerhet eller försörjningstrygghet. Även sociala, miljömässiga och andra villkor får ställas. Villkoren ska anges i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterande handlingarna.

Informationssäkerhet

13 § En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att en leverantör uppfyller vissa krav för att skydda säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, som myndigheten eller enheten överlämnar under upphandlingsförfarandet.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får också kräva att en leverantör ska säkerställa att dess underleverantörer uppfyller sådana krav som avses i första stycket.

14 § En upphandlande myndighet eller enhet ska i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterande handlingarna precisera alla de åtgärder och krav som är nödvändiga för att trygga säkerheten för säkerhetsskyddsklassificerade

uppgifter när det gäller kontrakt som innehåller, inbegriper eller kräver sådana uppgifter.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

15 § En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att anbudens innehåller

1. en utfästelse från anbudsgivaren och de underleverantörer som redan valts ut om att de på lämpligt sätt kommer att skydda säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som de har tillgång till eller som de kommer att få kännedom om under genomförande av kontraktet och efter det att kontraktet har genomförts eller upphört att gälla,

2. en utfästelse från anbudsgivaren om att få den utfästelse som föreskrivs i 1 från andra underleverantörer som denne kommer att anlita under genomförandet av kontraktet,

3. tillräcklig information om de underleverantörer som redan valts ut för att den upphandlande myndigheten eller enheten ska kunna fastställa att var och en av dem har den kapacitet som krävs för att kunna skydda säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som de har tillgång till eller kommer att åläggas att framställa när de genomför underleverantörskontraktet, eller

4. en utfästelse från anbudsgivaren om att denne ska tillhandahålla den information som avses i 3 om nya underleverantörer innan dessa tilldelas kontrakt.

En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att anbudens även innehåller annat för att trygga säkerheten för information.

Försörjningstrygghet

16 § En upphandlande myndighet eller enhet ska i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterande handlingarna ange sina krav i fråga om försörjningstrygghet.

17 § En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att anbudens innehåller

1. certifiering eller dokumentation som visar i vilken utsträckning anbudsgivaren har förmåga att uppfylla sina skyldigheter i fråga om export, överföring och transitering av varor i samband med kontraktet,

2. uppgifter om eventuella begränsningar som exportkontroll eller säkerhetsarrangemang kan komma att medföra för den upphandlande myndigheten eller enheten i fråga om att sprida, överföra eller använda varorna och tjänsterna eller resultat av dessa varor och tjänster,

3. certifiering eller dokumentation som visar att organisationen och lokaliseringen av anbudsgivarens försörjningskedja gör det möjligt för denne att uppfylla kraven om försörjningstrygghet som den upphandlande myndigheten eller enheten anger i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterade handlingarna,

4. en utfästelse från anbudsgivaren om att se till att eventuella ändringar i försörjningskedjan under genomförandet av kontraktet inte kommer att inverka negativt på uppfyllandet av kraven om försörjningstrygg-

het i annonsen om upphandling, förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterade handlingarna,

5. en utfästelse från anbudsgivaren att, i enlighet med villkor som parterna ska komma överens om, upprätta eller upprätthålla den kapacitet som krävs för att tillmötesgå den upphandlande myndighetens eller enhetens eventuellt ökade behov till följd av en kris,

6. dokumentation i fråga om att uppfylla den upphandlande myndighetens eller enhetens ökade behov till följd av en kris,

7. en utfästelse från anbudsgivaren att utföra underhåll, modernisering och anpassningar av den utrustning som är föremål för upphandlingen,

8. en utfästelse från anbudsgivaren att i tid informera den upphandlande myndigheten eller enheten om varje förändring i anbudsgivarens organisation, försörjningskedja eller industriella strategi som kan påverka anbudsgivarens skyldigheter gentemot den upphandlande myndigheten eller enheten, eller

9. en utfästelse från anbudsgivaren att, i enlighet med villkor som parterna ska komma överens om, förse den upphandlande myndigheten eller enheten med allt som behövs för produktion av reservdelar, komponenter, särskilda tillbehör och särskild testutrustning, inklusive ritningar, licenser och instruktioner, för den händelse anbudsgivaren inte längre kan tillhandahålla denna utrustning.

En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att anbuderna även innehåller annat för att visa att anbudsgivaren uppfyller kraven i fråga om försörjningstrygghet.

18 § En upphandlande myndighet eller enhet får inte kräva ett åtagande av en anbudsgivare som begränsar möjligheten för organ i licensgivarens stat att i enlighet med internationell rätt eller unionslagstiftning tillämpa de nationella kriterier som gäller för beviljande av licens för export, överföring eller transitering under de förhållanden som råder vid tidpunkten för ett sådant beslut.

8 kap. Annonsering av upphandling

Obligatorisk och icke-obligatorisk annonsering av upphandlingar

1 § En upphandlande myndighet eller enhet som avser att tilldela ett kontrakt eller ingå ett ramavtal ska annonsera upphandlingen, om inte något annat följer av 4 kap. 4–8 §§.

Information om planerade upphandlingar (förhandsannonsering)

2 § En upphandlande myndighet eller enhet som vill tillämpa bestämmelserna om förkortning av tidsfrister i 9 kap. 3 § får i en annons lämna information om de kontrakt eller ramavtal som myndigheten eller enheten avser att tilldela respektive ingå under de närmast följande tolv månaderna (förhandsannonsering).

Annonsering om resultatet av en upphandling (efterannonsering)

3 § En upphandlande myndighet eller enhet som har tilldelat ett kontrakt eller ingått ett ramavtal ska till Europeiska kommissionen skicka en annons om upphandlingsresultatet senast 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats eller ramavtalet ingåtts (efterannonsering).

Första stycket gäller inte för tilldelning av kontrakt som görs med stöd av ett ramavtal som ingåtts i enlighet med denna lag.

Annonsering vid förhandsinsyn

4 § En upphandlande myndighet eller enhet som avser att tilldela ett kontrakt genom förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt 4 kap. 4–8 §§ får skicka en annons om sin avsikt till Europeiska kommissionen (förhandsinsyn).

9 kap. Tidsfrister för att komma in med anbudsansökningar och anbud m.m.

Förhållanden som ska beaktas när tidsfristernas längd bestäms

1 § När tidsfrister för att komma in med anbudsansökningar och anbud bestäms av den upphandlande myndigheten eller enheten ska särskild hänsyn tas till hur komplicerad upphandlingen är och hur lång tid som leverantörer kan antas behöva för att utarbeta anbuden. Dock ska tidsfristerna i detta kapitel iakttas.

Tidsfrister vid selektivt förfarande, konkurrenspräglad dialog och förhandlat förfarande med föregående annonsering

2 § Vid selektivt förfarande, konkurrenspräglad dialog och förhandlat förfarande med föregående annonsering ska tidsfristen för att komma in med anbudsansökningar vara minst 37 dagar från den dag då annonsen om upphandling skickades för publicering.

Vid selektivt förfarande ska tidsfristen för att komma in med anbud vara minst 40 dagar från den dag då en inbjudan enligt 8 § skickades till utvalda anbudssökande.

Första och andra styckena gäller om inte något annat följer av 3–7 §§.

Tidsfrist efter förhandsannonsering

3 § Om den upphandlande myndigheten eller enheten har förhandsannonserat enligt 8 kap. 2 §, bör tidsfristen för att komma in med anbud vid selektivt förfarande vara minst 36 dagar och får inte i något fall vara kortare än 22 dagar från den dag då annonsen skickades för publicering.

De tidsfrister som anges i första stycket får användas endast om

1. förhandsannonseringen innehöll de uppgifter som anges i bilaga IV till direktiv 2009/81/EG, i den mån uppgifterna var tillgängliga vid tidpunkten för förhandsannonseringen, och

2. minst 52 dagar, men högst 12 månader, gått från den dag då förhandsannonsen skickades för publicering.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

Förkortad tidsfrist vid användning av elektroniska medel

4 § Om en annons utarbetas och skickas med elektroniska medel, får tidsfristen enligt 2 § första stycket för att komma in med anbudsansökningar vid selektivt förfarande, konkurrenspräglad dialog eller förhandlat förfarande med föregående annonsering, förkortas med sju dagar.

5 § Tidsfristerna för att komma in med anbud vid selektivt förfarande får, utöver vad som följer av 4 §, förkortas med fem dagar, om den upphandlande myndigheten eller enheten med elektroniska medel ger fri, direkt och fullständig tillgång till hela förfrågningsunderlaget från den dag då annonsen om upphandlingen skickades till Europeiska kommissionen för publicering. Den Internetadress där förfrågningsunderlaget finns tillgängligt ska anges i annonsen.

Förlängning av tidsfrister

6 § Tillhandahålls inte hela förfrågningsunderlaget och kompletterande upplysningar inom de tidsfrister som anges i 10 §, trots att detta begärts i god tid, ska fristerna för att komma in med anbud förlängas så att alla leverantörer ska kunna få kännedom om all den information som behövs för att utarbeta ett anbud.

Första stycket gäller även om anbud inte kan lämnas annat än efter ett besök på plats.

Förkortade tidsfrister på grund av tidsbrist i vissa fall

7 § Om det vid selektivt förfarande eller vid förhandlat förfarande med föregående annonsering på grund av tidsbrist inte är möjligt att tillämpa de tidsfrister som anges i detta kapitel, får en upphandlande myndighet eller enhet ange att tidsfristen för att komma in med anbudsansökningar, räknat från den dag då annonsen om upphandling skickades för publicering, ska vara minst 15 dagar eller, om annonsen skickades med elektroniska medel, minst 10 dagar.

Under förutsättning av tidsbrist får en upphandlande myndighet eller enhet ange att tidsfristen för att komma in med anbud vid selektivt förfarande ska vara minst 10 dagar från den dag då inbjudan att lämna anbud skickades.

Inbjudan att komma in med anbud eller att förhandla

Skriftlig inbjudan att komma in med anbud, att förhandla eller att föra dialog vid selektivt respektive förhandlat förfarande eller konkurrenspräglad dialog

8 § Vid selektivt förfarande, konkurrenspräglad dialog och förhandlat förfarande med föregående annonsering ska en upphandlande myndighet

eller enhet vid ett och samma tillfälle skicka en skriftlig inbjudan till samtliga utvalda anbudssökande att komma in med anbud, att delta i dialogen eller att förhandla.

En inbjudan ska innehålla förfrågningsunderlaget eller, i förekommande fall, det beskrivande dokumentet. Om förfrågningsunderlaget eller det beskrivande dokumentet är direkt tillgängligt med elektroniska medel, är det dock tillräckligt att inbjudan innehåller en uppgift om var underlaget hålls tillgängligt.

En inbjudan ska dessutom innehålla minst uppgift om

1. tidsfristen för att begära kompletterande handlingar, om det är aktuellt, samt belopp och betalningssätt, om det ska betalas en avgift för handlingarna,

2. sista dag för att ta emot anbud samt till vilken adress anbudet ska skickas och på vilket eller vilka språk det ska skrivas, eller, vid konkurrenspräglad dialog, uppgift om dag och plats för dialogens början samt om det eller de språk som ska användas,

3. en hänvisning till annonsen om upphandlingen,

4. vilka handlingar som ska bifogas,

5. den inbördes viktningen av kriterierna för tilldelning av kontrakt eller kriteriernas prioritetsordning, om dessa upplysningar inte framgår av annonsen om upphandling, det beskrivande dokumentet eller av förfrågningsunderlaget, och

6. övriga uppgifter av betydelse för upphandlingen.

Om någon annan än den upphandlande myndigheten eller enheten ska lämna ut förfrågningsunderlaget eller det beskrivande dokumentet

9 § Om någon annan än den upphandlande myndigheten eller enheten på begäran ska lämna ut hela eller delar av förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller de kompletterande handlingarna, ska adressen anges i inbjudan. Om en tidsfrist gäller för en sådan begäran och om en avgift ska betalas för de begärda handlingarna, ska upplysning om fristen och avgiften samt betalningsvillkor anges i inbjudan.

De begärda handlingarna ska skickas till leverantörerna så snart som möjligt efter det att begäran har tagits emot.

Tillhandahållande av kompletterande handlingar och upplysningar vid selektivt och förhandlat förfarande samt konkurrenspräglad dialog

10 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska vid selektivt och förhandlat förfarande samt vid konkurrenspräglad dialog lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget, det beskrivande dokumentet eller kompletterande handlingar senast sex dagar före angiven sista dag för att komma in med anbud, förutsatt att sådana upplysningar begärts i god tid.

Vid påskyndat förfarande enligt 7 § andra stycket ska denna tidsfrist vara fyra dagar.

Regler för kommunikation

1 § Anbudsansökningar och anbud ska lämnas skriftligen om inte något annat följer av tredje stycket.

En upphandlande myndighet eller enhet får bestämma att anbudsansökningar och anbud ska lämnas med ett elektroniskt medel eller på något annat sätt.

Myndigheten eller enheten får tillåta att en anbudsansökan görs per telefon.

Myndigheten eller enheten ska i en annons ange hur anbudsansökningar får lämnas och i en annons eller ett förfrågningsunderlag ange hur anbud får lämnas.

2 § Vid kommunikation med elektroniska medel ska dessa vara icke-diskriminerande, allmänt tillgängliga och möjliga att använda tillsammans med sådan maskin- och programvara som i allmänhet används.

3 § Information om de specifikationer som är nödvändiga för elektronisk inlämning av anbudsansökningar och anbud, inbegripet kryptering, ska finnas tillgänglig för alla berörda parter.

En upphandlande myndighet eller enhet får kräva att elektroniska anbud ska vara försedda med en avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

En upphandlande myndighet eller enhet ska ha sådan utrustning att den elektroniskt kan ta emot anbudsansökningar, anbud, ritningar och planer på ett säkert sätt. Utrustningen ska vara försedd med sådana säkerhetsanordningar att vissa uppgifter går att få fram, att bara behöriga personer ska få tillgång till uppgifterna och att det ska gå att spåra om någon obehörig har tagit del av uppgifterna.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om säkerhetsanordningarna.

Skyldighet att lämna in intyg m.m.

4 § Vid användning av elektroniska medel enligt 1 § ska anbudssökande och anbudsgivare före utgången av tidsfristen för att lämna anbudsansökan eller anbud i annan form lämna in sådana handlingar som avses i 11 kap. 3 §, 12 kap. 7, 8, 10, 11, 15 och 17–19 §§, om de inte finns tillgängliga i elektronisk form.

Bekräftelse av ansökan om att få lämna anbud

5 § En upphandlande myndighet eller enhet får begära att en anbudsansökan som görs per telefax ska bekräftas genom ett annat elektroniskt medel enligt 3 § andra stycket eller genom en egenhändigt undertecknad handling som är myndigheten eller enheten tillhanda före utgången av den tidsfrist som myndigheten eller enheten anger.

Har en anbudsansökan gjorts per telefon, ska en bekräftelse skickas före utgången av ansökningstiden.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i annonsen om upphandling ange sådana villkor som avses i första och andra styckena.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

Uppgifter från leverantörer ska bevaras säkert

6 § Kommunikation, informationsutbyte och lagrade uppgifter som rör ett upphandlingsärende ska bevaras säkert.

Öppnande av anbud

7 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får inte ta del av innehållet i anbudsansökningarna och anbuden förrän tidsfristen för att komma in med anbudsansökan respektive anbud har gått ut.

Försändelser med anbud ska, samtidigt och så snart som möjligt efter anbudstidens utgång, öppnas vid en förrättning där minst två personer som utsetts av den upphandlande myndigheten eller enheten ska delta. Anbudet ska föras upp i en förteckning, som ska bestyrkas av dem som deltar i förrättningen. På begäran av en anbudsgivare ska dessutom en av en handelskammare utsedd person närvara. Kostnaderna för detta ska betalas av den som framställt begäran.

Rättelse av fel, förtydligande och komplettering

8 § En upphandlande myndighet eller enhet får tillåta att en anbuds sökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet.

Myndigheten eller enheten får begära att en anbudsansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Myndigheten eller enheten får också begära att en leverantör förtydligar eller kompletterar handlingar som getts in och som avses i 11 och 12 kap.

Information till leverantörer

Underrättelse om beslut

9 § En upphandlande myndighet eller enhet ska snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som har fattats om att sluta ett ramavtal eller att tilldela ett kontrakt och om skälen för besluten. I underrättelsen ska myndigheten eller enheten ange den period under vilken avtal enligt 16 kap. 1 § inte får ingås (avtals-spärr).

En skriftlig underrättelse ska snarast möjligt lämnas till anbuds sökandena och anbudsgivarna även när en upphandlande myndighet eller enhet beslutar att avbryta en upphandling för vilken det har gått ut inbjudan att lämna anbud samt vid beslut att göra om upphandlingen. I underrättelsen ska skälen för beslutet anges.

10 § En upphandlande myndighet eller enhet ska till den anbudssökande eller anbudsgivare som skriftligen begär det lämna upplysningar om skälen för att leverantörens ansökan har avslagits eller anbud förkastats.

En upphandlande myndighet eller enhet ska på skriftlig begäran av en anbudsgivare som har lämnat ett godtagbart anbud som har förkastats, lämna upplysningar om utformningen av och de relativa fördelarna med det valda anbudet samt namnet på den anbudsgivare som tilldelats kontraktet eller parterna i ramavtalet.

Upplysningar enligt första och andra styckena ska lämnas snarast möjligt och senast inom 15 dagar från det att en skriftlig begäran kom in.

Anbudsgivare är bunden av sitt anbud

11 § En upphandlande myndighet eller enhet ska i förfrågningsunderlaget ange den tid som en anbudsgivare ska vara bunden av sitt anbud.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått underrättelse enligt 9 § första stycket eller upplysningar enligt 10 §.

Protokoll

12 § En upphandlande myndighet eller enhet ska för varje upphandling upprätta ett protokoll, där det bl.a. ska framgå

1. det valda upphandlingsförfarandet,
2. skälen till att ett anbud förkastats,
3. skälen till att ett kontrakt eller ramavtal inte tilldelats en leverantör,
4. skälen till att förhandlat förfarande utan föregående annonsering enligt 4 kap. 4–8 §§ tillämpats,
5. skälen till att tidsfristen i 4 kap. 6 § andra stycket eller 4 kap. 7 § tredje stycket eller gränsen i 4 kap. 7 § andra stycket överskridits,
6. skälen till att konkurrenspräglad dialog tillämpats, och
7. skälen till att ett ramavtal har en löptid på mer än sju år.

En upphandlande myndighet eller enhet är skyldig att på Europeiska kommissionens begäran sända protokollet eller huvuddragen i det till kommissionen.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om vad ett protokoll ska innehålla.

Bevarande av handlingar

13 § När en upphandling har avslutats ska en upphandlande myndighet eller enhet som inte omfattas av arkivlagen (1990:782) på betryggande sätt förvara anbudsansökningar och anbud med tillhörande beskrivningar, modeller och ritningar samt anbudsförteckningar, sammanställningar, protokoll och liknande.

Handlingarna ska bevaras minst fyra år från den dag då kontraktet tilldelades.

11 kap. Uteslutning av leverantörer

Omständigheter som ska medföra uteslutning av leverantörer

1 § En upphandlande myndighet eller enhet ska utesluta en leverantör från att delta i en upphandling, om myndigheten eller enheten får kännedom om att leverantören enligt en lagakraftvunnen dom är dömd för brott som innefattar

1. sådan brottslighet som avses i artikel 2 i rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet³,

2. bestickning enligt definitionen i artikel 3 i rådets akt av den 26 maj 1997 om utarbetande på grundval av artikel K 3.2 c i fördraget om Europeiska unionen av konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i⁴, respektive artikel 2.1 i rådets rambeslut 2003/568/RIF av den 22 juli 2003 om kampen mot korruption inom den privata sektorn⁵,

3. bedrägeri i den mening som avses i artikel 1 i konventionen som utarbetats på grundval av artikel K.3 i fördraget om Europeiska unionen, om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen⁶,

4. penningtvätt och finansiering av terrorism enligt definitionen i artikel 1 Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG av den 26 oktober 2005 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism⁷, eller

5. terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet såsom de definieras i artikel 1 respektive 3 i rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism eller anstiftan, medhjälp och försök att begå brott i den mening som avses i artikel 4 i nämnda rambeslut⁸.

Är leverantören en juridisk person, ska leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brottet.

Om det finns grundad anledning anta att en leverantör ska uteslutas med stöd av första stycket, får myndigheten eller enheten begära att leverantören visar att det inte finns någon grund för uteslutning.

Om det finns särskilda skäl, får en upphandlande myndighet eller enhet avstå från att utesluta en leverantör som dömts för brottslighet enligt första stycket.

³ EUT L 300, 11.11.2008, s. 42 (Celex 32008F0841).

⁴ EGT C 195, 25.6.1997, s. 1 (Celex 31997F0625/01/).

⁵ EGT L 358, 31.12.1998, s. 2 (Celex 31998F0742).

⁶ EGT C 316, 27.11.1995, s. 48 (Celex 31995F1127/03/).

⁷ EUT L 309, 25.11.2005, s. 15 (Celex 32005L0060).

⁸ EGT L 164, 22.6.2002, s. 3 (Celex 32002F0475).

Omständigheter som får medföra uteslutning av leverantörer

2 § En leverantör får uteslutas från att delta i en upphandling, om leverantören

1. är i konkurs eller likvidation, är under tvångsförvaltning eller är föremål för ackord eller tills vidare har inställt sina betalningar eller är underkastad näringsförbud,

2. är föremål för ansökan om konkurs, tvångslikvidation, tvångsförvaltning, ackord eller annat liknande förfarande,

3. genom lagakraftvunnen dom är dömd för brott avseende yrkesutövningen, såsom till följd av en överträdelse av befintlig lagstiftning om export av försvars- och säkerhetsutrustning,

4. har gjort sig skyldig till allvarligt fel i yrkesutövningen, såsom genom att inte ha iakttagit sina skyldigheter i fråga om informations-säkerhet eller försörjningstrygghet vid ett tidigare kontrakt, och den upphandlande myndigheten eller enheten kan visa detta,

5. har, på grundval av någon form av bevis som även kan bestå av skyddade uppgiftskällor, kunnat konstaterats inte vara så tillförlitlig som krävs för att inte riskera rikets säkerhet,

6. inte har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i det egna landet eller i det land där upphandlingen sker, eller

7. i något väsentligt hänseende har låtit bli att lämna begärda upplysningar eller lämnat felaktiga upplysningar som begärts med stöd av bestämmelserna i 11 eller 12 kap.

Är leverantören en juridisk person, får leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brott som avses i första stycket 3 eller gjort sig skyldig till sådant fel som avses i första stycket 4.

Myndigheten eller enheten får, utom i de fall som avses i 4 §, begära att en leverantör visar att det inte finns någon grund för att utesluta leverantören med stöd av första stycket 1, 2, 3 eller 6.

Intyg och bevis angående leverantör

3 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska som bevis för att det inte finns grund för att utesluta en leverantör godta utdrag ur officiellt register eller annan likvärdig handling när det gäller ett förhållande som avses i 1 § eller 2 § första stycket 1, 2 eller 3 och intyg från behörig myndighet när det gäller ett förhållande som avses i 2 § första stycket 6.

Om sådana handlingar eller intyg som avses i första stycket inte utfärdas i leverantörens hemland eller ursprungsland eller inte omfattar samtliga de fall som avses i 1 § eller 2 § första stycket 1–3 får de ersättas av en utsaga som har avgetts på heder och samvete eller av en liknande försäkran.

Om en leverantör är registrerad i en officiell förteckning över godkända leverantörer i ett land inom EES, får det antas att leverantören uppfyller de förutsättningar som anges i 1 § eller i 2 § första stycket 1–4 och 7.

Kontroll av uppgifter om skatter och socialförsäkringsavgifter

4 § Vid kontroll av om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 2 § första stycket 6 ska den upphandlande myndigheten eller enheten inhämta uppgifter om detta från behörig myndighet.

12 kap. Kontroll av leverantörers lämplighet och val av deltagare m.m.

Inledande bestämmelser

1 § Innan kontrakt tilldelas enligt 13 kap. ska den upphandlande myndigheten eller enheten kontrollera lämpligheten hos de leverantörer som inte har uteslutits enligt 11 kap. 1 och 2 §§.

2 § En upphandlande myndighet eller enhet får ställa krav på en lägsta nivå för anbudssökandes och anbudsgivares ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Dessa ska överensstämma med bestämmelserna i 8–16 §§. Omfattningen av den information som avses i 8–16 §§ samt de lägsta nivåerna för den kapacitet som krävs för ett visst kontrakt ska ha samband med kontraktsföremålet och stå i proportion till detta.

De krav på kapacitet som ställs upp ska framgå av annonsen om upphandling.

Begränsning av antalet anbudssökande i upphandlingsförfaranden

3 § Vid selektivt förfarande, förhandlat förfarande med föregående annonsering och konkurrenspräglad dialog får den upphandlande myndigheten eller enheten begränsa antalet anbudssökande som den kommer att bjuda in att lämna anbud, förhandla med eller inleda en dialog med.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i annonsen ange

1. vilka kriterier eller regler som den kommer att tillämpa vid valet av anbudssökande, och
2. det lägsta antal anbudssökande som kommer att bjudas in och, om ett högsta antal kommer att bjudas in, detta antal.

4 § Antalet anbudssökande som bjuds in att delta får inte vara mindre än tre.

5 § En upphandlande myndighet eller enhet ska bjuda in minst det antal anbudssökande som angetts enligt 3 § andra stycket 2.

Om antalet anbudssökande, som uppfyller de i annonsen angivna kraven och urvalskriterierna (de kvalificerade anbudssökande), är lägre än det i annonsen angivna lägsta antal som kommer att bjudas in, får den upphandlande myndigheten eller enheten fortsätta förfarandet genom att bjuda in de kvalificerade anbudssökande som har begärt att få delta.

6 § Om den upphandlande myndigheten eller enheten anser att antalet lämpliga anbudssökande är för lågt för att effektiv konkurrens ska kunna säkerställas, får den låta förfarandet anstå och på nytt offentliggöra den ursprungliga annonsen och fastställa en ny tidsfrist för att komma in med anbudsansökningar.

Både de anbudssökande som valdes ut i samband med det första offentliggörandet och de som väljs ut i samband med det andra offentliggörandet ska bjudas in att delta i upphandlingsförfarandet enligt 9 kap. 8–10 §§.

Krav på registrering

7 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära att en anbudssökande visar att sökanden är registrerad i ett aktiebolags- eller handelsregister eller ett motsvarande register, som förs i det land där den anbudssökande har sitt ursprung eller är etablerad, om det i detta land är en förutsättning för att få bedriva yrkesverksamhet.

I stället för det som anges i första stycket kan en anbudssökande avge en utsaga på heder och samvete eller vidta någon annan liknande åtgärd eller visa upp ett intyg.

I samband med förfaranden för tilldelning av tjänstekontrakt får den upphandlande myndigheten eller enheten begära att en anbudssökande ska visa att han eller hon har ett särskilt tillstånd eller liknande i sitt hemland, om detta krävs för att tillhandahålla den aktuella tjänsten.

Bevis på ekonomisk ställning

8 § Bevis på en leverantörs ekonomiska kapacitet kan utgöras av

1. uppgift om företagets samlade omsättning och, i förekommande fall, omsättningen för det verksamhetsområde som upphandlingen gäller för de tre senaste verksamhetsåren eller den kortare tid under vilken verksamheten bedrivits,
2. balansräkningar eller utdrag ur dem, eller
3. intyg från banker eller, i förekommande fall, bevis på relevant ansvarsförsäkring för verksamheten.

9 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i annonsen om upphandling eller i inbjudan att lämna anbud ange vilken eller vilka av de i 8 § nämnda handlingarna och uppgifterna som ska visas upp samt vilka andra handlingar som ska visas upp. En balansräkning eller utdrag ur den behöver endast visas upp om den ska offentliggöras enligt lagstiftningen i det land där leverantören är hemmahörande.

10 § Om en leverantör har ett godtagbart skäl för att inte visa de handlingar och uppgifter som den upphandlande myndigheten eller enheten begär, får leverantören visa sin ekonomiska kapacitet med någon annan handling som den upphandlande myndigheten eller enheten finner lämplig.

11 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i annonsen om upphandling ange vilka av de uppgifter som anges i andra stycket som den har valt och vilka andra uppgifter som måste tillhandahållas.

Den tekniska kapaciteten får styrkas på ett eller flera av följande sätt:

1. genom en förteckning över slutförda byggentreprenader under de fem senaste åren, åtföljd av intyg om att de viktigaste byggentreprenaderna utförts på ett tillfredsställande sätt med uppgift om värde, tidpunkt och plats för byggentreprenaderna och huruvida de utfördes enligt gängse branschnormer och slutfördes på ett korrekt sätt,

2. genom en förteckning över de viktigaste varuleveranser eller tjänster som utförts under, som regel, de fem senaste åren med uppgift om värde och tidpunkt samt huruvida det varit fråga om privata eller offentliga mottagare,

3. genom uppgifter om den tekniska personal och de tekniska organ som ansvarar för kvalitetskontrollen eller som berörs på annat sätt, vare sig de direkt tillhör leverantörens företag eller inte, och, i fråga om byggentreprenader, uppgifter om den tekniska personal och de tekniska organ som entreprenören kan förfoga över för att genomföra entreprenaden,

4. genom en beskrivning av leverantörens tekniska utrustning och av de metoder som leverantören använder för att säkra kvaliteten, av företagets undersöknings- och forskningsresurser samt de företagsinterna bestämnelserna i fråga om immaterialrätt,

5. genom en kontroll som ska utföras av den upphandlande myndigheten eller enheten själv eller på dennas vägnar av ett behörigt organ i leverantörens etableringsland, förutsatt att detta organ ger sitt samtycke,

6. när det är fråga om byggentreprenadkontrakt, tjänstekontrakt eller varukontrakt inbegripet monterings- och installationsarbeten eller monterings- och installationstjänster, genom uppgifter om leverantörens utbildnings- och yrkeskvalifikationer eller motsvarande uppgifter om ledande personer i företaget, särskilt om den eller dem som ska ansvara för tillhandahållande av tjänsterna eller leda byggentreprenaden,

7. när det är fråga om byggentreprenader eller tjänster, genom uppgifter om de miljöskyddsåtgärder leverantören kommer att tillämpa när kontraktet fullgörs, om det med hänsyn till vad kontraktet avser behövs sådana uppgifter,

8. genom en uppgift om antalet anställda i medeltal per år hos tjänsteverantören eller entreprenören och antalet anställda med ledningsfunktion under de tre senaste åren,

9. genom en uppgift om

a) vilka verktyg, maskiner och teknisk utrustning, antalet anställda och deras yrkeskunnande eller de försörjningskällor som den ekonomiska aktören förfogar över för att fullgöra kontraktet, samt uppgift om var dessa finns i de fall de finns utanför EES, och

b) förmågan att tillmötesgå den upphandlande myndighetens eller enhetens eventuellt ökade behov till följd av en kris eller att garantera underhåll, modernisering och anpassningar av den utrustning som är föremål för upphandlingen,

10. när det gäller varor som ska levereras, genom prover, beskrivningar eller fotografier, vars äkthet ska styrkas om den upphandlande myndig-

heten eller enheten begär det, eller genom intyg som upprättas av officiella institutioner för kvalitetskontroll eller enheter för sådan kontroll av erkänd kompetens och av vilka det ska framgå att varor som är klart identifierade genom referenser överensstämmer med vissa specifikationer eller standarder, eller

11. när det gäller kontrakt som inbegriper, kräver eller innehåller säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, genom bevis om förmågan att behandla, lagra och överföra sådana uppgifter på den skyddsnivå som krävs av den upphandlande myndigheten eller enheten.

Om det är nödvändigt ska den behöriga myndigheten sända intyg enligt andra stycket 1 direkt till den upphandlande myndigheten eller enheten.

Om en mottagare enligt andra stycket 2 är en upphandlande myndighet eller enhet, ska intyg som utfärdats eller attesterats av denna myndighet eller enhet lämnas. Om mottagaren inte är en upphandlande myndighet eller enhet, ska intyg från köparen lämnas eller, om detta inte är möjligt, en försäkran från leverantören lämnas.

En kontroll enligt andra stycket 5 ska avse en leverantörs tillverkningskapacitet eller en tjänsteleverantörs tekniska kapacitet och, om det behövs, leverantörens undersöknings- och forskningsresurser samt åtgärder för kvalitetskontroll.

12 § Bevis enligt 11 § andra stycket 11 får ges genom ett system för granskning av säkerhetsskyddet. En upphandlande myndighet eller enhet får ge leverantörer som ännu inte har granskats genom ett sådant system en förlängd tidsfrist för att säkerhetsskyddet ska kunna granskas. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i så fall i annonsen om upphandling ange att den möjligheten finns och tidsfristen för att ordna det.

13 § En upphandlande myndighet eller enhet får begära att ett behörigt organ i anbudssökandes stat kontrollerar att de krav i fråga om informationssäkerhet som den upphandlande myndigheten eller enheten ställer är uppfyllda när det gäller

1. de lokaler och installationer som planeras att användas,
2. de industriella och administrativa förfaranden som kommer att tillämpas,
3. formerna för informationsstyrning, och
4. den personal som kommer att arbeta med att genomföra kontraktet.

14 § Om en leverantör har ett godtagbart skäl för att inte visa de handlingar och uppgifter som den upphandlande myndigheten eller enheten begär, får leverantören styrka sin tekniska eller yrkesmässiga kapacitet med någon annan handling som den upphandlande myndigheten eller enheten finner lämplig.

Tillgång till andra företags kapacitet

15 § En leverantör får vid behov när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i

fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

Leverantörers yrkeskunnande

16 § Vid bedömningen av en leverantörs förmåga att fullgöra ett varukontrakt som innefattar monterings- eller installationsarbeten, tjänster eller byggentreprenad, får särskild vikt fästas vid yrkeskunnande, effektivitet, erfarenhet och tillförlitlighet.

Kvalitetsstyrningsstandarder

17 § Om en upphandlande myndighet eller enhet kräver att leverantören visar upp ett intyg utfärdat av ett oberoende ackrediterat organ om att leverantören iakttar vissa kvalitetsstyrningsstandarder, ska myndigheten eller enheten hänvisa till sådana kvalitetsstyrningssystem som bygger på relevanta europeiska standarder på området och som är certifierade av oberoende ackrediterade organ vilka uppfyller europeiska standarder för ackreditering och certifiering.

Myndigheten eller enheten ska godkänna likvärdiga certifikat från oberoende ackrediterade organ som är etablerade inom EES. Den ska även godta andra bevis på likvärdiga kvalitetsstyrningssystem som lämnas av leverantörer.

Standarder för miljöledning

18 § Om en upphandlande myndighet eller enhet i de fall som avses i 11 § andra stycket 7 kräver att få tillgång till ett av ett oberoende organ upprättat certifikat som intygar att leverantören uppfyller vissa miljöledningsstandarder, ska myndigheten eller enheten hänvisa till förordning (EG) nr 761/2001 av den 19 mars 2001 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljöredovisningsordning⁹ (EMAS) eller till miljöledningsstandarder som bygger på relevanta europeiska eller internationella standarder. Miljöledningsstandarderna ska vara certifierade av organ som uppfyller unionslagstiftningen eller internationella standarder för certifiering.

Myndigheten eller enheten ska godta likvärdiga intyg från andra organ som är etablerade inom EES. Den ska även godta andra bevis på likvärdiga miljöledningsåtgärder som lämnas av leverantörer.

Officiella förteckningar

19 § Om en leverantör är registrerad i en officiell förteckning över godkända leverantörer i ett land inom EES upprättad av behöriga myndigheter eller innehar ett certifikat utfärdat av ett certifieringsorgan som uppfyller europeiska standarder för certifiering, får det antas att leverantören uppfyller de förutsättningar och krav som anges i

⁹ EGT L 114, 24.04.2001, s. 1 (Celex 32001R0761).

1. 11 kap. 1 §, 2 § första stycket 1–4 och 7, samt i detta kapitel 7 §, 8 § första stycket 1 och 2 samt 11 § andra stycket 1, 3, 6, 8 och 9 när det gäller byggtreprenörer, Prop. 2010/11:150 Bilaga 7

2. 11 § andra stycket 2–5 och 10 när det gäller varuleverantörer, eller

3. 11 § andra stycket 2 och 4–9 när det gäller tjänsteleverantörer.

Begränsad kontroll

20 § I ett selektivt eller förhandlat förfarande får en upphandlande myndighet eller enhet begränsa kontrollen av sådana handlingar som avses i 11 kap. samt 12 kap. 2 och 7–18 §§ som intygar leverantörens lämplighet till de anbudssökande som myndigheten eller enheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla. Leverantören ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna.

13 kap. Tilldelning av kontrakt

Alternativa grunder för tilldelning av kontrakt

1 § En upphandlande myndighet eller enhet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten eller enheten, eller

2. det anbud som innehåller det lägsta priset.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten eller enheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, ekonomisk livslängd, lönsamhet, försörjningstrygghet, samverkansförmåga, operativa egenskaper, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd.

En upphandlande myndighet eller enhet ska i annonsen om upphandlingen eller i förfrågningsunderlaget ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas.

Viktning av kriterier

2 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska ange hur sådana kriterier som avses i 1 § andra stycket kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Om det enligt den upphandlande myndigheten eller enheten inte är möjligt att ange viktningen av de olika kriterierna, ska dessa anges i fallande prioritetsordning.

Viktningen av kriterierna eller kriteriernas prioritetsordning ska anges i

1. annonsen om upphandlingen,

2. förfrågningsunderlaget,

3. en inbjudan att lämna anbud eller att delta i förhandlingar,

4. det beskrivande dokumentet, eller

5. de kompletterande handlingarna.

Onormalt låga anbud

3 § En upphandlande myndighet eller enhet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten eller enheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar.

En begäran om förklaring kan gälla

1. om anbudsgivaren kan utnyttja särskilt kostnadseffektiva metoder att fullgöra kontraktet,
2. om anbudsgivaren kan utnyttja tekniska lösningar eller ovanligt gynnsamma förhållanden för att fullgöra kontraktet,
3. egenarten hos de varor, tjänster eller byggentreprenader som föreslås av anbudsgivaren,
4. om anbudsgivaren iakttar de bestämmelser om arbetarskydd och arbetsförhållanden som gäller på den ort där kontraktet ska fullgöras, och
5. om anbudsgivaren fått möjlighet att erhålla statligt stöd.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska ge anbudsgivaren tillfälle att yttra sig över myndighetens eller enhetens skäl för att förkasta anbudet med beaktande av de lämnade förklaringarna.

4 § Om en upphandlande myndighet eller enhet finner att ett anbud är onormalt lågt på grund av att anbudsgivaren har fått statligt stöd, får myndigheten eller enheten begära en förklaring av anbudsgivaren. Kan anbudsgivaren inte efter en sådan begäran och inom en skälig tidsfrist som angetts av den upphandlande myndigheten eller enheten visa att det är fråga om ett med EUF-fördraget förenligt stöd, får anbudet förkastas.

En upphandlande myndighet eller enhet som förkastar ett anbud enligt första stycket ska underrätta Europeiska kommissionen om det.

14 kap. Underentreprenad

Anbudsgivarens val av underleverantör

Huvudregel

1 § Den utvalda anbudsgivaren ska ha möjlighet att välja sina underleverantörer för samtliga underleverantörskontrakt som inte omfattas av 3 eller 5 §.

Uppgifter om underentreprenad

2 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära att anbudsgivaren i sitt anbud ska ange hur stor del av kontraktet som kan komma att läggas ut på underentreprenad, förslag på underleverantör och föremålet för underleverantörskontraktet.

Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära att anbudsgivaren ska ange alla ändringar som uppstår på underleverantörsnivå under genomförandet av kontraktet.

Förutsättningar

3 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära att den utvalda anbudsgivaren lägger ut en del av kontraktet på underentreprenad.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska vid en begäran enligt första stycket ange den procentuella andel som måste läggas ut på underentreprenad i form av intervallvärden med en minimiandel och en maximiandel, med möjlighet för anbudsgivaren att öka denna andel. Maximiandelen får dock inte överstiga 30 procent av kontraktets värde.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska vid en sådan begäran som avses i första stycket kräva att anbudsgivarna i sina anbud anger vilken eller vilka delar av anbudet de avser att lägga ut på underentreprenad.

4 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får begära att anbudsgivarna ska ange vilken eller vilka delar av anbudet som de avser att lägga ut på underentreprenad utöver den minimiandel som måste läggas ut enligt 3 § och att ange vilka underleverantörer de avser att anlita.

Villkor om tilldelning av underentreprenad

5 § Den upphandlande myndigheten eller enheten får kräva att den utvalda anbudsgivaren, om denne inte är en upphandlande myndighet eller enhet, ska tillämpa 9–11 §§ för samtliga eller vissa underleverantörskontrakt. Den upphandlande myndigheten eller enheten ska i kontraktet med anbudsgivaren uppställa villkor om att anbudsgivaren, vid tilldelning av ett underleverantörskontrakt till tredje man, ska tillämpa 9–11 §§.

Ställer den upphandlande myndigheten eller enheten krav på underentreprenad enligt 3 §, ska den kräva att den utvalda anbudsgivaren för dessa underleverantörskontrakt ska tillämpa 9–11 §§ enligt första stycket.

Företag som går samman och anknutna företag

6 § Vid tillämpningen av 5 § ska, om flera företag går samman för att erhålla ett kontrakt, inte något av dem anses som tredje man. Detsamma gäller ett anknutet företag.

Anbudsgivarens anbud ska innehålla en uttömmande förteckning över företag som avses i första stycket. Förteckningen ska uppdateras när ändringar inträffar i förhållandena mellan företagen.

Avvisning av underleverantör

7 § En upphandlande myndighet eller enhet får avvisa en underleverantör som anbudsgivaren valt i samband med tilldelningsförfarandet för huvudkontraktet eller som den utvalda anbudsgivaren valt ut under genomförandet av kontraktet. Ett sådant avvisande får endast grunda sig

på de kriterier som tillämpats vid urvalet av anbudsgivare för huvudkontraktet.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska lämna en skriftlig motivering till anbudsgivaren eller den utvalda anbudsgivaren om skälen för avvisningen.

Innehåll i annonsen

8 § De krav som avses i 2–5 och 7 §§ ska anges i annonsen om upphandling.

Skyldigheter för anbudsgivare som inte är upphandlande myndighet eller enhet

Allmänna principer

9 § Den utvalda anbudsgivaren ska behandla underleverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt agera på ett öppet sätt.

Annonsering av underentreprenadkontrakt

10 § När en utvald anbudsgivare, som inte är en upphandlande myndighet eller enhet, avser att tilldela en tredje man ett underleverantörskontrakt som har ett värde som inte beräknas understiga tillämpligt tröskelvärde i 3 kap. 1 § första stycket ska anbudsgivaren annonsera om det.

Värdet av underentreprenadskontraktet ska beräknas enligt 3 kap.

Annonseringen ska ske enligt 8 kap. 1 §. Vid behov ska annonsen även innehålla den upphandlande myndighetens eller enhetens godkännande. Annonsering krävs dock inte om underleverantörskontraktet uppfyller de villkor som anges i 4 kap. 4–8 §§.

Den utvalda anbudsgivaren får annonsera om underleverantörer enligt 8 kap. 1 § även om någon sådan skyldighet inte föreligger.

Kriterier för urval

11 § I annonsen ska den utvalda anbudsgivaren ange kriterierna för det urval som föreskrivs av den upphandlande myndigheten eller enheten och andra kriterier som gäller för valet av underleverantör. Dessa kriterier ska vara förenliga med de kriterier som tillämpats av den upphandlande myndigheten eller enheten vid urvalet av anbudsgivare för huvudkontraktet.

De kvalifikationer som krävs måste ha ett direkt samband med föremålet för underleverantörskontraktet och den minimikapacitet som krävs måste överensstämma med föremålet.

12 § Den utvalda anbudsgivaren kan uppfylla kraven i 3 eller 5 § genom att tilldela underleverantörskontrakt på grundval av ett ramavtal. Ramavtalet ska tilldelas med tillämpning av 9–11 §§.

Underleverantörskontrakt som grundar sig på ett ramavtal ska tilldelas inom ramen för de villkor som fastställts i det berörda ramavtalet. Övriga villkor i underleverantörskontraktet ska vara förenliga med ramavtalets villkor.

Underleverantörskontrakt som avses i första och andra stycket får endast slutas med leverantörer som är parter i ramavtalet.

13 § Ett ramavtal som avses i 12 § får löpa under längre tid än sju år endast om det är motiverat av den levererade varans, anläggningens eller konstruktionens förväntade livslängd och de tekniska svårigheter som ett byte av leverantör kan orsaka.

Undantag från kravet att anlita underleverantör

14 § Den utvalda anbudsgivaren är inte skyldig att anlita underleverantörer om anbudsgivaren kan visa att ingen av de underleverantörer som deltog i konkurrensutsättningen eller deras anbud uppfyller de kriterier som anges i annonsen om underentreprenad och det innebär att den utvalda anbudsgivaren därför inte kan uppfylla de krav som anges i huvudkontraktet.

15 kap. Upphandling som inte omfattas av direktivet

Tillämpningsområdet

1 § Detta kapitel gäller för sådan upphandling som avses i 1 kap. 2 § andra stycket.

Tillämpliga bestämmelser

2 § Vid upphandling enligt detta kapitel tillämpas även

- 1 kap. (lagens innehåll och tillämpningsområde samt allmänna bestämmelser),
- 2 kap. (definitioner),
- 4 kap. 21 § (inköpscentraler),
- 5 kap. (ramavtal), utom såvitt avser 5 kap. 5 § beträffande kravet på minst tre leverantörer för sådana ramavtal som omfattas av 5 kap. 6 §,
- 7 kap. 4 § (uppgifter om ursprung, tillverkning m.m.),
- 7 kap. 7 § (miljömärken),
- 7 kap. 12 § (särskilda villkor för fullgörande av kontrakt),
- 7 kap. 13–15 §§ (informationssäkerhet),
- 7 kap. 16–18 §§ (försörjningstrygghet),
- 9 kap. 9 § (om någon annan än den upphandlande myndigheten eller enheten ska lämna ut förfrågningsunderlaget eller det beskrivande dokumentet),

- 12 kap. 7 § (krav på registrering),
- 14 kap. (underentreprenad),
- 16 kap. (avtals spärr, överprövning och skadestånd),
- 17 kap. (upphandlingsskadeavgift), och
- 18 kap. (tillsyn).

Vidare tillämpas bestämmelserna om konkurrenspräglad dialog i 4 kap. 1 § tredje stycket och 9–20 §§, 9 kap. 2 § första stycket, 4, 8 och 10 §§ samt 12 kap. 3 och 4 §§.

Vid upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 7 kap. 1–3, 5, 6 och 8 §§, när värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.

En upphandlande myndighet får publicera annonser om upphandlingar på det sätt som gäller för upphandlingar enligt 8 kap.

Upphandlingsförfaranden

3 § En upphandling enligt detta kapitel ska göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande.

Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde uppgår till högst 15 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 1. Vidare får direktupphandling användas i tillämplig omfattning i de fall förutsättningarna för förhandlat förfarande utan föregående annonsering som avses i 4 kap. 4–8 §§ är uppfyllda eller om det finns synnerliga skäl.

Konkurrenspräglad dialog får, i enlighet med 2 §, användas om inte förenklat förfarande eller urvalsförfarande medger tilldelning av kontrakt.

Beräkning av värdet av ett kontrakt

4 § Värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. En upphandling får inte delas upp i avsikt att kringgå bestämmelserna i denna lag.

Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats.

Vid beräkningen ska den upphandlande myndigheten eller enheten beakta direktupphandlingar av samma slag gjorda av myndigheten eller enheten under räkenskapsåret.

Annonsering

5 § Vid förenklat förfarande ska den upphandlande myndigheten eller enheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Vid urvalsförfarande ska den upphandlande myndigheten eller enheten publicera en ansökningsinbjudan genom en annons i en elektronisk databas som är allmänt tillgänglig. Myndigheten eller enheten får i sin inbjudan ange det antal leverantörer som den avser att bjuda in. Antalet ska bestämmas med hänsyn till arten av det som ska upphandlas och vara tillräckligt stort för att effektiv konkurrens ska uppnås.

Innehåll i annons

6 § En annons om upphandling enligt 5 § ska innehålla uppgift om föremålet för upphandlingen och kontaktuppgifter till den upphandlande myndigheten eller enheten.

Vid förenklat förfarande ska det dessutom framgå

1. hur anbud får lämnas,
2. den dag då anbud senast ska ha kommit in, och
3. den dag till och med vilken anbudet ska vara bindande.

Vid urvalsförfarande ska annonsen med ansökningsinbjudan innehålla uppgift om

1. hur en anbudsansökan får lämnas, och
2. den dag ansökan senast ska ha kommit in.

Annonsering vid förhandsinsyn

7 § En upphandlande myndighet eller enhet som avser att tilldela ett kontrakt genom direktupphandling enligt 3 § andra stycket får annonsera sin avsikt i en elektronisk databas som är allmänt tillgänglig (förhandsinsyn).

Regeringen meddelar föreskrifter om innehållet i en annons om förhandsinsyn.

Kommunikationsmedel vid upphandling

8 § Bestämmelserna i 10 kap. 1–6 §§ och 7 § första stycket gäller för anbudsansökningar och anbud vid upphandling som avses i detta kapitel.

Tidsfrister för att lämna anbudsansökningar och anbud

9 § Anbudssökande och anbudsgivare ska ges skälig tid att komma in med ansökningar respektive anbud. Tiden för att komma in med anbudsansökningar får dock aldrig vara kortare än tio dagar från den dag då ansökningsinbjudan blev publicerad enligt 5 § andra stycket.

Tillhandahållande av kompletterande upplysningar

10 § Den upphandlande myndigheten eller enheten ska vid förenklat förfarande och urvalsförfarande lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget senast sex dagar före angiven sista dag för att komma in med anbud, förutsatt att sådana upplysningar begärts i god tid.

Öppnande av anbud

11 § Försändelser med anbud ska, så snart som möjligt efter anbudstidens utgång, öppnas vid en förrättning där minst två personer som utsetts av den upphandlande myndigheten eller enheten ska delta. Anbudet ska föras upp i en förteckning, som ska bestyrkas av dem som deltar i förrättningen. På begäran av en anbudsgivare ska dessutom en

person som utsetts av en handelskammare närvara. Kostnaderna för detta ska betalas av den som framställt begäran.

Anbudena ska öppnas samtidigt.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

Rättelse av fel, förtydligande och komplettering

12 § En upphandlande myndighet eller enhet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet.

Myndigheten eller enheten får begära att en ansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Kontroll och uteslutning av leverantörer

13 § En anbudssökande eller anbudsgivare ska uteslutas från deltagande i en upphandling i enlighet med det som föreskrivs i 11 kap. 1 §.

En anbudssökande eller anbudsgivare får uteslutas från deltagande i en upphandling enligt 11 kap. 2 och 3 §§.

En upphandlande myndighet eller enhet som av leverantören begär upplysningar om förhållanden som avses i första och andra styckena ska i förfrågningsunderlaget, annonsen eller skrivelsen ange på vilket sätt leverantören kan lämna upplysningarna.

14 § Vid kontroll av om en leverantör har fullgjort sina åligganden avseende socialförsäkringsavgifter eller skatt i Sverige enligt 11 kap. 2 § första stycket 6 ska den upphandlande myndigheten eller enheten inhämta uppgifter som styrker detta från behörig myndighet.

Begränsad kontroll

15 § En upphandlande myndighet eller enhet får begränsa kontrollen av sådana handlingar som rör leverantörens lämplighet till de anbudssökande och anbudsgivare som anges i andra och tredje styckena. Leverantören ska ges skälig tid att komma in med de begärda handlingarna.

I ett förenklat förfarande ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras när det gäller den eller de anbudsgivare som myndigheten eller enheten avser att bjuda in till förhandling, eller om ingen förhandling sker, den anbudsgivare som myndigheten eller enheten avser att tilldela kontraktet eller ramavtalet. Kontrollen ska göras innan anbudsgivarna bjuds in till förhandling respektive underrättas om tilldelningsbeslutet enligt 21 §.

I ett urvalsförfarande eller vid en konkurrenspräglad dialog ska uppgifterna enligt första stycket begäras in och kontrolleras när det gäller de anbudssökande som myndigheten eller enheten avser att bjuda in att lämna anbud respektive att förhandla.

Prövning av anbudsansökningar och anbud

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

16 § En upphandlande myndighet eller enhet ska pröva alla de anbudsansökningar och anbud som har kommit in i rätt tid, om inte något annat följer av 13 §.

Tillgång till andra företags kapacitet

17 § En leverantör får vid behov när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från de andra företagen eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

Alternativa grunder för tilldelning av kontrakt

18 § En upphandlande myndighet eller enhet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten eller enheten, eller
2. det anbud som har lägst pris.

Bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska göras enligt 13 kap. 1 § andra stycket.

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska antingen ange hur de olika kriterierna som avses i 13 kap. 1 § andra stycket viktas vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga eller ange kriterierna i fallande prioriteringsordning. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Kriterieviktningen eller prioriteringsordningen ska anges i annonsen om upphandling, i ansökningsinbjudan eller i förfrågningsunderlaget.

Onormalt låga anbud

19 § En upphandlande myndighet eller enhet får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten eller enheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått tillfredsställande svar.

Dokumentation, underrättelse och förvaring av handlingar m.m.

20 § En upphandlande myndighet eller enhet ska anteckna skälen för sina beslut och annat av betydelse vid upphandlingen. Detta gäller dock inte vid tilldelning av kontrakt vilkas värde uppgår till högst det i 3 § andra stycket angivna värdet.

21 § Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande ska den upphandlande myndigheten eller enheten snarast möjligt skriftligen underrätta anbudsökandena och anbudsgivarna om de beslut som avses i 10 kap. 9 § och lämna sådana upplysningar som avses i 10 kap. 10 §.

Vid direktupphandling ska den upphandlande myndigheten eller enheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått sådan underrättelse eller sådana upplysningar som avses i första stycket.

22 § När en upphandling har avslutats ska en upphandlande myndighet eller enhet som inte omfattas av arkivlagen (1990:782) på betryggande sätt förvara anbud och anbudsansökningar med tillhörande beskrivningar, modeller och ritningar samt anbudsförteckningar, sammanställningar, protokoll och liknande.

Handlingarna ska bevaras minst fyra år från den dag då kontraktet tilldelades.

Meddelande till kommissionen om resultatet av en upphandling av B-tjänster

23 § Om ett kontrakt som avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster) uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap., ska den upphandlande myndigheten eller enheten senast inom 48 dagar efter det att kontraktet tilldelats meddela detta till Europeiska kommissionen.

16 kap. Avtalsspärr, överprövning och skadestånd

Avtalsspärr

Allmänna bestämmelser om avtalsspärr

1 § Om en upphandlande myndighet eller enhet är skyldig att skicka en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 10 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 21 § och underrättelsen har skickats med ett elektroniskt medel, får den upphandlande myndigheten eller enheten inte ingå avtal (avtalsspärr) förrän tio dagar har gått från det att underrättelsen skickades.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt än med ett elektroniskt medel till en eller flera anbudssökande eller anbudsgivare, får avtal inte ingås förrän 15 dagar har gått från utskickandet.

Om en upphandlande myndighet eller enhet i underrättelsen har angett en längre avtalsspärr än den föreskrivna minimifristen, får avtal inte ingås förrän efter utgången av den angivna perioden.

Undantag från avtalsspärr

2 § Avtalsspärr gäller inte

1. vid tilldelning av kontrakt för vilka undantag beslutats med stöd av 1 kap. 9 §,
2. vid tilldelning av kontrakt efter upphandling utan föregående annonsering med stöd av 4 kap. 4–8 §§,
3. vid tilldelning av kontrakt på grund av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, eller
4. vid direktupphandling enligt 15 kap. 3 § andra stycket.

3 § Vid förhandsinsyn enligt 8 kap. 4 § eller 15 kap. 7 § får den upphandlande myndigheten eller enheten inte ingå avtal förrän tio dagar har gått från det att annonsen om förhandsinsyn publicerats.

Överprövning

Allmänna bestämmelser om överprövning

4 § Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva

1. en upphandling, och
2. giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet eller enhet och en leverantör.

Behörig domstol

5 § En ansökan om överprövning ska göras hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande myndigheten eller enheten har sin hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Överprövning av en upphandling

6 § Om den upphandlande myndigheten eller enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 10 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Överprövning av en upphandling får inte ske efter det att avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten eller enheten och en leverantör.

7 § Om den upphandlande myndigheten eller enheten under pågående överprövning av en upphandling ingår ett avtal i strid med 1, 3, 8, 9 eller 10 §, ska rätten, på yrkande av leverantören, överpröva avtalets giltighet i enlighet med 13–15 §§.

Förlängd avtalsspärr

8 § Om en ansökan om överprövning av en upphandling har gjorts, fortsätter avtalsspärr enligt 1 eller 3 § att gälla under handläggningen i förvaltningsrätten (förlängd avtalsspärr).

Rätten får besluta att någon förlängd avtalsspärr inte ska gälla.

Interimistiskt beslut vid överprövning av en upphandling

9 § I fall då avtalsspärr enligt 1, 3 eller 8 § inte gäller får rätten besluta att den upphandlande myndigheten eller enheten inte får ingå avtal innan något annat har bestämts.

Rätten får avstå från att fatta beslut enligt första stycket, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

Tiodagarsfrist

10 § När en förlängd avtalsspärr gäller enligt 8 §, får den upphandlande myndigheten eller enheten inte ingå avtal förrän tio dagar har gått från det att förvaltningsrätten har avgjort målet.

När en förvaltningsrätt eller en kammarrätt har fattat ett interimistiskt beslut enligt 9 §, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att domstolen har avgjort målet eller upphävt beslutet.

När Högsta förvaltningsdomstolen har fattat ett interimistiskt beslut enligt 9 § och beslutat att återförvisa målet till lägre instans, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från beslutet om återförvisning.

Rätten får besluta att någon tiodagarsfrist inte ska gälla.

Tidsfrister för ansökan om överprövning av en upphandling

11 § En ansökan om överprövning av en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av en sådan avtalsspärr som avses i 1 eller 3 §.

12 § En ansökan om överprövning av ett beslut att avbryta en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten innan tio dagar har gått från det att den upphandlande myndigheten eller enheten med ett elektroniskt medel har skickat en underrättelse om beslutet och angett skälen för detta.

Om underrättelsen har skickats på annat sätt än med ett elektroniskt medel till en eller flera anbudssökande eller anbudsgivare, ska en ansökan om överprövning ha kommit in till förvaltningsrätten innan 15 dagar har gått från utskickandet.

Överprövning av ett avtals giltighet

13 § Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet eller enhet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits

1. utan föregående annonsering enligt 8 kap. 1 eller 2 § eller 15 kap. 5 §, eller

2. enligt ett förfarande i 5 kap. 7 § utan att de villkor har följts som framgår av den paragrafen eller av det ramavtal som ligger till grund för det nya anbuds förfarandet och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Ett avtal ska också förklaras ogiltigt, om det har slutits i strid med bestämmelserna om avtalsspärr i 1, 3 eller 8 §, ett interimistiskt beslut enligt 9 §, tiodagarsfristen i 10 § eller om avtalet har slutits före en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 10 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 21 §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att de grundläggande principerna i 1 kap. 10 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

14 § Om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse, ska rätten besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet enligt 13 § är uppfyllda.

15 § Bestämmelserna om ogiltighet i 13 § ska inte tillämpas

1. på avtal som har slutits av en upphandlande myndighet eller enhet med stöd av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, om den upphandlande myndigheten eller enheten skickat en underrättelse om tilldelningsbeslutet enligt 10 kap. 9 § första stycket, samt iakttagit en avtalsspärr enligt 1 §, eller

2. om en upphandlande myndighet eller enhet genom förhandsinsyn enligt 8 kap. 4 § eller 15 kap. 7 § har meddelat sin avsikt att upphandla och har iakttagit avtalsspärren vid förhandsinsyn enligt 3 §.

Interimistiskt beslut vid överprövning av ett avtals giltighet

16 § Rätten får besluta att ett avtal inte får fullgöras till dess något annat har bestämts.

Rätten får avstå från att fatta beslut enligt första stycket, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

Tidsfrister för ansökan om överprövning av avtals giltighet

17 § En ansökan om överprövning av ett avtals giltighet ska, om inte annat följer av andra stycket, ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från det att avtalet slöts.

Ansökan ska dock ha kommit in till förvaltningsrätten innan 30 dagar har gått från det att

1. Europeiska kommissionen har publicerat en annons enligt 8 kap. 3 § eller ett meddelande enligt 15 kap. 23 §,

2. den upphandlande myndigheten eller enheten skriftligen har underrättat anbudssökandena och anbudsgivarna om att avtalet har slutits samt har lämnat en sammanfattning av sådana upplysningar som avses i 10 kap. 10 §.

Beräkning av vissa tider

18 § Vid beräkningen av längden av en avtalsspärr samt av tiodagarsfrister enligt 10 § och tidsfrister för ansökan om överprövning ska 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid tillämpas.

Förbud mot överklagande

19 § Ett beslut som denna lag är tillämplig på får inte överklagas med stöd av 10 kap. kommunallagen (1991:900).

Skadestånd

20 § En upphandlande myndighet eller enhet som inte har följt bestämmelserna i denna lag ska ersätta därigenom uppkommen skada för leverantör.

Rätten till skadestånd inbegriper ersättning till en anbudssökande eller anbudsgivare som har deltagit i en upphandling och som har haft kostnader för att förbereda anbud och i övrigt delta i upphandlingen, om åsidosättandet av bestämmelserna i denna lag menligt har påverkat hans eller hennes möjligheter att tilldelas kontraktet.

21 § Talan om skadestånd ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan upphandlande myndighet eller enhet och leverantör eller har förklarats ogiltigt enligt 13 § genom ett avgörande som har vunnit laga kraft. Väcks inte talan i tid, är rätten till skadestånd förlorad.

17 kap. Upphandlingsskadeavgift

Allmänna bestämmelser om upphandlingsskadeavgift

1 § Allmän förvaltningsdomstol får besluta att en upphandlande myndighet eller enhet ska betala en särskild avgift (upphandlingsskadeavgift) om

1. allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som har vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå, trots att det har slutits i strid med bestämmelserna om avtalsspärr i 16 kap. 1, 3 eller 8 §,

2. allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som har vunnit laga kraft fastställt att ett avtal får bestå av tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt 16 kap. 14 §, eller

3. myndigheten eller enheten har slutit avtal med en leverantör utan föregående annonsering enligt 8 kap. 1 eller 2 §§ eller 15 kap. 5 §.

2 § Tillsynsmyndigheten ska hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om att en upphandlande myndighet eller enhet ska betala upphandlingsskadeavgift i de fall som anges i 1 § 1 och 2.

Tillsynsmyndigheten får hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om att en upphandlande myndighet eller enhet ska betala upphandlingsskadeavgift i de fall som avses i 1 § 3.

Behörig domstol

3 § En ansökan om att en upphandlande myndighet eller enhet ska betala upphandlingsskadeavgift ska göras hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande myndigheten eller enheten har sin hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Avgiftens storlek

4 § Upphandlingsskadeavgiften ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst 10 000 000 kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kontraktsvärdet.

Beräkningen av kontraktsvärdet ska ske enligt 3 kap. 2 och 3 §§ eller 15 kap. 4 §.

5 § Vid fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

I ringa fall ska någon avgift inte beslutas. Avgiften får efterges, om det finns synnerliga skäl.

Tidsfrister för ansökan om avgift

6 § En ansökan om upphandlingsskadeavgift enligt 1 § 1 eller 2 ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från den tidpunkt då det avgörande som ansökan grundas på har vunnit laga kraft.

7 § När ansökan om att påföra upphandlingsskadeavgift grundas på 1 § 3 och en eller flera leverantörer har ansökt om överprövning av avtalets giltighet inom de tidsfrister som anges i 16 kap. 17 §, får ansökan inte göras förrän fristen har löpt ut och samtliga beslut med anledning av överprövningen har vunnit laga kraft. Ansökan ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från den tidpunkt då samtliga beslut med anledning av överprövningen har vunnit laga kraft.

När ingen leverantör har ansökt om överprövning av avtalets giltighet inom de tidsfrister som anges i 16 kap. 17 §, ska ansökan ha kommit in till förvaltningsrätten inom ett år från det att avtalet slöts.

Betalning av avgift m.m.

8 § Upphandlingsskadeavgiften tillfaller staten.

9 § Upphandlingsskadeavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom 30 dagar från det att avgörandet beträffande avgiften har vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i avgörandet.

Om avgiften inte betalas i tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

10 § En beslutad upphandlingsskadeavgift faller bort, om avgörandet beträffande avgiften inte har kunnat verkställas inom fem år från det att avgörandet har vunnit laga kraft.

18 kap. Tillsyn

Allmänna bestämmelser om tillsyn

1 § Regeringen meddelar föreskrifter om vilken myndighet som utövar tillsyn över upphandling enligt denna lag.

2 § Vid sin tillsyn får myndigheten inhämta alla nödvändiga upplysningar för sin tillsynsverksamhet från upphandlande myndigheter eller enheter eller den som kan antas vara en upphandlande myndighet eller enhet. Upplysningarna ska i första hand inhämtas genom skriftligt förfarande. Om det på grund av materialets omfattning, brådska eller något annat förhållande är lämpligare, får upplysningarna inhämtas genom besök hos den upphandlande myndigheten eller enheten.

3 § En upphandlande myndighet eller enhet och den som kan antas vara en upphandlande myndighet eller enhet är skyldig att tillhandahålla de upplysningar som tillsynsmyndigheten begär för sin tillsyn.

Föreläggande

4 § Om det behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna utöva sin tillsyn enligt denna lag, får myndigheten förelägga en upphandlande myndighet eller enhet eller den som kan antas vara en upphandlande myndighet eller enhet att lämna uppgift, att visa upp en handling eller att lämna över en kopia av handlingen.

Ett föreläggande enligt första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

När ett föreläggande överklagas, är tillsynsmyndigheten motpart hos allmän förvaltningsdomstol.

Behörig domstol

5 § Tillsynsmyndighetens föreläggande enligt 4 § får överklagas hos den förvaltningsrätt i vars domkrets den som föreläggandet riktar sig till har sin hemvist.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.
 2. Lagen tillämpas inte på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

Förteckning över byggtreprentkontrakt

		NACE		
Avdelning F		Byggtreprenter		
Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Benämning	
			Anm.	
45			Byggverksamhet	Omfattar: – nybyggnad, renovering och normal reparation
	45.1		Mark- och grundarbeten	
		45.11	Rivning av hus; markarbeten	Omfattar: – rivning och rasering av byggnader och andra anläggningar – röjning av byggplatser – markarbeten: schaktning, deponering, nivellering av byggplatser, dikesgrävning, bergrensning, sprängning etc. – iordningställande av gruvarbetsplatser: avtäckning samt annat iordningställande av ägor och platser som innehåller mineraler Omfattar även: – dränering av byggplatser – dränering av jordbruks- eller skogsbruksmark
		45.12	Markundersökning	Omfattar: – provborrning och tagning av kärprov för byggande, för geofysiska, geologiska eller liknande ändamål <i>Omfattar inte:</i> – borrning av källor för produktion av råpetroleum eller naturgas, jfr 11.20 – brunnborrning, jfr 45.25 – schaktsänkning, jfr

Avdelning F	Huvud- grupp	Under grupp	NACE	
			Byggentreprenader	
			Benämning	Anm.
				45.25 – spårning av olje- och naturgasfält, utförande av geofysiska, geologiska och seismiska undersökningar, jfr 74.20
	45.2		Bygg- och anläggningsarbeten	
		45.21	Uppförande av hus och andra byggnadsverk	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – byggande av alla slags byggnader – byggande av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d.: – broar, inklusive sådana för upphöjda vägar, viadukter, tunnlar och tunnelbanor – rörledningar för fjärrtransport, fjärrnät för el och telekommunikation – rörledningar i tätort, tätortsnet för el och telekommunikation samt därmed förknippade arbeten – montering och uppförande på plats av monteringsfärdiga byggnader <p><i>Omfattar inte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – tjänster i anslutning till råpetroleum- och naturgasutvinning, jfr 11.20 – uppförande av monteringsfärdiga byggnader av egentillverkade delar av annat material än betong, jfr huvudgrupperna 20, 26 och 28 – anläggning av stadion, simbassänger, idrotts- hallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive

Avdelning F	Huvud- grupp	Grupp	Under grupp	NACE	
				Byggentreprenader	
				Benämning	Anm.
					<p>uppförande av byggnader, jfr 45.23</p> <p>– bygginstallationer, jfr 45.3</p> <p>– slutbehandling av byggnader, jfr 45.4</p> <p>– arkitektverksamhet och teknisk konsultverksamhet, jfr 74.20</p> <p>– projektledning för byggande, jfr 74.20</p>
			45.22	Takarbeten	<p>Omfattar:</p> <p>– byggande av tak</p> <p>– taktäckning</p> <p>– impregnering</p>
			45.23	Anläggning av vägar, flygfält och idrottsanläggningar	<p>Omfattar:</p> <p>– anläggning av vägar, gator samt andra kör- och gångvägar</p> <p>– anläggning av järnvägar</p> <p>– anläggning av start- och landningsbanor på flygfält</p> <p>– anläggning av stadion, simbassänger, idrotts- hallar, tennisbanor, golf- banor eller andra idrotts- anläggningar, exklusive uppförande av byggnader</p> <p>– målning av vägmarkeringar och markeringar på parkeringsplatser</p> <p><i>Omfattar inte:</i></p> <p>– förberedande mark- arbeten, jfr 45.11</p>
			45.24	Vatten- byggnad	<p>Omfattar:</p> <p>– anläggning av: vatten- leder, hamn- och flod- arbeten, småbåtshamnar (marinor), slussar etc.</p> <p>– dammar, diken o.d.</p> <p>– muddring</p> <p>– undervattensarbete</p>

Avdelning F	Huvud-grupp	Under-grupp	NACE	
			Byggentreprenader	
	Grupp		Benämning	Anm.
		45.25	Andra bygg- och anläggningsarbeten	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bygg- eller anläggningsverksamhet som är specialiserad inom något för olika slags konstruktioner gemensamt område och fordrar specialistkompetens eller specialutrustning: – grundläggning inklusive pålning – borring och byggande av brunnar, schaktsänkning – uppförande av icke egentillverkade stålelement – bockning av stål – murning och stenläggning – resning och nedmontering av byggnadsställningar och arbetsplattformar, inklusive uthyrning av byggnadsställningar och arbetsplattformar – uppförande av skorstenar och industriugnar <p><i>Omfattar inte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – uthyrning av byggnadsställningar utan resning och nedmontering, jfr 71.32
	45.3		Bygginstallationer	
		45.31	El-installationer	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – installation i byggnader och andra anläggningar av: elkablar och elarmatur, telekommunikationssystem, elvärmsystem, antenner, brandlarm, tjuvlarm, hissar och rulltrappor, åskledare etc.

Avdelning F	Huvudgrupp	Undergrupp	NACE	
			Byggtrepenader	
			Benämning	Anm.
		45.32	Isoleringsarbeten	Omfattar: – installation i byggnader och andra anläggningar av värme-, ljud- eller vibrationsisolering <i>Omfattar inte:</i> – impregnering, jfr 45.22
		45.33	VVS-arbeten	Omfattar: – installation i byggnader och andra anläggningar av: vattensystem samt sanitetsutrustning, gasarmaturer, värme-, ventilations-, kyl- och luftkonditioneringsutrustning inklusive ledningar, sprinklersystem <i>Omfattar inte:</i> – installation av elvärmesystem, jfr 45.31
		45.34	Andra bygginstallationer	Omfattar: – installation av belysnings- och signalsystem till vägar, järnvägar, flygfält och hamnar – installation i byggnader och andra anläggningar av andra armaturer och anordningar
	45.4		Slutbehandling av byggnader	
		45.41	Puts-, fasad- och stuckaturarbeten	Omfattar: – anbringande på byggnader och andra anläggningar av invändig eller utvändig puts och stuckmaterial för putsning
		45.42	Byggnads-snickeriarbeten	Omfattar: – installation av icke egentillverkade dörrar, fönster, dörr- och fönsterkarmar, kök med fast inredning, trappor butiksineredning o.d., av trä

Avdelning F	Huvud- grupp	Under grupp	NACE	
			Byggtreprenader	
			Benämning	Anm.
				<p>eller andra material</p> <p>– invändig slutbehand- ling såsom arbete med tak, väggbeklädnader av trä och flyttbara skilje- väggar</p> <p><i>Omfattar inte:</i></p> <p>– läggning av parkett och andra golvbeläggningar av trä, jfr 45.43</p> <p><i>Omfattar:</i></p> <p>– läggning, uppsättning eller fastsättning i bygg- nader och andra anlägg- ningar av:</p> <p>vägg- eller golvplattor av keramiskt material, be- tong eller huggen sten, parkett och andra golv- beläggningar av trä, mattor samt golvbelägg- ningar av linoleum, inklusive av gummi eller plast, terrazzo-, marmor-, granit- eller skiffergolv eller –väggar, tapeter</p> <p><i>Omfattar:</i></p> <p>– invändig och utvändig målning av byggnader</p> <p>– målning av anlägg- ningar inom väg- och vattenbyggnad o.d.</p> <p>– installation av glas, speglar etc.</p> <p><i>Omfattar inte:</i></p> <p>– installation av fönster, jfr 45.42</p> <p><i>Omfattar:</i></p> <p>– installation av privata simbassänger</p> <p>– rengöring med ånga, blästring och liknande behandling av fasader</p> <p>– annan slutbehandling av byggnader</p>
		45.43	Golv- och väggbelägg- ningsarbeten	
		45.44	Måleri- och glasmästeri- arbeten	
		45.45	Annan slut- behandling av byggnader	

Avdelning F		NACE		
Huvud- grupp	Grupp	Under grupp	Byggentreprenader	
			Benämning	Anm.
	45.5		Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare	<i>Omfattar inte:</i> – invändig rengöring av byggnader och andra konstruktioner, jfr 74.70
		45.50	Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare	<i>Omfattar inte:</i> – uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner samt -utrustning utan förare, jfr 71.32

Förteckning över tjänstekontrakt (A-tjänster)

Kategori nummer	Ämne
1	Underhålls- och reparationstjänster
2	Tjänster för militärt bistånd till utlandet
3	Försvarstjänster, militära försvarstjänster och civila försvarstjänster
4	Undersöknings- och säkerhetstjänster
5	Landtransport
6	Lufttransporttjänster: transporter av passagerare och gods, med undantag av posttransporter
7	Postbefordran på land och i luften
8	Järnvägstransporttjänster
9	Sjötransporttjänster
10	Hjälpstjänster och tjänster i anslutning till transporter
11	Telekommunikationstjänster
12	Finansiella tjänster: Försäkringstjänster
13	Databehandlingstjänster och därmed sammanhängande tjänster
14	Forsknings- och utvecklingstjänster och utvärderingsprov, med undantag av forsknings- och utvecklingstjänster som inte uteslutande är till förmån för den upphandlande myndigheten eller enheten i dess egen verksamhet, under förutsättning att dessa tjänster helt finansieras av den upphandlande myndigheten eller enheten
15	Redovisnings-, revisions- och bokföringstjänster
16	Organisationskonsulttjänster, med undantag av medlings- och förlikningstjänster, och därmed sammanhängande tjänster

Kategori nummer	Ämne
17	Arkitekttjänster, tekniska konsulttjänster och integrerade tekniska tjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur, därmed sammanhängande vetenskapliga och tekniska konsulttjänster, teknisk provning och analys
18	Fastighetsstädning och fastighetsförvaltning
19	Avlopps- och renhållningstjänster: saneringstjänster och liknande tjänster
20	Utbildnings- och simuleringstjänster på försvars- och säkerhetsområdet

Förteckning över tjänstekontrakt (B-tjänster)

Kategori nummer	Ämne
21	Hotell- och restaurangtjänster
22	Hjälptjänster och tjänster i anslutning till transporter
23	Juridiska tjänster
24	Rekrytering och urval av personal, med undantag av anställningskontrakt
25	Hälsovård och socialtjänster
26	Övriga tjänster

Definition av vissa tekniska specifikationer

I lagen används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. a) *tekniska specifikationer*: i fråga om byggentreprenadkontrakt, samtliga tekniska föreskrifter, vilka bland annat ska upptas i de allmänna specifikationerna, med angivande av de egenskaper som krävs av ett material, en produkt eller en vara för att materialet, produkten eller varan ska kunna beskrivas på ett sådant sätt att detta lämpar sig för den upphandlande myndighetens eller enhetens planerade användning. Dessa egenskaper ska omfatta nivå på miljöprestanda, projektering för alla användningsområden (inklusive tillgänglighet för personer med funktionshinder) och bedömning av överensstämmelse, prestanda, säkerhet och mått, samt förfarandena vid bedömning av kvalitetssäkring, terminologi, symboler, provning och provningsmetoder, förpackning och märkning samt produktionsprocesser och -metoder. De ska även innefatta bestämmelser om projektering och kostnad, provnings- och kontrollregler, villkoren för att entreprenaden ska antas, tekniken eller metoderna för byggnadsverksamheten samt samtliga övriga tekniska villkor som den upphandlande myndigheten eller enheten enligt lag eller annan författning kan ange i fråga om den fullbordade entreprenaden samt om ingående material eller delar.
- b) *teknisk specifikation*: i fråga om tjänste- eller varukontrakt, en specifikation i ett dokument med angivande av kraven på en produkts eller en tjänsts egenskaper, som kvalitetsnivåer, nivå på miljöprestanda, projektering för alla användningsområden (inklusive tillgänglighet för personer med funktionshinder) och bedömning av överensstämmelse, prestanda, produktens användningsområde, säkerhet eller mått, samt krav på produkten angående den beteckning under vilken den saluförs, terminologi, symboler, provning och provningsmetoder, förpackning, märkning, bruksanvisningar, produktionsprocesser och -metoder samt förfaranden vid bedömning av överensstämmelse.
2. *standard*: en teknisk specifikation som har fastställts av ett erkänt standardiseringsorgan för upprepad eller fortlöpande tillämpning, med vilken överensstämmelse inte är obligatorisk och som tillhör någon av följande typer av standarder:
 - Internationell standard: en standard som antagits av ett internationellt standardiseringsorgan och gjorts tillgänglig för allmänheten.
 - Europeisk standard: en standard som antagits av ett europeiskt standardiseringsorgan och gjorts tillgänglig för allmänheten.
 - Nationell standard: en standard som antagits av ett nationellt standardiseringsorgan och gjorts tillgänglig för allmänheten.
3. *försvarsstandard*: En teknisk specifikation som inte är tvingande och som godkänts av ett erkänt standardiseringsorgan på inter-

nationell, regional eller nationell nivå, specialiserad på utarbetandet av tekniska specifikationer för upprepad eller kontinuerlig tillämpning på försvarsområdet.

4. *uropeiskt tekniskt godkännande*: en positiv teknisk bedömning av en produkts lämplighet för att användas för ett bestämt ändamål, grundad på att de grundläggande kraven på byggtreprenaden är uppfyllda genom produktens konstitutiva egenskaper tillsammans med de villkor som fastställts för användningen och utnyttjandet. Ett europeiskt tekniskt godkännande ska utfärdas av ett organ för godkännande som för detta ändamål utsetts av medlemsstaten.
5. *gemensam teknisk specifikation*: en teknisk specifikation som har utarbetats i enlighet med ett förfarande som erkänts av medlemsstaterna och som har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.
6. *teknisk referens*: en produkt, med undantag för officiella standarder, som framställs av ett europeiskt standardiseringsorgan i enlighet med förfaranden som anpassats till utvecklingen av marknadens behov.

Härigenom föreskrivs att 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2010:616

Föreslagen lydelse

18 §

En förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domare ensam

1. vid åtgärd som avser endast måls beredande,
2. vid förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av en annan förvaltningsrätt,
3. vid beslut som avser endast rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende och
4. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsuttan rätt, är en förvaltningsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Åtgärder som avser endast beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare får utföras av en annan tjänsteman som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid förvaltningsrätten eller vid en tingsrätt på samma ort som förvaltningsrätten. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om detta.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande i sak av

1. mål av enkel beskaffenhet,
2. mål enligt lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet, enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter, om besiktning enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), om handlings undantagande från taxeringsrevision, skatterevision eller annan granskning och om befrielse från skyldighet att lämna upplysningar, visa upp handling eller lämna kontrolluppgift enligt skatteförfattningarna,

3. mål om omedelbart omhändertagande enligt 6 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård i enskildhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet eller avskildhet enligt 34 § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 14 § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, mål om avskildhet enligt 17 § samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 när det gäller de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt utlänningslagen (2005:716), mål enligt lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m., mål enligt fängelselagen (2010:610) samt mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med

Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

4. mål enligt folkbokföringsförfattningarna, mål rörande preliminär skatt eller om anstånd med att betala skatt eller avgifter enligt skatteförfattningarna,

5. mål enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling *eller* lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,

5. mål enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster *eller* lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,

6. mål som avser en fråga av betydelse för inkomstbeskattningen, dock endast om värdet av vad som yrkas i målet uppenbart inte överstiger hälften av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,

7. mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt och

8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.

Härigenom föreskrivs att 39 och 40 §§ lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

39 §¹

Har förhandling enligt 38 § ägt rum och förklarar den centrala arbetstagarorganisationen eller, om en sådan inte finns, den arbetstagarorganisation som har slutit kollektivavtalet, att den av arbetsgivaren tilltänkta åtgärden kan antas medföra att lag eller kollektivavtal för arbetet åsidosätts eller att åtgärden på annat sätt strider mot vad som är allmänt godtaget inom parternas avtalsområde, får åtgärden inte beslutas eller verkställas av arbetsgivaren.

Vid upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster *eller* lagen (2008:962) om valfrihetssystem får en förklaring enligt första stycket göras endast om den grundar sig på omständigheter som anges i

– 10 kap. 2 § och 15 kap. 13 § lagen om offentlig upphandling,

– 10 kap. 2 och 3 §§ samt 15 kap. 13 § lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, *eller*

– 7 kap. 1 § lagen om valfrihetssystem.

Vid upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, lagen (2008:962) om valfrihetssystem *eller* lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet får en förklaring enligt första stycket göras endast om den grundar sig på omständigheter som anges i

– 10 kap. 2 § och 15 kap. 13 § lagen om offentlig upphandling,

– 10 kap. 2 och 3 §§ samt 15 kap. 13 § lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,

– 7 kap. 1 § lagen om valfrihetssystem, *eller*

– 11 kap. 2 § och 15 kap. 13 § lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

40 §²

Förbud enligt 39 § inträder inte, om arbetstagarorganisationen saknar fog för sin ståndpunkt. Förbud inträder inte heller, om arbets-

Förbud enligt 39 § inträder inte, om arbetstagarorganisationen saknar fog för sin ståndpunkt. Förbud inträder inte heller, om arbets-

¹ Senaste lydelse 2010:537.

² Senaste lydelse 2010:537.

tagarorganisationen vid sådan upphandling som avses i 39 § andra stycket har grundat sin förklaring på andra omständigheter än som anges i

– 10 kap. 2 § och 15 kap. 13 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,

– 10 kap. 2 och 3 §§ samt 15 kap. 13 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, *eller*

– 7 kap. 1 § lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

tagarorganisationen vid sådan upphandling som avses i 39 § andra stycket har grundat sin förklaring på andra omständigheter än som anges i

– 10 kap. 2 § och 15 kap. 13 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,

– 10 kap. 2 och 3 §§ samt 15 kap. 13 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,

– 7 kap. 1 § lagen (2008:962) om valfrihetssystem, *eller*

– *11 kap. 2 § samt 15 kap. 13 § lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.*

Har arbetsgivaren med stöd av 38 § tredje stycket verkställt beslut i den fråga som förhandlingen avser, ska 39 § inte tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2007:1091) om offentlig upphandling²

dels att 15 kap. 22 §, 16 kap. 4, 5 och 13 §§ samt bilagorna 1–3 ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 16 kap. 1, 4, 13 och 16 §§ ska utgå,

dels att nuvarande 16 kap. 1–3, 6–9 och 14–19 §§ ska betecknas 16 kap. 4, 5, 19, 1–3, 8, 7, 13–15, 17 och 18 §§,

dels att 1 kap. 2 §, 4 kap. 4, 8 och 14 §§, 10 kap. 1 §, 11 kap. 2 §, 15 kap. 2 och 19 §§, de nya 16 kap. 2, 4, 7, 8 och 13–15 §§ samt 16 kap. 10, 11 och 21 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före nuvarande 16 kap. 2, 3, 5–9, 15, 18 och 19 §§ ska sättas närmast före de nya 16 kap. 5, 19, 6, 1–3, 8, 13, 17 och 18 §§,

dels att det i lagen ska införas sex nya paragrafer, 1 kap. 3 a och 5 a §§, 15 kap. 10 § samt 16 kap. 6, 9 och 16 §§, samt närmast före 1 kap. 3 a och 5 a §§ samt 16 kap. 4, 9 och 16 §§ nya rubriker av följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 16 kap. 1 § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Allmänna bestämmelser om avtalspär”,

dels att det i lagen ska införas tre nya bilagor, 1–3, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §³

Denna lag gäller för offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster samt av byggkoncessioner. Lagen gäller även när upphandlande myndigheter anordnar projekttävlingar. Vad som avses med offentlig upphandling och upphandlande myndighet anges i 2 kap. 13 § respektive 19 §.

Endast 15 och 16 kap. tillämpas i fråga om offentlig upphandling som

1. avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster),

2. avser andra kontrakt, vars värde understiger de tröskelvärden

Endast 15 kap. tillämpas i fråga om offentlig upphandling som

1. avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster), *eller*

2. avser andra kontrakt, vars värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76, Celex 32009L0081).

² Senaste lydelse av
15 kap. 22 § 2010:571
16 kap. 4 § 2010:571
16 kap. 5 § 2010:571

16 kap. 13 § 2010:571.

³ Senaste lydelse 2010:571.

som anges i lagen,

3. görs på försvarsområdet och som avser varor eller tjänster som omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget, eller

4. omfattas av sekretess eller andra särskilda begränsningar med hänsyn till rikets säkerhet.

I fråga om offentlig upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 2 (A-tjänster) tillämpas inte 13 och 14 kap.

En upphandling som avser både A-tjänster och B-tjänster skall anses vara en upphandling av A-tjänster om värdet av A-tjänsterna överstiger värdet av B-tjänsterna. I annat fall skall upphandlingen i sin helhet anses vara en upphandling av B-tjänster.

En upphandling som avser både A-tjänster och B-tjänster ska anses vara en upphandling av A-tjänster om värdet av A-tjänsterna överstiger värdet av B-tjänsterna. I annat fall ska upphandlingen i sin helhet anses vara en upphandling av B-tjänster.

Regeringen tillkännager i Svensk författningssamling CPV-referensnummer för byggenreprenadkontrakt samt CPC- och CPV-referensnummer för A-tjänster och B-tjänster.

I fråga om tjänstekoncessioner gäller endast 1 kap. 12 §.

Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

3 a §

Denna lag gäller inte för upphandling som

1. omfattas av lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, eller

2. är undantagen enligt 1 kap. 7, 8 eller 9 § den lagen.

Undantag på grund av sekretess m.m.

5 a §

Bestämmelserna i denna lag gäller inte i den utsträckning det är nödvändigt att göra undantag av synnerliga skäl avseende sekretess eller rikets väsentliga intressen.

4 kap.

4 §⁴

En upphandlande myndighet får i annonsen eller i förfrågningsunderlaget ange att förhandlat förfarande med föregående annonsering ska äga rum i successiva steg för att minska det antal anbud som förhandlingen ska omfatta. Därvid ska de tilldelningskriterier tillämpas som anges i annonsen om upphandlingen, i förfrågningsunderlaget *eller i det beskrivande dokumentet*. Det slutliga antalet anbud ska alltid vara så stort att effektiv konkurrens uppnås, under förutsättning att det finns ett tillräckligt antal lämpliga anbudsökande eller anbudsgivare.

En upphandlande myndighet får i annonsen eller i förfrågningsunderlaget ange att förhandlat förfarande med föregående annonsering ska äga rum i successiva steg för att minska det antal anbud som förhandlingen ska omfatta. Därvid ska de tilldelningskriterier tillämpas som anges i annonsen om upphandlingen *eller i förfrågningsunderlaget*. Det slutliga antalet anbud ska alltid vara så stort att effektiv konkurrens uppnås, under förutsättning att det finns ett tillräckligt antal lämpliga anbudsökande eller anbudsgivare.

8 §

En upphandlande myndighet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering om

1. det gäller kompletterande byggtreprenader eller tjänster som inte ingår i det ursprungliga projektet eller *ingår i det ursprungliga kontraktet* om

a) kompletteringarna på grund av oförutsedda omständigheter krävs för att kontraktet *skall* kunna fullgöras,

b) de *skall* utföras av den ursprungliga leverantören,

c) de inte utan stora tekniska eller ekonomiska olägenheter för den upphandlande myndigheten kan skiljas från det ursprungliga kontraktet, eller

d) de *kan avskiljas* och är absolut nödvändiga för att kontraktet *skall* kunna fullföljas, eller

2. det gäller en ny byggtreprenad eller tjänst som är en upprepning av tidigare byggtreprenader eller tjänster under förutsättning

a) att de nya arbetena ingår i ett projekt som tidigare varit föremål för ett öppet eller selektivt förfarande,

b) att arbetena tilldelas samma leverantör,

1. det gäller kompletterande byggtreprenader eller tjänster som inte ingår i det ursprungliga projektet eller det ursprungliga kontraktet, om kompletteringarna på grund av oförutsedda omständigheter krävs för att kontraktet *ska* kunna fullgöras, *och under förutsättning att de ska* utföras av den ursprungliga leverantören, *och om*

a) de inte utan stora tekniska eller ekonomiska olägenheter för den upphandlande myndigheten kan skiljas från det ursprungliga kontraktet, eller

b) de, *även om de kan avskiljas*, är absolut nödvändiga för att kontraktet *ska* kunna fullföljas, eller

⁴ Senaste lydelse 2010:571.

c) att det nya kontraktet är i överensstämmelse med det ursprungliga projektet,

d) att värdet av det nya kontraktet ingått i beräkningen av värdet av det ursprungliga projektet enligt bestämmelserna i 3 kap., *samt*

d) att värdet av det nya kontraktet ingått i beräkningen av värdet av det ursprungliga projektet enligt bestämmelserna i 3 kap., *och*

e) att det i samband med den ursprungliga upphandlingen annonserats att det nu avsedda förfarandet kunde komma att användas.

Det sammanlagda värdet av kontrakt som avses i första stycket 1 får inte överstiga hälften av det ursprungliga kontraktets värde.

Det förfarande som avses i första stycket 2 får tillämpas under högst tre år efter det att det ursprungliga kontraktet slöts.

14 §⁵

Den upphandlande myndigheten får bestämma att dialogen ska genomföras i successiva steg för att begränsa antalet lösningar som ska diskuteras under dialogen. I så fall ska det anges i annonsen eller i det beskrivande dokumentet.

Den upphandlande myndigheten får bestämma att dialogen ska genomföras i successiva steg för att begränsa antalet lösningar som ska diskuteras under dialogen. I så fall ska det anges i annonsen eller i det beskrivande dokumentet. *Begränsningen ska ske enligt de tilldelningskriterier som anges i annonsen eller i det beskrivande dokumentet. Det slutliga antalet lösningar ska alltid vara så stort att effektiv konkurrens uppnås, under förutsättning att det finns ett tillräckligt antal lösningar.*

10 kap.

1 §

En upphandlande myndighet skall utesluta en leverantör från att delta i en offentlig upphandling, om myndigheten får kännedom om att leverantören enligt en lagakraftvunnen dom är dömd för brott som innefattar

1. sådan brottslighet som avses i artikel 2.1 i rådets gemensamma åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998 beslutad av rådet på grundval av artikel K 3 i fördraget om Europeiska unionen om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens med-

En upphandlande myndighet ska utesluta en leverantör från att delta i en offentlig upphandling, om myndigheten får kännedom om att leverantören enligt en lagakraftvunnen dom är dömd för brott som innefattar

1. sådan brottslighet som avses i artikel 2 i rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet⁶,

⁵ Senaste lydelse 2010:571.

⁶ EUT L 300, 11.11.2008, s. 42 (Celex 32008F0841).

lemsstater till ett brott,

2. bestickning enligt definitionen i artikel 3 i rådets akt av den 26 maj 1997 om utarbetande på grundval av artikel K 3.2 c i fördraget om Europeiska unionen av konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i⁷, respektive artikel 3.1 i rådets gemensamma åtgärd 98/742/RIF av den 22 december 1998 beslutad av rådet på grundval av artikel K 3 i fördraget om Europeiska unionen rörande korruption inom den privata sektorn⁸,

3. bedrägeri i den mening som avses i artikel 1 i konventionen som utarbetats på grundval av artikel K.3 i fördraget om Europeiska unionen, om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen⁹, eller

4. penningtvätt enligt definitionen i artikel 1 i rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar¹⁰, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/97/EG¹¹.

Är leverantören en juridisk person, *skall* leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brottet.

Om det finns grundad anledning anta att en leverantör *skall* uteslutas med stöd av första stycket, får myndigheten begära att leverantören visar att det inte finns någon grund för uteslutning.

Om det finns särskilda skäl, får en upphandlande myndighet avstå från att utesluta en leverantör som dömts för brottslighet enligt första stycket.

Är leverantören en juridisk person, *ska* leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brottet.

Om det finns grundad anledning anta att en leverantör *ska* uteslutas med stöd av första stycket, får myndigheten begära att leverantören visar att det inte finns någon grund för uteslutning.

11 kap.

2 §

En upphandlande myndighet får ställa krav på en lägsta nivå för anbudssökandes och anbudsgivares ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Dessa *skall* överensstämma med bestämmelserna i 7–15 §§. Omfattningen av den information som avses i 6–15 §§ samt de lägsta nivåerna för den kapacitet som krävs för ett visst kontrakt *skall* ha samband med kontraktsföremålet och stå i proportion till detta.

En upphandlande myndighet får ställa krav på en lägsta nivå för anbudssökandes och anbudsgivares ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Dessa *ska* överensstämma med bestämmelserna i 7–13 §§. Omfattningen av den information som avses i 7–13 §§ samt de lägsta nivåerna för den kapacitet som krävs för ett visst kontrakt *ska* ha samband med kontraktsföremålet och stå i proportion till detta.

⁷ EGT C 195, 25.6.1997, s. 1 (Celex 31997F0625/01/).

⁸ EGT L 358, 31.12.1998, s. 2 (Celex 31998F0742).

⁹ EGT C 316, 27.11.1995, s. 48 (Celex 31995F1127/03/).

¹⁰ EGT L 166, 28.6.1991, s. 77 (Celex 31991L0308).

¹¹ EGT L 344, 28.12.2001, s. 76 (Celex 32001L0097).

De krav på kapacitet som ställs upp *skall* framgå av annonsen om upphandling.

De krav på kapacitet som ställs upp *ska* framgå av annonsen om upphandling.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

15 kap.

2 §¹²

Vid offentlig upphandling enligt detta kapitel tillämpas även

- 1 kap. (lagens innehåll och tillämpningsområde samt allmänna bestämmelser),
- 2 kap. (definitioner),
- 4 kap. 22 § (inköpscentraler),
- 5 kap. (ramavtal), utom såvitt avser 5 kap. 5 § beträffande kravet på minst tre leverantörer för sådana ramavtal som omfattas av 5 kap. 6 §,
- 6 kap. 4 § (uppgifter om ursprung, tillverkning m.m.),
- 6 kap. 7 § (miljömärken),
- 6 kap. 13 § (särskilda villkor för fullgörande av kontrakt),
- 8 kap. 11 § (om någon annan än den upphandlande myndigheten ska lämna ut förfrågningsunderlaget eller det beskrivande dokumentet),
- 8 kap. 12 § (*tillhandahållande av kompletterande handlingar och upplysningar vid selektivt och förhandlat förfarande samt konkurrenspräglad dialog*),
- 11 kap. 6 § (krav på registrering),
- 13 kap. (byggkoncessioner),
- 16 kap. (avtalsspär, överprövning och skadestånd),
- 17 kap. (upphandlingsskadeavgift), och
- 18 kap. (tillsyn).

Vidare tillämpas bestämmelserna om konkurrenspräglad dialog i 4 kap. 1 § tredje stycket, 4, 6 och 10–21 §§, 8 kap. 3 § första stycket, 5 och 10 §§ samt 11 kap. 3 och 4 §§.

Vidare tillämpas bestämmelserna om konkurrenspräglad dialog i 4 kap. 1 § tredje stycket och 10–21 §§, 8 kap. 3 § första stycket, 5, 10 och 12 §§ samt 11 kap. 3 och 4 §§.

Vid offentlig upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 6 kap. 1–3, 5, 6 och 8 §§, när värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.

En upphandlande myndighet får publicera annonser om upphandlingar på det sätt som gäller för upphandlingar enligt 7 kap.

10 §¹³

Den upphandlande myndigheten ska vid förenklat förfarande och urvalsförfarande lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget senast sex dagar före angiven sista dag för

¹² Senaste lydelse 2010:571.

¹³ Tidigare upphävd genom 2010:571.

19 §¹⁴

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande ska den upphandlande myndigheten snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och lämna sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid direktupphandling och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 och 4 ska den upphandlande myndigheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

Vid direktupphandling ska den upphandlande myndigheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått sådan underrättelse eller sådana upplysningar som avses i första stycket.

16 kap.

7 §

Avtalsspärr gäller inte

1. vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 eller 4, om undantag har beslutats med stöd av 15 kap. 22 §,

2. vid tilldelning av kontrakt efter upphandling utan föregående annonsering med stöd av 4 kap. 5–9 §§,

3. vid tilldelning av kontrakt på grund av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, eller

4. vid direktupphandling enligt 15 kap. 3 § andra stycket.

2 §¹⁵

1. vid tilldelning av kontrakt efter upphandling utan föregående annonsering med stöd av 4 kap. 5–9 §§,

2. vid tilldelning av kontrakt på grund av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, eller

3. vid direktupphandling enligt 15 kap. 3 § andra stycket.

Överprövning

Allmänna bestämmelser om överprövning

1 §

En leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida

4 §¹⁶

Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna

¹⁴ Senaste lydelse 2010:571.

¹⁵ Senaste lydelse av tidigare 7 § 2010:571.

¹⁶ Senaste lydelse av tidigare 1 § 2010:571.

skada får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärd enligt 5 eller 15 § (ansökan om överprövning).

komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva

1. en upphandling, och
2. giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör.

6 §

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Överprövning av en upphandling får inte ske efter det att avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten och en leverantör.

14 §

Om den upphandlande myndigheten under pågående överprövning av en upphandling ingår ett avtal i strid med 4, 6, 8, 9 eller 10 §, ska rätten, på yrkande av leverantören, överpröva avtalets giltighet i enlighet med 15–17 §§.

7 §¹⁷

Om den upphandlande myndigheten under pågående överprövning av en upphandling ingår ett avtal i strid med 1, 3, 8, 9 eller 10 §, ska rätten, på yrkande av leverantören, överpröva avtalets giltighet i enlighet med 13–15 §§.

9 §

Om en ansökan om överprövning av en upphandling har gjorts, fortsätter avtalsspärr enligt 6 eller 8 § att gälla under handläggningen i förvaltningsrätten (förlängd avtalsspärr).

8 §¹⁸

Om en ansökan om överprövning av en upphandling har gjorts, fortsätter avtalsspärr enligt 1 eller 3 § att gälla under handläggningen i förvaltningsrätten (förlängd avtalsspärr).

Rätten får besluta att någon förlängd avtalsspärr inte ska gälla.

¹⁷ Senaste lydelse av tidigare 14 § 2010:571.

¹⁸ Senaste lydelse av tidigare 9 § 2010:571.

9 §

I fall då avtalsspärr enligt 1, 3 eller 8 § inte gäller får rätten besluta att den upphandlande myndigheten inte får ingå avtal innan något annat har bestämts.

Rätten får avstå från att fatta beslut enligt första stycket, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

10 §¹⁹

När en förlängd avtalsspärr gäller enligt 9 §, får den upphandlande myndigheten inte ingå avtal förrän tio dagar har gått från det att förvaltningsrätten har avgjort målet.

När en förvaltningsrätt eller en kammarrätt har fattat ett beslut enligt 4 §, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att domstolen har avgjort målet eller upphävt beslutet.

När Högsta förvaltningsdomstolen har fattat ett beslut enligt 4 § och beslutat att återförvisa målet till lägre instans, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från beslutet om återförvisning.

Rätten får besluta att någon tiodagarsfrist inte ska gälla.

När en förlängd avtalsspärr gäller enligt 8 §, får den upphandlande myndigheten inte ingå avtal förrän tio dagar har gått från det att förvaltningsrätten har avgjort målet.

När en förvaltningsrätt eller en kammarrätt har fattat ett beslut enligt 9 §, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att domstolen har avgjort målet eller upphävt beslutet.

När Högsta förvaltningsdomstolen har fattat ett beslut enligt 9 § och beslutat att återförvisa målet till lägre instans, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från beslutet om återförvisning.

11 §²⁰

En ansökan om överprövning av en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av sådan avtalsspärr som avses i 6 eller 8 §.

En ansökan om överprövning av en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av *en* sådan avtalsspärr som avses i 1 eller 3 §.

¹⁹ Senaste lydelse 2010:1495.

²⁰ Senaste lydelse 2010:571.

15 §

Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits

1. utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 eller 2 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 § eller 15 kap. 4 eller 6 §, eller

2. enligt ett förfarande i 5 kap. 7 § utan att de villkor har följts som framgår av den paragrafen eller av det ramavtal som ligger till grund för det nya anbuds förfarandet och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Ett avtal ska också förklaras ogiltigt, om det har slutits i strid med *ett interimistiskt beslut enligt 4 §, bestämmelserna om avtals-spärr i 6, 8 eller 9 §, tiodagars-fristen i 10 §* eller om avtalet har slutits före en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

16 §

Om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse, ska rätten besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet enligt 15 § är uppfyllda.

17 §

Bestämmelserna om ogiltighet i 15 § ska inte tillämpas

1. på avtal som har slutits av en upphandlande myndighet med stöd av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, om den upphandlande myndigheten skickat en underrättelse om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket, samt iakttagit en avtalsspärr enligt 6 §, eller

13 §²¹

Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits

1. utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 eller 2 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 § eller 15 kap. 4 §, eller

2. enligt ett förfarande i 5 kap. 7 § utan att de villkor har följts som framgår av den paragrafen eller av det ramavtal som ligger till grund för det nya anbuds förfarandet och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Ett avtal ska också förklaras ogiltigt, om det har slutits i strid med *bestämmelserna om avtals-spärr i 1, 3 eller 8 §, ett interi-mistiskt beslut enligt 9 §, tio-dagarsfristen i 10 §* eller om avtalet har slutits före en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

14 §²²

Om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse, ska rätten besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet enligt 13 § är uppfyllda.

15 §²³

Bestämmelserna om ogiltighet i 13 § ska inte tillämpas

1. på avtal som har slutits av en upphandlande myndighet med stöd av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, om den upphandlande myndigheten skickat en underrättelse om tilldelningsbeslutet enligt 9 kap. 9 § första stycket, samt iakttagit en avtalsspärr enligt 1 §, eller

²¹ Senaste lydelse av tidigare 15 § 2010:571.

²² Senaste lydelse av tidigare 16 § 2010:571.

²³ Senaste lydelse av tidigare 17 § 2010:571.

2. om en upphandlande myndighet genom förhandsinsyn enligt 7 kap. 4 § eller 15 kap. 5 a § har meddelat sin avsikt att upphandla och har iakttagit avtalsspärren vid förhandsinsyn enligt 8 §.

2. om en upphandlande myndighet genom förhandsinsyn enligt 7 kap. 4 § eller 15 kap. 5 a § har meddelat sin avsikt att upphandla och har iakttagit avtalsspärren vid förhandsinsyn enligt 3 §.

Interimistiskt beslut vid överprövning av ett avtals giltighet

16 §

Rätten får besluta att ett avtal inte får fullgöras till dess något annat har bestämts.

Rätten får avstå från att fatta beslut enligt första stycket, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

21 §²⁴

Talan om skadestånd ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten och en leverantör eller har förklarats ogiltigt enligt 15 § genom ett avgörande som har vunnit laga kraft. Väcks inte talan i tid, är rätten till skadestånd förlorad.

Talan om skadestånd ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten och en leverantör eller har förklarats ogiltigt enligt 13 § genom ett avgörande som har vunnit laga kraft. Väcks inte talan i tid, är rätten till skadestånd förlorad.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.
 2. Äldre bestämmelser gäller för upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

²⁴ Senaste lydelse 2010:571.

Förteckning över byggtreprenadkontrakt

Avdelning F		NACE	
Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Byggtreprenader
			Benämning Anm.
45			Byggverksamhet Omfattar: – nybyggnad, renovering och normal reparation
	45.1		Mark- och grundarbeten
		45.11	Rivning av hus; markarbeten Omfattar: – rivning och rasering av byggnader och andra anläggningar – röjning av byggplatser – markarbeten: schaktning, deponering, nivel- lering av byggplatser, dikesgrävning, bergrens- ning, sprängning etc. – iordningställande av gruvarbetsplatser: av- täckning samt annat iordningställande av ägor och platser som inne- håller mineraler Omfattar även: – dränering av bygg- platser – dränering av jord- bruks- eller skogsbruks- mark
		45.12	Markundersökning Omfattar: – provborrning och tag- ning av kärnprov för byggande, för geofy- siska, geologiska eller liknande ändamål <i>Omfattar inte:</i> – borrning av källor för produktion av råpetro- leum eller naturgas, jfr 11.20 – brunnborrning, jfr 45.25 – schaktsänkning, jfr 45.25 – spårning av olje- och naturgasfält, utförande

Avdelning F	Huvudgrupp	Undergrupp	NACE	
			Byggentreprenader	
			Benämning	Anm.
	45.2		Bygg- och anläggningsarbeten	av geofysiska, geologiska och seismiska undersökningar, jfr 74.20
		45.21	Uppförande av hus och andra byggnadsverk	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – byggande av alla slags byggnader – byggande av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d.: – broar, inklusive sådana för upphöjda vägar, viadukter, tunnlar och tunnelbanor – rörledningar för fjärrtransport, fjärrnät för el och telekommunikation – rörledningar i tätort, tätortsnet för el och telekommunikation samt därmed förknippade arbeten – montering och uppförande på plats av monteringsfärdiga byggnader <p><i>Omfattar inte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – tjänster i anslutning till råpetroleum- och naturgasutvinning, jfr 11.20 – uppförande av kompletta monteringsfärdiga byggnader av annat material än betong, jfr huvudgrupperna 20, 26 och 28 – anläggning av stadion, simbassänger, idrotts-hallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive uppförande av byggnader, jfr 45.23 – bygginstallationer, jfr 45.3

Avdelning F		NACE		
Huvud- grupp	Grupp	Under grupp	Byggentreprenader	
			Benämning	Anm.
				– slutbehandling av byggnader, jfr 45.4
				– arkitektverksamhet och teknisk konsultverksamhet, jfr 74.20
				– projektledning för byggande, jfr 74.20
		45.22	Takarbeten	Omfattar: – byggande av tak – taktäckning – impregnering
		45.23	Anläggning av vägar, flygfält och idrottsanläggningar	Omfattar: – anläggning av vägar, gator samt andra kör- och gångvägar – anläggning av järnvägar – anläggning av start- och landningsbanor på flygfält – anläggning av stadion, simbassänger, idrotts- hallar, tennisbanor, golf- banor eller andra idrotts- anläggningar, exklusive uppförande av byggnader – målning av vägmarkeringar och markeringar på parkeringsplatser <i>Omfattar inte:</i> – förberedande mark- arbeten, jfr 45.11
		45.24	Vatten- byggnad	Omfattar: – anläggning av: vatten- leder, hamn- och flod- arbeten, småbåtshamnar (marinor), slussar etc. – dammar, diken o.d. – muddring – undervattensarbete
		45.25	Andra bygg- och anläggningsarbeten	Omfattar: – bygg- eller anläggningsverksamhet som är specialiserad inom något för olika slags konstruk-

Avdelning F	Huvud- grupp	Under grupp	NACE	
			Byggtreprenader	
			Benämning	Anm.
				<p>tioner gemensamt område och fordrar specialistkompetens eller specialutrustning:</p> <ul style="list-style-type: none"> – grundläggning inklusive pålning – borrhning och byggande av brunnar, schaktsänkning – uppförande av icke egentillverkade stålelement – bockning av stål – murning och stenläggning – resning och nedmontering av byggnadsställningar och arbetsplattformar, inklusive uthyrning av byggnadsställningar och arbetsplattformar – uppförande av skorstenar och industriugnar <p><i>Omfattar inte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – uthyrning av byggnadsställningar utan resning och nedmontering, jfr 71.32
	45.3		Bygg- installationer	
		45.31	El- installationer	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – installation i byggnader och andra anläggningar av: elkablar och elarmatur, telekommunikationssystem, elvärmsystem, antenner, brandlarm, tjuvlarm, hissar och rulltrappor, åskledare etc.
		45.32	Isolerings- arbeten	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – installation i byggnader och andra anläggningar av värme-, ljud- eller vibrationsisolering

Avdelning F	Huvud- grupp	Under grupp	NACE	
			Byggentreprenader	
	Grupp		Benämning	Anm.
		45.33	VVS-arbeten	<p><i>Omfattar inte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – impregnering, jfr 45.22 <p><i>Omfattar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – installation i byggnader och andra anläggningar av: vattensystem samt sanitetsutrustning, gasarmaturer, värme-, ventilations-, kyl- och luftkonditioneringsutrustning inklusive ledningar, sprinklersystem
		45.34	Andra bygginstallationer	<p><i>Omfattar inte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – installation av elvärmesystem, jfr 45.31 <p><i>Omfattar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – installation av belysnings- och signalsystem till vägar, järnvägar, flygfält och hamnar – installation i byggnader och andra anläggningar av andra armaturer och anordningar
	45.4		Slutbehandling av byggnader	
		45.41	Puts-, fasad- och stuckaturarbeten	<p><i>Omfattar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – anbringande på byggnader och andra anläggningar av invändig eller utvändig puts och stuck inklusive närstående basmaterial för putsning
		45.42	Byggnads-snickeriarbeten	<p><i>Omfattar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – installation av icke egentillverkade dörrar, fönster, dörr- och fönsterkarmar, kök med fast inredning, trappor butiksineredning o.d., av trä eller andra material – invändig slutbehandling såsom arbete med tak, väggbeklädnader av trä och

Avdelning F		NACE	
Huvud- grupp	Grupp	Under grupp	Byggtreprenader
			Benämning Anm.
		45.43	<p>Golv- och väggbeläggningsarbeten</p> <p>flyttbara skiljeväggar <i>Omfattar inte:</i> – läggning av parkett och andra golvbeläggningar av trä, jfr 45.43</p> <p><i>Omfattar:</i> – läggning, uppsättning eller fastsättning i byggnader och andra anläggningar av: vägg- eller golvplattor av keramiskt material, betong eller huggen sten, parkett och andra golvbeläggningar av trä, mattor samt golvbeläggningar av linoleum, inklusive av gummi eller plast, terrazzo-, marmor-, granit- eller skiffergolv eller –väggar, tapeter</p>
		45.44	<p>Måleri- och glasmästeri- arbeten</p> <p><i>Omfattar:</i> – invändig och utvändigt målning av byggnader – målning av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d. – installation av glas, speglar etc.</p> <p><i>Omfattar inte:</i> – installation av fönster, jfr 45.42</p>
		45.45	<p>Annan slut- behandling av byggnader</p> <p><i>Omfattar:</i> – installation av privata simbassänger – rengöring med ånga, blästring och liknande behandling av fasader – annan slutbehandling av byggnader</p> <p><i>Omfattar inte:</i> – invändig rengöring av byggnader och andra konstruktioner, jfr 74.70</p>

Avdelning F		NACE		
Huvud- grupp	Grupp	Under grupp	Byggtreprenader	
			Benämning	Anm.
	45.5		Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare	
		45.50	Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare	<i>Omfattar inte:</i> – uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner samt -utrustning utan förare, jfr 71.32

Förteckning över tjänstekontrakt (A-tjänster)

Kategori	Beskrivning
1	Underhålls- och reparationstjänster
2	Landtransport, med undantag av järnvägstransport som omfattas av kategori 18, även säkerhets- och kurirtransporter, med undantag av postbefordran
3	Flygtransport av passagerare och gods, med undantag av postbefordran
4	Postbefordran på land, med undantag av järnvägstransport som omfattas av kategori 18, och i luften
5	Telekommunikationstjänster
6	Finansiella tjänster: a) Försäkringstjänster b) Bank- och investeringstjänster. Med undantag av finansiella tjänster i samband med utfärdande, förvärv, försäljning eller överföring av värdepapper eller andra finansiella instrument samt riksbankstjänster. Dessutom undantas tjänster som avser förvärv eller hyra, oavsett finansieringsvillkor, av mark, befintliga byggnader eller annan fast egendom eller som avser rättigheter till sådan egendom. Finansiella tjänster som tillhandahålls samtidigt med, före eller efter köpe- eller hyreskontraktet, oberoende av form, ska dock omfattas av detta direktiv.
7	Databehandlingstjänster och därmed sammanhängande tjänster
8	Forsknings- och utvecklingstjänster, med undantag av forsknings- och utvecklingstjänster som inte uteslutande är till förmån för den upphandlande myndigheten i dess egen verksamhet, under förutsättning att dessa tjänster helt finansieras av den upphandlande myndigheten
9	Redovisnings-, revisions- och bokföringstjänster
10	Marknads- och opinionsundersökningar
11	Organisationskonsulttjänster, med undantag av medlings- och förlikningstjänster, och därmed sammanhängande tjänster
12	Arkitekttjänster, tekniska konsulttjänster och integrerade tekniska tjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur, därmed sammanhängande vetenskapliga och tekniska

Kategori	Beskrivning
	konsulttjänster, teknisk provning och analys
13	Reklamtjänster
14	Fastighetsstädning och fastighetsförvaltning
15	Förlags- och tryckeritjänster mot arvode eller på kontrakt
16	Avlopps- och renhållningstjänster, sanering och liknande tjänster

Förteckning över tjänstekontrakt (B-tjänster)

Kategori	Beskrivning
17	Hotell- och restaurangtjänster
18	Järnvägstransport
19	Sjötransport
20	Hjälp-tjänster och tjänster i anslutning till transporter
21	Juridiska tjänster
22	Rekrytering och urval av personal, med undantag av anställningskontrakt
23	Spanings- och säkerhetstjänster, med undantag av säkerhetstransporter
24	Undervisning och yrkesutbildning
25	Hälsovård och socialtjänster
26	Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet
27	Övriga tjänster, med undantag av kontrakt som avser förvärv, utveckling, produktion eller samproduktion av program som utförs av radio- och TV-bolag samt kontrakt om sändningstider

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster²

dels att 15 kap. 22 §, 16 kap. 4, 5 och 13 §§ samt bilagorna 1–3 ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 16 kap. 1, 4, 13 och 16 §§ ska utgå,

dels att nuvarande 16 kap. 1–3, 6–9 och 14–19 §§ ska betecknas 16 kap. 4, 5, 19, 1–3, 8, 7, 13–15, 17 och 18 §§,

dels att 1 kap. 2 §, 4 kap. 2 §, 10 kap. 1 §, 15 kap. 2 och 19 §§, de nya 16 kap. 2, 4, 7, 8, 13–15 och 17 §§ samt 16 kap. 10, 11 och 21 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före nuvarande 16 kap. 2, 3, 5–9, 15, 18 och 19 §§ ska sättas närmast före de nya 16 kap. 5, 19, 6, 1–3, 8, 13, 17 och 18 §§,

dels att det i lagen ska införas sex nya paragrafer, 1 kap. 3 a och 13 a §§, 15 kap. 10 § samt 16 kap. 6, 9 och 16 §§, samt närmast före 1 kap. 3 a och 13 a §§ samt 16 kap. 4, 9 och 16 §§ nya rubriker av följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 16 kap. 1 § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Allmänna bestämmelser om avtalsspärr”,

dels att det i lagen ska införas tre nya bilagor, 1–3, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Denna lag gäller för upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster för verksamhet inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster enligt 4–10 §§. Lagen gäller också då en upphandlande enhet anordnar projektävlingar. Vad som avses med upphandling och upphandlande enhet framgår av 2 kap. 23 § respektive 20 §.

Endast 15 och 16 kap. tillämpas i fråga om upphandling som

1. avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster),

2. avser andra kontrakt, vars

Endast 15 kap. tillämpas i fråga om upphandling som

1. avser tjänster enligt bilaga 3 (B-tjänster), eller

2. avser andra kontrakt, vars

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76, Celex 32009L0081).

² Senaste lydelse av
15 kap. 22 § 2010:572
16 kap. 4 § 2010:572
16 kap. 5 § 2010:572
16 kap. 13 § 2010:572.

värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen, *eller*

3. omfattas av sekretess eller andra särskilda begränsningar med hänsyn till rikets säkerhet.

I fråga om upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 2 (A-tjänster) tillämpas inte 13 kap.

En upphandling som avser både A-tjänster och B-tjänster *skall* anses vara en upphandling av A-tjänster om värdet av A-tjänsterna överstiger värdet av B-tjänsterna. I annat fall *skall* upphandlingen i sin helhet anses vara en upphandling av B-tjänster.

värde understiger de tröskelvärden som anges i lagen.

En upphandling som avser både A-tjänster och B-tjänster *ska* anses vara en upphandling av A-tjänster om värdet av A-tjänsterna överstiger värdet av B-tjänsterna. I annat fall *ska* upphandlingen i sin helhet anses vara en upphandling av B-tjänster.

Regeringen tillkännager i Svensk författningssamling CPV-referensnummer för byggtreprenadkontrakt samt CPC- och CPV-referensnummer för A-tjänster och B-tjänster.

Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

3 a §

Denna lag gäller inte för upphandling som

1. omfattas av lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, eller

2. är undantagen enligt 1 kap. 7, 8 eller 9 § den lagen.

Undantag på grund av sekretess

13 a §

Bestämmelserna i denna lag gäller inte i den utsträckning det är nödvändigt att göra undantag av synnerliga skäl avseende sekretess.

4 kap.

2 §

En upphandlande enhet får tilldela ett kontrakt utan föregående annonsering om

1. det vid ett förfarande med föregående annonsering inte lämnats några anbudsansökningar eller inte lämnats några anbud eller inte

lämnats några lämpliga anbud och de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändrats väsentligt,

2. det gäller ett kontrakt som är avsett endast för forsknings-, experiment-, studie- eller utvecklingsändamål, och kontraktet inte syftar till vinst eller till att täcka forsknings- och utvecklingskostnader och under förutsättning att det inte försämrar möjligheten till konkurrens vid en senare kontraktstilldelning som i första hand har något sådant syfte,

3. det som *skall* upphandlas av tekniska eller konstnärliga skäl eller på grund av ensamrätt kan fullgöras av endast en viss leverantör,

4. det är absolut nödvändigt att tilldela kontraktet, men synnerlig brådska, orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande enheten, gör det omöjligt att hålla tidsfristerna vid öppet, selektivt eller förhandlat förfarande med föregående annonsering,

5. det gäller kompletterande leveranser av varor från den ursprungliga leverantören, om

a) varorna är avsedda som antingen delvis utbyte av eller tillägg till tidigare leveranser, och

b) ett byte av leverantör skulle medföra att den upphandlande enheten tvingades anskaffa varor som skulle vara tekniskt oförenliga med de först anskaffade eller leda till oproportionerliga tekniska svårigheter avseende drift och underhåll,

6. det gäller kompletterande byggtreprenader eller tjänster som inte ingår i det ursprungliga projektet eller *ingår i* det ursprungliga kontraktet, om

a) kompletteringarna på grund av oförutsedda omständigheter krävs för att kontraktet skall kunna fullgöras,

b) de *skall* utföras av den ursprungliga leverantören,

c) de inte utan stora tekniska eller ekonomiska olägenheter för den upphandlande enheten kan skiljas från det ursprungliga kontraktet, eller

d) *de kan avskiljas och* är absolut nödvändiga för att det ursprungliga kontraktet *skall* kunna fullgöras,

7. det gäller en ny byggtreprenad, som är en upprepning av tidigare byggtreprenader under förutsättning

a) att de nya arbetena ingår i ett projekt som tidigare varit föremål för ett öppet eller selektivt förfarande,

b) att arbetena tilldelas samma leverantör,

c) att det nya kontraktet är i överensstämmelse med det ursprungliga projektet,

3. det som *ska* upphandlas av tekniska eller konstnärliga skäl eller på grund av ensamrätt kan fullgöras av endast en viss leverantör,

6. det gäller kompletterande byggtreprenader eller tjänster som inte ingår i det ursprungliga projektet eller det ursprungliga kontraktet, om kompletteringarna på grund av oförutsedda omständigheter krävs för att kontraktet ska kunna fullgöras, *och under förutsättning att de ska* utföras av den ursprungliga leverantören, *och om*

a) de inte utan stora tekniska eller ekonomiska olägenheter för den upphandlande enheten kan skiljas från det ursprungliga kontraktet, eller

b) *de, även om de kan avskiljas,* är absolut nödvändiga för att det ursprungliga kontraktet *ska* kunna fullgöras,

d) att värdet av det nya kontraktet ingått i beräkningen av värdet av det ursprungliga projektet enligt bestämmelserna i 3 kap., *samt*

d) att värdet av det nya kontraktet ingått i beräkningen av värdet av det ursprungliga projektet enligt bestämmelserna i 3 kap., *och*

e) att det i samband med den ursprungliga upphandlingen annonserats att det nu avsedda förfarandet kunde komma att användas,

8. det gäller varor som noteras och omsätts på en råvarumarknad,

9. kontraktet grundar sig på ett ramavtal som upphandlats enligt denna lag,

10. det är möjligt att anskaffa varor genom att utnyttja särskilt förmånliga erbjudanden som gäller under mycket kort tid, när priset ligger betydligt under det normala marknadspriset, eller

11. det är möjligt att anskaffa varor på särskilt förmånliga villkor genom att köpa i samband med att en leverantör upphört med sin verksamhet eller trätt i likvidation eller försatts i konkurs eller är föremål för motsvarande förfarande.

10 kap.

1 §

En upphandlande enhet som är en upphandlande myndighet *skall* utesluta en leverantör från att delta i ett kvalificeringssystem eller en upphandling, om myndigheten får kännedom om att leverantören enligt en lagakraftvunnen dom är dömd för brott som innefattar

1. sådan brottslighet som avses i artikel 2.1 i rådets *gemensamma åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998 beslutad av rådet på grundval av artikel K 3 i fördraget om Europeiska unionen om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott*,

2. bestickning enligt definitionen i artikel 3 i rådets akt av den 26 maj 1997 om utarbetande på grundval av artikel K 3.2 c i fördraget om Europeiska unionen av konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i⁴, respektive artikel 3.1 i rådets *gemensamma åtgärd 98/742/RIF av den 22 december 1998 beslutad av rådet på grundval av artikel K 3 i fördraget om Europeiska unionen rörande korruption inom den privata sektorn*⁵,

En upphandlande enhet som är en upphandlande myndighet *ska* utesluta en leverantör från att delta i ett kvalificeringssystem eller en upphandling, om myndigheten får kännedom om att leverantören enligt en lagakraftvunnen dom är dömd för brott som innefattar

1. sådan brottslighet som avses i artikel 2 i *rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet*³,

³ EUT L 300, 11.11.2008, s. 42 (Celex 32008F0841).

⁴ EGT C 195, 25.6.1997, s. 1 (Celex 31997F0625/01/).

⁵ EGT L 358, 31.12.1998, s. 2 (Celex 31998F0742).

3. bedrägeri i den mening som avses i artikel 1 i konventionen som utarbetats på grundval av artikel K.3 i fördraget om Europeiska unionen, om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen⁶, eller

4. penningtvätt enligt definitionen i artikel 1 i rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar⁷, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/97/EG⁸.

Är leverantören en juridisk person, *skall* leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brottet.

Om det finns grundad anledning anta att en leverantör *skall* uteslutas med stöd av första stycket, får myndigheten begära att leverantören visar att det inte finns någon grund för uteslutning.

Om det finns särskilda skäl, får en upphandlande myndighet avstå från att utesluta en leverantör som dömts för brottslighet enligt första stycket.

Är leverantören en juridisk person, *ska* leverantören uteslutas om en företrädare för den juridiska personen har dömts för brottet.

Om det finns grundad anledning anta att en leverantör *ska* uteslutas med stöd av första stycket, får myndigheten begära att leverantören visar att det inte finns någon grund för uteslutning.

15 kap.

2 §⁹

Vid upphandling enligt detta kapitel tillämpas även

- 1 kap. (lagens innehåll och tillämpningsområde samt allmänna bestämmelser),
- 2 kap. (definitioner),
- 4 kap. 4 § (inköpscentraler),
- 5 kap. (ramavtal),
- 6 kap. 4 § (uppgifter om ursprung, tillverkning m.m.),
- 6 kap. 7 § (miljömärken),
- 6 kap. 14 § (särskilda villkor för fullgörande av kontrakt),
- 8 kap. 12 § (om någon annan än den upphandlande enheten ska lämna ut förfrågningsunderlaget),
- 8 kap. 13 § (*tillhandahållande av kompletterande handlingar och upplysningar vid selektivt och förhandlat förfarande*),
- 16 kap. (avtalsspärr, överprövning och skadestånd),
- 17 kap. (upphandlingsskadeavgift), och
- 18 kap. (tillsyn).

Vid upphandling som avser tjänster som anges i bilaga 3 (B-tjänster) tillämpas även 6 kap. 1–3, 5, 6 och 8 §§, när värdet av kontraktet uppgår till minst tillämpligt tröskelvärde i 3 kap.

⁶ EGT C 316, 27.11.1995, s. 48 (Celex 31995F1127/03/).

⁷ EGT L 166, 28.6.1991, s. 77 (Celex 31991L0308).

⁸ EGT L 344, 28.12.2001, s. 76 (Celex 32001L0097).

⁹ Senaste lydelse 2010:572.

Ett särskilt kvalificeringssystem enligt 11 kap. 2 § får tillämpas vid användning av urvalsförfarande för tilldelning av kontrakt eller ramavtal enligt detta kapitel.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 7

En upphandlande enhet får publicera annonser om upphandlingar på det sätt som gäller för upphandlingar enligt 7 kap.

10 §¹⁰

Den upphandlande enheten ska vid förenklat förfarande och urvalsförfarande lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget senast sex dagar före angiven sista dag för att komma in med anbud, förutsatt att sådana upplysningar begärts i god tid.

19 §¹¹

Vid förenklat förfarande och urvalsförfarande ska den upphandlande enheten snarast möjligt skriftligen underrätta anbudssökandena och anbudsgivarna om de beslut som avses i 9 kap. 9 § och lämna sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

Vid direktupphandling och vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3 ska den upphandlande enheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

Vid direktupphandling ska den upphandlande enheten, när beslut om leverantör och anbud fattats, underrätta anbudsgivarna om beslutet snarast möjligt.

En anbudsgivare är bunden av sitt anbud även om anbudsgivaren har fått sådan underrättelse eller sådana upplysningar som avses i första stycket.

16 kap.

7 §

Avtalsspärr gäller inte

1. vid tilldelning av kontrakt som avses i 1 kap. 2 § andra stycket 3, om undantag har beslutats med stöd av 15 kap. 22 §,

2. vid tilldelning av kontrakt efter upphandling utan föregående annonsering med stöd av 4 kap. 2 eller 3 §, eller

3. vid direktupphandling enligt 15 kap. 3 § andra stycket.

2 §¹²

1. vid tilldelning av kontrakt efter upphandling utan föregående annonsering med stöd av 4 kap. 2 eller 3 §, eller

2. vid direktupphandling enligt 15 kap. 3 § andra stycket.

¹⁰ Tidigare upphävd genom 2010:572.

¹¹ Senaste lydelse 2010:572.

¹² Senaste lydelse av tidigare 7 § 2010:572.

Överprövning

Allmänna bestämmelser om överprövning

1 §

En leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärd enligt 5 eller 15 § (ansökan om överprövning).

4 §¹³

Efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva

1. en upphandling, och
2. giltigheten av ett avtal som har slutits mellan en upphandlande enhet och en leverantör.

6 §

Om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Överprövning av en upphandling får inte ske efter det att avtal har slutits mellan den upphandlande enheten och en leverantör.

14 §

Om den upphandlande enheten under pågående överprövning av en upphandling ingår ett avtal i strid med 4, 6, 8, 9 eller 10 §, ska rätten, på yrkande av leverantören, överpröva avtalets giltighet i enlighet med 15–17 §§.

7 §¹⁴

Om den upphandlande enheten under pågående överprövning av en upphandling ingår ett avtal i strid med 1, 3, 8, 9 eller 10 §, ska rätten, på yrkande av leverantören, överpröva avtalets giltighet i enlighet med 13–15 §§.

9 §

Om en ansökan om överprövning av en upphandling har gjorts, fortsätter avtalsspärr enligt 6 eller 8 § att gälla under handläggningen i förvaltningsrätten (förlängd avtalsspärr).

8 §¹⁵

Om en ansökan om överprövning av en upphandling har gjorts, fortsätter avtalsspärr enligt 1 eller 3 § att gälla under handläggningen i förvaltningsrätten (förlängd avtalsspärr).

¹³ Senaste lydelse av tidigare 1 § 2010:572.

¹⁴ Senaste lydelse av tidigare 14 § 2010:572.

¹⁵ Senaste lydelse av tidigare 9 § 2010:572.

Interimistiskt beslut vid överprövning av en upphandling

9 §

I fall då avtalsspärr enligt 1, 3 eller 8 § inte gäller får rätten besluta att den upphandlande enheten inte får ingå avtal innan något annat har bestämts.

Rätten får avstå från att fatta beslut enligt första stycket, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

10 §¹⁶

När en förlängd avtalsspärr gäller enligt 9 §, får den upphandlande enheten inte ingå avtal förrän tio dagar har gått från det att förvaltningsrätten har avgjort målet.

När en förvaltningsrätt eller en kammarrätt har fattat ett beslut enligt 4 §, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att domstolen har avgjort målet eller upphävt beslutet.

När Högsta förvaltningsdomstolen har fattat ett beslut enligt 4 § och beslutat att återförvisa målet till lägre instans, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från beslutet om återförvisning.

Rätten får besluta att någon tiodagarsfrist inte ska gälla.

När en förlängd avtalsspärr gäller enligt 8 §, får den upphandlande enheten inte ingå avtal förrän tio dagar har gått från det att förvaltningsrätten har avgjort målet.

När en förvaltningsrätt eller en kammarrätt har fattat ett beslut enligt 9 §, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från det att domstolen har avgjort målet eller upphävt beslutet.

När Högsta förvaltningsdomstolen har fattat ett beslut enligt 9 § och beslutat att återförvisa målet till lägre instans, får avtal inte ingås förrän tio dagar har gått från beslutet om återförvisning.

11 §¹⁷

En ansökan om överprövning av en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av sådan avtalsspärr som avses i 6 eller 8 §.

En ansökan om överprövning av en upphandling ska ha kommit in till förvaltningsrätten före utgången av *en* sådan avtalsspärr som avses i 1 eller 3 §.

¹⁶ Senaste lydelse 2010:1496.

¹⁷ Senaste lydelse 2010:572.

Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande enhet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1, 2, 3, 4 eller 5 §, 13 kap. 5 § eller 15 kap. 4 eller 6 §.

Ett avtal ska också förklaras ogiltigt, om det har slutits i strid med *ett interimistiskt beslut enligt 4 §, bestämmelserna om avtals-spärr i 6, 8 eller 9 § eller tiodagarsfristen i 10 §* eller om avtalet har slutits före en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

16 §

Om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse, ska rätten besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet enligt 15 § är uppfyllda.

17 §

Bestämmelserna om ogiltighet i 15 § ska inte tillämpas om en upphandlande enhet genom förhandsinsyn enligt 7 kap. 7 § eller 15 kap. 5 a § har meddelat sin avsikt att upphandla och har iakttagit avtalsspärr vid förhandsinsyn enligt 8 §.

Rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande enhet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1, 2, 3 eller 4 §, 13 kap. 5 § eller 15 kap. 4 §.

Ett avtal ska också förklaras ogiltigt, om det har slutits i strid med *bestämmelserna om avtals-spärr i 1, 3 eller 8 §, ett interimistiskt beslut enligt 9 §, tiodagarsfristen i 10 §* eller om avtalet har slutits före en underrättelse om tilldelningsbeslut enligt 9 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag har överträtts och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

14 §¹⁹

Om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse, ska rätten besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet enligt 13 § är uppfyllda.

15 §²⁰

Bestämmelserna om ogiltighet i 13 § ska inte tillämpas om en upphandlande enhet genom förhandsinsyn enligt 7 kap. 7 § eller 15 kap. 5 a § har meddelat sin avsikt att upphandla och har iakttagit avtalsspärr vid förhandsinsyn enligt 3 §.

¹⁸ Senaste lydelse av tidigare 15 § 2010:572.

¹⁹ Senaste lydelse av tidigare 16 § 2010:572.

²⁰ Senaste lydelse av tidigare 17 § 2010:572.

16 §

Rätten får besluta att ett avtal inte får fullgöras till dess något annat har bestämts.

Rätten får avstå från att fatta beslut enligt första stycket, om den skada eller olägenhet som åtgärden skulle medföra kan bedömas vara större än skadan för leverantören.

18 §

En ansökan om överprövning av ett avtals giltighet ska, om inte annat följer av andra stycket, ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex *måndader* från det att avtalet slöts.

Ansökan ska dock ha kommit in till förvaltningsrätten innan 30 dagar har gått från det att

1. Europeiska kommissionen har publicerat en annons enligt 7 kap. 6 § eller ett meddelande enligt 15 kap. 21 §, eller

2. den upphandlande enheten skriftligen har underrättat anbudssökandena och anbudsgivarna om att avtalet har slutits samt har lämnat en sammanfattning av sådana upplysningar som avses i 9 kap. 10 §.

17 §²¹

En ansökan om överprövning av ett avtals giltighet ska, om inte annat följer av andra stycket, ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex *månader* från det att avtalet slöts.

21 §²²

Talan om skadestånd ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan den upphandlande enheten och en leverantör eller har förklarats ogiltigt enligt 15 § genom ett avgörande som har vunnit laga kraft. Väcks inte talan i tid, är rätten till skadestånd förlorad.

Talan om skadestånd ska väckas vid allmän domstol inom ett år från den tidpunkt då avtal har slutits mellan den upphandlande enheten och en leverantör eller har förklarats ogiltigt enligt 13 § genom ett avgörande som har vunnit laga kraft. Väcks inte talan i tid, är rätten till skadestånd förlorad.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.
 2. Äldre bestämmelser gäller för upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

²¹ Senaste lydelse av tidigare 18 § 2010:572.

²² Senaste lydelse 2010:572.

Förteckning över byggtreprenadkontrakt

		NACE	
		Byggtreprenader	
Avdelning F		Benämning	Anm.
Huvud-grupp	Grupp	Under grupp	
45		Byggverksamhet	Omfattar: – nybyggnad, renovering och normal reparation
	45.1	Mark- och grundarbeten	
		45.11 Rivning av hus; markarbeten	Omfattar: – rivning och rasering av byggnader och andra anläggningar – röjning av byggplatser – markarbeten: schaktning, deponering, nivellering och planering av byggplatser, dikesgrävning, bergrensning, sprängning etc. – iordningställande av gruvarbetsplatser: avtäckning samt annat iordningställande av ägor och platser som innehåller mineraler Omfattar även: – dränering av byggplatser – dränering av jordbruks- eller skogsbruksmark
		45.12 Markundersökning	Omfattar: – provborrning och tagning av kärnprov för byggande, för geofysiska, geologiska eller liknande ändamål <i>Omfattar inte:</i> – borrning av källor för produktion av råpetroleum eller naturgas, jfr 11.20 – brunnborrning, jfr 45.25 – schaktsänkning, jfr 45.25 – spårning av olje- och

Avdelning F	Huvud- grupp	Under grupp	NACE	
			Byggentreprenader	
			Benämning	Anm.
				naturgasfält, utförande av geofysiska, geologiska och seismiska undersökningar, jfr 74.20
	45.2		Bygg- och anläggningsarbeten	
		45.21	Uppförande av hus och andra byggnadsverk	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – byggande av alla slags byggnader – byggande av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d.: – broar, inklusive sådana för upphöjda vägar, viadukter, tunnlar och tunnelbanor – rörledningar för fjärrtransport, fjärrnät för el och telekommunikation – rörledningar i tätort, tätortsnät för el och telekommunikation samt därmed förknippade arbeten – montering och uppförande på plats av monteringsfärdiga byggnader <p><i>Omfattar inte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – tjänster i anslutning till råpetroleum- och naturgasutvinning, jfr 11.20 – uppförande av kompletta prefabricerade anläggningar från egentillverkade delar som inte är av betong, jfr avdelning 20, 26 och 28 – anläggning av stadion, simbassänger, idrotts-hallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive uppförande av byggnader, jfr 45.23

Avdelning F	Huvud- grupp	Grupp	Under grupp	NACE	
				Byggentreprenader	
				Benämning	Anm.
					– bygginstallationer, jfr 45.3
					– slutbehandling av byggnader, jfr 45.4
					– arkitektverksamhet och teknisk konsultverksamhet, jfr 74.20
					– projektledning för byggande, jfr 74.20
			45.22	Takarbeten	Omfattar: – byggande av tak – taktäckning – impregnering
			45.23	Anläggning av vägar, flygfält och idrottsanläggningar	Omfattar: – anläggning av vägar, gator samt andra kör- och gångvägar – anläggning av järnvägar – anläggning av start- och landningsbanor på flygfält – anläggning av stadion, simbassänger, idrotshallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive uppförande av byggnader – målning av vägmarkeringar och markeringar på parkeringsplatser <i>Omfattar inte:</i> – förberedande markarbeten, jfr 45.11
			45.24	Vattenbyggnad	Omfattar: – anläggning av: vattenleder, hamn- och flodarbeten, småbåtshamnar (marinor), slussar etc. – dammar, diken o.d. – muddring – undervattensarbete
			45.25	Andra bygg- och anläggningsarbeten	Omfattar: – bygg- eller anläggningsverksamhet som är

Avdelning F		NACE	
Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Byggentreprenader
			Benämning
			Anm.
			specialiserad inom något för olika slags konstruktioner gemensamt område och fordrar specialistkompetens eller specialutrustning: – grundläggning inklusive pålning – borrhning och byggande av brunnar, schaktsänkning – uppförande av icke egentillverkade stål-element – bockning av stål – murning och stenläggning – resning och nedmontering av byggnadsställningar och arbetsplattformar, inklusive uthyrning av byggnadsställningar och arbetsplattformar – uppförande av skorstenar och industriugnar <i>Omfattar inte:</i> – uthyrning av byggnadsställningar utan resning och nedmontering, jfr 71.32
	45.3		Bygginstallationer
		45.31	Elinstallationer
			Omfattar: – installation i byggnader och andra anläggningar av: elkablar och elarmatur, telekommunikationssystem, elvärmsystem, antenner, brandlarm, tjuvlarm, hissar och rulltrappor, åskledare etc.
		45.32	Isoleringsarbeten
			Omfattar: – installation i byggnader och andra anlägg-

Avdelning F	Huvud- grupp	Grupp	Under grupp	NACE	
				Byggentreprenader	
				Benämning	Anm.
			45.33	VVS-arbeten	ningar av värme-, ljud- eller vibrationsisolering <i>Omfattar inte:</i> – impregnering, jfr 45.22 <i>Omfattar:</i> – installation i byggnader och andra anläggningar av: vattensystem samt sanitetsutrustning, gasarmaturer, värme-, ventilations-, kyl- och luftkonditioneringsutrustning inklusive ledningar, sprinklersystem <i>Omfattar inte:</i> – installation av elvärmesystem, jfr 45.31
			45.34	Andra bygginstallationer	<i>Omfattar:</i> – installation av belysnings- och signalsystem till vägar, järnvägar, flygfält och hamnar – installation i byggnader och andra anläggningar av andra armaturer och anordningar
	45.4			Slutbehandling av byggnader	
			45.41	Puts-, fasad- och stuckaturarbeten	<i>Omfattar:</i> – på byggnader och andra anläggningar av invändig eller utvändig puts och stuck inklusive närstående basmaterial för putsning
			45.42	Byggnads-snickeriarbeten	<i>Omfattar:</i> – installation av icke egentillverkade dörrar, fönster, dörr- och fönsterkarmar, kök med fast inredning, trappor butiksinredning o.d., av trä eller andra material – invändig slutbehandling såsom

Avdelning F	NACE		Byggtreprenader	
	Huvud-grupp	Under-grupp	Benämning	Anm.
		45.43	Golv- och väggbeläggningsarbeten	<p>arbete med tak, vägg- beklädnader av trä och flyttbara skiljeväggar</p> <p><i>Omfattar inte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – läggning av parkett och andra golvbeläggningar av trä, jfr 45.43 <p><i>Omfattar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – läggning, uppsättning eller fastsättning i bygg- nader och andra anlägg- ningar av: vägg- eller golvplattor av keramiskt material, be- tong eller huggen sten, parkett och andra golv- beläggningar av trä, mat- tor samt golvbelägg- ningar av linoleum, in- klusive av gummi eller plast, terrazzo-, marmor-, granit- eller skiffergolv eller –väggar, tapeter
		45.44	Måleri- och glasmästeri- arbeten	<p><i>Omfattar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – invändig och utvändig målning av byggnader – målning av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d. – installation av glas, speglar etc. <p><i>Omfattar inte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – installation av fönster, jfr 45.42
		45.45	Annan slut- behandling av byggnader	<p><i>Omfattar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – installation av privata simbassänger – rengöring med ånga, blästring och liknande behandling av fasader – annan slutbehandling av byggnader <p><i>Omfattar inte:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – invändig rengöring av byggnader och andra

Avdelning F		NACE		
Huvud- grupp	Grupp	Under grupp	Byggtreprenader Benämning	Anm.
	45.5		Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare	konstruktioner, jfr 74.70
		45.50	Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare	<i>Omfattar inte:</i> – uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner samt -utrustning utan förare, jfr 71.32

Förteckning över tjänstekontrakt (A-tjänster)

Kategori	Beskrivning
1	Underhålls- och reparationstjänster
2	Landtransport, med undantag av järnvägstransport som omfattas av kategori 18, även säkerhets- och kurirtransporter, med undantag av postbefordran
3	Flygtransport av passagerare och gods, med undantag av postbefordran
4	Postbefordran på land, med undantag av järnvägstransport som omfattas av kategori 18, och i luften
5	Telekommunikationstjänster
6	Finansiella tjänster: a) Försäkringstjänster b) Bank- och investeringstjänster, med undantag av finansiella tjänster i samband med utfärdande, förvärv, försäljning eller överföring av värdepapper eller andra finansiella instrument samt riksbankstjänster. Dessutom undantas tjänster som avser förvärv eller hyra, oavsett finansieringsvillkor, av mark, befintliga byggnader eller annan fast egendom eller som avser rättigheter till sådan egendom. Finansiella tjänster som tillhandahålls samtidigt med, före eller efter köpe- eller hyreskontraktet, oberoende av form, ska dock omfattas av detta direktiv.
7	Databehandlingstjänster och därmed sammanhängande tjänster
8	Forsknings- och utvecklingstjänster, med undantag av forsknings- och utvecklingstjänster som inte uteslutande är till förmån för den upphandlande enheten i dess egen verksamhet, under förutsättning att dessa tjänster helt finansieras av den upphandlande enheten
9	Redovisnings-, revisions- och bokföringstjänster
10	Marknads- och opinionsundersökningar
11	Organisationskonsulttjänster, med undantag av medlings- och förlikningstjänster, och därmed sammanhängande tjänster
12	Arkitekttjänster, tekniska konsulttjänster och integrerade tekniska tjänster, stadsplanering och landskapsarkitektur, därmed sammanhängande vetenskapliga och tekniska

Kategori	Beskrivning
	konsulttjänster, teknisk provning och analys
13	Reklamtjänster
14	Fastighetsstädning och fastighetsförvaltning
15	Förlags- och tryckeritjänster mot arvode eller på kontrakt
16	Avlopps- och renhållningstjänster, sanering och liknande tjänster

Förteckning över tjänstekontrakt (B-tjänster)

Kategori	Beskrivning
17	Hotell- och restaurangtjänster
18	Järnvägstransport
19	Sjötransport
20	Hjälp-tjänster och tjänster i anslutning till transporter
21	Juridiska tjänster
22	Rekrytering och urval av personal, med undantag av anställningskontrakt
23	Spanings- och säkerhetstjänster, med undantag av säkerhetstransporter
24	Undervisning och yrkesutbildning
25	Hälsovård och socialtjänster
26	Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet
27	Övriga tjänster

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 3 § och 31 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

3 §¹

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nytthet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Begreppet tjänst omfattar inte arbete som för en myndighets behov utförs av dess egen eller någon annan myndighets personal, om det inte är fråga om ett arbete som en myndighet i konkurrens med andra myndigheter eller enskilda erbjuder sig att utföra.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. Under en elektronisk auktion får dock lämnas sådana uppgifter som avses i 5 a kap. 11 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller 5 a kap. 11 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster. Sekretessen enligt detta stycke gäller inte vid ett ansökningsförfarande enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan har slutförts. Under en elektronisk auktion får dock lämnas sådana uppgifter som avses i 5 a kap. 11 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, 5 a kap. 11 § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster eller 6 kap. 11 § lagen (2008:962) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet. Sekretessen enligt detta stycke gäller inte vid ett ansökningsförfarande enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Om ett ärende enligt första stycket rör försäljning av lös egendom för det allmännas räkning, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, ett landsting eller en myndighet

¹ Senaste lydelse 2010:573.

eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande handling som anger villkoren i slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess två år, eller hos statliga affärsverk och Försvarets materielverk samt i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det avtalet slöts.

31 kap.

3 §

Sekretess gäller i affärsverksamhet hos en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett värdepappersbolag som samverkande kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över för uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde lider skada eller men. I ett ärende enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling *eller* lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster gäller dock sekretess för sådana uppgifter endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i affärsverksamhet hos en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett värdepappersbolag som samverkande kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över för uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde lider skada eller men. I ett ärende enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster *eller lagen (0000:00) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet* gäller dock sekretess för sådana uppgifter endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2011-03-08

Närvarande: F.d. justitierådet Inger Nyström, f.d. regeringsrådet Lars Wennerström och justitierådet Eskil Nord.

Upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

Enligt en lagrådsremiss den 3 februari 2011 (Socialdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
2. lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar,
3. lag om ändring i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet,
4. lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
5. lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
6. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Anneli Berglund Creutz, kanslirådet Rickard Falkendal och rättssakkunnige Mats Rundström.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I juli 2009 antogs direktiv 2009/81/EG som gäller upphandling inom försvars- och säkerhetsområdet. De remitterade förslagen innehåller det nationella genomförandet av direktivets bestämmelser och omfattar bl.a. ett förslag till en särskild lag om upphandling inom nämnda områden.

Syftet med direktivet är att skapa förutsättningar för upphandlingar av material och tjänster som är så känsliga att upphandling inte lämpar sig enligt de två civila upphandlingsdirektiven, direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster (det klassiska direktivet) och direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (försörjningsdirektivet). Upphandlingsdirektivet på försvars- och säkerhetsområdet följer i princip de civila direktiven. De främsta skillnaderna är att det också innehåller bestämmelser om informations säkerhet, försörjningstrygghet och underentreprenad.

De civila direktiven har tidigare införlivats i svensk rätt genom lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) och lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF). Den nu föreslagna lagen kommer således att bilda ytterligare en, närmast med avseende på LOU och LUF, parallell upphandlingslag.

Med hänsyn till den specifika karaktär som måste anses gälla för upphandlingar på det försvars- och säkerhetspolitiska området samt att det

nya direktivet till följd härav innehåller vissa väsentliga skillnader i förhållande till det klassiska direktivet och försörjningsdirektivet ansluter sig Lagrådet till regeringens bedömning att upphandlingsdirektivet på försvars- och säkerhetsområdet lämpligen bör genomföras i en egen lag.

De tre upphandlingsdirektiven har i huvudsak samma uppbyggnad och terminologi. Den nu föreslagna upphandlingslagen har också, liksom tidigare LOU och LUF, fått en struktur och språklig utformning som nära ansluter till de direktivbestämmelser som förslaget bygger på. Denna lagstiftningsteknik anses, även om den inte kan anses helt invändningsfri (jfr bl.a. Lagrådets yttrande i prop. 2009/10:180 del 2 s. 502f), numera allmänt vedertagen. Den valda lagstiftningstekniken har vidare medfört att skilda paragrafer i den nya lagen givits en likartad eller i det närmaste likartad lydelse som motsvarande bestämmelser i LOU och LUF.

Med hänsyn till vad som nu sagts har Lagrådet i detta lagstiftningsärende inte funnit anledning att närmare överväga innehållet i de bestämmelser i den nya lagen som kunnat överflyttas i princip oförändrade från motsvarande bestämmelser i LOU och LUF. Detta gäller även om det kan finnas skillnader mellan bestämmelserna av närmast redaktionell natur beroende på, enligt vad som upplysts vid föredragningen, att man inte önskat överföra vad som skulle kunna anses som rent språkliga brister i LOU och LUF till den nya upphandlingslagen. Lagrådet berör i detta yttrande inte heller ett antal endast mindre redaktionella ändringar som Lagrådet uppmärksammat under föredragningen.

Vad gäller de enskilda paragraferna i lagförslagen har Lagrådet följande synpunkter:

Förslaget till lag om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

1 kap. 2 §

Såväl LOU som LUF och den nu föreslagna upphandlingslagen inleds med ett första kapitel som redovisar lagens innehåll och varvid bl.a. anges att lagen innehåller ett definitionskapitel, 2 kap. I det kapitlet definieras sedan närmare bland mycket annat vad som avses med begreppet upphandling inom de upphandlingsområden som respektive lag reglerar. Dessa presenteras sedan i 1 kap. 2 § i respektive lag och i LOU och LUF också med det tillägget att en hänvisning görs till det ställe i de båda lagarna där det närmare definieras vad som avses med begreppet upphandling i respektive lag. Lagrådet förordar, för att inte omotiverade skillnader ska uppkomma i lagtexterna mellan de olika upphandlingslagarna, att det på motsvarande sätt i förevarande paragraf görs en hänvisning till relevanta definitioner i 2 kap. En sådan hänvisning kan lämpligen sättas in mellan paragrafens första och andra stycke.

Vad beträffar paragrafens sista stycke är innehållet närmast av upplysningskaraktär. Lagrådet har i och för sig inget att erinra mot en upplysningsbestämmelse av denna art. Det kan dock övervägas om inte stycket borde få bilda en egen paragraf och placeras som en inledning till vad

som behandlas under rubriken ”*Undantag från lagens tillämpningsområde*”.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 8

I paragrafen anges att lagen gäller för viss upphandling, nämligen upphandling på försvars- och säkerhetsområdet. De fyra punkterna i första stycket avser att beskriva de varor, byggtreprenader och tjänster som ska upphandlas enligt lagen. I första stycket 1 och 2 används uttrycket ”komponenter och underenheter”. Såvitt kunnat förstås genom en jämförelse med hur uttrycket anges i olika språkversioner av direktivet synes begreppet ”underenhet” närmast avse en del av en komponent. Lagrådet föreslår att begreppet ”underenheter” ersätts av det mer förklarande uttrycket ”delar av komponenter”.

En jämförelse mellan olika språkversioner ger vidare vid handen att ordet ”specifikt” i första stycket 4 bör placeras omedelbart före ordet ”militära”. (Jfr den liknande preciseringen i 1 kap. 8 § första stycket 5 c).

Lagrådet återkommer till 1 kap. 2 § när Lagrådet nedan behandlar och diskuterar 1 kap. 8 och 9 §§.

1 kap. 4 och 5 §§

I paragraferna anges vilken av de tre upphandlingslagarna som ska tillämpas om upphandlingen faller inom flera tillämpningsområden. En motsvarande reglering finns i 1 kap. 25–26 §§ LUF. De paragraferna har en delvis annan uppbyggnad än de förevarande. I LUF inleds bestämmelserna med orden ”Om ett kontrakt...” Enligt Lagrådets mening skulle förståelsen av förevarande paragrafer underlättas om de konstruerades på samma sätt som i LUF.

Lagrådet föreslår därför att paragraferna får följande lydelse:

4 § Om en upphandling omfattas av såväl denna lag som lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster ska denna lag tillämpas.

5 § Om en upphandling delvis omfattas av denna lag men i övrigt inte omfattas av lagen om offentlig upphandling eller lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster ska denna lag inte tillämpas.

De två paragraferna är av stor vikt för tillämpningen av lagen och särskilt 5 § har en innebörd som gör paragrafen tämligen abstrakt och därmed svårtillämpad. Enligt Lagrådets mening skulle tillämpningen underlättas om författningskommentaren kan tillföras några konkreta exempel på sådana situationer som paragrafen är avsedd att reglera. En följd av lagtexten är t.ex. att kontrakt som till övervägande del faller inom försvars- och säkerhetsområdet likväl inte ska upphandlas enligt den föreslagna lagen, om resterande del av kontraktet inte ska upphandlas enligt någon av de övriga upphandlingslagarna. Ett sådant kontrakt ska alltså inte

utsättas för upphandling över huvud taget. Även om det kan anses att denna konsekvens förebyggs genom 6 § bör detta uttryckligen anges i den allmänna motiveringen eller författningskommentaren och belysas genom något konkret exempel på ett sådant kontrakt.

1 kap. 8 och 9 §§

I 8 § första stycket 1 anges ett undantag för upphandling som skulle kräva att en upphandlande myndighet eller enhet tillhandahåller information vars avslöjande strider mot rikets väsentliga intressen. Detta ska jämföras med en sådan situation som avses i 9 § första stycket, i vilken regeringen i enskilda fall får besluta om undantag som är nödvändiga med hänsyn till rikets väsentliga säkerhetsintressen, när det är fråga om handel med vapen m.m.

Enligt Lagrådets mening överlappar 8 och 9 §§ varandra. Om nämligen det är fråga om handel med vapen som skulle ge anledning till ett beslut om undantag synes det med hänsyn till den i lagrådsremissen föreslagna ordningen rimligt att denna handel i första hand skulle komma att undantag med stöd av 8 §. Det är uppenbart att en sådan överlappning inte är avsedd.

Det har vid föredragningen upplysts att avsikten med 9 § är att regeringen i fråga om vapen, ammunition och krigsmateriel ska ha exklusiv beslutanderätt. Om regeringen alltså medger visst undantag gäller detta och om regeringen beslutar att i visst fall inte medge undantag är beslutet slutligt och det ska inte vara möjligt att ändå tillämpa ett eller flera undantag enligt 8 §.

Mot denna bakgrund framstår det som lämpligt att innehållet i 9 § placeras före undantagen i 8 § och de båda paragraferna bör byta plats.

Vad härefter beträffar ordalydelsen i den föreslagna 9 § kan konstateras, att av denna inte framgår vad som anges i författningskommentaren, nämligen att paragrafen avser undantagssituationer gällande tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och krigsmateriel. Det gör att paragrafen blir svårtillämpad. Hänvisningen till artikel 346 i EUF-fördraget ger inte heller tillräcklig vägledning för tillämpningen. Det är visserligen naturligt att utgångspunkten för en sådan reglering utgörs av artikel 346.1 b EUF-fördraget, som innehåller bestämmelser som ger medlemsstaterna generell möjlighet att, utan hinder av Fördraget, skydda sina väsentliga säkerhetsintressen m.m. Sådana hänsyn till artikel 346 har också tagits vid utformningen av direktivet (beaktandesats 16 m.fl.). Men hänvisningen till artikel 346 som görs i paragrafens första stycke utförs genom orden ”upphandling som omfattas av artikel 346.1 b EUF-fördraget”. Tillämpningen av paragrafen torde underlättas om förutsättningarna för regeringens beslut uttryckligen anges.

Lagrådet föreslår att 1 kap. 9 § första stycket ges följande lydelse:

I fråga om upphandling som avser sådan tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och krigsmateriel som omfattas av artikel 346.1 b EUF-fördraget får regeringen i enskilda fall besluta om de undantag från bestämmelserna i denna lag som är nödvändiga med hänsyn till rikets väsentliga säkerhetsintressen.

Detta förslag medför då att under rubriken ”Särskilda undantag” kommer de undantag som upptas i 8 § att återfinnas och att denna paragraf placeras efter 9 §.

I författningskommentaren bör anges att regeringens beslutanderätt är exklusiv.

Lagrådet föreslår således sammanfattningsvis att nu berörda paragrafer får följande lydelse och i förekommande fall omnumrering:

1 kap. 2 § första stycket

Denna lag gäller, med de undantag som anges i 7–10 §§, för upphandling...

1 kap. 2 § sista stycket (nytt)

För upphandling som avses i 9 § får undantag göras från denna lag endast med stöd av bestämmelserna i den paragrafen.

1 kap. 7 § (ny)

Denna lag gäller inte när artikel 36, 51, 52 eller 62 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) tillämpas.

1 kap. 8 § (omnumrerad)

I enlighet med den remitterade lydelsen av 1 kap. 7 §.

1 kap. 9 §

I enlighet med vad nyss sagts samt med andra stycket oförändrat.

1 kap. 10 § (ny)

I enlighet med den remitterade lydelsen av 1 kap. 8 §.

2 kap. 15 §

En jämförelse mellan skilda språkversioner av direktivet ger vid handen att en bättre överensstämmelse med direktivets ordalydelse uppnås om ordet ”inträffar” i första stycket ersätts av orden ”har inträffat”.

I paragrafens sista stycke anges vilka anbudsgivare som den upphandlande myndigheten eller enheten ska bjuda in i det förhandlade förfarandet enligt första stycket 4 i samma paragraf. Endast anbudsgivare ”som uppfyller kraven i 11 och 12 kap.” ska bjudas in.

11 kap. innehåller bestämmelser om uteslutning av leverantörer och anger omständigheter som dels ska medföra uteslutning, dels får medföra sådan. I 12 kap. finns detaljerade krav på de bevis som ska företes av en leverantör för att styrka hans ekonomiska samt tekniska och yrkesmässiga kapacitet.

Ordalydelsen i 4 kap. 4 § om ”kraven i 11 och 12 kap.” blir därför något missvisande.

Lagrådet föreslår att sista stycket i förevarande paragraf ges följande lydelse:

I det förhandlade förfarandet enligt första stycket 4 ska den upphandlande myndigheten eller enheten bjuda in endast anbudsgivare som inte har uteslutits med tillämpning av 11 och 12 kap. och som vid ett föregående selektivt förfarande, ett föregående förhandlat förfarande med föregående annonsering eller en föregående konkurrenspräglad dialog har lämnat anbud som uppfyller de formella kraven vid upphandlingen. I förfarandet får inte andra än sådana anbudsgivare delta.

I övrigt är paragrafen lång, svårläst och inte helt lätt att överblicka. Enligt Lagrådet skulle den vinna både i tydlighet och läsbarhet genom att delas upp i flera paragrafer vilka, med beaktande av vad Lagrådet ovan anfört, skulle kunna ges följande lydelse:

4 § En upphandlande myndighet eller enhet får använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering vid tilldelning av kontrakt som avser byggtreprenader, varor och tjänster om

1. det vid ett selektivt förfarande, ett förhandlat förfarande med föregående annonsering eller en konkurrenspräglad dialog inte lämnats några anbudsansökningar eller inte lämnats några anbud eller inte lämnats några lämpliga anbud och de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändrats väsentligt,

2. det som ska upphandlas av tekniska skäl eller på grund av ensamrätt kan fullgöras av endast en viss leverantör,

3. det är absolut nödvändigt att tilldela kontraktet, men synnerlig brådska, orsakad av omständigheter som inte kunnat förutses av den upphandlande myndigheten eller enheten gör det omöjligt att hålla tidsfristerna vid selektivt eller förhandlat förfarande med föregående annonsering, eller

4. det till följd av en kris är omöjligt att hålla tidsfristerna vid ett selektivt förfarande eller ett förhandlat förfarande med föregående annonsering.

Om Europeiska kommissionen begär det, ska den upphandlande myndigheten eller enheten i en rapport till kommissionen redovisa sådana ärenden där första stycket 1 har tillämpats av myndigheten eller enheten.

X § En upphandlande myndighet eller enhet får också använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering vid tilldelning av kontrakt som avser byggtreprenader, varor och tjänster om de anbud som har lämnats vid ett selektivt förfarande, ett förhandlat förfarande med föregående annonsering eller en konkurrenspräglad dialog är ogiltiga eller inte kan godtas med hänsyn till

1. 1 kap. 11 § andra stycket om att juridiska personer i vissa fall ska uppge namn och yrkeskvalifikationer på personer som ska utföra en tjänst som omfattas av upphandlingen,

2. 7 kap. 9 § andra och fjärde styckena om att otillåtna alternativa anbud inte får beaktas respektive att endast alternativa anbud som uppfyller ställda minimikrav får beaktas,

3. 7 kap. 11 § andra stycket om att anbudsgivare ska bekräfta att hänsyn tagits till bestämmelserna om arbetarskydd och arbetsvillkor vid utformning av anbudet,

4. 7 kap. 15 § om informationssäkerhet,

5. 7 kap. 17 § om försörjningstrygghet,

6. 10 kap. 8 § andra stycket om att en leverantör ska förtydliga och komplettera handlingar som har getts in,

7. 11 kap. om uteslutning av leverantörer,

8. 12 kap. om kontroll av leverantörers lämplighet och val av deltagare m.m.,

9. 13 kap. om tilldelning av kontrakt, eller

10. 14 kap. om underentreprenad.

Första stycket gäller bara om villkoren för kontraktet i förhållande till den tidigare upphandlingen inte ändras väsentligt.

Y § I de fall som avses i X § ska den upphandlande myndigheten eller enheten bjuda in endast anbudsgivare som inte har uteslutits med tillämpning av 11 och 12 kap. och som vid ett föregående selektivt förfarande, ett föregående förhandlat förfarande med föregående annonsering eller en föregående konkurrenspräglad dialog har lämnat anbud som uppfyller de formella kraven vid upphandlingen. I förfarandet får inte andra än sådana anbudsgivare delta.

4 kap. 12 §

I paragrafens första stycke sägs, att den upphandlande myndigheten eller enheten ska inleda en dialog med de anbudssökande som "har valts ut med tillämpning av 11 och 12 kap."

På de skäl som anförts vid 4 § i detta kapitel föreslår Lagrådet, att paragrafen ges följande lydelse:

Den upphandlande myndigheten eller enheten ska inleda en dialog med de anbudssökande som inte har uteslutits med tillämpning av 11 och 12 kap. och som har valts ut av myndigheten eller enheten.

I paragrafens andra stycke regleras vissa situationer när en inköpscentral inte själv är en upphandlande myndighet eller enhet. I sådana fall ska det anses som om den upphandlande myndighet eller enhet som anlitar en inköpscentral har följt förevarande lag under de förutsättningar som anges i styckets två punkter.

Enligt Lagrådets mening blir andra stycket tydligare om dess inledning får följande lydelse:

Om en inköpscentral enligt 2 kap. 12 § 1. inte omfattas av skyldigheterna enligt denna lag ska den upphandlande myndighet eller enhet som anlitat inköpscentralen för en upphandling anses ha följt denna lag om

6 kap. 1 §

I remissen framhålls att en elektronisk auktion inte är ett fullständigt upphandlingsförfarande utan kan ingå som en avslutande del i ett annat upphandlingsförfarande. Detta bör, för att tydliggöra och belysa institutets karaktär, på motsvarande sätt som skett i 5 a kap. 1 § LOU och LUF uttryckligen framgå av lagtexten och paragrafen kunde då erhålla följande lydelse:

En upphandlande myndighet får, om förfrågningsunderlaget kan fastställas med tillräcklig grad av exakthet, som en avslutande del av ett upphandlingsförfarande genomföra en elektronisk auktion vid

1. selektivt förfarande,
2. förhandlat förfarande med föregående annonsering,
3. förnyad konkurrensutsättning inom ett ramavtal enligt 5 kap. 7 §,
4. förenklat förfarande, och
5. urvalsförfarande.

7 kap. 3 §

I första stycket anges att miljöegenskaper får ingå i de prestanda- eller funktionskrav som en upphandlande myndighet eller enhet får ange. I författningskommentaren sägs att paragrafen motsvarar 6 kap. 3 § LOU och LUF. I de paragraferna sägs dock att miljöegenskaper "kan" ingå. Det är alltså fråga om en ändring från "kan" till "får". En sådan ändring har, enligt Lagrådets mening, en betydelse i sak. Vid föredragningen har dock upplysts, att någon förändring i förhållande till LOU och LUF inte är avsedd. Vid sådant förhållande förefaller ändringen överflödigt och kan utgå.

8 kap. 2 §

Eftersom förhandsannonsering är obligatorisk för att förkorta tidsfristerna bör ordet "får", liksom i motsvarande bestämmelse i LOU, bytas ut mot "ska".

10 kap. 12 §

Lagrådet finner att den gräns som avses i första stycket 5 torde vara det värde som följer av 4 kap. 7 § andra stycket och förordar att lagtexten justeras i enlighet härmed.

11 kap. 3 §

Angående bruket av ”får” eller ”kan” hänvisar Lagrådet till vad som anförts under 7 kap. 3 §.

12 kap. 17 §

I paragrafen föreskrivs bland annat att när en upphandlande myndighet eller enhet kräver att leverantören ska visa upp intyg utfärdat av ett oberoende ackrediterat organ om att leverantören iakttar vissa kvalitetsstyrningssystem så ska myndigheten eller enheten godkänna likvärdiga certifikat från oberoende ackrediterade organ som är etablerade inom EES.

Paragrafen som genomför artikel 43 i direktivet motsvarar i sak 11 kap. 14 § LOU. En skillnad är dock att det i förevarande paragraf, i likhet med det nu aktuella direktivet, talas om likvärdiga certifikat medan det i LOU och det klassiska direktivet talas om likvärdiga intyg. En jämförelse mellan olika språkversioner av de båda direktiven ger inte vid handen att det i nu aktuellt hänseende skulle föreligga någon skillnad i sak mellan uttryckssätten. Då det i direktiven synes vara fråga om just intyg och inte särskilda certifieringsinstrument, såsom t.ex. ett flygcertifikat eller liknande, framstår snarast i detta sammanhang begreppet ”likvärdiga intyg” bättre valt än ”likvärdiga certifikat”. Lagrådet förordar därför att ordet ”certifikat” i paragrafens andra stycke ersätts med ordet ”intyg”, vilket också är det begrepp som används i paragrafens första stycke.

12 kap. 20 §

I paragrafen, som i allt väsentligt anges motsvara 11 kap.17 § LOU och 11 kap. 13 § LUF, finns bestämmelser rörande de upphandlande myndigheternas och enheternas möjligheter att begränsa antalet intyg, certifikat, bevis eller liknande handlingar som måste hanteras vid en upphandling i syfte att visa leverantörernas lämplighet att utföra ett visst kontrakt. Detta ska enligt lagförslaget i remissen gälla vid ett selektivt eller förhandlat förfarande medan motsvarande bestämmelse i LOU anger att samma begränsningsmöjligheter ska finnas även vid en konkurrenspräglad dialog. Sistnämnda upphandlingsförfarande föreslås få komma till användning även vid upphandlingar på försvars- och säkerhetsområdet. I remissen har inte några skäl redovisats till varför det inte också inom detta upphandlingsområde ska finnas en möjlighet att begränsa kontrollen av vissa handlingar även vid en konkurrenspräglad dialog. Lagrådet förordar att frågan övervägs på nytt under det fortsatta lagstiftningsarbetet och kan för sin del inte se att det skulle föreligga några sakliga skäl mot att införa en möjlighet att vid en upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

begränsa kontrollen av vissa handlingar rörande en leverantörs lämplighet även vid en konkurrenspräglad dialog.

Prop. 2010/11:150
Bilaga 8

14 kap. 11 §

I paragrafens andra stycke anges att ”den minimikapacitet som krävs måste överensstämma med föremålet”. Ordalydelsen är densamma i den svenska översättningen av direktivet.

I 12 kap. 2 § sägs på motsvarande ställe att den kapacitet som krävs för ett visst kontrakt ska ha samband med kontraktsföremålet och ”stå i proportion till detta”. Denna senare lokution beskriver enligt Lagrådets mening på ett klarare sätt vad bestämmelsen avses innehålla och i vart fall den franska texten av direktivet ger stöd för att samma uttryck kan användas i även nu förevarande paragraf.

Lagrådet föreslår att paragrafens andra stycke ges följande lydelse:

De kvalifikationer som krävs måste ha ett direkt samband med föremålet för underleverantörskontraktet och den minimikapacitet som krävs måste stå i proportion till detta föremål.

16 kap. 13 §

Paragrafen innehåller förutsättningarna för att rätten ska ogiltigförklara ett avtal och i andra stycket anges vilka fel under upphandlingsförfarandet som motiverar ogiltigförklaring av ett avtal.

De situationer som omfattas är att en upphandlande myndighet eller enhet har slutit ett avtal i strid mot en avtalsspärr, tiodagarsfristen eller ett interimistiskt beslut. Vidare omfattas den situationen att den upphandlande myndigheten eller enheten har ingått ett avtal utan att, när så skulle ha gjorts, skicka en underrättelse om tilldelningsbeslutet som uppfyller kraven i 10 kap. 9 § första stycket eller 15 kap. 19 § och någon avtalsspärr därför inte har börjat löpa. Att fråga är om olika situationer bör markeras i lagtexten genom att i stället för ett kommatecken ordet ”eller” skjuts in i första meningen i andra stycket före ordet ”tiodagarsfristen”.

Förslaget till lag om ändring i lagen om offentlig upphandling

1 kap. 5 a §

Vid föredragningen har uppmärksammats att den föreslagna lydelsen går utöver vad som krävs enligt artikel 14 i det klassiska direktivet. Enligt Lagrådets mening skulle en bättre överensstämmelse med direktivet uppnås om paragrafen ges följande lydelse:

5 a § Bestämmelserna i denna lag gäller inte för upphandling som omfattas av sekretess eller rör rikets väsentliga intressen.

I remissen redovisas förslag på ett antal mindre justeringar och rättelser av författningstext som föreslås bli genomförda utan att det föreligger något egentligt beredningsunderlag (se avsnitt 13.1.4). I 4 kap. 4 § som rör successiva steg vid förhandlat förfarande föreslås således att hänvisningen till det beskrivande dokumentet får utgå ur paragrafen eftersom ett beskrivande dokument kan komma i fråga endast vid en konkurrenspräglad dialog. Rättelsen är väl motiverad och får även anses vara av den karaktär att den kan göras i detta lagstiftningsärende utan att komma i konflikt med de krav på beredning av ett regeringsärende som uppställs i 7 kap. 2 § RF. Lagrådet har således inget att erinra mot förslaget i denna del. Detsamma gäller de övriga rättelser och justeringar av enahanda karaktär som remissen innehåller.

16 kap. 13 §

Som redovisats ovan i förslaget till lag om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet bör ordet ”eller” infogas i paragrafens andra stycke.

Förslaget till lag om ändring i lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

1 kap. 13 a §

Med hänvisning till vad som anförts vid 1 kap. 5 a § LOU föreslår Lagrådet att paragrafen, för att bättre överensstämma med artikel 21 i försörjningsdirektivet, ges följande lydelse:

13 a § Bestämmelserna i denna lag gäller inte för upphandling som omfattas av sekretess.

16 kap. 13 §

Paragrafen reglerar i likhet med motsvarande bestämmelse i LOU förutsättningarna för att rätten ska ogiltigförklara ett avtal. Enligt första stycket ska ett avtal bland annat förklaras ogiltigt om det slutits utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1, 2, 3 eller 4 §. Bestämmelserna i 7 kap. LUF rörande annonsering av upphandlingar är utformade så att det, förutom vad som kan utläsas av 1–4 §§, i 5 § uppställs ett krav på att en upphandlande enhet som upprättar ett kvalificeringssystem enligt 11 kap. 2 § ska upplysa om detta i en annons. Med hänsyn härtill bör enligt Lagrådets mening hänvisningen i första stycket omfatta även denna paragraf.

I övrigt bör, i enlighet med vad som redovisats ovan under 16 kap. 13 § förslaget till lag om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, ordet ”eller” infogas i paragrafens andra stycke.

Övriga lagförslag

Lagrrådet lämnar övriga lagförslag utan erinran.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet		32009L0081
Lag om ändring i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling		32009L0081
Lag om ändring i lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster		32009L0081
